GEORGINA VIORICA ROGOZ

Fantastic Club

ANOTIMPUL SIRENELOR

EDITURA ALBATROS

Georgina Viorica Rogoz

ANOTIMPUL SIRENELOR

Ilustrația copertei: CARMEN FLORICA ȚAPU

Fantastic Club

GEORGINA VIORICA ROGOZ

ANOTIMPUL SIRENELOR

EDITURA ALBATROS

COSMOMETAMORFOZE

HIMEROSAURUL

Descinzînd în permian,
Sol voit aerian,
Vede locuind argile
Doar prăsile de reptile.

Adrian Rogoz : *Progresiv*

Siderolithul rătăcea de mii de ere prin Cosmos. Aidoma infinităților de pietre cerești, smulse printr-o explozie de lumină dintr-un imens corp sferic, alcătuia acum și el un conglomerat inert.

Înscria în vid un drum pe care n-avea cum să-l cunoască.

Îl ardeau lumini și geruri pe care n-avea cum le simți.

Ducea cu sine, obscur și impasibil, taina unei morți planetare. Dar conținea totodată și posibila minune a vieții, a renașterii unei forme de existență, din milioanele de structuri vii ce populaseră cîndva lumea din care făcuse parte. Căci, în adîncul rocilor trecute în acel zbor dezmărginit prin stranii fuziuni și vitrificări, se afla totuși și un germen votiv, rămas viu. Un angioproteu. Unul singur. Minuscul, însă conștient de sine. Foamea lui de nemurire îl făcuse rezistent la presiunile interstelare, la temperaturile de foc și îngheț ale Cosmosului, la noianul de radiații, la barierele biostingerii.

Închistat în carcasa minerală, ca un astronaut letargic în nava lui, angioproteul peregrina prin Univers, vegetînd, așteptînd.

Părea că doarme. Conștiința i se adumbrise într-o înnoptată visare. Amintirile i se întorseseră în rudimentari ciorchini de piatră. Avea doar — ca într-o vagă reverie — închipuirea că e purtat prin infinitul care năștea uneori fluxuri ce-l încălzeau ușor, mîngîindu-l. Și valuri tăioase, geruindu-l pur, cioplindu-i și lustruindu-i într-una suprafața opa-

cului său vehicul. Din acest lung periplu crepuscular se trezi vertiginos într-un punct în care zborul său își schimbă dimensiunea, și spațiul deveni timp.

Siderolithul începuse să ardă. O parte dintr-însul lumina incandescent. Își înmiise fantastic traiectoria și era acum atras, tîrît, absorbit, de un cîmp planetar implacabil.

Angioproteul discernu simultan schimbarea. Microscopicele, complexele și difuzele lui sisteme de percepție siderală vibrară laolaltă cu celelalte simțuri. Îl invadă spaima cumplită a irosirii într-un posibil ereb. Uitase că e indestructibil. Sau știa, confuz, dar se îngrozea de necunoscuta lui pogorîre, și de forma în care își va mula această oprire.

Siderolithul descindea în flăcări spre un pămînt nou, ieșit din ape, tînăr. Și angioproteul intui că și el, entitate succesivă, cu multe și lungi prefaceri obligatorii, urma *să cadă* în acea lume alogenă. Nu moartea, ci căderea îl devora arzător, dureros. Nu mai simți decît frisonantele sufluri ale atmosferei străine, ce-i deșteptau în văz continue fulgere albastre.

Cădea, adînc, în albastrul șuierător.

Pe urmă uită totul. Adormi într-un somn mai greu decît cel din piatra în care fusese închis.

Cînd se deșteptă, nu mai era cetluit în rocele aspre ale siderolithului.

Percepu întîi, sumar, un mediu vîscos, salmastru, în care se agitau și mureau concomitent milioane de animalicule bentonice. În jurul său lunecau vietăți fusiforme și rotunde, mari și mici, veșnic neliniștite, flămînde, neevoluate. Deasupra, palpitau umbrele unor forme brune și mai simple structural, poate ființe vegetale, cu trupuri lungi, unduioase.

Apoi desluși în acest univers mîlos, duhnind sărat și neclar, și fluide mai repezi, mai pure — curenți de apă, curenți de lumină.

Angioproteul simți că trebuie să-și grăbească resuscitarea pentru a ajunge acolo unde curenții foto-

nici erau mai favorabili dezvoltării rapide a schemei genetice din sine.

Cu o sforțare ancestrală, își desghiocă din sămînța-i dură un peduncul fragil, o antenă vibrantă. Și, timp de o eră sau două, se trudi prin mîl și diluvii să-și modifice această prelungire a conștiinței sale subtil-tactile pînă și-o preschimbă mimetic într-un fel de liană. Așa străbătu în sus, la suprafața apei, năzuind să ajungă cît mai repede la următoarea metamorfoză, la una din posibilele ipostaze organice pentru ființa sa, perpetuu evolutivă.

Dar legile din acel Univers nou, unde se împlîntase, îi întîrziau prefacerea. Se întristă. Se zbătu. Zadarnic. Îi trebuiră alte milenii de căutări și mutații pînă să ia forma unei flori acvatice. Întîia, în acel ereb populat cu milioane de vietăți și plante aflate abia la începutul impur al unor evoluții himerice, rapace, dezolante pentru el, migratorul aerian, venit de la depărtări de neconceput.

Angioproteul era acum o floare uriașă, cu petale groase, dispuse geometric. Carnea lui suav-vegetală era de culoarea stelelor către zori — nici albă, nici argintie. În țesuturile fine stăteau ascunși numeroșii săi receptori siderali, ca niște invizibili pori. Deveniseră foarte activi, atenți, suprasensibili. Printr-un instinctual proces captau de la distanță vibrațiile din jurul său. Și floarea se colora, reflectînd necontenit stările afective pe care mediul înconjurător i le infuza ritmic ori întîmplător.

Răsăritul lunii sau al soarelui o făceau să se aprindă într-o nuanță trandafirie sau intens galbenă. Lunecarea stinsă a lunii printre norii alburii o percepea palidă, ca pe o reverie. Lumina vegetal-verzuie a sifoneelor lungi o sileau să clipească vesel, fosforescent. Ondularea algelor brune și albastre o adînceau într-o umbră somnolentă. Fulgerarea unor cîrduri de agnați, ori pești electrici, ce înotau uneori pe lîngă ea veșnic grăbiți, o înțepau de la distanță și o luminau într-un reflex instabil. Rar de

tot, prin mediul acvatic, intuia trecerea unor mari vieţuitoare greoaie, primejdioase, a uriaşilor saurieni, reptile cu forme fantastice. Atunci floarea angioproteică se neliniştea şi se făcea sîngerie.

Dar, cu toată organica spaimă pe care asemenea monştri i-o deşteptau, angioproteul se ştia peren. Printr-o laborioasă chimie îşi dublase germenele, se divizase. O jumătate de angioproteu rămăsese mai departe, acolo, în adîncul vîscos în care se descompusese cu milioane de ani în urmă siderolithul. Cealaltă parte din sămînţa lui dură creştea încet şi nenuntit în micul rod ascuns la îmbinarea protectoare a petalelor florii.

La un moment dat, angioproteul îşi rupse pedunculul-liană şi se separă de cel ce fusese, spre a deveni ceva viitor.

Începu să plutească lin, purtat de curenţii calzi, ameţit de legănarea lor. Din nou i se păru că trăieşte alternativ cînd visul, cînd veghea.

Respira ca îmbătat undele calorice din jur, topite şi în sine. Şi, concomitent, efluviile astrului galben ce domina orizontul îl trezeau la un fel de vibrare intensă conştientă. Curgea în petalele sale ritmul acela solar, armonizat cu ritmul său interior. Respira fericit. Dar uneori, cînd nori cu forme albe, fantasmagorice, umbreau soarele, angioproteul simţea cu o sfîşietoare profunzime că-i lipseşte ceva. Îşi amintea atunci, neclar, despre acel *Univers* al său şi despre forma pe care parcă o avusese acolo.

Aceste reminiscenţe difuze îi creau impulsuri stranii. Dorea o altfel de plutire decît cea din undele mediului de acum — ceva cu mult mai subtilă şi total dezmărginită.

Îşi mai amintea vag şi despre o forţă, o frumuseţe sau un instinct superior pe care le avusese cîndva. În asemenea clipe, visa că zboară, ca pe planeta lui dintii. Dar se trezea mereu. Şi nu reuşea decît să plutească, să se lase legănat de aceste valuri prea dense, impure.

Plutea pe ape încolo și încoace. Și acum, ca și atunci cînd fusese ferecat în siderolith, vegeta, așteptînd.

Desigur, n-avea spaima morții. Doar tristețea însingurării și a zăbavei sale către *ceva*, ce-i fusese ritm propriu. *Zborul*... Dorea zborul. Rotirea aceea halucinantă, fără margini... Și vibrarea înmiită a tuturor simțurilor și percepțiilor sale subtile în ancestrala nataţie aeriană... Așa era zborul. Îl dorea. Îl visa. Zborul... Și forma lui de atunci, necunoscută, himerică...

Prin ape și prin sine, au curs iarăși erele... Angioproteul aștepta, închis în forma lui de floare, legănat de niște unde, parcă mai reci, mai dulci.

Pălise luna, sus, printre nori — și de aceea și el se cufundase într-un fel de contemplare. Simțea în germenele său somnul viu al străbunilor și al nepoților, ca pe un infinit lanț de vieți ce coboară și urcă într-una. Starea aceasta îi infuza în carnea vegetală o lumină de miere și un tîlc dulce. Plutea și visa. Apele îi închipuiau un rotit și molcom zbor, nebulos, apter.

Deodată însă, zborul crescu și se fărîmiță neliniștit. Și, pe neașteptate, un val îi izbi cu brutală forță petalele, ce se colorară brusc în sîngeriu.

Înspăimîntat, angioproteul lunecă înspre un țărm, unde creșteau arbori imenși, solzoși. Vru să reflecte calmul lor verde, dar nu izbuti. Petalele lui rămaseră tot de un roșu de sînge. O amenințare neștitută îi biciua parcă porii senzoriali, îndreptați spre mal.

Îl străbătu o amplă undă de șoc, cu o clipă mai înainte de a zări sau simți, cu multiplii săi „ochi" microscopici, că *acolo* lîngă țărm îl pîndește un monstru.

Era un fel de reptilă nu prea mare, cum nu mai văzuse. O vietate hibridă — ceva între un saurian aborigen, stupid, și o plăsmuire neizbutită de angioproteu stelar, cu aripi telurice.

Știa în mod instinctiv că strămoșii săi, ai angioproteilor, fuseseră ființe înaripate, *acolo* pe planeta lor de origine. Și că în faza finală a metamorfozelor erau de o nemaipomenită splendoare.

Dar floarea nu-și amintea precis acea formă perfectă care-i fusese și strămoș și care zăcea în sine ca o nedistinctă schemă viitoare. Tot ceea ce știa limpede e că monstrul din mlaștină părea o prefigurare grosolană de făptură zburătoare. Avea aripi ? Nu. Aripile ar fi trebuit să fie *altceva... altfel...*

Saurianul, vietatea aceea himerică, avea două rînduri de membre cu gheare, pentru a se cățăra, firește, în copaci. Între membrele anterioare, alungite mult, și corpul său urît, cu cap mic și cioc enorm, se întindea o pieliță cenușie, opacă : erau oribilele și nevolnicele lui simulacre de aripi.

Angioproteul intui că pterosaurianul nu le folosise pînă acum decît ca să bată cu ele apa, sau ca să se ajute la cățărat — ori poate la un fel de cădere plutită, stîngace, împiedicată.

În acel biet monstru abia dacă începuse să palpite un fior de viață mai înalt organizată.

Nu, nu reprezenta nici un pericol real. Și după dinți părea carnivor. Floarea putea să reintre în liniștea sa meditativă. Pigmenții ei sîngerii păliseră spre nuanțe ușor trandafirii. Pterosaurianul privea apatic, tîmp, floarea minunată. Și floarea îl *privea,* îl cerceta curioasă, parcă întristată, dezamăgită.

Monstrul bătu greoi din cenușiile lui aripi. Angioproteul percepu îndată vibrarea aerului iscat de zbaterea aceea inutilă. În el se născu deodată din nou, imperios, obsesia înălțimilor. Visă că zboară. Dori să zboare. Trebuia să zboare, să ajungă mai iute la împlinirea atît de îndelung așteptată. Un gînd îl fulgeră. Năprasnic. Și atunci se hotărî. Se roti ușor și lunecă spre mal.

Pterosaurianul îl privea mai departe, fără nici un impuls. Angioproteul își încordă cît putu voința și dori intens să-l atragă pe bietul carnivor. Petalele florii i se colorară în purpuriu. Și, printr-un efect

de chimie subtilă, iscă în sine un iz ademenitor, specific, de peşte viu. Un oarecare intens luci atunci în ochiul rotund al reptilei de pe mal. Bătu din pieliţele acelea grosolan spînzurate de membre. Şi se apropie.

Angioproteul îşi înmulţi efortul de a suscita de data asta mirosul de carne putredă. Şi izbuti. Pterosaurianul deschise ciocul lung, zdrobi în dinţi petalele invoalte ale florii angioproteice şi o înghiţi cu icniri satisfăcute. Pe urmă se tîrî ceva mai încolo, la umbra unei imense sigilaria, şi adormi.

Angioproteul nu dormea însă. Se pomenise încă o dată închis într-o structură străină sieşi.

De rîndul acesta, vehiculul său era o fiinţă organică, vie, deşi primitivă. Trebuia să se muleze rapid acestei forme neizbutite pentru a o stăpîni, pentru a-i infuza conştiinţa lui. Rotindu-se cu un efort imens, îşi sparse din nou învelişul germinativ, primar, şi din nou înălţă acea antenă suprasensibilă, verticală, căutînd să pipăie cu ea marginile şi să străbată către spaţiul dinafară.

Se insinuă încet de-a lungul nervilor monstrului, către centrii lui superiori. Palpă materia excitabilă şi o găsi puţină, inferioară. Dar era de ajuns cît să-i imprime impulsul său esenţial : dorinţa arzătoare de a zbura.

Pterosaurianul începu să gîfîie, să geamă şi să se tîrască vertical pe unul dintre trunchiurile cu mari peceţi vegetal-solzoase. Se căţără încet cu cele patru gheare superioare, agăţate de umărul aripilor sale cenuşii. Se ajuta cu ghearele posterioare, mai puternice şi mai curbate, cu coada subţire şi lungă. Îşi zdreli carena pieptului costeliv, icnind în sus, pînă ajunse la coroana arborelui uriaş. Aci se opri, ameţit de văzduh, speriat de efort. Prin orificiile oculare ale capului său monstruos, privi departe, pentru prima oară, orizontul albastru.

Trupul îi tremura, înviat spre un ritm nou de angioproteul ce vibra, înrobit în carnea neştiutoare. Pterosaurianul întinse larg membranele sale opace

și vinete. Ceva neștiut îl împinse să se arunce între curenții de aer, ca între valurile apei. Țipă disperat, cutremurător. Și începu să planeze greoi, dar scuturat de niște fiori de plăcere nemaicunoscuți. Aripile i se mișcau stînjenite, îl trăgeau cînd într-o parte, cînd în alta. Pînă ce, un reflex străin, prematur, îl făcu să-și găsească un soi de echilibru în plutire. Zbura. Se lăsa legănat de curenții ascendenți și descendenți din atmosferă, fără să simtă că în el mai e prezentă o ființă, o entitate cu mult superioară lui, ce trăia acum, pentru o clipă, un extaz de mult pierdut.

Angioproteul regăsea, dincolo de bietele simțuri ale monstrului, prin vibrările ce urcau și coborau în el, o ancestrală fericire.

Zbura. În sfîrșit, zbura. Greoi, planînd nesigur prin acel văzduh străin, dens — dar zbura. Și brusc, printr-un instinct reînnăscut, își aminti într-o străfulgerare de timp cum fusese el, cîndva, acolo, în universul său de matcă, unde exista un fel de fluid în care angioproteii, ca și celelalte făpturi nenumărate, zburau sau lunecau.

Își aminti forma sa perfect fusiformă, lungile și străluminoasele sale aripi fremătătoare, cu reflexe de purpuri și azur, trunchiul său omenesc, picioarele de struț, chipul său de triplu dragon. Și sunetul ce ieșea din gîtlejul său de taur, sunetul acela amplu, de o sfîșietoare bucurie, pe care zborul i-l trezea ca un cîntec orfeic.

Vru din nou să-și strige ca *acolo* bucuria, contopirea cu văzduhul.

Însă din pliscul pterosaurului ce-l înrobea ieși abia un țipăt desperat.

Antioproteul se trezi atunci, deodată, din reveria sa. Monstrul ce-i slujea de vehicul zburător se trezi și el din acel impuls straniu spre înălțimi. Se înspăimîntă și căzu. Căzu rotindu-se, frîngîndu-și aripile cenușii de trunchiurile uriașelor ferigi, zgîriind cu ghearele lui muribunde scoarța sigilariilor.

Jos, în mlaștină, fu abia un ghem de carne zdrelită, de piei și oase însîngerate.

Angioproteul nu avea moarte. Se chircise totuși de oroare, de durerea morții celui în care fusese ferecat. Îl îngrozea și lunga așteptare pînă la o nouă metamorfoză a sa.

Vegetă iarăși prin ere de-a rîndul, așteptînd. Speranța nu-l părăsea. Știa că va veni o clipă, o clipă imensă, dilatată asemeni unei galaxii ce explodează, cînd, din succesivele sale prefaceri și reînvieri, va țîșni acel zburător straniu, stăpîn peste spațiu și timp, ultimă metamorfoză a celui ce fusese și va fi *Himerosaurul.*

IPOSTAZĂ PENTRU NARCIS

Se trezi în cele din urmă. Nu se putea mişca. O greutate enormă, nedureroasă, îl lega în continuare de solul acesta cu o densitate incertă, pustiu şi necunoscut.

Mult timp, nici un sunet nu pluti spre el, şi nici o imagine, cît de efemeră ori iluzorie, nu-i fulgeră văzul.

Crezu că e orb, surd, poate mort... Dar nu, nu murise. Era doar încorporat într-o beznă fluidă, stranie, aparent fără viaţă, care — încet, încet — îşi imprima asupră-i substanţa inefabilă, trezindu-l. O simţi ca pe fluxul unui ocean ; i se infiltra lent şi ritmic prin spărturile costumului spaţial, urca şi cobora în el ca o respiraţie egală, îi pătrundea porii, nervii, trupul, îi deştepta percepţii şi gînduri confuze, uitate, învălmăşindu-le, introvertindu-le.

În gînd îi sună o frază banală, învăţată demult : *Cogito ergo sum.* Uitase numele celui ce o spusese. Cu siguranţă un filozof care a trăit pe Pămînt, cu mult înainte de zborul şi accidentul său. Pe Pămînt... pe Terra... *Cogito ergo sum.* Da, gîndesc, sînt... Dar ce înseamnă oare Terra, Pămîntul ? Terra... Un concept familiar, oarecum tandru, înspăimîntător de departe şi atît de aproape... Gîndi din nou cuvîntul *Terra,* ca şi cum ar fi fost un demiurg şi l-ar fi rostit atunci întîia oară, dîndu-i contur noţional şi existenţă în sine. *Pămînt...* Instantaneu, sfîşietor, îl năpădi o senzaţie multiplă, halucinantă. Văzu, simţi, gustă cuvîntul ca pe o rodie amară, cu miliarde de sîmburi sîngerii, o rodie celestă gravitînd pe orbita

unui Soare gălbui, undeva la marginea Căii Lactee, la mii de parseci de nucleul acesteia.

Terra... Termenul se întrupa tot mai intens și mai pregnant în el, rodia crescu imensă pînă la dimensiunea planetei natale, se impregnă de vibrații, frecvențe, culori, imagini și impresii delirante, creindu-i niște cenestezii absurde, vertiginoase, și totuși resimțite într-o aceeași secundă dilatată și parcă fixă.

Simți apoi că e tras tot mai afund în vîrtejul unor demult uitate trăiri ; alerga prin iarbă, copil, în munți, descoperind cu uimire mișcarea stelelor, zborul fluturilor, fazele lunii ; asculta glasul dulce al mamei, rîsul aspru al tatălui său, un aviator cam bețiv, din care făcuse cîndva un idol ; se văzu la școală și facultate învățînd și rezolvînd ecuații, zburînd cu elicopterul și supersonicul, iubind, suferind, rîzînd, alergînd mereu spre noi plăceri, spre necunoscut, spre împliniri, alergînd spre uitări, spre dăruiri, alergînd orgolios de bărbătesc spre aventura Cosmosului. Se simți din nou una cu motoarele ce-l ascultau, beat de viteză și aventură. Se văzu de mii de ori într-o aceeași clipă egală catapultat cu nava spre stele, despicînd tenebrele, căutînd ceva insolit, alergînd într-una spre necunoscut... Credea că știe multe și totuși atît de puține erau, straniu de puține... Mai ales despre sine. Cine era *el* în definitiv ?

Vîrtejul amintirilor îl purta mereu. Își rememoră parțial și accidentul ultim, aci, pe această planetă încă nexplorată. Nu mai știa dacă se întîmplase de cîteva zile, sau abia de cîteva ore, avea doar certitudinea lumii de unde venise, nu a timpului, a lumii din care pogorîse aci, în zbor, cu siguranță în zbor...

Ori poate visa ? Visa... Visează, bineînțeles că visează, căci, iată, bezna fluidă din preajmă-i e săgetată de o lumină violetă, cu franjuri albe de jur împrejur. Respirația din el se opri de spaimă, oceanul straniu avu și el un recul, ca un reflux mirat ; lumina violetă stă acum înaintea lui, pe o axă verticală, franjurile (ori poate minuscule și multiple aripi) pal-

pită alb, luminos, în jurul unui prelung nucleu violet. Nu e nucleu. E o făptură fusiformă, dacă nu se înșală... Un umanoid înalt, de o structură imprecisă ; abia i se vede conturul și aura... Și simte o imensă mirare și milă — nu izvorînd din el, ci din celălalt...

Apoi din nou se face beznă. O beznă fluidă și blîndă. Și rămîne mirarea. De ce nu se mișcă ? De cînd stă așa ? Ce s-a-ntîmplat cu el ? A murit ? Trăiește ? Și cum îl cheamă ? Și, mai ales, cine e ? Cine e el ? Cine ?

Simți că înnebunește. Sigur că trăia, din moment ce gîndea... De n-ar fi fost bezna, bezna, bezna asta necunoscută... Și tăcerea, și nemișcarea...

Își aminti fulgurant un basm pe care-l citise în copilărie, o poveste naivă despre o ființă cu aripi de piatră, despre un extraterestru în întregime de piatră, alcătuit dintr-o materie imens de grea, trăind într-o galaxie închipuită. Poate că el a devenit aidoma acelui muritor de piatră ? Și-ar dori aripi, neapărat aripi, fie cît de grele, numai să le poată mișca, să se poată ridica în zbor...

Încercă să-și miște membrele — amorțite de lunga-i călătorie, ori paralizate de accident... Încercă în zadar, efortul îl epuiză dureros și-și pierdu din nou cunoștința.

Cînd se trezi iarăși, noțiunea de timp dispăruse total — frunză terestră luată de un suflu cosmic. Dispăruseră și tenebrele din jurul său ; fluiditatea în care era scufundat în continuare nu-i mai păru ocean, ci — simplu — atmosferă. O atmosferă ușor de respirat, dar altfel, particulară, străbătută de niște curenți vii, pare-se palpabili, cu vibrații ce-i mîngîiau nervii și auzul, plină de culori difuze, precum o aurora boreală ce-și prelinge și răsfrînge nuanțele delicate în zăpezi.

Se gîndi firesc la zăpezi și lumini polare, ca acolo pe Pămînt, căci imediat în fața ochilor săi se iscaseră niște pereți imenși, sau niște munți, asemeni gheța-rilor, însă de o transluciditate neterestră, aproape

transparenți. Și, sigur, materia lor nu era apă cristalizată, congelată, nici carbon dur, diamantin. Era o structură nemaivăzută, diafană, un fel de cristal gazos, care-i atrăgea curiozitatea cu forța unui magnet gigantic.

Ce se afla dincolo de munții translucizi, reflectînd atmosfera crepusculară, nu putea zări. Ei închideau, ca un brîu elipsoidal de dimensiuni geologice, restul peisajului, realitățile de dincolo.

Planeta îi păru deodată un fel de Saturn mic și luminos : un asteroid alcătuit din munți, în jurul căruia gravita, abia sesizabil, un inel — o platformă minerală, poroasă, albăstruie, pe care modulul său căzuse. Distanța pînă la munți oscila ; era cînd foarte neînsemnată, cînd uriașă, ca și cum brîul-satelit se apropia și se depărta de globul său central, ori ca și cum aici spațiul ar fi ieșit uneori din rigorile tridimensionale. Curiozitatea, sau o stare mai presus de ea, în care acest uman sentiment se transforma necontenit, îl ardea ca o flacără.

„De-aș putea zbura pînă dincolo, la munți, de-aș putea măcar să mă mișc — gîndi pămînteanul — să mă tîrăsc pînă acolo, să știu, să văd..." Și, fără a-și da seama ce face, întinse brațele, vrînd să fie vultur.

Îl invadă brusc o senzație de fericire uluită. Brațele, sărmanele lui cioturi arse în accident, se puteau mișca ușor, lin. Sesiză abia atunci că nu-l mai leagă nici o greutate de solul poros, de care mai înainte se simțise strivit. Uimit, își mișcă un braț, aducîndu-l ca pe o aripă în dreptul ochilor. Îl privi și se cutremură. Nu era brațul său, deși era *al său ;* îl simțea, simțea ușor și urma arsurii din dermă. Își mișcă apoi celălalt braț, și pe urmă pe amîndouă odată, și-și privi îndelung mîinile, neputînd să creadă ceea ce vede. Erau mîinile lui, două — numai că erau albăstrii, străvezii ; vedea prin ele, vedea și *în ele,* ca printr-o structură devenită străină, cum curge sîngele prin vene, un sînge roșu, doar ceva mai palid.

Şi erau întregi viguroase, delicate, de o frumuseţe fără seamnă, nu aveau arsuri, nici jupuieli, nici vechile cicatrice de la încheieturi, acolo unde se strîngea într-o chingă mănuşa costumului spaţial. Gîndi automat că nu mai poartă combinezonul opac, de zbor ; habar n-avea cînd îl dezbrăcase, ori poate i-l dezbrăcase cineva ? Da... Pesemne, făptura, fiinţa aceea violetă... care trăia cu siguranţă dincolo de munţi, şi care venise noaptea trecută pe platforma din marginea insolitului său astru. Venise să-l întîmpine, poate ? Era un soi de paznic ? De medic ? Sau cine era ?

Nu resimţea nici o umbră de teamă faţă de acesta, nici o ezitare. Intuia că e o fiinţă evoluată şi ştia că o va vedea din nou. Gîndul că s-ar putea întîlni foarte curînd cu acel aborigen, sau cu alţi semeni de-ai lui, de aci, îi dădu un fior de bucurie, cum nu cunoscuse demult, poate nicicînd.

Fără efort, se ridică însufleţit, cu o neliniște crescîndă ; o clipă se gîndi că-l atrage ceva în afara voinţei lui, apoi uită totul şi începu să alerge ca în vis sau ca prima oară, pe Lună, levitînd, împleticindu-se, aproape zburînd.

O singură dată privi înapoi spre locul unde căzuse şi se împlîntase vehiculul său spaţial. Sarcofagul metalic se înclinase puţin şi lucea slab, fosforescent, scăldat în lumina acelei dimineţi noi. În jurul aparatului, din solul poros şi albăstrui, răsăriseră şi creşteau vizibil, cu rapiditatea plantelor prinse de un film accelerat, nişte liane trandafirii.

Cînd pămînteanul ajunse la marginea platformei cvasisaturnine, faţă în faţă cu unul dintre pereţii străluminoşi, modulul său se şi scufundase în hăţişul lianelor.

Nu se mai uită la aparatul avariat, inutil de-acum înainte. Pentru el nu mai exista gîndul întoarcerii, nu mai exista nimic decît peretele straniu, translucid, din faţa lui. Se apropie de acesta cu un simţămînt de

surescitată așteptare. Voia să descifreze ce e *dincolo* de el, acolo unde probabil începea realitatea acestei planete necunoscute, mirabile, acolo unde se afla ținta spre care deliberat zburase, ținta pentru care mașinile cibernetice îi calculaseră demult traiectoria și anii de goană.

Se găsea așadar față în față cu o misterioasă lume, încă neexplorată. Era ultima lui aventură, poate cea supremă. Ajunsese aci grav rănit, cu amnezii și spaime ; nu mai știa de pildă cum îl cheamă, cîți ani are, sau cît a durat zborul. Îi era frică, nu de ce era în jurul lui, ci de reacțiile sale la mediul înconjurător. Se trezise aci fără uneltele și aparatele ce-i prelungeau firesc intelectul, fără computerele ce calculau firesc în locul lui. Se temea că ochii săi tereștri nu vor putea vedea decît deformat și incomplet, că simțurile lui omenești vor prinde numai crîmpeie din viața asta stranie, și nu complexitatea ei. Se înfricoșa mai ales la gîndul că mintea i-ar fi ca paralizată, că nu va fi în stare să se facă înțeles de *cei ce-ar putea fi dincolo de pereți,* că nu-i va înțelege nici el, că le va părea limitat, inform, respingător.

Era înfricoșat, însă *trebuia* să ajungă dincolo de munții translucizi și să afle. Era pămîntean, om. Și *trebuia să afle,* să meargă pînă la capăt.

Acum, meterezul de lumină i se păru îndeajuns de aproape, gata să-l atingă cu mîna. Întinse mîna, mîna aceasta *a lui totuși,* care în razele dimineții dobîndise brusc alte culori și altă epidermă. Bîjbîi, o întinse totuși. Și întîlni nu așteptata răceală și consistență a vreunui mineral, ci un fel de substanță fără densitate, un soi de oglindă ireală, diafană.

În clipa aceea răsări Soarele. De fapt erau doi sori albaștri, aproape suprapuși, nevăzuți pînă atunci, învăluiți în atmosfera difuză.

O lumină de o intensitate copleșitoare îi arse făptura, i-o oglindi toată în peretele străveziu și — fără vrere — astronautul se privi acolo pe sine.

Rămase atît de uluit de cele văzute, de modul în care cunoscutul său trup se răsfrîngea în acest univers, cu alte legi moleculare, desigur, cu refracţii şi culori neştiute, încît la început orbi, şi abia după vreme uitată cuteză din nou să se privească.

Era tot el, însă — printr-o misterioasă însuşire a planetei de aci — preschimbat parcă într-altă fiinţă ; era acelaşi, *el,* dar cu o neştiută frumuseţe, nebănuită niciodată ; *el,* o făptură umană, un pămîntean obişnuit, posedînd odinioară doar cîteva simţuri limitate, şi un creier din care doar o zecime activa. cu adevărat ; *el,* cel ştiut, devenit aci *altul* în întregime, aerian, luminos, transparent. Ignorate sisteme senzoriale se deşteptau miraculos într-însul, miliarde de neutroni, pînă acum adormiţi, se trezeau la viaţă, febrili, avizi, făureau analizori necunoscuţi, trans, tele, pre, ultrasimţuri.

Vedea şi intuia fluidul acelei atmosfere trecînd prin el, colorîndu-i sîngele pînă la un trandafiriu palid, activîndu-i într-alt fel inima, făcînd-o parcă să ardă şi să palpite, ca o floare de foc, luminîndu-i ochii ca pe nişte aştri, transformînd ritmurile creierului său în nişte traiectorii scînteietoare, asemeni rotirilor rapid-orbitoare de galaxii sau atomi.

Armonia alcătuirii lui iradia acum din materialele dintotdeauna ştiute, vizibilă, strălucitoare, dar avînd ceva uluitor de nou şi desăvîrşit.

Se privi pe sine într-o mirare înmărmurită. Se privi îndelung, sorbit de imaginea propriului său chip metamorfozat. Şi rămase pierdut în contemplarea acelei frumuseţi, fascinat, fără să se poată smulge ciudatei regăsiri în sine, ciudatei iubiri resimţite pentru imaginea stranie care era *el,* şi care se răsfrîngea şi în afara lui, în peretele de lumină.

Stătu aşa, nemaidorind nimic, decît dorindu-se pe sine oglindit în sine, pînă ce Soarele dublu îi calcină trupul, i-l dezagregă, celulă cu celulă, şi atom cu atom, şi i-l recompuse din afară — atom cu atom şi celulă cu celulă — în oglinda muntelui...

Şi abia atunci cînd, în loc de două chipuri aidoma, rămase în perete o singură umbră de lumină, pămînteanul trecu dincolo, ca printr-o poartă fără densitate.

Şi se întîlni cu aborigenii violeţi, care-l primiră tăcuţi, bucuroşi, fără mirare, ca pe un semen de-al lor.

LEGENDA LUI PLURIOPS

Înspre marginea Galaxiei noastre se găsea odată, pierdut prin spații nevăzute și printre pulberi cosmice, un astru gigantic și roșu, cu cîteva planete pustii și depărtate de raza lui. Ceva mai aproape de el se afla totuși o planetă micuță, pe care viața se înfiripase de mult și continua să existe cu greu, în ciuda tuturor radiațiilor vitrege răspîndite de soarele gigantic. În preajma acestei lumi se oprise cîndva uriașa astronavă sferică a lui Pluriops. Atunci, sau cu puțină vreme înainte de venirea lui, începuse și istoria ființelor ce populau micul și singuraticul satelit încă viu, ființe pe care traducătorul acestei legende marțiene, un automat cibernetic, le-a numit „ciclopeieni".

Zeci de generații de ciclopeieni au asistat, neștiutori, la apariția unei stele noi, albăstrii, pe firmamentul lor, stea ce părea că lucește din ce în ce mai tare. Cu uimire nemărginită, alte zeci de generații au văzut cum steaua *creștea* vertiginos, cum se apropia de ei, preschimbîndu-se necontenit și scînteind din ce în ce mai intens. Ea se prefăcu într-o pietricică de foc, apoi într-un bolovan luminos, apoi într-un disc orbitor și într-o zi anume, zi pierdută în noaptea mitului, pogorî deasupra lumii lor sub chip de zeu solar.

Timp îndelungat, ciclopeienii priviră cu spaimă și adorație imensul disc de lumină violacee, lăcașul sau poate însăși fața noului zeu de la orizont. Era

la fel de mare ca și bătrînul lor zeu solar, gigantic și roșu, dar noul venit părea atît de aproape !...

Și, odată răsărit, acesta nu se îndura de loc să se ascundă și să doarmă, cum erau ei obișnuiți să creadă că se întîmplă cu uriașul lor soare din ceruri, al cărui chip era umbrit periodic, în amurg, de un văl dens și brun-cărămiziu ce aducea apoi asupra ciclopeienilor noaptea opacă.

De aceea, triburile se închinaseră noului astru apărut, numindu-l, în imnurile lor păgîne și naive, *zeul tînăr* și așteptînd cu teamă ca el să pornească lupta cu Soarele cel bătrîn, pentru a-și împărți văzduhul și lumea.

Nu fusese, la început, nici o luptă între cei doi sori. În schimb, după o altă vreme, socotită în războjul vechi al acelei planete ca „timpul celor patru războaie lacustre", din discul violaceu de pe cer se desprinse un fel de arc, alb și fierbinte, care căzu pe înaltul podiș pustiu și înghețat din centrul planetei. Nici acest arc alb nu apunea, ci strălucea și dogorea, topind și netezind stîncile de sub el, pînă nivelă podișul ca pe un fel de scut imens.

Apoi, după ce în lumea ciclopeienilor se perindară alte trei războaie, din discul violaceu de la orizont se desprinse un glob luminos, alb, mult mai mic decît Soarele. Triburile de atunci îl numiră Matricea cerească și iată de ce : globul alb circulă, plutind, coborînd și înălțîndu-se continuu între podiș și arcul fierbinte de deasupra lui, treizeci de zile orbitoare și treizeci de nopți de foc albastru, pînă ce deodată arcul alb dispăru, amurgul sîngeriu se întinse iarăși peste tot, iar globul zeiesc se opri lin în centrul podișului planetei.

Rămase acolo, nemișcat, vreme de alte trei dinastii războinice. După aceea, brusc, se desfăcu în cinci „petale" și dinăuntrul lui se „născu" sau se arătă Sfera Vie, ca un rod zeiesc, scînteietor și nemaivăzut, ce s-a desprins peste zi din învelișul sau „matricea sa cerească". Din acea clipă, astrul violaceu se făcu nevăzut, apuse sau „muri" pentru lungă vreme.

Dispariţia de pe cer a zeului tînăr, a Soarelui violaceu, precum şi naşterea Sferei Vii s-au petrecut, spune legenda marţiană, pe cînd planeta ciclopeienilor era sub stăpînirea celei de-a 4-a dinastii războinice, lacustre.

O cumplită panică pusese stăpînire atunci pe ciclopeieni. Nu înţelegeau cine e acest astru şi zeu străin, venit pe neaşteptate şi care-şi schimba necontenit înfăţişarea. Nu înţelegeau în ce glob solar se ascunde el cu adevărat. Nu deslueau cine e această stranie „fiinţă" sub formă de sferă vie, scînteietoare, născută din globul alb, care, la rîndu-i, fusese născut din astrul violaceu.

Un fapt era totuşi sigur pentru locuitorii de atunci ai lumii ciclopice, şi anume că Sfera Vie era o fiinţă cerească, venită din alte lumi, o fiinţă „divină", a cărei naştere şi înfăţişare ascundeau, pesemne, alte mistere. Ciclopeienii nici măcar n-o puteau privi decît ferindu-şi ochii după nişte cochilii negre, translucide, sau în timpul nopţilor ruginii, cînd bătrînul lor zeu gigant se înfăşura în vălul său ocru ca să se odihnească. Abia atunci Sfera Vie se arăta în toată neasemuita ei splendoare, uimindu-i şi înfricoşîndu-i mereu, deşi părea paşnică şi indiferentă faţă de triburi.

Era o făptură cerească uriaşă, cît mii şi mii de ciclopeieni la un loc — rotundă, sidefie la prima privire, asemenea unor melci sticloşi din abisul mărilor calde. Firesţe, melcii rotunzi erau cît un bob de nisip pe lîngă Sfera Vie. Apoi aceasta părea doar la prima vedere albă-sidefie şi parcă transparentă. Cînd o priveai însă mai îndelung, observai că „fiinţa solară" e acoperită cu mii de solzi scînteietori, violeţi, albaştri, azurii şi argintii. Cîteodată însă aceşti solzi sau „ochi de zeu", cum îi numeau ciclopeienii, deveneau intens strălucitori, albi-orbitori, răspîndind un fel de aură cu zeci de nuanţe în jurul sferei. Atunci era semn că fiinţa cerească se pregăteşte să colinde prin văzduh, peste mări şi podişuri, oriîncotro îi era voia.

De multe ori Sfera Vie se desprindea de pe locul ei şi „umbla", plutea mai bine zis, la o anumită înălţime, deasupra pădurilor, lacurilor şi locuinţelor ciclopeienilor. Apoi se întorcea pe platoul central şi pustiu, pe care şi-l alesese, de la bun început, ca lăcaş zeiesc şi inviolabil.

Dacă un grup de războinici cuteza să se apropie de acest podiş „sfînt" şi dacă, mai ales, ciclopeienii veneau înarmaţi, Sfera Vie se făcea albă-strălucitoare şi arunca din „ochii" săi multipli nişte raze foarte fierbinţi, silindu-i pe îndrăzneţi să dea îndărăt, ca înaintea unor săgeţi de foc, nimicitoare. Altminteri, fiinţa solară era paşnică. Nu azvîrlea fulgere, nu făcea nimănui nici un rău, ci stătea pe platou şi *se uita,* cu multiplii săi „ochi de zeu". Uneori colinda prin împrejurimi şi, de asemenea, se uita necontenit, la toate dintr-o dată.

Căpeteniile triburilor şi înţelepţii care avuseseră curajul să se apropie la o oarecare distanţă de platoul unde se afla enorma sferă strălucitoare se întorseseră nevătămaţi. Erau convinşi că „Fiinţa născută a treia oară, din zeul cel nou" îi *cercetase* îndelung cu ochii săi scînteietori. De aceea, cu timpul, ciclopeienii îi dădură Sferei Vii un nume simbolic, lung, greu de tradus, care conţinea etapele metamorfozei zeului şi pe care, pentru simplificare, automatul marţian de tradus l-a înlocuit cu *Pluriops,* ceea ce înseamnă „Cel cu mulţi ochi". Era doar una dintre denumirile date fiinţei cereşti, noului zeu — în realitate cosmonautului venit cu astrosfera sa în lumea ciclopeienilor.

Despre Pluriops, eroul acestei legende, textul ciclopeian vorbeşte destul de confuz, uneori ca despre o făptură umană, ieşită din Sfera Vie, alteori ca despre un adevărat astru şi zeu, venit din depărtări imense, neaparţinînd universului lor.

Dar să lăsăm vechea legendă să povestească ea însăşi :

...La început, în timpul celei de-a 4-a şi a 5-a dinastii războinice, triburile care vieţuiau pe planetă

au ţinut sfat şi au hotărît să i se aducă Sferei Vii jertfe, ca unei zeităţi temute, care trebuie ademenită, îmblînzită, implorată... De aceea, mii şi mii de războinici şi de robi s-au scufundat în mare şi au pescuit acolo moluştele cele mai de preţ, cele mai mari şi mai bune la gust. Au ridicat pe ţărmul stîncos — chiar lîngă podişul sfînt — un morman de astfel de preţioase jertfe, şi s-au retras, aşteptînd să vadă ce face fiinţa strălucitoare.

Pluriops nu s-a clintit de pe podişul unde se afla, la sute de bătăi de fulgere-distanţă de altarul cu moluşte. Dar apoi, dintr-unul din solzii săi, a săgetat un fir subţire, violaceu, o rază care a ajuns cu capătul exterior pe mormanul de vietăţi marine. Într-o clipă, moluştele au fost preschimbate în ceva ca o pulbere gălbuie, apoi pulberea în abur auriu, şi în urmă nici aburul nu s-a mai văzut.

Triburile s-au bucurat crezînd că Sfera Vie le-a primit ofranda, „înghiţind" în felul său ceresc bunătăţile pescuite din oceanul lor, din ale căror unde războinicii şi celelalte neamuri îşi scoteau ei înşişi hrana.

I-au adus, de aceea, zeului tînăr şi a doua, şi a treia noapte, mormane de moluşte cafenii, rare şi gustoase, dar Pluriops nu s-a mai atins de ele.

După o generaţie, ciclopeienii au schimbat darurile şi i-au trimis grămezi de flori din adîncul apelor, alge albastre, catifelate, bune pentru ţesături, fructe parfumate de *mermor*, care te îmbată şi te fac să visezi peisaje minunate din lumea zeilor, tot felul de peşti turtiţi, fosforescenţi, ori melci cu cochilia sfărîmicioasă şi dulce. I-au mai trimis cărăbuşi din mlaştini, broscuţe roşii care trăiesc în lacurile cu iod şi păsări cu ventuze în loc de cioc, liane groase ce nu putrezesc nici în apă, nici pe uscat şi din care ciclopeienii îşi împleteau locuinţe marine şi aşezări pe uscat şi, în sfîrşit, arme de-ale lor : nisip de vanadiu, ce se aprindea în văzduh, bolovani minerali negri, mari cît capul unui războinic şi care, odată aruncaţi cu o praştie puternică, lovesc ţinta, apoi

se întorc exact în locul de unde au fost trimişi; insecte veninoase şi arici uriaşi electrici ce-şi omoară vrăjmaşii curentîndu-i de la depărtare.

Triburile observaseră că Pluriops nu primeşte decît o singură dată aceeaşi ofrandă, altfel o lasă neatinsă.

Şi, cînd nu mai avură ce daruri noi să-i închine, căpeteniile războinicilor chibzuiră să-i trimită de rîndul acesta cei mai frumoşi robi pe care-i aveau. Aleseră o sută de tineri şi o sută de fecioare, îi îmbătară cu suc de mermor, îi legară cu liane tari şi-i lăsară pe o stîncă din vecinătatea podişului.

Sfera Vie pluti mai încolo, depărtîndu-se puţin de ciclopeienii jertfiţi, scînteind din ce în ce mai stins, pînă ce solzii ei multicolori păliră şi se făcură toţi violet-deschişi. Ochii săi răspîndeau nişte unde albăstrii, care ţesură în jurul globului o aurora minunată, irizată în zeci de tonuri foarte şterse, vizibile acum şi pentru robii de pe stînca unde stăteau legaţi.

O rază intens-strălucitoare, violetă, ţîşni curînd din Sferă, se arcui şi căzu pe piatră, chiar la picioarele celor o sută de tineri şi o sută de fecioare, învăluindu-i într-o lumină orbitoare, care-i făcu nevăzuţi pentru străjile puse de fruntaşii triburilor în apropierea altarului cu jertfe.

După o vreme, robilor închinaţi Sferei Vii le reveni cunoştinţa pe deplin. Cutremuraţi de frică şi vrăjiţi de frumuseţea culorilor, ei zăriră, venind pe arcul auriu ce lega globul strălucitor de stînca lor, o fiinţă de o formă verticală, ceva mai înaltă şi mai puţin roşiatică decît un ciclopeian. Avea în interiorul trupului un fel de lujer luminos, cristalin.

Pe măsură ce zeul aluneca pe acel pod spre ei, lujerul lui devenea însă mai puţin vizibil şi treptat se opaciză cu totul, iar lumina din trup i se stinse. Cel venit părea acum o făptură asemănătoare ciclopeienilor. Cînd se apropie şi mai mult, robii îl priviră mai puţin înfricoşaţi, totuşi neîncrezători în soarta lor, stînd prăbuşiţi la pămînt şi aşteptînd din clipă în clipă ca zeul să se transforme în altceva — într-o floare de foc poate — şi să-i ardă de vii cu

vreun fulger de-al său, pe care-l ascunsese, pesemne, sub haină.

Nu se întîmplă însă nici o nenorocire, nu căzu nici un trăsnet ceresc, nu-i arse nimeni. Fiul Sferei Vii stătea nemişcat în preajma lor.

Cei mai curajoşi ridicară atunci pleoapa şi-l priviră cu o curiozitate vie, amestecată cu spaimă şi resemnare.

Zeul născut din astrul tînăr semăna într-adevăr destul de bine cu unul dintre ei, părînd un ciclopeian ca oricare altul, deşi trupul îi era cu un cap mai înalt, braţele mai puţin vînjoase şi înotătoarele mai suple decît ale lor. Nu era nici aşa de roşiatic la piele, iar în frunte n-avea, ca toţi ciclopeienii, un singur ochi rotund şi bombat, cu o pleoapă groasă, ci zeci şi zeci de ochi plaţi, rombici, stranii, minunat coloraţi, ca şi solzii strălucitori ai Sferei Vii, dar mult mai mici. Erau parcă încrustaţi într-o fişie lată, cristalină, ce-i încingea tîmplele şi tot capul.

Zeul purta, ca şi robii, o haină fără mîneci, dintr-o ţesătură obişnuită de alge albastre. Le spuse, în limba lor şuierată, modulînd însă mult mai melodios sunetele :

— Ridicaţi-vă şi nu vă temeţi. Sînt Pluriops. Cel cu mulţi ochi, prietenul şi sfătuitorul vostru.

Robii însă rămaseră tot cu fruntea în ţărînă, murmurînd imnurile învăţate în cinstea noului astru violaceu şi a Sferei Vii, numindu-l pe Pluriops Fiul fiinţei strălucitoare şi Zeul lor cel tînăr, şi implorîndu-l să nu-i ardă cu fulgerele ce-ar putea ţîşni din ochii săi divini. De asemenea, îl rugară să spună mamei lui, Sferei Vii, să nu-i „înghită" ca pe moluşte, ci să-i cruţe.

— Sfera Vie n-a „înghiţit" nimic, după cum credeţi voi, a grăit atunci Pluriops. Sfera Vie nu e o zeitate, ci un vehicul zburător, o navă sferică, un fel de locuinţă a mea, după cum nici eu nu sînt zeu. N-o să vă facem nici un rău.

La început robii nu-l crezură. Din străbuni, cu toţii ştiau că jertfele atinse de raza Sferei Vii se pre-

făcuseră într-o clipă în scrum auriu, în abur, și apoi în nimic. Așadar, Sfera Vie își „devora" victimele, deși zeului născut din ea îi plăcea să spună, în cuvinte neînțelese, că le „soarbe" înăuntrul ei, fără să le facă nici un rău. Dar numai un singur tînăr dintre cei o sută avu cutezanța să dea glas gîndurilor sale :

— Ar trebui să ne socotim fericiți că am fost aleși drept hrană și ofrandă pentru zei. Totuși nu înțelegem de ce nu v-au plăcut mai departe moluștele cafenii. Oare Sfera Vie are nevoie de viețile noastre ? Și ce vieți va mai mistui după noi ?

Pluriops îl ascultă fără să se mînie, apoi se îndreptă cu fața spre Sfera Vie murmurînd ceva neînțeles. După un timp, din acest lăcaș zeesc al său porni o rază, apoi mai multe raze împletite, care căzură ca niște curcubee violete aproape de stînca unde stăteau cu toții. Ele țesură astfel un al doilea pod. În urmă, pe puntea de raze se rostogoli iute un glob cenușiu, mare de tot. Globul cenușiu se opri la picioarele robilor, și, brusc, se desfăcu în cinci fîșii strălucitoare. Dinăuntrul lui apărură mormane de moluște cafenii, *vii,* broscuțe roșii, *vii,* flori și alge albastre, proaspete, *vii,* și, rînd pe rînd, aproape toate soiurile de vietăți și daruri pe care triburile le jertfiseră Sferei Divine. Printre robi trecu atunci o înfiorare, și ei se tînguiră mai departe :

— Sfera Vie nu a primit ofrandele triburilor ! plîngeau ei. Vai nouă, căci pe noi ne vrea zeul ! Zeul nu vrea aceste lucruri și bucate de preț ! Fiul Sferei Vii dorește însăși viața noastră !

— N-ați înțeles nimic, spuse șuierînd cu blîndețe Pluriops. Moluștele, bucatele și darurile sînt ale voastre. Vedeți doar că sînt întocmai cum mi le-au dăruit strămoșii voștri, mai demult. Viețuitoarele sînt vii. Eu n-am ce face cu ele. Nu vă temeți. N-o să se atingă nimeni de viața voastră, după cum nu m-am atins de a lor. Prima lege a lumii mele galactice, a stelei de unde am venit eu, e să respectăm viața, s-o cunoaștem și s-o protejăm pretu-

tindeni unde o întîlnim în Univers. O să înţelegeţi spusele mele mai tîrziu.

Robii se liniştiră oarecum, se ridicară şi-şi murmurară iarăşi imnurile, apoi, cu bunăcuviinţă, dar şi cu o foame primitivă ce le făcea trupul să tremure, se apucară să înghită moluştele şi broscuţele vii, să sugă rădăcinile de plante şi melcii dulci, şi să ascundă în haină, la piept, fructele aromate de mermor, dătătoare de visuri.

— Fructele acestea conţin o otravă care vă face rău, vă slăbeşte trupul şi mai ales mintea, le spuse Pluriops. Nu le mîncaţi. V-am privit de departe, în timp ce voi dormeaţi aici, în necunoştinţă de cele întîmplate. Am *văzut* prin trupul vostru atît de minunat alcătuit de natură, deşi încă la începuturile evoluţiei sale, cum sucul otrăvitor invada încet globulele portocalii ale sîngelui vostru şi pătrundea în ţesuturile nervilor, paralizîndu-i. Iar creierul vostru, asemănător cu o aglomerare de stele, cu fiecare celulă vibrînd şi pulsînd, era îmbîcsit într-o ceaţă plumburie de toxina subtilă a plantei de mermor. Nu-i mîncaţi fructele.

Robii îl ascultară, neîncrezători şi temători. Planta de mermor era socotită sfîntă, iar fructele ei binefăcătoare trupului.

— Ochii tăi, Pluriops, văd prin corpul nostru ? Ce fel de privire ai, zeule cu înfăţişare de rob ?

Pluriops răspunse :

— Văd prin voi aşa cum văd şi înăuntrul meu, atunci cînd doresc asta, şi aşa cum văd prin lucruri şi prin fiinţe, prin apă şi prin văzduh. Privirea mea e cu totul altfel decît a voastră, fiindcă în lumea de unde vin eu s-a desăvîrşit continuu. Şi acolo unde privirea mea luminoasă nu mai poate pătrunde, mai ales în spaţiul vast al cerului, în locul meu privesc ochii Sferei şi ochii automatelor, adică privirea robilor mei neînsufleţiţi. De aceea v-am văzut încă de mult, cînd astronava mea, astrul tînăr, cum îl numiţi voi, nici nu răsărise pe cerul planetei voastre. Vă repet : sînt prietenul şi sfătuitorul vostru. Nu vă

temeți. Nici Sfera Vie, nici eu nu vă vom pricinui vreun rău, nici vouă, nici celorlalți ciclopeieni din alte triburi.

Un glas se ridică potrivnic, limpede, din ceata tinerilor :

— Robi frați, aveți înaintea voastră un zeu mincinos. Întrebați-l cu ce se hrănește, întrebați-l cît poate trăi fără mîncare. Și priviți moluștele pe care le mai aveți în față. E o vrajă, vă spun. Ele nu pot fi *aceleași* moluște cafenii, pe care căpeteniile de la începutul celei de-a 4-a dinastii războinice le-au adus jertfă Sferei. Voi știți că o moluscă nu trăiește decît foarte puțin în apa mării. Fără apă, piere și mai repede. Or, de la ziua ofrandei dintîi și pînă acum s-a scurs atîta vreme, încît nici noi nu știm s-o măsurăm. Vă întreb, frați ciclopeieni, ce vietate, ce moluscă poate trăi atîția ani ? Nici chiar noi nu vieţuim decît vreme de 90 de eclipse, dacă nu murim înainte, din pricina războaielor sau a uraganelor mării. Așadar, sau ofrandele dintîi care au fost dăruite Soarelui tînăr au fost arse de raza Sferei Vii, cum ziceau strămoșii noștri, sau au pierit pe altă cale. Oricum ar fi, vietățile marine, plantele și darurile din fața voastră *sînt altele* decît cele sacrificate, Și acest zeu, ce-și zice Pluriops, ne minte, face vrăji, și ne ascunde clipa în care ne va arde și ne va înghiți. Întrebați-l cu ce se hrănește, întrebați-l ce a făcut cu vietățile jertfite și ce va face și cu noi în curînd !

Cele o sută de fecioare izbucniră atunci în plîns, cerșind mila zeului. Mulți dintre tinerii robi șuierară însă cu înverșunare, cîștigați de îndrăzneţele cuvinte ale fratelui lor.

Pluriops se apropie cu încă un pas și le grăi :

— De ce nu mă credeți ? E greu să înțelegeți la început toate cele ce vă spun, trebuie însă ca voi să credeți că nu vă doresc răul, că nu-mi trebuie viața voastră. Dacă aveam acest gînd, aș fi putut să vă ard pînă acum, de la depărtare. Ce să fac ca să mă credeți ?

— Să răspunzi ce mănînci !

— Să ne spui de unde ai venit și cine ești cu adevărat !

— Să ne lămurești unde și cum te-ai născut !

— Să ne dai drumul !

Unii dintre robi strigau din ce în ce mai aţîţaţi și mai curioși, mulţi însă plîngeau și se rugau. Nici unul nu îndrăznea totuși să se apropie de Pluriops și-și fereau cu toţii privirea de ochii săi multicolori.

— Plecaţi, le spuse Pluriops, mîhnit. Sînteţi liberi. Să nu rămînă lîngă mine decît aceia ce ar putea înţelege că nu doresc să vă fur viaţa. Eu, Pluriops, ca și ceilalţi oameni din lumea noastră, nu mă hrănesc cu *vieţi,* cu vieţuitoare, ci cu *săruri* și mai adesea cu raze, cu lumină. Dar e prea greu pentru voi să pătrundeţi asemenea taine. Hai, plecaţi ! Vă spun că sînteţi slobozi !

Robii nu plecară în prima clipă. Cel mai îndrăzneţ dintre ei glăsui aspru și șuierător :

— Vrei să plecăm ? Dar bine, Pluriops, dacă vom coborî de pe podișul acesta sfînt, străjile, războinicii și închinătorii credincioși astrului violet ne vor sfîșia în bucăţi sau ne vor arunca peștilor de pradă, fiindcă tu nu ne-ai plăcut și fiindcă Sfera Vie, maica ta, nu a primit jertfa seminției noastre.

— Tu crezi sau nu în zei ? murmură Pluriops.

— Nu, nu cred, înalţă fruntea tînărul rob.

Atunci, dintre fecioare se desprinse una și, alergînd spre Pluriops, se prăbuși înaintea lui.

— O, zeule cu trup de rob și cu fulgere în ochi, în rugă ea, tînguindu-se, iartă-l ! Zen nu știe ce spune ! Cruţă-i viaţa sau ia-o pe a mea, mai întîi, înainte de a-l arde pentru fărădelegea lui.

Zen se apropie de fată și-i puse mîna pe umeri, tăcut.

— Vă iubiţi, nu-i așa ? îi întrebă Pluriops.

— Da, spuse fata. Ne iubim. Am fost luaţi robi împreună, de mici, în timpul unui război. El m-a apărat de atîtea ori. Nu-i un rob rău, deși nu se

închină nici altor zei, nici noului astru violaceu, părintelui tău ceresc. Iartă-l, Pluriops !

— N-am de ce să-l iert. Şi mă bucur aflînd că inimile voastre primitive ştiu ce înseamnă iubirea şi jertfa de sine ! De aceea, am să vă ajut să plecaţi îndărăt pe tărîmurile voastre, pe ascuns, fără să fiţi văzuţi de cei care v-au adus aci. Mai întîi am să răspund însă întrebărilor puse de voi, fie că veţi pricepe sau nu, fie că-mi veţi crede cuvintele sau nu. Moluştele pe care le-am adus din Sfera Vie au fost urmaşele celor primite de mine la întîia jertfă, cum spuneţi voi. Le-am luat în sfera asta, în casa mea zburătoare, le-am înviat, le-am păstrat în nişte băi cu o apă aidoma mării voastre, şi ele au făcut pui, iar puii puilor lor vi i-am dăruit vouă. Toate vietăţile au trăit în Sfera Vie, în astronava mea, mai mult decît în apa lor de baştină, fiindcă eu ştiu să le prelungesc viaţa. Ştiu s-o prelungesc şi pe a voastră. Pot să vă fac să trăiţi de zece ori mai mult decît ceilalţi ciclopeieni. V-am spus că nu mă hrănesc cu vietăţi. Aşa e legea mea. Cea dintîi lege a Galaxiei noastre, a imensei lumi de stele şi a planetei unde m-am născut eu, e respectul pentru viaţă, orice chip ar avea ea. De aceea, repet, niciodată nu vă voi face vreun rău. M-aţi întrebat cine sînt. V-am spus şi asta. Nu sînt zeu. Pentru voi sînt Pluriops, cel cu mulţi ochi. În realitate sînt ca şi voi o fiinţă gînditoare, numai că m-am născut în altă lume, într-o lume neînchipuit de bătrînă faţă de a voastră, cu o civilizaţie neînchipuit de străveche şi de strălucită... Eu însumi sînt foarte bătrîn, aproape nemuritor pe lîngă voi, ciclopeienii. M-am născut într-un sistem solar aflat în centrul Galaxiei, pe o planetă de cristal, minunată, cum nu se află decît puţine în Universul cel fără de margini... Acolo, pe pămîntul meu, baza vieţii, a trupului nostru însuşi, o formează o substanţă care se găseşte oarecum şi la voi, în cochilia melcilor sau în nisipul mării, în unele roci şi în multe alte vie-

tăţi de pe sol sau din apă. Nu sînt zeu, vă repet. Sînt om. Şi totuşi aveţi dreptate : sînt *altfel* decît voi. Spuneţi-mi de aci înainte Pluriops şi aveţi încredere în mine.

— Ascultă-ne, o, Pluriops, zeu sau om, oricine-ai fi tu cu adevărat, şuieră mai prietenos Zen, tînărul rob îndrăzneţ. Ascultă-ne şi nu te mînia pe noi. Spui că eşti o fiinţă din altă lume. De ce nu ai rămas în lumea ta ? De ce ai venit la noi să ne înspăimînţi femeile, copiii şi triburile ?... Ce cauţi pe tărîmurile noastre ?

Pluriops nu se supără, ci răspunse blînd :

— Eu sînt un călător printre stele, un astronaut, cum zicem noi. Menirea mea a fost să descopăr mereu alţi aştri, mereu alte lumi şi alţi oameni. Să-i descopăr şi să le aduc solia paşnică a lumii mele de cristal. Să-i descopăr şi să le viu într-ajutor, dacă au nevoie de mine. Ştiu că voi, ciclopeienii, nu puteţi înţelege legile care ne cîrmuiesc pe noi, nici dorinţa noastră veşnic vie de a dezlega mereu alte taine, scrise în Universul cel fără de margini.

— Şi, într-adevăr, ai venit în zbor ? întreabă un alt ciclopeian, un bărbat mai matur, vînjos, şi cu o căutătură aprigă, sălbatică şi semeaţă.

— Da. Am venit în zbor, cu astrosfera mea, căreia voi îi ziceţi Soarele violaceu şi tînăr, sau Sfera Vie.

— Zici că eşti om şi totuşi trăieşti ca şi zeii într-un fel de soare, fără să te aprinzi... spuse mai departe bărbatul cel semeţ. Nu te cred. Eşti zeu, însă un zeu cu alte gînduri şi socoteli decît cele pe care le au zeii noştri cei vechi.

Ochii multipli ai lui Pluriops scînteiară ciudat :

— Tu, ciclopeianule, ştii oare ce fel de gînduri au zeii ? glăsui el. Se gîndesc oare zeii la putere, la mărire, aşa cum te gîndeşti tu ?

Bărbatul se înclină, bătîndu-şi fruntea de piatră :

— Iartă-mă, Pluriops, şuieră el, iartă-mă ! De unde să ştiu eu, un biet rob, ce gîndesc zeii ? E drept, nu-s rob de rînd ; odinioară eram căpetenie de trib. Odinioară, zeii mi se arătau în vis şi-mi porunceau să

pornesc război împotriva unor seminții vrăjmașe, spre a le nărui. Tu, zeule cu mulți ochi, ce-mi poruncești ?

— Cum te cheamă ? întrebă Pluriops.

— Moah.

— Ridică-te, Moah ! Îți poruncesc de azi-nainte să nu mai ucizi și să nu mai asculți glasul altor zei mincinoși. Crede în mine și atît. Dacă vrei, de acum încolo poți fi ucenicul meu, prietenul meu.

Robii murmurară, adînc impresionați. Moah se ridică și rămase lîngă Pluriops, privindu-l tăcut și temător.

— Vrea cineva dintre voi să rămînă cu mine ? glăsui mai departe Pluriops.

— Eu ! strigă Zen.

— Și eu ! se rugă iubita lui.

— Și eu ! șuieră Moah, cu ardoare.

Ceilalți ciclopeieni tăcură și se strînseră unul într-altul, ca o turmă.

— Vă înțeleg teama, zise Pluriops, și ochii săi multipli scînteiară din nou. Nu mă supăr că vreți să plecați de lîngă mine cît mai grabnic cu putință. Înainte însă de a ne despărți, vreau să vă povestesc cîte ceva despre mine, ca să povestiți și voi, la rîndul vostru, altor semeni de-ai voștri și aceștia să povestească, de asemenea, copiilor și urmașilor lor.

Eu, Pluriops, sînt un călător printre stele, un astronaut. Am pornit la drum, din lumea mea, demult de tot, cînd pe planeta voastră nici nu apăruseră primii oameni și primele triburi lacustre, cum le ziceți voi. Am cutreierat spații nesfîrșite, am văzut sute de lumi diferite de-a voastră, m-am întors în lumea mea de sute de ori și de sute de ori am pornit iarăși la drum. Sfera mea, astrul violet, cum îi ziceți voi, poate călători prin oceanele Cosmosului, mergînd mai iute decît merge fulgerul pe cer. Așa am ajuns și la voi. Aceasta va fi însă ultima mea călătorie, căci nu sînt un zeu tînăr, cum mă socotiți voi, ci un astronaut foarte bătrîn, neînchipuit de bătrîn. Niciodată nu voi mai putea să mă întorc

la ai mei. Vremea nu-mi va îngădui asta, o știu. Zilele mele sînt numărate. E drept că, pe lîngă scurta voastră viață, a mea e încă lungă. Pînă la moartea mea, cîteva zeci de generații de ciclopeieni vor pieri înainte-mi. Totuși, așa cum și Soarele vostru gigant și roșu va muri, așa cum și stelele din vastul vostru Univers au un început, o evoluție și un sfîrșit, tot astfel și eu, Pluriops, voi pieri. Și ziua aceea nu va fi departe. Dac-aș porni de îndată spre lumea mea, spre planeta noastră de cristal, aflată în roiul de stele dinspre centrul Galaxiei, n-aș putea ajunge nici pînă la un sfert de drum distanță de ea și aș pieri în zbor. Ceasul morții mele se apropie, știu bine. Nu vreau însă să-mi sfîrșesc viața în zadar, atîta vreme cît aci, la marginea Galaxiei, aici, pe planeta voastră micuță, în preajma Soarelui vostru, veți avea nevoie de lumina pe care eu v-o pot dărui. Am ales de aceea să rămîn la voi, să vă ajut. V-am descoperit planeta încă de mult, pe cînd zburam către așa-zisul vostru zeu, gigantic și roșu. Soarelui vostru i-am cercetat radiațiile, adică razele și jerbele de foc pe care le aruncă în jurul său. Știu foarte bine că însăși viața planetei voastre e amenințată curînd să se stingă. Soarele vostru e un astru îmbătrînit, pe cale de a se stinge. Odinioară era mai strălucitor și mai fierbinte decît e acum. Pe atunci aproape toate planetele lui aveau viață. Acum însă, doar aci la voi mai există ființe vii. Voi, ciclopeienii, ați apărut pe lume destul de tîrziu și n-o să puteți ajunge la deplina voastră dezvoltare ca ființe gînditoare, fără ajutorul meu. Căci în curînd planeta voastră se va răci de tot și va muri. Soarele vostru nu va mai avea putere să vă încălzească. Va trebui să vă luptați cu frigul, cu ghețurile, care au și cuprins aproape toată planeta. Ființe vii — viață și oameni — se află doar aici, în jurul platoului central pe solul vostru, și în mările voastre calde încă, în adîncul cărora clocotesc vulcani radioactivi. Dacă rămîneți neștiutori și neajutorați ca și pînă

acum, nu vor trece nici 30 de dinastii războinice şi lumea voastră va pieri. Radiaţiile, adică razele aruncate de giganticul vostru zeu roşu, sînt din ce în ce mai primejdioase. Clima se răceşte din ce în ce, lumea voastră va îngheţa în curînd. Atmosfera, văzduhul vostru se vor risipi. Atunci razele soarelui bătrîn vor deveni şi mai dăunătoare şi vor nimici orice e viaţă sau grăunte de viaţă.

De aceea, repet, mi-am ales singur soarta. Voi rămîne aici, în preajma Soarelui vostru gigant, să vă ajut, să vă salvez planeta de moarte. N-o să înţelegeţi la început ce voi înfăptui. Dar cîndva urmaşii urmaşilor voştri mă vor înţelege... Tîrziu, atunci cînd eu n-oi mai fi, viaţa va înflori aici cu adevărat. Atunci soarele cel roşu se va preschimba într-un astru tînăr, galben ca aurul, şi binefăcător ca un zeu din poveştile voastre vechi despre zei...

Dar asta e deocamdată o taină şi eu o voi dezvălui mai tîrziu numai celor care vor rămîne cu mine.

Acum vă spun încă o dată : sînteţi liberi să plecaţi cu toţii. Şi, ca să nu întîmpinaţi nici o piedică, voi trimite din Sfera Vie, din casa mea, o fîşie lată de raze nevătămătoare înspre ţărmul mării reci, învecinate. Sub aceste raze se va deschide o cale apărată. Privirile războinicilor voştri nu vor ajunge pînă la ea. Şi nici un bolovan nu va putea pătrunde prin ea. Veţi putea umbla fără nici o teamă pe acel drum, călăuziţi de calea de lumină. Acum mîncaţi şi întăriţi-vă pentru călătoria voastră.

Pluriops se întoarse apoi iarăşi cu faţa către Sfera Vie. O rază violacee porni din banda care-i încingea tîmplele şi se pierdu în văzduh. Curînd, o rază tot violacee se văzu venind dinspre sferă spre stîncă. Puţin timp după aceea, din globul strălucitor porni într-adevăr o fîşie albă, lată, în direcţia celuilalt ţărm maritim.

Robii se repeziră ca nişte copii nerăbdători într-acolo. Lîngă Pluriops, ce stătea drept şi neclintit, nu mai rămaseră pe stîncă decît Zen, tînărul cel îndrăz-

neț, împreună cu fata care-l iubea, și mai la o parte, Moah, fostul șef de trib.

— Doresc să fiu robul tău de-aci înainte, șuieră Zen. O, Pluriops, m-am încredințat acum că ne vrei binele și nu moartea ! De aceea, oricine ai fi, zeu sau făptură muritoare, ca și noi, lasă-mă să mă închin înaintea înțelepciunii, puterii și blîndeții tale !

Și tînărul ciclopeian se plecă în fața călătorului galactic și-și bătu fruntea de piatră de cîteva ori...

— Scoală-te, șopti Pluriops, alătură-te celorlalți doi și urmați-mă ! Vă iau cu mine pentru un timp. O să încerc să vă învăț cîte ceva din adevărurile descoperite de noi, oamenii de pe planeta de cristal. Nu vă fie teamă, veniți; prieteni !

Arcul de raze era ca un coridor strîmt, prin care cei trei ciclopeieni lunecară, fiind sorbiți parcă de o putere nevăzută. Înaintea lor mergea Pluriops. Aici, în ciudatul spațiu întrețesut de raze, corpul călăuzei lor arăta din nou schimbat. Învelișul cărnos, ca al oricărei făpturi de pe planeta ciclopeienilor, devenise iarăși transparent, și culoarea lui roșie se estompa. Lujerul luminos, vertical, se contura în schimb din ce în ce mai limpede, răsfirîndu-se spre capătul lui superior într-un fel de sepale strălucitoare, care țineau globul capilar, tot luminos și brăzdat de banda aceea orizontală cu ochi rombici, multipli, încrustați în ea.

Ciclopeienii șovăiră, cuprinși de teamă.

— Care e adevărata ta înfățișare, Pluriops ? murmură Zen. Și cum arată frații tăi din lumea voastră de cristal ? Cum ești tu cu adevărat ? Semeni cu noi ? Spune-ne, ca să nu ne înspăimîntăm cînd te vei schimba iarăși la chip...

— Corpul meu adevărat e un fel de lujer vertical, așa cum îl vedeți prin învelișul protector în care m-am înfășurat și pe care l-am făcut să semene cu trupul vostru roșiatic, pentru ca să nu vă speriați de mine prea rău. În acest coridor țesut din raze de un anumit fel, lumina e însă atît de puter-

nică, încît învelişul meu se face transparent şi voi mă puteţi vedea aşa cum sînt în realitate. Cînd vom ajunge în Sfera Vie, care e în acelaşi timp vehiculul meu de zbor, un fel de locuinţă a mea, şi laboratorul meu, şi care va fi de aci înainte pentru o vreme şi casa voastră, va trebui să îmbrăcaţi şi voi un costum făcut să vă apere de razele şi de lumina ce v-ar putea orbi sau vătăma.

În Sfera Vie o să vedeţi cîţiva roboţi, cîţiva slujitori de-ai mei. I-am făcut din metal şi cristal, aproape fără moarte, dar şi fără viaţă. Robii mei ştiu să facă fel de fel de lucruri, ştiu să vorbească şi să judece. Să nu vă temeţi de ei, dar nici să nu vă apropiaţi prea mult de ei. Şi mai ales să ştiţi că, în realitate, voi sînteţi oameni, iar ei nu.

Acum, priviţi ! Trapa Sferei Vii, a cosmonavei mele, se va deschide îndată. Va sosi peste puţin timp un slujitor cu haine de protecţie pentru voi...

Cei trei ciclopeieni se traseră înapoi cîţiva paşi. Înaintea lor, la capătul coridorului de raze, se zărea uriaşa Sferă Vie, ca un melc globular de ocean, dar un fel de melc neînchipuit de mare şi de strălucitor. Solzii ei multipli scînteiau acum palid de tot, cu o nuanţă odihnitoare. Erau, de asemenea, surprinzător de mari, cît zeci de porţi de case, laolaltă. Sfera Vie părea alcătuită ca un fagure metalic, dintr-o mulţime de căsuţe rombice, sticloase, dintr-o mulţime de „solzi“ sau „ochi“ colorați. Unul dintre solzii violeţi din centru se întunecă deodată, pînă ajunse aproape negru. Şi în cadrul său se ivi un rob de sticlă şi de metal, o formă verticală, înaltă cam cît trei cioclopeieni la un loc şi groasă cît unul. Avea două braţe ca două ramuri de cristal, în stînga şi în dreapta. Pe unul dintre aceste braţe atîrnau trei săculeţe lunguieţe dintr-o ţesătură transparentă. Erau costumele de protecţie pentru cei trei ciclopeieni. Moah, Zen şi soaţa lui le traseră pe trup şi apoi, urmîndu-l pe Pluriops, intrară în marele şi misteriosul lui lăcaş zburător.

Nici un alt ciclopeian nu i-a mai văzut de atunci, dar toți cei 98 de robi și 99 de fecioare care fuseseră împreună cu ei pe podișul cel sfînt au povestit fiilor și nepoților lor acea nemaipomenită și divină întîlnire a lor cu Zeul.

În vremea cînd Pluriops mai era încă în viață, de multe ori, Sfera Vie s-a ridicat în văzduh, poate și cu trei ciclopeieni cu tot, și a înconjurat lin planeta, ba chiar s-a înălțat uneori foarte sus, aproape de giganticul zeu bătrîn și roșu de pe cer. Și tot așa de lin s-a întors și s-a așezat pe podișul central.

Sfera Vie nu și-a mai deschis porțile decît după 180 de eclipse. Nepoții robilor închinați odinioară zeului tînăr, robi de mult pieriți dintre cei vii, au văzut atunci ieșind din Sferă trei ciclopeieni : doi bărbați tineri și o femeie, la fel de tînără, care spuneau tuturor celor întîlniți că ei sînt Moah, Zen și soția acestuia. Mulți alți ciclopeieni se adunară în jurul lor să-i vadă, să-i asculte și să li se închine, ca unor prieteni și aleși ai zeilor.

În urma celor trei ciclopeieni „nemuritori" veneau cîteva făpturi de sticlă și din metal, cîțiva robi ciudați cum nu mai fuseseră văzuți niciodată și cu care „aleșii zeilor" vorbeau într-o limbă necunoscută. Vreme de 40 de zile și de 40 de nopți, Moah, Zen și soața lui colindară platoul central al lumii lor, vestind tuturor că Pluriops, Zeul, se va urca în ceruri, și că în curînd astrul violet, vehiculul lui de zbor, va apărea din nou la orizont, unde va rămîne vreme de o sută de eclipse. În acest răstimp, toți ciclopeienii trebuie să-și părăsească locuințele de pe uscat și să-și facă niște adăposturi în piatră, în inima muntelui. Vor fi ajutați să-și sape aceste locuințe de robii lui Pluriops. Apoi ei trebuie să se ascundă ca să nu-i orbească Marele Zeu, bătrînul lor gigant din ceruri, care se va schimba la față și va revărsa peste întinsul planetei lor ploi de foc pustiitoare — timp de trei zile și trei nopți în șir. După aceea,

pe cer nu se va mai arăta niciodată bătrînul lor, soare roşu, ci va răsări un astru tînăr, strălucitor şi generos, ce va face să înflorească o viaţă nouă, mult mai blîndă şi mai frumoasă decît tot ceea ce cunoscuseră ciclopeienii pînă atunci.

Aci se sfîrşeşte primul text privitor la străvechea legendă a lui Pluriops, text săpat cu nişte semne vechi şi uriaşe chiar pe stîncile podişului central.

Pe alte cîteva lespezi, aflate la mare distanţă de podiş, s-au găsit apoi alte două însemnări lapidare :

„În timpul celei de-a 74-a dinastii lacustre, Sfera Vie s-a ridicat sus pe cer şi s-a făcut nevăzută. La 4 zile după aceea a răsărit astrul violet, despre care strămoşii noştri credeau că murise. După cum zic discipolii celor aleşi de zei, după zece eclipse vor începe marile ploi de foc. De aceea, mulţi ciclopeieni, care se-nchină noului zeu, Pluriops, şi-au părăsit casele şi s-au ascuns în peşteri".

Celălalt text, scris cu alte caractere, fusese săpat pe o piatră roşie, de unul dintre fiii lui Zen. Deşi scurt, era mult mai explicit. Iată ce spunea :

„După cele trei zile şi trei nopţi în care cerul s-a întunecat, iar soarele roşu a explodat şi a azvîrlit în spaţiu ploi de foc şi pulberi pustiitoare, noi, cei ce-am urmat sfatul părintelui nostru, prea înţeleptul Zen, am ieşit în sfîrşit din peşteri şi am îndrăznit să privim cerul... În locul marelui soare roşu strălucea acum un astru tînăr, galben ca aurul, şi luminos cît zece zei stelari... Zen, tatăl meu, a plîns văzîndu-l şi ne-a spus : «Fiii mei, aceasta este fapta lui Pluriops, învăţătorul nostru, cel care s-a jertfit pentru a ne da nouă viaţă»... L-am întrebat : «Tată, adevărat este că Pluriops nu era zeu, ci om, ca şi noi ?» Şi Zen, părintele nostru, a răspuns : «Era om ca şi noi, dar cu mult mai bătrîn şi cu mult mai învăţat... Iar lumea de unde a venit el e atît de depăr-

tată, că raza soarelui nostru o va atinge în zbor de-abia peste cîteva mii de ani de drum»... Pluriops, Cel-cu-mulți-ochi, a dăruit din nou viață planetei noastre, el ne-a făcut soarele cel tînăr de pe cer... el ne-a dăruit lumina, știința și dragostea lui... De aceea, voi și urmașii voștri, de cîte ori vreți să priviți cerul și soarele, să vă amintiți de el".

STRANIA MALADIE SIDERALĂ

Cîtă vreme trecuse de cînd tot cădea, sorbit egal de spaţiul cosmic ca de o apă neagră, nesfîrşită, Ad nu mai ştia să calculeze. La început crezuse că moare. Întîmpinase cu nerăbdătoare satisfacţie vîrtejul intens şi avid ce-l învăluise chiar din clipa în care se desprinsese de resturile astronavei sale. Dar nu fusese moartea. Moartea, pe care o dorea atît şi o aştepta fără teamă, ca pe o eliberare definitivă de chinul conştiinţei sale, îl ocolise iarăşi.

Fusese din nou un lung şi istovitor leşin. Îşi reveni cu aceeaşi ciudată senzaţie de inerţie totală — şi fizică, şi sufletească.

Închis în costumul de protecţie, ca într-un al doilea înveliş trupesc al său, pămînteanul călători astfel, indiferent şi vlăguit, ceasuri sau poate zile...

Abia într-un tîrziu desluşi vuietul acela prelung, ce se făcea din ce în ce mai amplu. Părea că însuşi timpul se materializase şi-i trece — fluviul imponderabil şi lent — prin tîmple... Nimic nu mai exista în jurul său şi pentru el în afara acestui vuiet continuu, ce-l ducea prin Univers...

Dar iată că, prin foşnetul amplu, îşi făcu loc un zgomot cunoscut, deşi abia perceptibil. Cineva ciocănea slab într-un perete aproape inert. *Tic-tac. Tic-tac.* Şi, dintr-o dată, Ad îşi auzi inima. Fluviul vuitor îl purta mai departe, şi mai departe, însă foşnetul lui se integra acum treptat în bătaia înceată a unei inimi omeneşti.

„Am rezistat“ — gîndi astronautul, și, concomitent cu redeșteptarea, sfîșierea sufletească îi reapăru și mai acută.

Timpul continua totuși să nu existe încă în mod lămurit. *Tic-tac. Tic-tac.* Oare de cînd „cădea“ astfel, supt de spațiul negru, în această durată egală și nedefinită ?

Știa doar că e atras — întocmai cum calculase inițial — de masa încă nevăzută a micului satelit de hafniu al lui Procion.

Cu o sforțare supraomenească a mușchilor feței, zîmbi amar.

„Nu mai am mult și, în sfîrșit, voi muri. De ce n-am izbutit mai devreme ? De ce nu m-am sinucis după ce i-am văzut pe Eyra și pe copii fără viață ? Morți din pricina mea, ei, copiii mei, soția mea !...“

Își puse încă o dată întrebarea, cu o luciditate epuizată, și de rîndul acesta nu mai găsi în el puterea de a suferi.

Călătorea sfîrșit, inert sufletește, prin Cosmosul orb și își rememora faptele, descompunîndu-le în grupuri de imagini mereu aceleași și toate văzute din afară, ca și cum ar fi fost demult de tot trăite, și parcă de un altul, nu de el...

...Se vedea ca într-o ceață pe el și pe Eyra, înainte de plecare, lucrînd pe stația lor, „Constructor 14“, de lîngă Marte.

Puneau împreună la punct o astronavă fotonică, pe care el o proiectase cu ani în urmă, pentru un zbor experimental.

Zărea chipul Evrei luminos și viu, așa cum îi zîmbise în clipa cînd îi ceruse să se îmbarce amîndoi spre Procion.

Zîmbetul ei era atît de spontan, de fericit și totuși exprima atîta contrariere, că Ad, *atunci,* nu se putuse stăpîni și rîsese prea tare în tubul vorbitor, aproape să-i spargă fetei urechile.

Și, cu toate că se mișcau prin vid lejeri, cu gesturile suple ale unor balerini-înotători, siguri în me-

diul lor fluid, totuși, ca aparență, așa încotoșmănați în costumele de scafandri, purtînd legate de ei imensele butelii pentru sudură, aduceau mai mult cu niște mici balene plutitoare decît cu niște dansatori.

El stătea cu capul în jos și fixa o ultimă placă exterioară a fuzelajului. Eyra se găsea exact în fața ochilor lui, în picioare însă, pendulînd grațios, deși oarecum comic în centura ce o lega de corpul navei.

Vedea jetul orbitor al furtunului de lac antigravific cu care fata patina carcasa, ca s-o apere de încălzire și de atacul meteoriților.

Era foarte concentrată, nu bănuia că Ad o privește și — de încordare — își mușca puțin buza de jos.

Desigur, nu fusese un moment chiar prea bine ales pentru o cerere în căsătorie. Ar fi putut găsi atîtea alte clipe, și atîtea alte „decoruri", nu acest cadru oarecum prea tehnic, cu care se deprinseseră laolaltă, încă de mult.

Dar cît de noi și de apropiate li s-au părut apoi recile sclipiri ale astrelor în decorul imens și mut al cerului marțian !...

Au pornit după lucru spre stația lor, legați cu aceeași centură, ca să nu se depărteze prea mult unul de celălalt, la vreo mișcare mai bruscă.

Ad vedea, ca pe o peliculă exactă, acel zbor...

Înaintau în salturi line, virînd împreună, împingîndu-se unul pe altul, schimbîndu-și în joacă direcția, rîzînd, răsucindu-se mereu, ca să se poată privi mereu...

Eyra zîmbea, cu ochii ei albaștri ușor micșorați. Viziera căștii îi era într-un colț pătată cu un grăunte de materie silicioasă, ca și cum se prelinsese de undeva o lacrimă de argint-viu.

...Și mai tîrziu, în nava lor ce gonea spre alte constelații, Eyra zîmbise la fel de fericită și de surprinsă atunci cînd, după o analiză făcută, înțelesese că avea să nască doi copii deodată și nu unul, cum așteptau ei... Doi gemeni, ca și sorii dubli a căror

astrogeneză voiau s-o descrifreze pe parcursul drumului lor spre Procion...

El revăzu salopetele micuțe, albastre cu ape azurii, pe care Eyra le croise din două costume mari, de-ale lor... Ce caraghios se mișca fetița prin camera astronavei în salopeta albastră cu azuriu... Ca o ciudată broscuță săritoare...

Mai ales cînd, ca să-i facă pe plac, „cei mari" se jucau „de-a huța-huța", „de-a imponderabilitatea" și suspendau gravitația din interiorul sălii de sport. Atunci fetița, urmărită de Vil, fratele mai grăsuț și mai greoi, „zbura" ca o minge, pe care și-o „pasau" el și Eyra, în glumă... iar Vil nu o putea prinde mai niciodată...

Ad își porunci să nu mai retrăiască acele amintiri care îi făceau nespus de rău. Să nu se mai gîndească... Să nu mai vadă...

Zadarnic ! Gîndurile îi reveneau către aceleași și aceleași lucruri mărunte, familiare și atît de adînc imprimate în sine.

Cel mai ades vedea însă catastrofa. Ca și cum izbucnea încă o dată. Ca și cum *o trăia,* aievea, încă o dată.

Vedea acul roșu, oscilînd înnebunit pe cadranul calculatorului cibernetic : 100... 80... 100... 125... Ce-l dezlănțuise oare ? Nici acum nu-și explica. Știa doar că, deodată, cînd intraseră în raza de atracție a lui Procion, motorul patru de frînare se blocase fără pricină, iar rezervele nu mai ascultau de comenzile automate. Trecuse chiar el în camera de comandă.

100... 120... 125... Și ochii plini de groază ai Eyrei în clipa cînd strigase : „Explozie la motorul patru !" Apoi prea iute, mult prea iute, lumina aceea intensă, dilatîndu-se, înghițind totul, totul, în afara manetei pe care o trăsese automat...

În Cosmos se mai roteau, poate, resturi din corpul navei, în jurul cărora gravitau trupurile neînsuflețite

ale Eyrei și ale copiilor... Era întuneric, numai întuneric...

De unde a răsărit deodată semnalul acesta luminiscent, albăstrui ? Șerpuia și se stingea. Trecu pe lîngă Ad. O dată, de două ori, de cîte ori ?

„Poate că mi se pare, poate că e un miraj — gîndi, indiferent. Nu vine dinspre satelitul lui Procion. Și nu poate fi emis de vreun corp ceresc. Iar vreo altă astronavă n-am detectat prin apropiere. Numai Sörren, de pe satelitul său, cu aparatele lui ultrafine, ar fi putut să-mi intercepteze apelul. Să-l intercepteze, dar nu să-mi și răspundă. Și, în nici un caz, acum, nu va mai putea sosi la timp, cum s-a întîmplat în prima noastră cursă spre Alfa. I-ar trebui cel puțin două luni de zbor pînă aci și... Așa e mult mai bine, Sörren, prietene... E mult mai bine, crede-mă...“

Văzu din nou lumina sfîrtecătoare a exploziei, din care creșteau, negre, zbuciumate, siluetele Eyrei și ale copiilor, rotindu-se într-un cer străin, depărtat.

O voce din afară, deși parcă totuși a lui, spunea monoton, obsedant : „E bine că nu te-ai sinucis. E mult mai bine. Nici un om al veacului tău nu are acest drept. E bine că totuși capsula ta de rezervă a rezistat exploziei și că ai dus astfel pînă la capăt sarcina științifică pe care o aveai. Datele trimise înainte și după catastrofă vor ajunge, desigur, la cel mai apropiat releu-satelit al Pămîntului.

Și, obiectiv judecînd, vina exploziei nu e a ta. N-o puteai prevedea cu calculele făcute de pe stație și nici de pe centrala pămîntească. Singura, marea ta „vină“ e că ai supraviețuit în vreme ce Eyra și copiii sînt morți...

Măcar de-ai fi din nou pe Pămînt. Poate că acolo ai rezista, nu te-ai frămînta atît...

Foarte bine că nu ți-ai luat viața. Datele trebuiau transmise oamenilor. Rămîi în capsula ta de rezervă, liniștit, pînă primești dispoziția Centrului de zbor.

Pînă atunci însă te îndrepţi fără vrere spre acest satelit pustiu şi otrăvitor. Te aşteaptă o descompunere lentă, groaznică, în atmosfera de clorură de hafniu, cînd nu vei mai avea oxigen. Dar, fiindcă unu la mie ai şansa să fii salvat, nu vei fi un sinucigaş, e drept, ci *un accidentat*. Foarte bine că nu te-ai sinu..."

Ad făcu un gest cu mîna de parcă ar fi vrut să înlăture vocea aceea exasperant de lucidă. Simţi imediat un şoc în umăr, în tîmple, şi, brusc, durerea îl cuprinse din nou.

Pe dinaintea ochilor îi şerpuiră alte lumini albastre.

„Parc-ar fi într-adevăr semnale... Sau e zvîcnetul sîngelui ? Tot albastre, cu ape aurii, erau şi costumele purtate de copii... I-am omorît !" gemu din nou şi-şi duse mîna spre piept, vrînd să-şi sfîşie costumul spaţial. Efortul făcut îl epuiză din nou şi leşină, de data asta pentru o vreme şi mai lungă.

Undele albăstrii alergau sinusoidal pe fondul negru al cerului, mereu şi mereu. Cîte unele, în voluta lor dansantă, treceau peste un punct mic, cenuşiu, luminîndu-l slab. Un singur punct, cenuşiu, care se deplasa prin spaţiu foarte încet, în direcţia masei planetare cafenii, ce ocupa trei pătrimi dintr-un ecran telecosmic.

Un singur punct cenuşiu — meteorit uman, singuratic, lunecînd lent prin beznă, printre spiralele albastre...

Apoi teleecranul se stinse ; undele viorii, minusculul meteorit uman şi masiva umbră convexă planetară, ce-l atrăgea, se topiră în aceeaşi lumină argintie, ce invadă iarăşi încăperea, ca un metal fluid opalescent.

— Se îndreaptă, aşadar, spre satelitul B al lui Procion. De ce n-a mai rămas în capsula metalică ? Era mai apărat şi ar fi putut să ne răspundă prin unde radio.

— N-a avut încredere în apelul pe care el însuşi l-a transmis Cosmosului. Şi, în plus, nici nu ne poate vedea. N-a sesizat nici înainte de catastrofă apropierea navei noastre.

— Semnalul nostru însă trebuie să-l fi zărit. Numai dacă ar fi fost inconştient nu l-ar fi văzut.

— Crezi, într-adevăr, că *ei* pot recepţiona raza a 16-a ?

— Desigur. Am calculat precis. Nu uita că, în atmosfera Terrei, a cărei transmisie o prindem de cîţiva *livi,* lumina se divide în şapte culori esenţiale, printre care e şi raza a 16-a.

— Poate, într-adevăr, a văzut-o, dacă nu şi-a pierdut cunoştinţa... Oricum, în mai puţin de 45 de zenori va cădea, inevitabil, pe solul acestui satelit, dens şi pustiu. Să acţionăm imediat.

— Bine. Tu rămîi în navă, să urmăreşti sinusoida. Eu o să zbor în ajutorul pămînteanului. Cred că voi ajunge la timp.

— Să sperăm că nu va fi o intervenţie inutilă. Totuşi Centrul galactic are nevoie de noi nu aici, ci în sectorul 11. După ce-l vei salva pe pămîntean, îl luăm cu noi şi-l vom lăsa pe Terra, abia la întoarcere.

Cînd Ad se deşteptă, se afla întins pe spate, pe nişte bolovani verzi-cocliţi, din care se desprindeau aburi opaci şi gălbui. Deşi intact, învelişul său de protecţie i se strînsese parcă mai mult pe trup. Ceva cald îi şiroia pe ceafă. Se lovise pesemne la cap, căci şi-l simţea imens de mare şi de greu şi-i vuia ca un clopot, agitat de o forţă implacabilă şi neîndurătoare. Respira anevoie, şi această simplă mişcare reflexă îl umplea de o vibrare dureroasă, încordată, în care fiecare celulă a corpului sta gata să plesnească.

Ce era mai ciudat însă erau spectrele luminoase şi umbrele care-i dansau halucinant pe dinaintea

ochilor. Din fiecare respirație a sa păreau că țîșnesc niște jerbe cromatice, ca într-un joc de artificii. Stîrnite de palele lor verzi, roșii și galbene, niște forme transparente se închegau din spațiul înconjurător, ieșeau din bolovanii cocliți și-l împresurau, prinzînd din ce în ce contururi mai precise și colorîndu-se în nuanțe diferite, pălind și reaprinzîndu-se parcă la fiece inspirare și expirare a lui.

Ad începu să vadă, întocmai ca într-un coșmar, chipuri fantastice de monștri, cu brațe tentaculare și corpuri gelatinoase, șiruri de animale cu ochi îngrozitori, fosforescenți, haiticuri de lupi roșii ca jarul și de fiare negre, care veneau, veneau spre el, în tăcere, dar din ce în ce mai agresive.

„Pesemne efectul halucinogen al gazului de hafniu... Poate a pătruns printr-o fisură în costumul meu cosmic. În curînd o să mă și sufoc."

Cu toate că-și spunea într-una așa, nu izbuti să-și domine tensiunea nervoasă ce-l cuprindea tot mai mult. Închise pleoapele. Imaginile colorate și monstruoase se desfășurau mai departe, lunecau peste el tot mai dese. Nu simțea decît o căldură lichidă în cap și această vibrare stranie a întregului său trup, vibrare din care se desfăceau jerbele de artificii și viziuni haotice.

O obsedantă senzație că *monștrii* îl ating totuși, că îl apasă și îl devoră îi trezi o spaimă ancestrală, cum nu mai cunoscuse niciînd.

Era o luptă desperată cu fantasmele propriului său sistem nervos, excitat și bolnav, și pămînteanul se concentră cît putu să nu cedeze groazei și să nu înnebunească de tot.

Încercă să se tîrască, să se miște, dar o forță gravitațională uriașă îl ținea țintuit de sol.

Nemișcat, cu fața în sus, sta și aștepta moartea. Trupul îi vibra mai departe, și vedeniile multicolore continuau să-i danseze sub pleoapele-i închise.

După un răstimp care-i păru nesfîrșit, tensiunea slăbi, capul i se limpezi puțin, culorile și formele dispărură, și Ad deschise ochii.

Privi multă vreme prin vizieră cerul gălbui, a cărui lumină de clor îl obosea și-l descuraja.

Din cînd în cînd lunecau sus, deasupra lui, mase cafenii de nori solizi, ca niște sloiuri lente, plutitoare... Nicăieri nu se zărea vreun soare sau vreo fereastră mai transparentă către alte constelații. Numai și numai acea apăsătoare și fixă perdea gălbuie, sfîșiată uneori de trecerea norilor denși, cafenii.

Îl năpădi o tristețe exasperantă. Dorea, așa cum un rătăcit prin pustiu dorește un strop de apă, să vadă măcar pentru o secundă lumina solară — fie și a lui Procion.

Se străduí să-și amintească un răsărit de soare pe Pămînt. Dar efortul cerebral îi declanșă iarăși acele vibrante halucinații colorate.

În timp ce spectrele obsesive îl chinuiau, dorința de a se sinucide îi reveni brusc, cu o netezime surprinzătoare. Știa acum ce voia. Voia să curme cît mai grabnic jocul amintirilor, al spaimei și al tristeții sale.

După multe sforțări, izbuti să-și desfacă puțin, la gît, fermoarul scafandrului său sideral. Un curent înghețat îl izbi din plin. Începu să respire greu. Ochii săi, deschiși larg, fixau norii care parcă se spărseseră. Prin golul lor, înainta vertiginos spre el o ființă de statură și formă umană, înfășurată într-un halo strălucitor, elipsoidal, transparent. Cînd aceasta ajunse deasupra navigatorului pămîntean azvîrli peste dînsul o plasă luminoasă, aurie.

„E soarele", gîndi sleit Ad și pentru a doua oară de la explozia navei sale crezu că în clipa următoare va muri.

Oare era moartea senzația aceea odihnitoare, calmă, în care se scufundă dintr-o dată ?

Oare era moartea visul acela straniu, nedeslușit pe care-l străbătea acum ?

Căci totul avea pentru el aparența unui vis, în care plutea, în afara voinței lui, pe jumătate conștient, ca într-o narcoză...

Visa că se află într-o cosmonavă necunoscută, iluminată în argintiu, ce avea completă vizibilitate în afară, dar înăuntrul căreia nu putea distinge nimic şi pe nimeni.

Visa, ori poate vedea, cum se afundă vertiginos în Calea Lactee, trecînd în zbor pe lîngă sori galbeni, albaştri şi albi, printre sisteme stelare, învăluite în nori lăptoşi, cu nuanţe portocalii.

Visa că se apropie de o constelaţie necunoscută care alcătuia pe ecranul vast şi negru al cerului un fel de aripă aurie.

Aripa se făcea din ce în ce mai distinctă, mai mare. Apoi, prin peretele transparent al navei, se văzu numai o stea albastră, dublă, cu zece planete micuţe împrejur.

Un glas cu inflexiuni moi şi stranii rostea cîteva sonuri necunoscute. Un altul îi răspundea, la fel de melodios şi de neînţeles.

Ad se străduí o vreme să reţină ceva din acest limbaj străin sieşi. Dar era atît de obosit şi de neputincios, că renunţă şi se adînci iarăşi în semiconştienţa şi indiferenţa lui. Nu dorea decît să se termine cît mai repede preludiul nemeritat de dulce al înnoptării definitive a conştiinţei sale, şi să moară, să moară, să moară... Gîndul morţii îl stăpînea tiranic. Oare îl rostise şi în vis ? Oare vorbise, povestise sau i se păru numai că înşiră, monoton, epuizat, toate acele dureroase amintiri pe care nu le putea şterge din sine ?

După un răstimp se mai linişti sau poate se trezi. Îl învăluia aceeaşi lumină argintie, prin care nu putea zări pe nimeni. Totuşi cineva, un însoţitor invizibil, a cărui voce, cu inflexiuni atît de mîngîioase, îi părea oarecum familiară, rosti deodată într-o limbă cunoscută şi de navigatorul pămîntean :

— Ad, îţi poţi dezbrăca vechiul tău înveliş de protecţie. Noi am izbutit să-ţi creăm altul. Ţi-am refăcut sistemul respirator, fiindcă plămînii tăi fuseseră arşi de gazul de hafniu. La drept vorbind,

glumi străinul, erai mort, dar te-am readus la viaţă, deşi se pare că nu asta doreai, în ultimă instanţă.

Pământeanul vru să spună că nu e un laş, dar nu izbuti decît să articuleze două-trei sunete greoaie. Se iscă apoi un scurt dialog nedesluşit, purtat pare-se în contradictoriu, de cele două fiinţe din astronava străină. Apoi, din nou, vocea melodioasă i se adresă lui Ad în limba lui :

— Nu te forţa să vorbeşti. Ştim totul despre tine. Ştim ce ai gîndit în clipa aşa-zisei morţi şi ce gîndeşti acum, căci avem posibilitatea de a ne „conecta" la sistemul tău cerebral. Ţi-am „citit" întreaga ta viaţă. Am interceptat şi apelul pe care un prieten al tău numit Sôrren (vocea detaşa sunetele cu o moliciune stranie) l-a trimis în Cosmos ca să te caute, să te salveze, să nu te lase singur. În Constelaţia de unde venim, legea noastră dintîi este legea prieteniei, a sacrificiului pentru semeni. De aceea, răspunzînd apelului lui Sôrren, ne-am luat noi această obligaţie, în numele lui. Am întîrziat cu doi *greni* din timpul nostru galactic şi te-am „luat la bord" — aşa mi se pare că se spune la voi... După o pauză, vocea continuă să explice : Sôrren ne-a desluşit cum funcţionează în mod normal organismul vostru şi ce metabolism aveţi. Fiindcă ai suferit, în afară de arderea plămînilor, şi un traumatism cerebral şi ai unele ţesuturi nervoase distruse, nu te puteam lăsa să aştepţi o navă medicală de pe Terra. Nici noi nu o putem aştepta acolo, pe satelitul lui Procion, căci trebuie să ne îndeplinim o sarcină precisă în sectorul 11 galactic, şi fiecare gren pierdut ar putea-o zădărnici.

Aşadar, te-am luat cu noi la drum... Fiindcă cerebrosemnalizatorul nostru ne informează, în continuare, că suferi încă perturbări grave, am hotărît să te operăm imediat şi apoi să te supunem unui tratament pe unul dintre asteroizii din drumul nostru, unde există pentru tine climatul prielnic. Prin operaţie trebuie să-ţi redăm echilibrul meta-

bolic, urmînd ca — pînă la înapoierea noastră din sectorul 11, cînd te vom readuce spre Terra — să rămîi pe Asteroidul Uitării şi să te refaci din punct de vedere psihic, în condiţiile de acolo.

Pentru aceasta, am cerut aprobarea şi controlul Centrului nostru galactic. Tratamentul e aproape sigur, dar implică un anume risc, pe care tu trebuie să ţi-l asumi sau nu.

Vocea se înăspri puţin şi, cum Ad stătea mut şi indiferent, urmă, cam şovăitoare :

— Există un oarecare risc. Ai de ales între moartea propriu-zisă, care ar decurge oricum din obsesia ta — căci noi nu te putem păzi incontinuu de sinucidere —, şi între viaţă, chiar dacă ar fi o viaţă diferită de cea pe care ai trăit-o mai înainte, ca astronaut. Îţi vom aplica la început o abluţie cerebrală cu unde speciale, care-ţi va vindeca leziunile creierului, însă în acelaşi timp te va face să uiţi multe dintre cunoştinţele tale. Pe Asteroidul Uitării nu vei întîmpina nici un pericol şi, sperăm, te vei simţi liniştit, te vei reface... Ei, ce zici, eşti de acord cu noi ?

Ad nu răspunse. Înţelesese acum că nu visează, că-şi revenise, cel puţin pentru o vreme. Oboseala şi indiferenţa împlîntate în el ca nişte subtile rădăcini ale unor trunchiuri parazite îi vlăguiau însă voinţa şi gîndirea, îl împietriseră. „Mi-e tot una. Faceţi ce vreţi cu mine“ — ar fi rostit dacă s-ar fi străduit să-şi expună gîndul. „Mi-e tot una. La urma urmei, era mai bine dacă aş fi murit...“

Simţi deodată că-i lunecă de pe trup vechiul său costum sideral. Respiraţia i se făcu mai uşoară, liniştită, de parcă ar fi adormit. I se păru că totul fusese, iarăşi, numai închipuire şi că, pe încetul, pătrunde într-alt vis, la fel de neaşteptat şi de straniu ca şi întîiul...

Se făcea că se află pe o plajă, la marginea unei mări albastre şi neclintite, ca un safir uriaş, în

oglinda căreia zărea doi sori gemeni — albi ca de metal incandescent şi încercuiţi de un halo imens, în nuanţe violete şi purpurii.

Era linişte. Ad mergea şi pasul i se afunda în nisipul plăjii, mov-argintiu, şi atît de fin, încît umbletul părea plutire. Se opri la un moment dat şi culese din nisip o scoică triunghiulară, mare cam cît palma lui, cu o faţă violetă şi mătăsoasă şi cu cealaltă irizată în sidef şi argint. Abia o atinse şi ea se sfărîmă, ca o aripă de fluture, lăsîndu-i pe degete doar o pulbere moale.

„Cîte veacuri şi cîte aripi de siliciu se vor fi scuturat ca să aştearnă această plajă de mătase şi ametist ?“ gîndi el, visător, şi-şi plimbă privirea de la un orizont la altul.

Pe ţărm, acolo unde plaja violetă întîlnea purpura imensului halo ceresc, se profila un podiş cu nişte umbre neclintite, ca nişte dinţate şiruri de munţi scunzi, violeţi şi coralii. Sau erau conglomerate din roci corespunzînd atît de geometric culorilor ? Se îndreptă spre ele mai mult plutind decît mergînd.

Solul acestui ţărm străin nu-i reţinea pasul. Pămînteanul se simţea aproape imponderabil şi înainta spre podişul muntos, uşor şi iute. Cînd se apropie, înţelese că umbrele care răsfrîngeau culorile cerului şi ale plăjii erau păduri, stranii păduri de trunchiuri neclintite, subţirele, silicioase, albe-translucide, cu noduri mate din loc în loc. Unele dintre aceste „trunchiuri“ erau înalte cît nişte domuri, altele abia cît trestiile terestre, dar toate erau dispuse în largi semicercuri concentrice, răsărind din acelaşi brîu de rocă de culoarea mărgeanului. Părea că o aceeaşi lavă le zidise laolaltă rădăcinile, lăsînd să se înalţe spre văzduhul violet, mii de braţe minerale, transparente.

„Întocmai ca în coloniile de corali de pe pămînt, trunchiurile împietrite ar fi putut adăposti cîndva viaţa“ — gîndi Ad şi, dintr-un salt lin, trecu deasupra unui şir de trestii, cît el de înalte, ce-i în-

chideau orizontul. Privite de sus în jos, trunchiurile de siliciu păreau retezate la vîrf şi semănau cu nişte ţevi de sticlă, goale în interior.

Sări sau zbură peste cîteva şiruri de acestea şi se pomeni la un moment dat de partea cealaltă a zidului de tuburi împietrite. Înaintea lui se adîncea acum o depresiune rotundă, specifică unui crater vulcanic, stins desigur, căci în valea de rocă trandafirie creşteau, bogat, doar smocuri vegetale albastre şi verzi, tufişuri de plante nenumărate, coborînd spre lacul format în centru.

Nişte frunze, late, verde-strălucitor, de pe mal purtau ciorchini violeţi brumaţi, ca strugurii. Rupse un asemenea ciorchine şi-i gustă cîteva boabe. Aveau o aromă vagă de portocală şi ananas, erau răcoritoare şi acrişoare, cu mulţi sîmburi albaştri.

Dar, în afara acestor fructe şi a smocurilor de iarbă verde şi albastră, nu deslușea deocamdată nici o altă urmă de viaţă.

Totul părea adormit, pustiu, împietrit.

De cealaltă margine a craterului creşteau, parcă printr-un geologic joc simetric, alte păduri de trunchiuri sticloase, translucide. Şi dincolo de ele se întindea altă plajă de ametist, şi apoi marea albastră...

„Mă găsesc, aşadar, pe un ostrov vulcanic răsărit din oceanul acestei planete străine, cine ştie cînd..." În mod nedeslușit, Ad îşi amintea că e foarte, foarte obosit. Dar altceva despre sine nu mai ştia. Putea însă raţiona şi putea percepe senzaţiile şi imaginile imediate cu o intensitate nouă, mîngîioasă, ca într-o euforie.

Se lungi pe stîncă, la marginea zidului concav de trestii. Roca se adaptă imediat corpului său, ca o materie plastică, buretoasă. Privi trunchiurile de siliciu. Spre bază erau poroase, cu fine deschizături triunghiulare — suprapuse liniar. Prin ele, probabil odinioară, circulase apa mării.

Pămînteanul numără mecanic, pe o trestie de-o şchioapă, cîte trei şi patru orificii triunghiulare,

înșirate asemenea găurelelor pe un fluier de os. Părea aproape un fluier de copil. Undeva, cîndva, el însuși se jucase turnînd din sticlă ceva similar, un fel de nai, pentru un băiețaș care voia să aibă un instrument muzical. Se întîmplase aceasta, parcă, pe o astronavă...

Dar cînd ?

Amintirile sale erau prea fugitive și difuze ca să le prindă înțelesul. Se luminau o clipă, apoi se pierdeau îndată în abisul unei tristeți ininteligibile.

Fără să știe pe deplin de ce, astronautul suspină.

Și iată că, împrejurul său, suspinul se amplifică și vui ca într-o orgă gigantică, prin mii de tuburi...

Un singur suspin, și ecouri multiple, jocuri de sunete stranii, profunde, ample ca marea în furtună se deșteptară... Un singur suspin, și trunchiurile de siliciu care încercuiau valea rotundă, întocmai ca o cupolă inversată, vibrară, cu o rezonanță răscolitoare, ca o imensă orchestră de tuburi și strune. Sonurile se pierdeau și reveneau iarăși, într-o altă tonalitate de rîndul acesta, dinspre mare, dinspre cer, și Ad ascultă multă vreme, înmărmurit, această simfonie iscată de un singur suspin de-al său.

„Ce acustică nemaipomenit de stranie a creat natura în acest ostrov" — gîndi el uluit și-l cuprinse o nestăvilită dorință de a auzi și de a cunoaște ineditele concerte ale acestui tulburător satelit.

Undeva, în subconștientul său, se mai păstrase distinctă o frază muzicală dintr-un arhaic concert pe care-l iubise odinioară, o frază muzicală de Bach. O murmură cînd simfonia, trezită din suspinul său, se stinse. Și — largi, maiestuoase — acordurile lui Bach răsunară ciudat de amplificate și de perfecte, într-o simfonie care era și nu mai era a compozitorului de pe Terra, căci neașteptat de armonioase și de stranii contrapunctări se nășteau din vibrările acelui ostrov de siliciu și ecouri, împletindu-se cu pămînteana capodoperă...

De atunci încolo Ad uită de toate, numai muzica trăi în el şi-l învălui de pretutindeni. Alte amintiri decît cele muzicale nu mai avu.

Abia îşi amintea o frază dintr-o simfonie, că straniul văzduh o şi reverbera într-o suită de ecouri. Timpul se scufundase în armonie şi spaţiul era plin de ea.

Şi erau nenumărate, nesfîrşite prilejuri de noi simfonii — nu numai cele stîrnite de şoapta sau măsura începută de el.

Zburătorul pămîntean învăţă să cunoască melodiile fluxului şi ale refluxului oceanic, pe cele ale solului şi pe cele ale acelui văzduh. Căci, atunci cînd cei doi sori de metal incandescent scăpătau sub orizontul mării, pe cerul înnoptat se aprindeau cinci lune mici, două de argint şi trei de smarald, şi oceanul începea să se agite ritmic, aidoma unei adînci şi melodioase respiraţii majore. Ostrovul vibra atunci ca o scoică imensă. Cît de lungă era oare noaptea aceea şi simfonia valurilor ei ?. Ad adormea întru tîrziu, tălăzuit de ecourile fîntînilor gîlgîitoare din juru-i. Şi se deştepta cînd cele cinci lune se aflau încă deasupra sa şi cînd micile păsări ale oceanului, singurele vieţuitoare de aici, veneau în stoluri dese pe nisipul de ametist şi argint, fîlfîind din aripile lor albe şi ţiuind intermitent. De unde veneau ? Mai erau, poate, şi alte insule, pierdute undeva în ocean ? Nu putea şti.

În simfonia respiraţiei acvatice, fîlfîitul păsărilor de noapte şi strigătele lor ascuţite şi vesele aduceau o fremătătoare înnoire contrapunctică. Ad asculta fermecat ecourile cristaline, integrate în vuietul imensei orgi de siliciu, care amuţea abia în zori, cînd păsările plecau, lunile se stingeau, iar marea se potolea din unduire... Se făcea linişte.

Cei doi sori răsăreau apoi deodată, năpădind orizontul cu lumina lor incandescentă şi cu strălucirea jucăuşă a haloului lor purpuriu şi violet.

Pămînteanul se ducea atunci în valea craterului, unde mînca cîţiva struguri albaştri şi se întindea

pe solul de mărgean buretos, aşteptînd melodiile ce urmau să răsară. O indicibilă pace sufletească pogora atunci în el.

„De bună seamă, e un vis"... Îşi spunea aproape reflex, dar ar fi vrut să nu se sfîrşească încă. Gîndul morţii nu-l mai obseda. Îl uitase, aşa cum uitase multe dintre amintirile Pămîntului său...

De zeci de ori se făcuse noapte în ostrovul vibrant ca o orgă profundă, de zeci de ori răsăriseră cei doi sori albi, incandescenţi, şi pe plaja de ametist se aşternuse tăcerea violetă, dar cîte zile sau, poate, ani tereştri se scurseseră în marea clepsidră a uitării, astronautul pămîntean nu putea număra şi nici nu avea de ce s-o facă. Dealtfel, pe această planetă, măsura vremii i-o dădeau doar armoniile şi ecourile naturii, atît de sonore...

Pesemne însă totul fusese un vis, un lung şi tulburător vis, căci se sfîrşi fără voia lui Ad, într-o anume clipă, n-ar fi ştiut să spună cînd şi cum.

Se trezi deodată într-o astronavă, al cărui zgomot lent şi egal îi părea cunoscut, ca dintr-o altă existenţă a sa. Vedea chipurile fiinţelor care-l înconjurau şi le auzea vorbele. Le cunoştea în parte semnificaţia, dar nu-i deşteptau în minte sentimente pe deplin conştiente.

Ştia că omul acela înalt, aplecat asupra lui, cu trupul învăluit într-un costum albastru cu ape aurii e un cosmonaut pămîntean. Ştia că fusese cel mai bun prieten al său. Dar cînd anume şi în ce împrejurări se legase prietenia lor, nu mai avea habar. Îl atrăgeau ochii lui negri, atît de buni şi de pătrunzători ce-l priveau cu o nesfîrşită compătimire.

De ce se uita aşa la el ?

Intuia că trebuie să i se fi întîmplat ceva ciudat, ceva care determina în privirea prietenului său acea complexă căutătură de milă şi de simpatie. Ad se mulţumea însă cu senzaţia nelămurită că e în

preajma unui prieten și protector, fără să se străduiască să-și amintească mai multe.

Dar cealaltă ființă — al cărui glas armonios și moale îl atrăgea fără să-i deslușească înțelesul — cine era ? Nu putea să-i vadă limpede nici chipul, din pricina învelișului luminos, elipsoidal, pe care-l purta. Cine era oare ?

— Începe să fie conștient, rosti pămînteanul cu costum albastru-azuriu către celălalt tovarăș al său din astronavă. Îți mulțumesc, prietene, că te-ai întors din drumul tău ca să-l aduci la astronava mea. Și-ți mulțumesc și pentru toate informațiile și materialele pe care mi le-ai dăruit. E un dar de preț pe care-l faci Pămîntului nostru.

— Îmi pare nespus de bine că am putut lua și direct legătura cu tine, Sörren, răspunse străinul. (Vocea lui avea o rezonanță cantabilă și dulce, care trecu ca o șoaptă moale pe la urechea lui Ad.) Poate însă ar fi fost mai bine să nu-l fi lăsat chiar 70 de ani tereștri pe Asteroidul Uitării, cum îi spunem noi. N-aveam atunci altă cale, nu știam alt procedeu ca să-l vindecăm. Semenii mei din constelația de unde venim se vindecă adesea de unele oboseli și boli prin meloterapie, pe asteroizi creați anume în acest scop.

— Păcat că nu pot ajunge și eu în lumea voastră, spuse Sörren.

— Da, păcat, șopti extraterestrul. Dar nu te întrista, asemenea zboruri îndepărtate vor fi posibile, pentru alții ca tine, ceva mai tîrziu.

— Știu. Astronautul pămîntean rîse. Pentru nepoții mei sau pentru copiii care se vor naște pe astronavele pornite către constelația ta, căci, după cum spui, drumul pînă la voi e de 12 secole pămînteşti, iar viața terestră abia de 150—200 de ani, deocamdată. Sînt cam departe lumile noastre, nu crezi ?

— Din moment ce ne putem înțelege, nu, nu sîntem chiar atît de depărtați. Și, cine știe, poate

că şi voi veţi stăpîni timpul şi veţi trăi milenii. Ai răbdare, peste vreo sută de ani terestri, colegul meu, cel care l-a găsit pe Ad pe satelitul de hafniu, va trece prin sistemul vostru solar, întorcîndu-se din sectorul 11 galactic. Poate se va opri un scurt timp şi pe Pămînt.

— Oamenii de pe *Terra* îl vor aştepta, zise Sörren. Vor fi pregătiţi să-l primească. Atunci vom cunoaşte, desigur, mult mai multe despre Univers. *Încă o dată* îţi mulţumesc pentru tot ce-ai făcut, pentru tot ce mi-ai transmis. Îţi voi păstra toată viaţa amintirea. Şi, cu un surîs, Sörren adăugă, făcînd semn spre Ad : Şi poate şi el te va ţine minte...

— Nu, Ad nu mă va şti decît ca pe o fiinţă ireală, de vis... Oricîte i se vor povesti, mai tîrziu, ca-ntr-o legendă... Ziceai că se trezeşte, dar, prietene, din nefericire, trezirea conştiinţei lui va fi foarte lentă şi nu deplină, murmură cu părere de rău astronautul străin. N-am bănuit ce repercusiuni va avea asupra lui răstimpul petrecut pe Asteroidul Uitării.

— Bine că nu va putea la început să-şi măsoare tragedia. Numai eu ştiu cît de mult îşi iubea Ad munca de cosmonaut şi cît ar fi suferit dacă n-ar mai fi în stare s-o practice. Or, chiar dacă memoria îi va reveni cîndva pe deplin, va fi prea bătrîn să conducă o navă spaţială. Şi apoi nu ştim dacă va mai reuşi să asimileze noile cunoştinţe ale tehnicii spaţiale.

— Nu te nelinişti, îi vor rămîne alte zboruri, rosti cosmonautul nepămîntean, cu o inflexiune ciudată, abia perceptibilă. Dacă, bineînţeles, voi, semenii lui, o să-l ajutaţi.

— Firește, spuse simplu Sörren. Ştiu la ce te referi. Întîi de toate, Ad va fi ajutat să-şi recapete întreaga memorie, aşa cum a avut-o pe Pămînt, înainte de accident.

— Va trebui să o luaţi cu el de la capăt, ca şi cu un copil, murmură străinul. Noi l-am vindecat cînd l-am găsit intoxicat cu clorură de hafniu. În

schimb, pe Asteroidul Uitării a contractat o stranie maladie siderală, pe care n-am prevăzut-o. E drept, nici un tovarăș de-al nostru n-a stat în acest ostrov melogen *imediat după o operație cerebrală. Nu puteam prevedea* ce o să se întîmple cu un pămîntean, cu atît mai puțin cu cît sistemul vostru cerebral reacționează diferit de al nostru și se reface mult mai greu... Ad a sosit pe Asteroidul Uitării cu creierul traumatizat. Din această pricină, radiațiile speciale din acea atmosferă au lucrat foarte intens asupra lui. Sau, poate, au lucrat *astfel,* din alte pricini. Se pare că i-au fost influențate puternic anumite zone ale analizatorului său acustic. S-au produs o proliferare și o hipersensibilitate a lor. Sînt acum încărcate cu excitații sonore, muzicale, de neșters.

— Zonele acestea „muzicale" s-au dezvoltat, așadar, monstruos, în dauna celorlalte ?

— Da. Uite, e de-ajuns atît...

Și străinul fluieră ușor la urechea lui Ad, care pînă atunci stătuse impasibil și parcă surd. La acea simplă modulare muzicală, Ad deschise ochii, îi închise și surîse larg unor ecouri și imagini interioare. Pentru el visul reîncepuse...

Se afla din nou pe plaja de ametist și argint, și auzea din nou respirația foșnitoare a oceanului, filtrată prin marea orgă a pădurii de siliciu...

Își clătină capul în tactul undelor mîngîioase și se lăsă purtat de ele... Nimic în afara lor nu mai exista acum pentru el...

Ce însemna însă vibrarea aceasta înfundată, atît de metalică și de dură, ce-i stăvilea fluxul său aerian, melodic ?

Visul lui Ad se sparse brusc, și bolnavul se deșteptă în zgomotul egal al navei pămîntești. Deasupra lui stăteau ușor aplecați Sörren și astronautul străin.

„Ce vor aceste două ființe de la mine ? se revoltă Ad. Dacă-mi sînt prieteni de ce mă chinuiesc, de ce mă duc cu ei, învăluit în sonuri aspre, care-mi zgîrie străfundurile ființei, de ce nu mă lasă mai

departe să plutesc în vasta mea simfonie interioară ?"

Glasul lui Sörren se suprapuse şi înlocui de fapt acel zgomot de motor care-l trezea şi-l enerva. Ad îi recunoscu parţial doar timbrul, şi-l ascultă cu o plăcere pur sonică :

— Înţeleg acum, prietene, spunea Sörren către celălalt călător din astronavă. Voi l-aţi îmbolnăvit, fără vrere, de o nobilă hipermnezie muzicală. Noi însă, fraţii săi pământeni, vom căuta să inventăm un instrument potrivit pentru creierul său unilateral dezvoltat, ca să-l deconectăm de aceste reminiscenţe muzicale ori de cîte ori va dori. Va fi necesar, firește, un nou instrument policibernetic, avînd rolul unor vaste şi disciplinate orchestre simfonice, instrument pe care Ad se va deprinde să-l stăpînească. Îl vom învăţa cu răbdare tot ceea ce ştiinţa noastră muzicală cunoaşte din tehnica armoniei şi a compoziţiei. Îi vom da, aşadar, o altă calificare, de compozitor, de cibermuzician. Ad nu va rămîne un nevropat genial şi singuratic, ci un om care se va dărui societăţii, planetei sale...

— Te-ai gîndit foarte bine, replică astronautul străin. În felul acesta, Ad se va vindeca treptat de vechea lui durere sufletească. Şi, în acelaşi timp, vă va transmite, prin simfoniile lui, o parte din polifoniile Asteroidului Uitării, pe care semenii voştri nu-l pot vizita deocamdată, din pricina distanţei ce-l separă de Terra.

— E un satelit artificial, creat pentru meloterapie ? întrebă curios Sörren.

— E un asteroid natural ; i-am „cultivat" doar proprietăţile-i speciale ; am plantat acolo noi păduri şi lanuri de siliciu ; atmosfera lui avea de la început însuşirea de a amplifica şi păstra undele sonore de un anume tip şi de a respinge sau de a modifica undele-şoc, sau zgomotele. La întoarcerea spre planeta mea natală, o să mă opresc şi pe Asteroidul Uitării. Aş fi dornic să ascult acolo şi

cîteva opere muzicale de-ale voastre, să le fac să răsune în văzduhul acela reverberant...

— Am la mine niște microbenzi cu cele mai frumoase simfonii pămîntești. Sînt aranjate și retranscrise pentru muzica noastră polifonocibernetică de un mare artist contemporan, care a preluat teme melodice compuse cu cîteva secole înaintea erei noastre.

Totdeauna cînd zbor, port cu mine aceste benzi. Le-a auzit de multe ori și Ad, în vremea în care călătoream pe aceeași astronavă, spre Alfa Centauri. Îi plăceau foarte mult, pe atunci. Am să i le pun din nou.

Sörren pregăti microbenzile și, înainte de a da drumul aparatului, îl atinse pe Ad ușor de umăr și-i șopti :

— Mă auzi ? Am să-ți pun acum muzica planetei tale, Ad, a Pămîntului nostru... Mă înțelegi, Ad ?

Prin ochii bolnavului trecu o lumină, ca un părelnic zîmbet. Își recunoscuse probabil numele, ori poate glasul lui Sörren îi deștepta asocieri auditive plăcute ?

Își privi lung prietenul, apoi întoarse capul și fixă — absent — ecranul vizorului spațial. Pe cer, departe, printre roiurile de sori, era unul albastru, dublu, pe care Ad căuta să-l vadă din nou, aievea... Și auzea parcă din nou modularea de orgă...

Deodată tresări. O muzică mai puțin fluidă decît cea cu care se deprinsese pe Ostrovul Vibrant îl învălui, smulgîndu-l impetuos visării. Aceste fugi ample, ca niște dialoguri ondulatorii între Pămînt și Astre, îi aminteau *ceva*, ceva nedefinit, însă de o răscolitoare forță și chemare. Din contrapunctările melodice, de o gravă și precisă arhitectură, se înălța parcă un sentiment complex de triumf, de căutări veșnic neliniștite, de eroism și cutezanță, de tandră cordialitate și de dramatică asprime.

Ad asculta acum cu o încordată bucurie, ce-l istovea și, totodată, îl rechema din nou spre viață, cu energii reînnoite.

Valurile tot mai perfecte ale simfoniilor pămîntene trezeau în el multiple ecouri adînci, ca într-un joc reflex de lumini, oglindite sporit, una într-alta...

Cu ochii închiși, zburătorul rătăcit se lăsă purtat de ampla și strania lor polifonie, în timp ce nava străbătea vidul, vibrînd egal, și se apropia din ce în ce de Pămînt...

ANOTIMPUL SIRENELOR

„Și e un timp de înalt noroc, cînd marii aventurieri ai sufletului cer întîietate pe drumul oamenilor."

Saint-John Perse

Aștepta de mult ora smeadă și calmă a înserării. Plaja era în sfîrșit pustie : o întindere îngustă, lînced-gălbuie, păstrînd în moliciunea ei de iască uscată ceva din căldura soarelui torid din acea zi.

Marea respira egal și adînc, ca o fiară fantastică, imensă, toropită într-un somn sătul și totuși pîndi-tor.

Femeia îi asculta atentă suflul lenevos și fascinant. În urechi, în tîmple, îi zvîcni din nou chemarea obsesivă, sacadată :

A-cum, a-cum...

Se ridică de pe cearșaful așezat pe nisip, mergînd parcă în transă, și se apropie de țărm. Cîțiva pași și ritmul subjugant crescu :

A-cum, a-cum, a-cum...

Rămase o clipă la mal, nedecisă, cu tălpile linse de tălăzuirea călduță, concentrîndu-se doar la zbaterea obscură a inimii :

A-cum, a-cum, a-cum, a-cum...

Apoi, un răstimp incert nu-și mai auzi decît propria-i tăcere obosită. Se întoarse. Privirea i se plimbă peste cele cîteva case pescărești aflate în apropierea plajei, dincolo de tufele ce se cățărau pe rîpele domoale. Ici-colo, la cîte o fereastră, clipeau becuri abia aprinse. Forfota gospodăriilor izolate în care năvăliseră peste vară turiștii rămînea ascunsă de frunzișurile piersicilor bătrîni, de zaplazurile cu viță de vie. Mult mai încolo, în stînga golfului, hotelurile înalte ale modernei stațiuni din

vecinătatea satului își aprindeau și ele luminile neonului.

Pe mare nu zărea însă nici un vas, nici o barcă pescărească. Nimic. Doar șirul geamandurilor, destul de aproape de țărm. Le urmări legănarea molcomă, apoi privi încordată din nou spre larg. Departe, foarte departe, acolo unde marea întîlnea orizontul, ceva luminiscent, ca un disc micuț, selenar, lucea palid pe cer. Se deplasa lent, pe o traiectorie stranie, apoi deodată își grăbi mersul și coborî fulgerător spre apă, înecîndu-se în masele lichide de culoarea levănțicăi.

Femeia înregistră lunecarea iluzoriului corp astral, dar nu se miră, ci gîndi, cu capul vibrînd ca la o comandă : *acum* e momentul... *acum*... Și mai făcu un pas pe țărm, fără să simtă înfiorarea atingerii cu apa. .

Dinspre coline țîșni deasupra ei un cîrd de pescărușI albi. Zburau bezmetici, țipînd strident, descriind cercuri neprevăzute și zbuciumate, depărtîndu-se mereu de mal, spre o țintă nevăzută.

Pe dunga depărtată a mării, cam pe locul unde discul alunecase sub valurile calme, se ivise un halou ușor fosforescent. Femeii de pe plajă i se păru că pescărușii se îndreaptă într-acolo. Dar faptul, deși absurd, n-o surprinse, după cum nu auzi nici țipătul zburătoarelor derutate. Urmărea totul cu ochii orbi, măcinată de propriile-i vedenii, surdă la orice zgomot din afară, auzind doar aceeași chemare singulară și tiranică :

A-cum.

„Da ! *Acum !* Vin, așteptați-mă, *acum* !“ strigă în gînd. Și intră în mare, îmbrăcată așa cum era : în costum de baie, peste care pusese, cu o oră în urmă, blugii și bluza.

Simți cum apa îi încercuie gleznele, urcîndu-i moale spre genunchi și mijloc, îmbibîndu-i încet pînza groasă a pantalonilor la modă, foarte largi de la jumătatea pulpelor, dar strînși pe coapse,

prea strîmți, deveniți în prezent o cuirasă incomodă, rece.

„Ar fi fost mai bine să înot fără blugi... dar nu, nu vreau ca *ei* să mă vadă goală... adică aproape goală... impudică... la o *întîlnire* ca asta, solemnă... nu... Oh, măcar să fi lăsat cheile în odaia din sat, la gazdă !

O enervau. Prinse cu un lănțișor de o gaică laterală, cheile îi căzuseră din buzunarul pantalonilor. O izbeau la fiecare pas prin apă, atenuat, totuși supărător, atîrnînd grele, materiale. O loveau în genunchi, în coapse. Nu le vîrî însă la locul lor, în buzunarul din dreapta. Era inutil. Din clipa asta orice gest devenise stupid, inutil, jenant. Orice mișcare. Orice i-ar fi întîrziat dinamica înotului.

Își dădu deodată seama că despică marea mecanic, ușor, înaintînd cu repeziciune spre larg.

Parcurgînd distanțele în stilul ei obișnuit (știa, verificase de atîtea ori), va rezista admirabil mai mult de șaizeci de minute. Fără pauze. Făcînd uneori pluta, ceva mai mult de trei ore. Abia pe urmă va simți oboseala mușchilor, tremurul buzelor, frigul... Frigul mineral, tăios, și gustul obscur al acestui lichid albastru și sărat, ca o lacrimă infinită...

Peste vreo trei ore, așadar, avea să ajungă *acolo*... și *avea să știe*... Ca să afle mai iute ce o obseda, trebuia să-și concentreze gîndul acum numai asupra mișcărilor precise, ritmice, pe care membrele sale le execută docil, cu o plăcere neutrală. Trebuie, de asemenea, să se lase furată doar de frumusețile neptuniene ale spațiilor fluide, de un verde înnoptat, ce o înconjoară, legănînd-o, purtînd-o, silind-o să-și rememoreze fără sens cît de mult le iubea. Da, iubea marea... Primitiv, panteistic... O iubise nespus, mai demult, *înainte*... Îi îndrăgise fiece respirație : briza aceea subțire, nostalgică, de primăvară... Și hula autumnală, și suflul înghețat, cu hoardele de vijelii urlătoare... Și murmurul ei somnolent... Și tot ce ținea de acel duh maritim neliniștit, împă-

timat, etern, de care orașul, casa ei natală, amintirile, eul ei se îmbibase încă din copilărie...

Se văzu deodată codană, vînînd cu mîinile goale guvizi, în apa însorită a golfului de lîngă digul vechi.

În sine auzi foșnetul blînd, *de demult,* al mării desfătătoare din copilăria sa. Îl *auzi* limpede, curgînd magic — un cîntec viu, murind instantaneu pe buzele celui ce vrea să-l repete...

Nu... să nu se mai gîndească la trecut... la nimic... Gîndurile sînt ca sirenele, te cheamă, te dezmiardă, ca apoi să te ucidă... N-ai nici o scăpare, dacă le auzi... Mai bine ascultă acest plesnet surpat al apei ce aleargă spre larg mereu, *acum,* mereu...

Femeia percepu abia atunci niște valuri cu mult mai mari și mai calde, ce o balansau stagnant, înșelător. Se înălță deasupra coamei lor înspumate și scrută orizontul vînăt. Acolo, departe, se ondulau spinări enorme de vulpi lichide, viclene, albastre, cu spicul imaculat. Se miră că nu le auzea încă urletul hămesit. Și gîndi, o secundă doar, că se vor năpusti curînd asupra ei. Dar nu-i era frică. Izgonise frica, după cum își interzisese amintirile. Și totuși ceva necunoscut, un fior de spăimîntată beznă o străbătu. Puterea fizică îi secă brusc. Paralizată, dar cu o ciudată, intensă curiozitate, se întoarse pe spate și făcu pluta. Ameței. Prea repede. De ce oare amețise atît de repede ? Cît să fie ceasul ? Și de unde au venit curenții ăștia adînc-surpători ? O tîrau puternic, vertiginos. Nu li se mai putea opune.

Deschise ochii. Privi noaptea. Pe vitraliul vast și opac palpita incert o galaxie albă, minusculă, joasă.

Și, dintr-o dată, izbitor de aproape, chiar deasupra sa, femeia deslușì un țipăt multiplu, frenetic, neomenesc. Galaxia aceea imaculată se desfăcu și se refăcu, zvîcnind din sute de trupuri înaripate.

Erau pescărușì. Zeci, sute de pescărușì, lărmuind ascuțit, zburînd neliniștiți, planînd din ce în ce mai aproape de ape, de ea.

Îi însoțeau parcă înotul, amețeala. Doamne, dar ce se întîmplă ? *A-cum, a-cum, a-cum...* Stolul învîrtejit cădea spre ea. O mare umbră înălbită, legănîndu-se ca o paraşută, cu sute de aripi arctice, cu sute de gheare telurice, vineții, se lăsa deasupra ei, venea, pogora, cădea spre ea. Dezorientată, înotătoarea se răsuci şi se scufundă sub un val uriaş. După un timp scurt, ieşi la suprafață să respire. Dar mai multe aripi o izbiră în umăr, şi nişte gheare i se agățară de părul ud.

Îngrozită, țipă, gura i se umplu de gustul mării, îşi pierdu respirația şi se scufundă din nou.

Valuri agitate şi curenți neprevăzuți, viguroşi, o trăgeau neîndurător, rapid, în altă direcție decît cea în care înota.

„Am să vin acum, am să ajung *la voi*", gîndi desperată femeia, cu o clipă înainte de a simți cum un corp greu, cu muchii tăioase, o loveşte în cap.

În secunda următoare, o lumină explodă deasupra ei, în cer, şi se scurse imediat în apă, sorbită de genunile întunecate.

Odată cu venirea nopții, vremea se schimbă brusc. Din larg, începu să bată un vînt neliniştitor. Mase enorme de nori întunecați se fugăreau şi se adunau spre țărm. Fulgere iuți şi vaste sfîşiau din cînd în cînd bezna depărtată. Apoi vîntul se înteți ; valurile prinseră să se zbuciume, să geamă, să urle.

Orizontul se umplu de luminile efemere şi de bubuitul furtunii.

Şi Marea deveni curînd o prăpastie neagră, clocotind de mugete adînci şi de spume sirepe, scînteietoare sub descărcările electrice.

Pe urmă se dezlănțui şi ploaia. Bezmetică. Nepotolită. Trîmbele lichide izbiră pieziş digurile şi coastele litoralului, spălară acoperişurile şi terasele hotelurilor, se năpustiră peste celelalte case şi aşezări, se bulucirăpe asfaltul şoselelor, curseră peste nisipurile plajelor, peste parcuri şi ferme.

Aversele se mai liniştiră în ziua următoare, pe la amiază, dar pe tot litoralul continuă să plouă pînă pe înserat.

Abia cînd lumea din marile hoteluri îşi terminase cina, ploaia se opri. Cerul rămase însă la fel de neguros. Cei veniţi aici în vacanţă îşi simţeau ameninţată plaja de a doua zi, de aceea conversaţia generală se învîrtise, în tipul cinei, mai ales în jurul prognozei vremii, a furtunii neprevăzute ce stricase în multe locuri falezele şi nisipul şi a distracţiilor ce urmau să fie aranjate în eventualitatea că acest afurisit de „timp nefavorabil" se va prelungi încă 24 de ore.

În staţiunea N., pe terasa-restaurant a unei vile luxoase, se aflau în seara aceea, întîrziaţi la cină, vreo patru inşi, serviţi cu un zel rezervat celebrităţilor de un ospătar bătrîn şi sobru şi de un picolo foarte grăbit.

La o masă stătea un bărbat blond, bronzat, cu tîmple albe şi gesturi precise şi reţinute. Şi faţă în faţă, băiatul lui, un puşti de vreo 10 ani, exploziv, ars de soare, cu nasul şi genunchii jupuiţi de recente trofee sportive. Băiatul dovedea un apetit excelent ; înghiţea pe nemestecate, bălăbănindu-şi picioarele şi uitîndu-se din cînd în cînd, interesat la maximum, spre cealaltă masă, unde tocmai îşi îngurgita lacom friptura un cunoscut bariton de operă — matur, gras, transpirat. Era asistat cu nepăsare de tînăra şi frumuşica lui soţie.

Femeia abia se atinsese de mîncare.

Sub fardul luminos, savant combinat al pleoapelor, ochii rotunzi şi negri, de pasăre agilă şi prădalnică, păreau flămînzi. Cu ei ar fi sorbit, ar fi acaparat imaginea omului blond şi zvelt de la masa învecinată, păstrînd-o pentru sine, ca pe o mărgea colorată, sau ca pe un inel strălucitor furat din tîrg.

Bărbatul blond îi interceptă cu indiferenţă falsă privirea. Îşi tăie mai departe, tacticos şi elegant biftecul, gîndind flatat şi dispreţuitor : „Hm... Mă fixează de vreo trei zile. Să vedem ce-o să facă

micuța Carmencită dacă nu-i dau încă nici un semn că-i înțeleg jocul... Bine că Lory a rămas în cameră, ar fi interpretat sigur avansul ei, ca pe un avans de-al meu, ori ca pe un fapt consumat. Sărăcuța Lory, a intrat într-o fază de gelozie stupidă, stînjenitoare... Bine că măcar acum nu bănuie nimic". Zîmbi și continuă discuția începută peste mese cu cîntărețul.

— Dumneata erai cu mine ieri, pe terasă, și tot nu crezi...

— Nu, nu, iartă-mă, rîse sonor, infatuat, cîntărețul. E neconcludent. O luminiță, și gata teoria. Eu, domnule, n-am fantezia dumitale de scriitor. Nu cred.

— Nu-i vorba de fantezie...

— Nene, dar atîția alții, tot fără fantezie, și-au văzut ! izbucni puștiul.

— Ce rău îmi pare că n-am fost și eu pe terasă, ieri-seară, cu dumneata, gunguri soția cîntărețului. Dar poate că fenomenul se va repeta... Nu ? Ar fi pasionant.

— Desigur, se însufleți din nou băiatul. Tată, hai să ne luăm luneta. Poate se vede și astă-seară.

— Taci. Astă-seară e înnorat. Nu se vede nimic.

— N-a transmis nimic la Radio, n-au scris ziarele, mormăi cu gura plină, baritonul. Zvonuri, dom'le, zvonuri.

— Astfel de lucruri nu se fac publice dintr-o dată, pe pagina întîi !... Dar în ziarul local a apărut un comentariu. E drept, redus ca spațiu, însă interesant.

— Dacă-mi permiteți, se amestecă în discuție și chelnerul, vizibil interesat, a mai fost și chestia aceea, de pe traulerul care tocmai se afla în zona de frontieră. Aparatul lor Morse cică n-ar fi funcționat, așa, deodată, fără o pricină...

— Aș ! Știu, am auzit ! Potriveală de situație, dragă Sofian. A făcut vreun amator o farsă. Nu s-a putut descrifra nimic dealtfel. Era o țăcăneală aiurea, fără sens.

— Dar oricum, e un indiciu. *Cineva* a transmis *ceva*... spuse iritat scriitorul.

— Nimic sigur. Trebuie controlat ştiinţific totul !

— Şi au mai fost şi studenţii din campingul de lîngă sat. Se zice c-ar fi făcut şi nişte fotografii, sau chiar filmări. Ar trebui să mergem să discutăm cu ei, propuse soţia cîntăreţului. O să aflăm desigur ceva, despre luminiţa, sau... farfuria zburătoare.

— O.Z.N., o corectă bărbatul cel blond.

— Au dat pozele pe la ziare şi autorităţi, se zice, dar nu-i crede nimeni, adăugă Sofian. Mi-a spus cumnatu-meu, care-i şofer.

— Adevărat, Sofian ? Pe toate le afli dumneata. O să merg să vorbesc şi eu cu studenţii aceia. Scriitorul zîmbi, gîndind că faptul, real sau nu, putea oricum constitui un subiect bun pentru un reportaj.

— Aia sînt nişte aiuriţi, ştiu precis. Ce garanţie poţi avea de la nişte zăpăciţi care caută senzaţii tari şi pe pămînt şi în apă, insistă cîntăreţul, apoi urmă : Mimi dragă, dacă nu-ţi mănînci prăjitura, dă-o-ncoace. E cu unt şi-mi drege glasul.

Ea îi împinse în silă farfuria cu desertul.

— Tată, să mergem chiar mîine în campingul studenţilor !

— Nu, Lulu, mîine am de lucru. Şi va ploua în continuare.

— Sînteţi sigur ? se întristă, vizibil sinceră micuţa Carmencită, gîndind că Relu o să stea iarăşi toată ziua închis în camera lui. Vai, dar buletinul prevedea ieri timp variabil !

— Regret, doamnă Mimi, variabil poate însemna şi ploaie. Iar barometrul din holul vilei noastre indica tot ploaie.

Ascultară o clipă, tăcuţi. Se auzea murmurul mării agitate. Apoi deodată interceptară zgomotul unei maşini care frînă, prin apropiere.

— Oo... ce perspectivă tristă ! exclamă cam tare soţia cîntăreţului, aruncîndu-şi spre spate părul lung, cu o mlădiere studiată.

— Sper că perspectiva dumneavoastră tristă nu sînt eu ! se auzi atunci dinspre grădină un glas puternic și ironic. Niciunul din cei prezenți acolo nu se putea înșela cui aparține, chiar dacă posesorul vocii nu se zărea încă.

Cu toții se întoarseră automat spre glasvandul lateral ce dădea din terasă pe aleea cu pini pitici. Așteptau cu același interes, deși de nuanțe diferite, să-l vadă în plină lumină pe cel venit. Prin ușa larg deschisă, intrase acum un bărbat înalt, cu umeri și mîini mari de pescar sau salahor. Impresia de forță simplă, directă, bărbătească — sugerată imediat de statura lui masivă, de chipul înnegrit de soare și brăzdat de riduri, de părul scurt, cenușiu, de mersul apăsat — era întărită și de ținuta vestimentară, ușor neglijentă : purta pantaloni de doc albaștri, o cămașă de cowboy în carouri țipătoare, un windjack vînătoresc obișnuit, gri, și niște pantofi comozi și ieftini.

Dar simplitatea necăutată și puterea aceea controlată se disimulau sau chiar se ștergeau cu totul în mobilitatea excesivă a feței, a zîmbetului orgolios, a gurii sensibile, a privirii de o intensă comprehensibilitate.

Cunoșteai în el îndată pe marele actor. Fusese, în primă tinerețe. Pe atunci, ar fi putut fi tot atît de bine un autentic poet, un boxer de temut, un caricaturist subțire, un arhitect bun, un boem bețivan sau un pasionat om de știință.

Era în prezent, oarecum, și mult și puțin din ceea ce ar fi putut fi. Devenise regizor de teatru și televiziune.

— Unchiu' Vincențiu ! exclamă puștiul și gîndi bucuros : „E grozav ! Tata o să stea cu el două ore la taifas, n-o să mă mai trimeată la culcare și o să rămîn la televizor !"

— Ura, tuturor, salută regizorul pe bărbați și se înclină către soția baritonului, ceremonios, cu o grimasă de mare senior ultragiat : Din tăcerea dum-

neavoastră, doamnă, înțeleg că mă credeți în continuare omul care vă aduce ploaia...

Micuța Carmencită, nesesizînd bine aluzia, protestă rîzînd cu grație incultă :

— Vai, nu-u ! Dumneata, să aduci ploaia ! Nici gînd !

— Maestre Mihu, ai nimerit în plină dezbatere. O să te punem arbitru ! Ne trebuie un arbitru competent, spuse baritonul cu falsă exuberanță, urmînd în sinea lui, contrariat : „Lua-l-ar naiba de porc, mai bine nu pica acum. Nu-mi place deloc cum se uită la Mimi".

— Ce meci trebuie să arbitrez ? Între cine și cine ?

— Între mine și domnul scriitor, continuă cam fără chef cîntărețul. E în legătură cu fenomenul acela luminos, din seara dinaintea furtunii. Eu zic că-i doar o iluzie sau un fenomen optic minor, o pată luminoasă fără importanță. Dînsul, cu fantezia și, iertați-mi îndrăzneala, cu fixația sa bine cunoscută, interpretează c-ar fi un O.Z.N. Auzi, la noi, pe litoral ! Dumneata ce zici ? Era pe la opt și ceva, sau nouă — seara... L-ai văzut ?

Mihu scuturâ violent capul, semn evident de negație, privindu-l pe bariton cu o amuzată iritare, ca pe un gîndac căzut pe spate.

— Îmi pare rău că nu vă pot fi de folos în acest meci nocturn. N-am văzut nici un fenomen iluzoriu total sau măcar parțial. În seara aceea de Marți dormeam tun. Dacă Relu a văzut sau nu un fenomen cum îi spuneți dumneavoastră, nu-i contest existența. Mi-e prieten și e o notorietate în chestiuni tehnice de resort, mai mult sau mai puțin fantastic.

— Așadar, domnule Mihu, nu puteți să ne lămuriți ? întrebă cu voce mică și insinuantă soția cîntărețului.

Nu voia să arate cît o atrăgea Mihu, dintr-o prudență elementară. Simțea că bărbatu-său îl detestă. De asemenea, intuia susceptibilitatea lui Relu, pe

care l-ar fi putut pierde, înainte de a-l fi cîștigat, dacă îl făcea cumva gelos. Socotea, dintr-un instinct sigur, că scriitorul face parte dintre cei susceptibili, dar slabi, care, odată prinși, devin atașabili și ușor de mînuit. În vreme ce în regizor adulmeca, nesigură de sine, aventura ispititoare, dar și primejdia.

„E un dur, gîndi cu regret. Oare o fi adevărat că stă de două săptămîni singur, acolo, în pustietatea aceea de lîngă graniță, în vila lui *tabu ?*"

— Cum, măi, n-ai văzut nimic ? O lume întreagă a văzut lumina aceea, și tu, din capătul litoralului, nimic ?

— Zău, Relule, nimic. La ora aceea dormeam tun.

— Între opt și nouă ? se indignă pușiul. Nu-i genul dumitale !

— Mă șmecherie, tu să nu vorbești despre genul și genurile mele decît cînd ți-o crește ce-ți lipsește încă !

Lulu era însă sincer contrariat. Să accepte ideea unui Vincențiu Mihu dormind la ora nouă seara, la mare, era ca și cum cineva ar fi vrut să-l asigure că Aramis dansa în papuci de casă și nu în cizme strălucitoare cu pinteni, în sălile de bal din palatul Ludovicilor sau marchizelor lui Dumas. Bombăni, încăpățînat :

— Aiurea. Dumneata, nene Vinc, să dormi între opt și nouă !

Scriitorul se încruntă, patern, cu falsă agasare :

— Lulu, termină cu inepțiile și nu ne mai plictisi.

— Dar, tată, toți...

— Numai eu nu, șmecherie, eu dormeam, rîse regizorul. Și, oarecum iritat de uitătura candid-ironică a tinerei femei din restaurant ținu să explice : Lucrasem vreo două zile în șir, Marți am dormit de la prînz pînă Miercuri în zori, apoi iar am lucrat. Și acum, iată-mă-s, în vizită aici, cu speranța că Sofian o să-mi dea și ceva de mîncare, nu numai un gin !

Vorbind, Mihu se trezi de-a binelea mirat de senzaţia de gol pe care o avea în stomac, ca şi de aceea de nemulţumire obscură, alarmantă, de insatisfacţie sufletească.

„Mă laud ca un imbecil... Am «lucrat», hm, am zăcut mai bine zis în odaie, cu ochii pe pereţi... Şi încă n-am terminat decupajul primelor scene! Gata. Sînt sfîrşit. N-o să iasă nimic."

I se făcu iarăşi greaţă de amintirea acestor ultime zile irosite infructuos, pline de fum de ţigări şi de căutări incerte, neinspirate. Venise aici, în staţiunea N., înadins ca să scape de impresia asta, să găsească lume — nişte persoane cu care să schimbe cîteva fraze, oricît de banale, să-şi alunge momentan obsesiile lucrului său.

Se bucurase că-l găsise aci pe vechiul prieten, Relu. Avea acum şi cu cine să bea un pahar discutînd, perorînd, deşi Relu nu se lăsa antrenat de băutură, decît rar.

În seara asta Mihu se hotărîse să pactizeze cu Bachus. I se năzărise că-l simte pîndind prin apropiere, în nisipul mării, dîndu-i tîrcoale, nevăzut. După un pahar, două, avea să-l şi vadă venind tembel şi ludic, tîrîndu-se şerpeşte şi păros prin algele cleioase, prin spumele sărate cu gust de iod, cu chica plină de hippocampi şi semne de întrebare, cu cerul gurii întunecat, ca un iad ars de sete, rînjindu-i prieteneşte şi coclit.

Era hotărît să bea, din plictiseală, din nemulţumire.

— Mai adu-mi un pahar, Sofian, te rog, pînă vine friptura — sau nu vine ?

— Am şi pus-o, maestre, zîmbi chelnerul şi făcu un semn, iar picoloul se învîrti pe călcîie, alergă îndărătul barului şi se întoarse imediat cu încă un gin, pe care-l aşeză respectuos pe masă.

— Vă e sete astă-seară, zise cîntăreţul, neutru. Mi se pare c-aţi venit cu maşina. La întoarcere n-o să aveţi greutăţi la condus ?

— Cum ?

— Pe-o astfel de vreme, p-onoarea mea, nu va fi nici un control, de-aci și pînă la graniță, îi asigură picoloul. Nimeni nu mai circulă la ora asta.

— E ora tîrzie cînd marea începe să se dilate și delfinii să latre ! mîrîi cu un început de veselie regizorul. Nu vă speriați, e un citat dintr-un poet oniric. Doar ei își mai permit să poetizeze lătratul peștilor contrafăcuți în mamifere !

Toți rîseră, în afara baritonului care se înroșea treptat, gîndind nedumerit :

„Nu cumva a făcut vreo aluzie la porecla mea din studenție ? Mi se spunea «Delfinul»... Toți știu, și Mimi... A... dar să îndrăznească încă o dată, înfumuratul ăsta să mai spună ceva... și o să-i... o să-l... Nu mi-e frică mie de el... Ce naiba are însă Mimi de se-ncruntă și-mi face semne ? Încă n-am spus nimic"... Micuța Carmencită își încreți într-adevăr, o clipă, fruntea și-l împingea pe sub masă cu sabotul ei elegant și dur. Presimțea că soțul său e la limita cînd devine țîfnos și în asemenea ocazii debita prostii, jignea pe toți și pleca din local cu scandal. Nu avea chef de o demonstrație de asta, așa că abordă cel mai cuminte surîs, clipi din genele-i lungi, cu maximă încîntare feminină, și se lansă în conversație, cam nesigură :

— Domnule Mihu... Chiar dacă n-ați văzut fenomenul din seara de Marți, totuși... ce părere aveți despre farfuriile zburătoare ? Și despre posibilitatea ca niște extratereștri să ne viziteze ?

Regizorul ridică din umeri :

— Chiar aici ? La kilometrul 12 din șoseaua principală ?

— De ce nu, nene Vincențiu ? Dacă *Ei* sînt pe-aici ? Ce contează kilometrii ?

— Într-adevăr, puiule, admise Mihu, atacînd friptura ce stătea acum în fața lui. După zeci de *parseci* — parcă așa se cheamă ăia, nu, Relule ? — după zeci sau mii de parseci distanțele sînt labile în spațiul cucerit de rațiune, supra și meta-rațiune... N-ar mai conta cîțiva kilometri.

— Distanţele sînt o iluzie omenească, cum spuneai, reluă împăciuitor Relu. Dacă există fiinţe superior dotate, care străbat Cosmosul cu viteze superluminice, ele au desigur alt fel de calendare şi alt fel de sisteme de măsurătoare, de percepţie, şi locomoţie...

— Din filmul făcut după cartea lui Denniken, rezultă totuşi o supărătoare potrivire cu modelele terestre. Extratereştrii, presupusele lor cosmodroame, rachete şi costume de zbor, intră perfect în recuzita de acest gen a tehnicii noastre. Vezi, d-aia, din cauza potrivelii prea iscusit întîmplătoare sau, mă rog, a supravieţuirii acelor forme „neterestre" în conştiinţa de azi a făcătorilor de rachete şi scafandre cosmice, pe mine nu mă mai convinge ideea paleoastronauticii !

— De ce, Vincenţiule ? Există o mulţime de argumente *pro cauza*. Nu e aci locul să le repet.

— Ştiu, ţi-am citit cartea. Şi încă vreo cîteva pe care le aveai trecute onest în bibliografie. Sînt desigur multe argumente *pro,* dar şi tot atîtea, dacă nu mai multe, *contra.*

— Unu la zero pentru dumneata, maestre ! se bucură baritonul. Şi eu sînt pentru contra, în materie de fenomene d-astea enigmatice. Sînt Toma necredinciosul, rîse el, gros. N-am pipăit vreodată nici un, vreau să zic, nici o extraterestră, deci nu cred că există !

— Eu cred ! Şi cred că seamănă cu noi, oamenii ! spuse foarte serios Lulu. Am *citit.* Nu-i aşa, tată ? Tu, unchiule Vincenţiu, nu citeşti Paris-Match ? N-ai citit despre venusienii care seamănă cu noi ?

— Să-i ferească Dumnezeu să semene, dacă există ! Natura ar da dovadă de prea puţină fantezie.

— Nu v-ar plăcea deloc, maestre, ca extratereştrii să semene cu oamenii ?

— Cu dumneavoastră, stimată doamnă, în ipostază de... venusiană, sigur că da, glumi regizorul.

E însă o probabilitate de unu la o mie de planete să semănăm cît de cît.

— Firește. Arhetipul umanoidului rațional, biped, etcetera, reprezintă doar o variantă, o posibilitate, nu o certitudine la scara Cosmosului se înflăcără Relu, puțin contrariat de lucirea satisfăcută din ochii de agată captantă ai lui Mimi.

„Zău, trebuie să-l fac pe Vinc să înțeleagă să nu se amestece. O să-nceapă curînd s-o complimenteze diabolic pe Mimi, să-i ciupească puțină sau multă curte — și nu știu ce am, dar mă agasează."

„Nerușinatul, gîndi simultan cu Relu, baritonul, simțind cum i se urcă sîngele în cap. Crede că i se poate permite orice... Ca și mîzgălitorul, antreprenorul ăsta de ficțiuni la modă... Barem ăsta e neprimejdios. N-o să-ndrăznească. Dar Mihu... cum vorbește cu Mimi..., cu ce modulație în ton. Hm... ipostază de... zicea... S-a oprit puțin — pauză fină, ehe, dar eu am ureche — rostind «venus» și a adăugat «iană» cu tremolo, mult mai moderatto"...

— Îmi permiteți, domnule Relu, se amestecă atunci în vorbă cu politețe desăvîrșită Sofian, și dumneavoastră credeți că punctul acela luminos de Marți seara era o farfurie zburătoare ? La noi, pe litoral ?

— Da. În sfîrșit, înclin să cred că da.

— Ai luat vreo legătură secretă cu ea, ai pipăit-o ? îl persiflă baritonul pe scriitor.

— Nu trebuie să ne încredem doar în simțurile noastre limitate, se enervă Relu. Sînt atîtea lucruri în jurul nostru, care ne scapă. Dealtfel, dumneata crezi oarecum în metagalaxie, deși nici măcar n-o poți calcula sau intui logic. Uneori trebuie să credem și în ceea ce nu vedem.

— Literatură, cum ți-am mai spus !

— Mă iertați, am impresia că domnul scriitor are dreptate ; uneori trebuie să credem și în ceea ce nu putem atinge, rosti cu o anumită solemnitate și prețiozitate Sofian, care era un asiduu cititor al căr-

ţilor lui Relu şi, în general, al literaturii de aventuri.

Ceva din glasul desăvîrşit elegant şi pompos al chelnerului trezi în Mihu, care începuse să se ameţească, o atenţie specială. Prin ochi îi trecu o scăpărare de puşti farsor.

— Sofian, scumpule, te-aş ruga un lucru.

— Cu plăcere, vă ascult.

— Nu te superi, nu? Şi regizorul se sculă de la masă, îl luă de umeri şi-l împinse cu de-a sila în centrul sălii, cu faţa spre ceilalţi.

— Zi, după mine, neuitîndu-te la dumnealor, cei de la mese, ci doar la domnul Relu, la acest iluzionist perfect.

— Ce trebuie să spun? se resemnă încîntat Sofian.

Toţi priveau cu interes. Mihu luă o poză de vedetă şi debită cu emfază, pe un ton oarecum tenebros, parafrazînd un citat din Giraudoux :

— Nu glumi. Nu poţi face să apară farfurii zburătoate fluturînd din coada lor ca de comete, nu poţi face să ţîşnească din mări cetăţi dispărute, oricît ai suna din toate clopotele cuvintelor, fără recuzită tangibilă.

Lulu rîse cu poftă. Relu zîmbi, baritonul şi soţia sa păreau cam încurcaţi. Sofian rămase la fel de demn ca înainte.

— Mă iertaţi, domnule Vinc, nu pot spune ca dumneavoastră, nu e rolul meu.

„Într-adevăr, nu-i rolul lui, ci — cu oarecari schimbări — cel al Şambelanului. Dar ce bine l-ar întrupa Sofian, zîmbi în sinea lui satisfăcut Vincenţiu, întorcîndu-se la masă. Colosal. Cum de nu l-am mirosit mai demult, amănunţit? Ar trebui să-l pun pe Negru, oricît e de experimentat ca actor, să ia lecţii de gestică şi prestanţă de la acest chelner de rasă. Sofian are prestanţă ; e un şambelan pursînge — sau ar putea fi — iar Relu, iubitul meu prieten Relu, e un iluzionist născut pentru rolul de iluzionist. Baritonul, cu mutra lui de broscoi

astmatic, ar fi bun să facă figuraţie în dresorul de foci... Hm, iar cît despre nevastă-sa... Da... n-ar fi tocmai nepotrivită în actul II, scena I din *Ondine*, să apară fugitiv ca Venus, cea din mări, lîngă Şambelanul înmărmurit de plăcere. Ce-ar mai aplauda picoloul nostru, Lulu, ba chiar şi eu !"

Se trezi rîzînd tare, deplasat, spre surprinderea celorlalţi. Se corectă imediat şi se încruntă, lăuntric.

— Bine, bine, Sofian. Mulţumesc, am glumit... Mai adu-mi un gin.

Baritonul se ridică de la masă, făcîndu-i semn soţiei sale, care-l urmă, cu vizibilă părere de rău.

— Ne scuzaţi. Vrem să prindem filmul de la tele.

— Mă duc şi eu cu tanti Mimi, profită Lulu de conjunctură.

În sufrageria elegantă a vilei, rămaseră la masă doar scriitorul şi Mihu, şi — îndărătul barului — Sofian.

— Ei, cum merge piesa ?

Relu era curios, fiindcă el însuşi scrisese cîndva un studiu despre Giraudoux. Deşi avea încredere în talentul prietenului său, nu-l prea vedea scoţînd ceva nou din lumea mitului girolducian, din universul acela de mişcări psihologice, paradoxale, din eroii aceia deveniţi metafore graţioase şi metafabuloase. Mihu i se părea potrivit mai curînd altor piese, prin stilul său regizoral dinamic şi dur — cum îşi obişnuise publicul şi criticii pînă azi.

— Te-au reapucat vechile tale pasiuni din studenţie, ori ai de gînd să lansezi o nouă vedetă în *Ondine ?*

— Nu. Pur şi simplu m-am plictisit de piesele dificile. *Ondine* e o reţetă sigură, un teren suculent filozofic, o oază de poezie... Ridică din umeri nemulţumit : Recunosc, există riscul de a nu scoate din ea o mare capodoperă regizorală.

— O să te descurci tu admirabil — dacă nu genial, rîse scriitorul. Giraudoux e „un vieux copain" pentru tine, nu ?

Știa de mult că Mihu iubea teatrul lui Giraudoux, dar ar fi preferat să-l vadă prins de o nouă piesă *tare*. În asemenea texte îi aprecia sinceritatea lui violentă, curajoasă. Cînd voia, și *voia* deseori, te făcea să te gîndești la subtextul piesei și al vieții, la comentariul lui subtil, uneori nepronunțat, dar vizibil în anume articulații, pe care Vinc le exploata inteligent.

„Desigur, îl înțeleg, gîndi condescendent scriitorul. După eșecul cu ultimul său film"... Adăugă, cu apropo :

— Te-ai cuminți și faci piruete.

— Eu, cuminți ? se îndîrji Mihu. Cred că știi ce le-am făcut în ședință !

Relu știa. Îi plăcuse filmul, mai ales secvențele acelea incriminate, tensionate dramatic, adevărate, dar prea naturaliste. Gîndi că, dacă Vinc ar fi schimbat cîte ceva, dacă ar fi remixat secvențele, mult prea violente și mult prea tăioase (e drept, admirabile totuși), nu i-ar fi respins filmul. Îl socotea un apucat — sincer, mult prea sincer și cam lipsit de abilitate în relațiile lui sociale, profesionale, cu superiorii săi ierarhici.

Regizorul bău pe nerăsuflate restul de gin din pahar și gîndi cu amărăciune :

„Are dreptate Relu, în felul lui. M-au învins. Fac piruete, dar o să le rup eu gura, cîndva", și mai înjură o dată în gînd. N-avea chef să discute despre filmul său eșuat. Îl durea încă, și nici nu punea preț pe cataplasmele prietenești ale lui Relu, tardive și inoperante. Se simți deodată trist, nemulțumit că venise în vila asta.

— Să bem pentru Bachus ! exclamă, umplîndu-i și scriitorului din nou paharul. Hai, să lăsăm fleacurile !

— Pentru vila ta ! închină Relu. Ai terminat cu aranjatul ? Am auzit că a ieșit un mic paradis.

— Nu e încă definitiv isprăvită, minți plictisit regizorul, fiindcă, în timp ce lucra detesta musafirii,

chiar și prietenii apropiați. O să te invit la un chef peste o lună, două, cînd va fi gata.

Se gîndea că o să-și cheme cîțiva prieteni la el acasă, dar numai după ce își va termina notele și schițele regizorale. Piesa îl absorbea acum aproape total.

Pentru a lucra în liniște și izolare deplină, închiriase din primăvară căsuța unui pescar, apoi, fiindcă proprietarul îi propusese, o cumpărase pe mai nimic. Se afla la capătul satului de graniță, chiar pe țărm, într-o zonă demolabilă. Peste cîțiva ani, poate zece, poate cinci, urma să se construiască acolo un port nou.

Îi plăcea refugiul pe care și-l crease provizoriu, însă pierduse prea mult timp cu reparațiile, cu aranjatul casei. Acum trebuia să dea zor, să lucreze șnur. Încă nu găsise o interpretare inedită, și zăbava îl sîcîia, îl nemulțumea. Se trezi mărturisind cu un elan sincer, jumătate datorat ginului băut, jumătate vechii prietenii pentru Relu, începută în anii liceului și continuată, cu pauze în timp :

— Intuiesc un drum, dar nu posed deocamdată cheia montării mele. Poate fiindcă am depășit total etapa iluziilor inexorabile. Tu crezi că „tînăra generație", publicul modern, mai crede în marile sentimente pure, imuabile, supuse fatalității și totuși deasupra lor, ca în teatrul lui Giraudoux ?

— De, știu eu ? Dacă îl socotești desuet, de ce te bagi ? Ca să-ți mărturisesc deschis, căutarea unui absolut etern prin forță irațională, integrare în mit, *nous* romantic, etcetera, mi se pare un grațios și generos concept scriitoricesc și nu fără ecou, chiar azi. Dacă publicul tînăr nu mai crede în Giraudoux, fă-l tu să creadă. Rămîi la ficțiunea, la convenția lui lirică.

— Nici gînd ! Nu voi monta piesa accentuîndu-i atmosfera de legendă, cum au făcut mulți, cu excepția unui Jouvet. Mai curînd voi încerca s-o demitizez — voi tăia anarhic din text, sau îl voi tîrî într-un vîrtej mult mai dinamic, îngroșîndu-i ironia.

Vincenţiu se însufleţise vorbind şi nu mai observă decît tîrziu că privirea scriitorului, pînă atunci fixată asupra lui cu interes amabil, se pierde mirată, în direcţia glasvandului dinspre grădină.

— Voi face din Ondine o captivă conştientă a propriilor ei iluzii, o sinteză între culoarea eternităţii şi eternul impuls de a amesteca lumile, amăgirile, experienţele regnurilor — umanul, animalul, elementalul — într-acelaşi miraj minţit, gratuit, sublim. Nu ştiu ce reprezintă Ondine... Poate ontologia iubirii ? Poate eşecul tragic dintre logica omenească şi acea raţiune ilogică, de fapt a poeziei, nebunia demiurgică, sau cum zicea Giraudoux, „raţionamentul pur al planetei, al apei, al lui Dumnezeu"... Simbolul meu ar...

Deodată se opri, contrariat, jignit :

— Ce-i ? Nu mă urmăreşti ? La ce te uiţi ?

— Ssst...

Relu îi făcu un semn discret şi privi mai departe, ca hipnotizat, uşa dinspre grădină.

Vincenţiu se întoarse şi se uită şi el.

În pragul intrării văzu o femeiuşcă udă leoarcă, cu picioarele goale, cu părul atîrnîndu-i laţe, nu prea înaltă, subţire, în blugi şiroind de apă, şi cu o bluză imprimată frapant în culori şi motive moderne, dintr-un material strălucitor, elastic, mulată perfect pe sînii mici, rotunzi, pe torsul suplu. Chipul, nici urît, nici desăvîrşit, îi era transfigurat de o expresie fascinantă, de bucurie uluită, de curiozitate luminoasă — poate şi din pricina ochilor verzi, contrastînd cu faţa puternic bronzată.

Sofian veni dindărătul barului, se holbă mirat şi el, tuşi politicos şi spuse ferm :

— Doamnă, în restaurant n-au voie decît cei care locuiesc aci, în vilă, sau invitaţii lor. Căutaţi pe cineva ?

Femeia păru că nu-l vede şi nu-l aude. Fără să dea nici un fel de atenţie dealtfel nici celor doi bărbaţi de la masă, de parcă nu existau aievea, se în-

dreptă cu paşi siguri, ca atrasă de un magnet, spre oglinda mare din fundul sălii.

Se privi lung în luciul ei, la fel de tăcută şi de copleşită de fericirea aceea lăuntrică, aparte.

Apoi se întoarse, trecu pe lîngă Vincenţiu şi scriitor, neacordîndu-le nici cel mai mic interes, zîmbi uşor spre Sofian, — un zîmbet de copil prins copiind — şi ieşi din încăpere, la fel de neaşteptat şi de bizar cum intrase.

— Ce-i cu asta ? întrebă Mihu, surprins. Cine e, Sofian ?

— Cred că-i o străină, domnule. N-aţi observat ? Nu înţelegea ce-i vorbeam. O străină... Uneori astea umblă desculţe, zănatice, la ora închiderii localului...

— Nu numai ele, completă Relu, zîmbind fin, „en connaisseur". În orice caz, chiar dacă nu e străină, bluza e sigur cumpărată din străinătate sau din pachet. Ciudată apariţie, nu-i aşa, Vinc ?

— Eh, am văzut destule, mai ţîcnite, la viaţa mea ! făcu Mihu fără prea mult entuziasm. Îi pierise elanul de a discuta în continuare cu Relu. Nu mai avea chef nici să bea cu el. Îl simţea grăbit, distrat, nervos.

— Ce-ar fi să ridicăm ancora ?

— Da, e momentul... Am băut destul, şi tu ai un drum de vreo jumătate oră, nu ? Să mergi cu viteză redusă, Vinc băiete...

Relu se ridică. Se grăbea, evident.

— Sofian, socoteala, se precipită şi regizorul. Şi fii drăguţ, pune într-o pungă ceva salam, caşcaval, pîine, şi portocale. Mîine nu mai vreau să ies din casă. Dar, întîi, mai adu-mi un păhărel. Ultimul.

— Ultimul, Vincenţiule... sublinie Relu, dojenitor.

— Nu mă plictisi, mîrîi Mihu. Du-te la treburile tale la tele. Ne vedem altă dată.

Peste vreo zece minute, regizorul ieşi din vilă, cu un pachet mare de alimente în braţe, şi se-ndrepă. prin ceaţa deasă, spre locul unde îşi parcase Volkswa-

genul. Grăbi curînd pașii, fiindcă zărise pe cineva, o siluetă neclară, încercînd parcă să deschidă broasca portierei din față. Din două salturi fu acolo. Adevărat. Cineva forța ușa stîngă. Era o femeie — aceeași care adineauri, în restaurant, se uitase în oglindă și dispăruse bezmetică.

— De necrezut ! Ce cauți aici ? Răspunde !

Ea se întoarse și, spre surpriza bărbatului, afirmă nevinovat, cu inconștiență chiar :

— Încerc să deschid mașina. Nu știu ce are. Poate izbutești dumneata, și-i întinse un inel cu multe chei.

Vincențiu i le smulse din mînă, cheile erau însă prinse cu un lanț lung de o gaică a pantalonilor, și, fără vrere, o smuci pe femeie către el.

— Au !

— Îți dai seama că e mașina *mea ? A mea ?* întrebă, înfuriat. În capul său lucrurile se cam amestecau : „Formidabil. Așa, va să zică. O hoață. Știe românește. Sau o fi amețită, ca mine ?"

— Am crezut că e V.W.-ul meu.

Tonul ei potolit i se păru ori de un cinism revoltător, ori de un soi de umor candid, involuntar.

„Dacă e pungășoaică, e de mîna-ntîi. Dar, nu, cred mai curînd că e țicnită. O să văd îndată."

Se răsti la presupusa hoață, tutuind-o agresiv :

— Tu mergi cu mine la miliție, imediat. Unde-ți sînt actele ? Ia arată-mi permisul, dacă zici că ai o mașină...

— N-am nimic la mine, decît cheile, declară femeia la fel de calmă, deși șovăind, nedumerită. Zău... nu știu unde-mi sînt actele. Dar poftim cheia !

Vincențiu examină mașinal inelul cu chei. Erau vreo șase — yale obișnuite, de casă, cheițe plate de sertare, una filigranată — și printre ele cea de contact pentru Volkswagen, într-adevăr. Una doar, nu o colecție de chei asemănătoare, cum ar fi trebuit să aibă hoții de autoturisme.

Bărbatul se mai îmblînzi și rîse. „E cam nebună. Și cu nebunii, trebuie să te porți atent.“ Îi vorbi blînd, ca unui bolnav :

— Nu știi, doamna mea — presupunînd că ești o doamnă — că o cheie, chiar de V.W., nu se potrivește la orice mașină Volkswagen ? Uite. Asta e cheia *mea*. E de la mașina *mea*. Tot V.W. Vezi ce frumos deschid cu ea acum ?

Ea tăcu și-l urmări atentă cum deschide portiera și cum urcă la volan. Îi puse atunci mîna pe braț, încet, cu timiditate — o mînă mică, foarte bronzată și cu unghii machiate sidefiu. Ochiul lui de regizor, sensibil la orice amănunt semnificativ, înregistră imediat pe inelarul stîng al femeii o verighetă lată, de un model neobișnuit, cu încrustații de diamante mici. Își aminti că admirase asemenea verighete în vitrinele unor mari bijutieri din străinătate — la Paris, la Veneția, la Geneva. „Slavă Domnului, îi trecu prin cap, nu e o golancă, deși pare.“

Femeia îl cerceta și ea, cu un surîs nesigur, ciudat, cu interes puțin distrat.

— Spune-mi, domnule... Dacă am cheile, aș putea să-mi găsesc și mașina ? Mașina *mea ?*

— Dacă știi unde-ai parcat-o, nimic mai sumplu ! Cînd ai condus ultima oară ?

Îi răspunse convinsă :

— Ieri... apoi iarăși șovăi : ...Ce zi e azi ?

— Aproape joi, doamna mea, rîse Vincențiu, mai liniștit.

— Nu se poate ! exclamă fără să vrea femeia. Își retrase mîna, pe care o uitase sau o lăsase înadins pe brațul lui. Părea sincer contrariată, chiar înspăimîntată.

— Joi ?

— Dar ce zi crezi că e ? se impacientă bărbatul.

Din nou, necunoscuta păstră o muțenie deplină.

„Să pornesc mai repede de aici, să scap de țîcnita asta, se decise Vincențiu, brusc. S-o las în plata Domnului.“

De parcă i-ar fi ghicit intenția, îl privi implorator și șopti abia auzit :

— Nu pleca, te rog... Nu... nu sînt nebună. Doar... par... Apoi adăugă iute, sufocată pare-se de amintirea unei emoții puternice : Crede-mă... mi s-a întîmplat ceva. Ceva grav... *Ceva*... Dar o să-mi treacă... Sînt doar amețită. Și mă doare capul.

Regizorul o examină dintr-odată cu milă. I se năzări că deslușește ce s-a petrecut retroactiv cu ea. Văzu în închipuire „drama", ca pe o secvență de film : Șosea. Ploaie. O femeie certîndu-se cu un bărbat, într-o mașină. El oprind, silind-o să coboare... Ba nu, oprind mașina, plecînd el, cu portiera trîntită zgomotos. Ea... conducînd mai departe, prin ploaia torențială, parcînd apoi într-un loc pustiu, mergînd pe drum distrusă, apoi intrînd în primul bar... pierzîndu-și actele...

— Nu cumva azi ai băut cam multișor, doamna mea ?

— Ce să beau ?

— Orice, dracu știe ce băutură îți place dumitale ! Vin, coniac, whisky ?

Necunoscuta zîmbi pe neașteptate — naiv și puțin curioasă.

— Whisky ? Ce nume nostim !... Și cum e acest whisky ? Albastru ca marea ?

— Vrei să mă faci să cred că n-ai gustat în viața dumitale o picătură de whisky ? Sau măcar n-ai văzut ce culoare are ? se revoltă Vincențiu, amuzat. „Hotărît lucru, ori e o mincinoasă, ori e trăsnită... dar nici eu nu-s prea limpezit la cap și-mi place cazul, a început să mă distreze." O luă de bărbie, silind-o să-l privească îndeaproape. Femeia avea ochii limpezi de tot și uimitor de gravi, de parcă o încerca momentan o tristețe nelămurită.

— Dacă am băut cîndva, nu mai știu cum e, murmură serioasă, și se desprinse din strînsoarea degetelor lui Mihu.

Începuse să tremure, păru brusc dezorientată, neajutorată, și în Vinc se trezi iar o compasiune fră-

țească, și dorința de a afla cine e această ființă, de ce umblă noaptea, udă, desculță, singură, și așa de buimacă. Poate într-adevăr suferise un accident, cum declarase, și atunci era absolut obligatoriu s-o ajute. În primul rînd să o facă să înceteze cu tremurul ăsta de salcie agitată.

— Ți-e frig ? se înmuie el, luînd de pe pernele mașinii un pled și întizîndu-i-l. Acoperă-te. Și urcă pe locul de lîngă mine. O să te duc acasă.

Ea se înveli bine în pătură, se așeză lîngă regizor și oftă încet, în timp ce motorul demară.

— Dumneata... spuneai adineauri... acolo, în restaurant... ceva frumos,... Despre raționamentul pur al apei... al lui Dumnezeu... Cine e Dumnezeu ?

— M-ai auzit ?

— Da.

— Vorbeam despre Giraudoux, un scriitor francez.

— A... Giraudoux ! exclamă ea cu naturalețe. Îmi amintesc numele, și niște piese... *Ondine, La guerre de Troie,... Siegfrid...* Îmi plăcea... cîndva...

Nedumerit, Vinc opri motorul mașinii, se întoarse spre femeie și o scrută, întrebător :

— De unde vii ?

— Dintr-acolo, și arătă neprecis în direcția mării, sau a unor vile de pe țărm.

— Știi cine sînt eu ?

„Nu se poate să nu-mi fi văzut mutra, la televizor măcar. Sau într-o revistă. E o intelectuală", gîndi regizorul enervat, orgolios.

— Nu, pretinse cu seninătate necunoscuta. Totuși.. parcă...

— Ei ?

— Parcă semeni cu cineva.

— Nu știi cum mă cheamă ? Cine sînt ?

O umbră de neliniște și regret trecu prin privirea intens-curioasă a femeii. Zîmbi.

— Cum aș putea ști cine ești dumneata, cînd nu știu nici măcar cine sînt eu... ori poate mă cunoști dumneata pe mine ?

Răspunsul îl derută pe Vinc — și-l socoti un truc bun ca să-l prindă în mreje. Aprecie această fentare a obișnuitului și rîse :

— Ai dreptate. În definitiv, nimeni nu poate pretinde că se cunoaște pe sine însuși.

Afară, pornise din nou ploaia rece. Mașina rula pe asfaltul ud, prin stațiunea pustie.

Înfășurată în pled, femeia scoase totuși capul prin geamul deschis și privea.

— O să răcești. Închide geamul. Și spune-mi unde stai. La vilele acelea ?

— Nu.

— Atunci unde ?

Ea ridică geamul, aspiră profund și exclamă, cu o vibrare neașteptat de fericită, de sinceră, de năucitoare :

— Ah, cît e de minunat să trăiești !

Regizorul se tulbură o secundă, intuind ceva singular, de o intensitate emoționantă, în exclamația asta aparent banală. Dar apoi, poate fiind încă sub influența ginului, o interpretă iute doar ca pe o mărturisire frivolă, ca pe un preludiu la o posibilă aventură, excitantă și fugace. „Zăpăcita. Crede că mă agață așa de simplu, tocmai pe mine... Sărăcuța... Și totuși..."

Devenise din nou adînc îngăduitor față de ea, de ciudățeniile ei, ba chiar foarte curios să afle în ce împrejurări își pierduse pantofii, actele, mașina... Și cine era, în definitiv...

— Vrei să vedem împreună ce culoare și ce gust are un whiskw ?

Necunoscută rîse intimidată în mod inexplicabil și tăcu, uitîndu-se pe fereastră spre mare.

Mașina gonea în continuare. Trecuse de grupul marilor hoteluri și luneca pe șosea prin ploaie, între întinderea neagră a mării, străbătută ritmic de spume violente și un cîmp de o întunecime egală. Ștergătoarele de parbriz se mișcau rapid. Vincențiu se uită la ceas. Mai avea zece minute pînă acasă. Apăsă pe accelerație. Îi plăcea să meargă noaptea,

nebunește, măturînd cu farurile orbitoare bezna, ceața, ploaia. Mașina devenise de mult pentru el un alt soi de beție rece, necesară — o identificare reflexă cu comenzile, pîrghiile și trepidațiile motorului, pe care știa totuși că-l supune în orice secundă încordării sau destinderii lui. Acum se lăsa tîrît de plăcerea lunecării vertiginoase într-un spațiu orb, inexistent ca peisaj, ci doar ca adîncime variabilă, convertită și în timp, în secunde, dar și în imagini, în reflexii.

La un moment dat își aminti de pasagera de lîngă el.

— Ți-e frică ?

— Nu. Îmi place viteza și vremea furtunoasă, și — poate demonstrativ — scoase din nou capul pe geam, lăsîndu-se biciuită de vînt și stropi.

— Închide geamul, se răsti Vincențiu. Nu știi ce faci. Ești năucă. O să răcești !

Îl ascultă, supusă, și-și lăsă ușor trupul să se sprijine de umărul lui.

Merseră următoarele zece minute fără să schimbe nici o vorbă.

El încetini goana mașinii, la o răscruce, foarte aproape de casă, gata să cotească. Din șoseaua principală, ce se continua în direcția punctului de frontieră, îi făcea semn cu lanterna un agent de circulație.

Vincențiu frînă, opri și-l așteptă, nemulțumit.

Omul se apropie, cu pelerina muiată de ploaie. Salută, bucuros.

— A... dumneavoastră eraţi, maestre.

— E ceva în neregulă ?

— Dați-i drumul, zise milițianul. Sau... stați... Ați fost cumva în portul mare, în oraș ?

— Nu. Doar în stațiune, pe-aici, pe-aproape. De ce ?

— Voiam să vă-ntreb dacă și pe la ei s-a auzit ceva. Îmi dați un foc ?

— Poftim. Da' ce s-a auzit ?

— La marină, pe coastă, cică, ar fi fost un fel de alarmă.

— Cînd ?

— Acum vreo patru-cinci ore. Falsă. Periscoapele unui vas, zice-se, ar fi detectat un corp metalic în apă, poate un submarin. Da' p-ormă nu s-a găsit nimic. Mai greşesc şi aparatele...

— Ce-ar fi putut fi ?

Agentul îşi aprinse ţigara, trase cu coada ochiului spre femeia din maşină şi dădu din cap.

— Dracu' ştie ! Parcă au înnebunit de cînd cu meteorul ăla, apărut pe litoralul nostru. Eu cred că a fost tot un satelit — însă nu s-a confirmat ce-a fost.

— Prostii. Pot să plec ? mormăi Vinc, fără chef de vorbă.

— Sigur. Mulţumesc. Să trăiţi.

Ploua din nou, torenţial, cînd regizorul deschise porţile, ca să-şi vîre maşina în curte, şi se pregătea să descuie şi garajul, improvizat dintr-o magazie. „A naibii vreme... reflectă indispus. Nu va fi posibil s-o expediez pe aiurita asta singură, îndărăt, pe jos — după ce-şi va bea whiskyul. Ce m-o fi apucat s-o invit ? În fine, acum... am făcut-o... dar nu mai ies din casă nici mort pînă mîine !"

Necunoscuta se dăduse jos şi se îndrepta către fundul curţii, care cobora într-un fel de rîpă abruptă, spre mare.

— Unde te duci ?

— Să privesc marea, îi strigă.

— Pe-o astfel de vreme ? E neagră, e imensă, e turbată. Hai vino iute pe prispă, nu fii neroadă...

Femeia însă nu se întoarse decît peste vreun sfert de ceas. Vincenţiu aştepta pe prispă. Parcase maşina în garaj, deschisese casa şi o aştepta, contrariat. Glumi, ca să nu arate cît era de nedumerit :

— Îţi place furtuna ?

Ea veni într-o fugă împiedicată — arătare ciudată, puţin caraghioasă, din pricina pledului care

o înfășura — și abia cînd se află lîngă el, îi văzu fața fericită, ochii strălucind insolit de o intensă trăire, la fel ca în restaurant, și pe Vincențiu îl străbătu o mirare aparte, și presimțirea absurdă a unei bucurii și comuniuni sufletești, inexplicabile.

Femeia schiță cîțiva pași de dans în jurul lui, rîse încetișor și murmură foarte firesc :

— O... ce frumos e totul... Acoperișul de stuf... Casa ! E minunat ! Și e atît de bine că am venit aici ! Hai, dă-mi puțin whisky... O să mă amețească, nu ?

— Dacă vrei... nu ești obligată să bei...

— Ba da, vreau să m-amețesc, zise, devenind subit serioasă. Am nevoie. Crede-mă.

Intrară.

— Locuința dumitale seamănă grozav cu un decor ! remarcă inteligent necunoscuta, uitîndu-se curioasă la cele două încăperi, despărțite doar printr-o arcadă de bîrne groase.

Regizorul aranjase camerele cu gust și cu evidenta ambiție de a surprinde. Intenționase să-și înjghebe exact interiorul unei căsuțe pescărești de pe Rin, din secolul trecut, și izbutise. Fiecare mobilă, fiecare obiect — pipele de pe cămin, cănile de bere cu capac de argint, farfuriile de pe poliță, năvodul strîns și așezat într-un colț, lampa barocă, închipuind o sirenă durdulie (o *dyala* montană) cu două cozi, arcuite în lături și sprijinite de mîinile ei — totul era gîndit și bine pus în spațiu ca să sugereze o atmosferă. Aceea pe care el o căutase într-o etapă incipientă de alegere a piesei, și care acum, depășită, îi rămăsese totuși familiară, întrucîtva necesară lucrului — dar mai cu seamă prilej amuzant de a-și epata rarii vizitatori.

— E chiar un decor, repetă femia, plăcut impresionată.

— Ca și mine, admise orgolios Vinc. Și eu sînt un simplu decor, pentru niște fantasme, care vin și pleacă... Și nu-mi dau pace. Să-ți spun un secret banal. Casa e aidoma cu omul.

— Nu totdeauna, îl contrazise zîmbind, captivată. Mai curînd omul e ca o casă. Mobilat cu ce moştenește, cu ce găsește sau capătă şi, foarte rar, cu ce i se potrivește şi-şi alege şi plătește el însuşi, scump sau ieftin.

— Crezi că mi se potrivește acest interior ? insistă Vinc, vrînd să o provoace pe necunoscută să se demaște. Să spună odată că-l cunoaște, să înceteze de a simula indiferența, întîmplarea.

— Bineînțeles. Interiorul ăsta *te vrea* pe dumneata. E aşa de aerat şi frumos. E...

Se opri, roşind şi scuturînd capul. I se uscase puțin părul, părea acum blond, nu mai atîrna, se unduia uşor.

Vincențiu era mulțumit că necunoscuta nu mai dădea grave semne de ticneală, ba chiar părea inteligentă. Nu-i plăceau femeile proaste. Doar celor foarte frumoase le scuza prostia, însă nici lor pentru multă vreme. Se plictisea curînd.

Femeia se aşeză pe un fotoliu şi se strînse bine în pled. El aduse două pahare, un sifon şi sticla lui de Black and Withe în care mai rămăsese puțin whisky. Turnă şi glumi :

— Vezi, e ca un chihlimbar — ruginiu, nu albastru. Poftim.

Necunoscuta abia îşi muie buzele în pahar. Se strîmbă — „Phiu".

— Bea-l tot, dacă zici că vrei să te ameteşti. Şi mai ales ca să nu răcești. Eşti atît de udă.

O examină lucid, distrîndu-se. Se ghemuise în fotoliu, oarecum crispată ; din pătura roşie, îmbibată de ploaie, abia îi răsărea capul şi mîna tremurătoare în care ținea paharul. I se zăreau şi picioarele, de la gleznă în jos, cam murdare, dar delicate, cu unghii sidefii.

Îi simți privirile cercetătoare şi roşi din nou, violent.

— Aş putea să mă spăl puțin ?

— Sigur. Şi îi indică încotro era baia. Stai. După duş, ia din cui halatul meu de casă. O să arăți în

el ca un pui de bogdaproste, dar va fi mai bine decît în niște haine ude.

Necunoscuta porni nesigură, gînditoare, înfășurată în pled ca într-o pavăză. În ușă se întoarse și rise timidă, cu un anume triumf totuși :

— Mi-am amintit cu cine semeni.

— Ei ?

— O să-ți spun, după baie.

Rămas singur, Vinc se învîrti prin casă, bine dispus. Trase o dușcă de whisky din sticlă, netezi puțin cuvertura patului, își scoase windyackul și pregăti niște benzi de magnetofon. Îi veni deodată să rîdă. Nu-și putea alunga ideea neverosimilă că necunoscuta *îl căutase* în restaurant *anume* pe el... Știa că e o absurditate, o potriveală, un *quiproquo*, dar se complăcea să se simtă astfel, fără motiv.

Singură, în odaia băii, femeia se cercetă gînditoare în oglinda de deasupra chiuvetei.

Era *ea*. Se recunoștea. Și simțea pentru această imagine răsfrîntă vădit familiar în luciul rece, tangibil, real, un sentiment extraordinar de siguranță, atracție și beatitudine.

Nu pentru că vedea *acolo*, în oglindă, o frumusețe... Nu. Se contemplă obiectivă, cu destul simț critic. Își analiza fața aceasta atît de intimă ei, inteligentă ca expresie, desigur, dar imperfectă ca linii... micile riduri ale ochilor, pielea bronzată cam tare, subliniindu-și precis vîrsta, buzele puțin aspre, sensibile, nefardate — prea mari și palide — fruntea bombată, culoarea știută a irisului, ovalul...

Nu, nu simțea acea covîrșitoare fericire pentru că era așa cum se vedea (s-ar fi vrut parcă altfel...), ci pur și simplu resimțea o imensă mulțumire și încredere doar fiindcă *se oglindește într-un chip cunoscut. Al ei...* Asta era tot. Așa e *ea*. În sfîrșit, se regăsea. Lent, cu o satisfacție și încîntare din nou uluită. De parcă ar fi fost pierdută pînă mai adineaori, în niște oglinzi opace, fluide. Într-un

fluviu de imagini și emoții tulburi, atroce, într-un fel de coșmar de neconceput, într-o moarte și o experiență himerică.

Un vis... poate... nu, nu fusese vis. Deși acum se trezise, se deștepta... Deci, aparent vis...

Își aminti simultan că luptase, pare-se, cu niște valuri imense, verzi-negre... că nu voise să moară... În ultima clipă, nu voise să moară... Se răzvrătise, luptase cu valurile... dar ceva o tîrîse, niște aripi îi luaseră văzul, ceva o lovise...

Și visul reveni o secundă — coșmarul acela al morții intuite lunecînd într-un alt vis, atît de singular și de halucinant, de confuz și derutant... Se cutremură...

Ea scăpase, asta era important. Cum ? Vag, își aminti — dar cu aceeași dezordine și inconștiență ca într-un vis — că fusese salvată de niște oameni. Parcă niște străini. Da. Străini, și totuși... adînc umani, de parcă i-ar fi fost frați.

Vorbise cu ei, le povestise cum voise să se sinucidă, apoi cum se răzgîndise... cum o covîrșise frica, spaima de moarte, cum luptase — un minut sau o veșnicie — cu moartea, *înainte de a i se părea totuși că murise.*

Au salvat-o... Și nu le știe măcar figura. Nimic... Un gol cenușiu e într-însa, cînd se gîndește *acum la ei.* Nici numele. Străini, desigur. Englezi ? Greci ? Vorbise cu ei englezește ? Au înțeles-o, asta-i sigur... Sau a vorbit grecește ? Învățase la școala greacă, putea vorbi binișor... îi plăcuse și elina... Măcar să-și fi amintit ce rezonanță avea numele lor, al celor ce o salvaseră. De ce au lăsat-o apoi singură ? Ciudat... Să nu știe nici măcar cum îi cheamă...

Dar, în definitiv, care e numele ei ? Știa atîtea lucruri despre ființa reală, tangibilă, care o privea acum în oglindă... Era desigur *ea însăși...* și totuși parcă-i și o alta... despre care cunoaște mult prea puțin. Nimic esențial... Ea... Cine e, totuși, *ea ?*

Deodată avu impresia stranie că prin ochii săi o mai privește *cineva.*

Se înspăimîntă. Închise pleoapele. Învinse spaima. Se privi. Privirile erau acum din nou ale sale, neliniște, însă pătrunzătoare, raționale... Nu... n-avea de ce să se mai înspăimînte... Trecuse ; spaima nu mai aparținea prezentului real. Fusese în ea — dilatată, dominatoare... Știa cert că i se întîmplase ceva cumplit, haotic. Dar trecuse...

Femeia oftă, și-și mîngîie în oglindă trăsăturile. Spaima îi pîlpîia încă în străfundul conștiinței, dar înfrîntă.

Bucuria profundă că a depășit o stare anormal de tulbure și poate însăși moartea, o parcurse iarăși.

Da... își amintea neclar. Cît pe ce să se înece...

Instinctiv, înlătură gîndul morții, retrăirea ei momentană, mirîndu-se cît de ușor o poate alunga, deși începuse s-o obsedeze. Cineva îi poruncea să se concentreze doar la ce e real, viu, prezent... Un soi de imn triumfător vibră fără sunete în subconștientul ei, în celulele trupului, în privirile ei, devenite deodată din nou lacome de viață.

O cuprinse un vîrtej plăcut, răscolitor, magic. Era *ea*. Vie, prezentă, asta e important. Foarte important.

Începu să se dezbrace. Își recunoștea lucrurile, totuși nu-i era clar în amintire *cînd* le îmbrăcase, *unde* și *cum* de le purta așa, ude... Și oare de ce n-are pantofii ?

„O să-mi amintesc totul, mîine. Acum sînt beată. Sau buimacă. Sau bolnavă. Sau..."

Intră în cada umplută cu apă caldă. Contactul cu apa caldă îi plăcu, însă o moleși. Își rememoră plăcerea, intrată în reflex, de a-și face un duș rece, după o baie caldă.

„Voi face un duș rece. O să-mi revin", se hotărî și dădu drumul dușului.

Avea acum, din nou, senzația aceea complexă de optimism, siguranță și curiozitate.

„Mă voi gîndi la toate, mîine. Nu acum. Acum..." Brusc, o uimire și o jenă ciudată puse stăpînire pe ea. Acum — gîndi, mirată de propriile ei gînduri

— mă grăbesc fiindcă mă așteaptă *el... El* ? Dar cine era ? Nu știa decît că-l cunoaște, imprecis și că semăna, iarăși destul de confuz, cu... Da, semăna. Era o impresie subjugantă. Din pricina trupului, acest bărbat semăna cu... Mai bine zis, din pricina mișcărilor lui viguroase, suple, însă calme... Acel ritm al mușchilor, ghicit abia, exprimînd forța reținută de o voință lucidă, chiar atunci cînd el stă impasibil, nemișcat... Ca și modelul său...

Zîmbi, deodată, intuind cît de mult o atrage tocmai prin asemănarea aceea ciudată și mai cu seamă, bine înțeles, și prin faptul că e atît de viu, de firesc, de sigur de el... Îl poate atinge, îi poate vorbi... *Nu e singură...* E lîngă o făptură reală... din lumea reală... un om, un bărbat...

Îmbrăcînd halatul lui femeia se înfioră plăcut. Descoperi în sine o curiozitate subită, o sete inexplicabilă de a percepe și gusta căldura acelui trup bărbătesc. Se rușină deodată de cît de simplu și instinctual *gîndise asta...*

Nu... nu ea... nu se poate... Niciodată nu-și amintea să fi gîndit astfel, să fi dorit astfel.

Se privi, încordată, neliniștită, vrînd să găsească în fața ei cunoscută puterea de a discerne, de a se împotrivi, de a se smulge din acest eres.

Și iar avu senzația halucinantă că nu-și privește numai știutul, vechiul său chip, că dincolo de ea, în oglindă sau în realitate, se mai află, nevăzută, implacabilă, o ființă necunoscută.

„Sînt bolnavă, desigur"... reflectă cu luciditate înfricoșată și dori din tot sufletul să nu mai rămînă singură cu întrebările ei alarmante, cu percepțiile ei bizare.

Se mai uită în oglindă, ezitînd, căutîndu-se. Era *ea,* nesigură acum de ea, totuși reală, vie...

Și *dincolo,* în odaia ca un decor, bărbatul acela străin... Împinsă parcă de o forță necontrolabilă, femeia deschise ușa, își stăpîni teama, zbuciumul, și intră.

Cînd o văzu, Vincenţiu nu mai avu răbdare şi o întrebă, convins că l-a recunoscut, că o să-l flateze, că o să-i spună cît aprecia tovărăşia lui, chiar numai de o seară, *a lui*, a idolului răsfăţat de public, căutat de femei.

— Ei bine, ai descoperit cu cine semăn ?

— Da, Cu Poseidon, din Histieia.

— Cum ? se miră dezamăgit şi oarecum măgulit bărbatul. Cu cine ?

— Cu Poseidon, cel făcut de Calamis. Se află în muzeul din Atena. Bronz. Secolul cinci sau patru, înainte de era noastră.

— Eşti un „bas-bleu" imposibil, glumi el. Mă îmbătrîneşti cu 23 de secole. Şi de ce tocmai Poseidon ? Precis ?

„Vrea să-şi etaleze cunoştinţele muzeografice. Să văd c-a voiajat... Sau — cine ştie — poate are altceva în căpşorul ei aiurit"...

— Te-am văzut de curînd, zîmbi necunoscuta. Vreau să zic, pe Poseidon.

— Ai fost la Atena recent ?

— Nu. La Atena am fost cînd aveam şaisprezece ani. Cu tata. Era în marina comercială. M-a luat cu el, odată.

— Atunci ? plasă involuntar sarcastic, regizorul. M-ai văzut în fundul mării, printre nereide ?

Femeia rămase pe neaşteptate cu ochii în gol, parcă sustrasă timpului şi locului. O trecu un fior.

„Da... ciudat, putea jura... *acolo*... în fundul mării... acolo pare-se văzuse nişte monede antice, din Poseidonia... mici grămezi, cu bronzul coclit şi efigia neclară... Doar cîteva fuseseră curăţate de oxizi şi puse pe... Pe un raft ? Sau o masă ?... Erau galbene, străluceau... Şi alături de ele, o statuie de zeiţă cu o oglindă de bronz pe cap... o minunăţie...

Ea recunoscu îndată imaginea imprimată pe monedele greceşti. Şi spusese cine era Poseidon... O întrebase cineva ? Parcă... Oricum, îşi aminti că recitase, da, *recitase*, şi din Eschil ceva despre...

„Zeul care domnește asupra valurilor și-nvîrte amenințător tridentul ce nu dă greș"...

Dar cui recitase ? Și, mai ales, unde ? Se cutremură. *În fundul mării*... Într-un submarin, poate... parcă, da... într-un submarin...

Mersese de două ori cu un submarin. Nu se îndoia de asta. O impresionase puternic Marea privită printr-un hublou special, prin vizorul acela. Peștii, algele... Ce căuta însă într-un submarin ? Și cînd fusese acolo ? *Ieri ?* Acum un an ? La șaisprezece ani ? Cu cine ? Cu tatăl ei, în nici un caz, nu... Senzația că văzuse *monedele* chiar *„ieri"* era atît de adîncă și de netă în sinea ei, că n-o putea exclude din minte.

„Amestec lucrurile... nu ieri... nu se poate, sînt amețită. Cum credea adineaori și bărbatul acesta... Însă... Ce caut aici, în casa lui ? Și cine e acest om ?"

Instantaneu, își rememoră că-l văzuse la televizor în niște piese și filme. Îi descoperi și numele. Șopti încurcată :

— Vincențiu Mihu...

— În sfîrșit. Totuși, prefer să-mi spui, scurt, Vinc, rîse cu blîndețe regizorul, devenind atent la tulburarea ei.

— La ce te gîndeai adineaori ? Ți-e rău ? Spuneai că ți s-a întîmplat *ceva grav*. Iartă-mă dacă am vorbit și vorbesc prostește, ar fi totuși cazul să-mi explici, Dacă vrei... Cine știe, te-aș putea ajuta... E ceva în legătură cu marea ?

— Da, afirmă uscat, și urmă iute, stăpînindu-și cu greu emoția : Era să mă înec... Ieri... sau... M-am lovit la cap, asta știu sigur. Și-apoi...

Se opri și-l privi umilită, înspăimîntată de propriile ei reflexii. „Nu, n-am să-i spun că sînt ca zăpăcită, că uit... că nu știu nici cine sînt... O să mă creadă nebună... Și ce voi face ? Poate că sînt numai beată. Nu de tot"... Nu-și amintea însă cînd băuse ultima oară, nici dacă, realmente, avea obiceiul ăsta. Parcă nu. Simțise în trecut, cum sim-

ţea şi acum, repulsie pentru alcool. Totuşi socoti că e mai bine să pară grizată, decît bolnavă.

— M-au salvat, slavă Domnului, şi... cred că de fericire am băut zdravăn. Nici nu mai ştiu pe ce lume sînt...

Vinc înregistră spusele ei, intuind adevărul şi omisiunile lui .„Nu ieri, desigur. Ce căuta în mare pe furtuna aia drăcească ? Ca să sune sincer, mai trebuie să fi fost ceva, în plus, gîndi el. O ceartă, o despărţire, o disperare profundă"...

— Dă-mi, te rog, încă un whisky, îi ceru, intimidată.

— Îl suporţi ? N-ar fi mai cuminte să mănînci ? Îţi pot da nişte salam, nişte caşcaval.

Necunoscuta acceptă cu un entuziasm neprefăcut, şi mănîncă tot ce-i puse în farfurie, pînă la ultima fărîmitură ; elegant, încercînd însă în van să-şi stăpînească foamea. Apoi băură laolaltă puţin din „Black and White"

El puse magnetofonul să cînte şi se aşeză pe un scăunel, lîngă fotoliul femeii. Înfăşurată în halatul lui, stătea strînsă în sine, ca într-o armură uşor vulnerabilă. Îi ghici goliciunea trupului încordat în acea aşteptare, încă neconsimţită total. Zîmbi orgolios şi se apropie mai mult de ea. Tîmpla lui îi mîngîie bărbia ; n-o privi, dar îi gustă emoţia primei atingeri, dogoarea obrazului, apăsarea moale, întîmplătoare parcă, a buzelor pe gîtul lui, şi atunci, abia atunci, o cuprinse şi o sărută.

Prelung, ademenitor, iscusit, pînă ce femeia suspină, pierdută într-o topire uimită, miraculoasă. Murmură, ca o adolescentă ameţită de descoperirea primului sărut.

— Eşti minunat... minunat...

— De unde ştii, se miră bărbatul, smulgîndu-se brutal, ca să-şi curme tulburarea ce-l cuprinsese pe negîndite şi pe care nu i-o creia numai băutura, ci şi o altă impresie, inefabilă. Parcă prin aerul îmbîcsit de tutun al odăii, trecea un suflu ireal, infinit...

— Te intuiesc... suflă abia auzit, necunoscuta, plutind încă în starea aceea a ei, de bucurie revelată.

„Sînt ameţit, şi nici ea nu e trează", îşi spuse Vinc, începînd să rîdă domol. Făcu cîţiva paşi prin cameră şi întinse mîna ce ţinea sticla golită în dreptul lămpii luminate. Şi comentă, în glumă, voit teatral, înadins ca să restabilească nişte raporturi precise, amicale, conciliant deliberate între ei.

— Dacă pînă azi nu ştiai gustul whisky-ului, mă tem, doamna mea, că acum i-ai dat de gust.

Rîse şi ea, destinsă brusc, şi-şi scutură părul de pe frunte. Veni apoi spre el, împiedicîndu-se în halatul prea lung şi prea larg. Ochii îi sclipeau ca două bucăţi de jad verde, prin care oscilează o rază veselă.

— Stai aşa. Te implor. Cu mîna întinsă. Cu un picior sprijinit pe vîrf. Cu torsul puţin întors. Minunat !

— Semăn iarăşi cu un altul decît cu mine ? nu se stăpîni să întrebe bărbatul, cu vocea alterată puţin de ironie, rămînînd totuşi însă o clipă în aceeaşi postură, ca să-i facă plăcere.

— Nu, tot cu Poseidon. Dar pămîntean şi tangibil, îi răspunse rapid, şi — alipindu-se de el — îi trecu braţele pe sub umeri. O îmbrăţişă din nou, puternic, însă lucid, amînînd mîngîierile pe care femeia (era convins acum) le dorea. Ea se răsuci în îmbrăţişare, în aşa fel ca să-i cadă halatul cît mai grabnic de pe trup, şi în timp ce gura lui o căuta pe a ei, o auzi şoptind încet de tot, parcă ruşinîndu-se de cuvinte :

— Pentru un zeu, nu crezi că eşti cam îmbrăcat ?

Bariera fragilă a conştiinţei care-l mai despărţea de declanşarea dorinţei dezlănţuite, cedă brusc. Şi, deodată, nimic nu mai avu importanţă şi realitate pentru el, nici îndoielile şi rezerva sa oarecum prudentă, nici drama sau existenţa neclară,

necunoscută a femeii, ci doar prezența atît de vie a ei în brațele lui.

A doua zi ploaia stătu. Marea rămase totuși agitată, legănînd cu violență în masele ei tulburi alge negre, prelungi, meduze suave, frînturi de scînduri, nisip, cochilii peste care zburau, ca delfinii, valuri extraordinar de albe.

De la un geam, femeia le urmărea salturile unduioase. Afară, în curte, Vincențiu Mihu își spăla mașina. Îi făgăduise s-o conducă acasă. Ea însă întîrzia plecarea, cu o anxietate abia stăpînită. *Acasă*. Unde ? Nu putea să-i spună că nu-și amintea unde locuiește.

Spre prînz, soarele ieși pe cer, arzînd viu. Și în lumina lui promițătoare, vitalizantă, exuberantă, necunoscuta își rememoră un alt loc, o plajă însorită, ce fremăta de mulțimea trupurilor întinse pe nisipul răscolit și cam murdar.

Văzu în sine clar acea plajă — puțin sălbatică, neîngrijită, cu scoici mărunte, mov și roz, pe țărmul dulce sub tălpi, cu niște tufișuri și rîpe către apus. O recunoscu, fericită, bucuroasă ; se afla chiar în vecinătatea cătunului de graniță unde o dusese regizorul. Instantaneu, *știu* și numele plajei, al satului, ca și faptul că-și închiriase o cameră într-o casă țărănească, peste drum de mare.

„Nu-i nimic dacă nu-mi amintesc încă numele gazdei, sau adresa ei exactă, își spuse, îmbărbătîndu-se. Voi merge acolo în sat, voi căuta din casă în casă, mă voi descurca.“ Medită deodată că lui Vinc nu trebuie să-i spună că nu-și cunoaște adresa. Și dori brusc să fugă imediat, pînă ce nu-i va detecta amneziile, pînă ce nu-i va fi milă sau teamă de ea, pînă nu va fi prea tîrziu.

„Ce va crede despre mine ? se întrebă impresionată. Sau ce crede pînă acum ? Va trebui să fug, să plec, să mă gîndesc în singurătate la mine... la el... *La el*“... La gîndul despărțirii, ceva din ființa ei zvîcni de deznădejde, ca o meduză sfîșiată bru-

tal. *Era singurul om pe care-l cunoștea...* Dar grija să nu-i descopere starea, învinse. Se smulse din casă și strigă de pe prispă :

— Vinc ! Grăbește-te ! Trebuie să plec !

Bărbatul nu mai termină de spălat roțile. Veni spre ea, aproape gol, în costum de baie, masiv și totuși suplu, puternic și totuși cărunt, liniștit și totuși întunecat.

— Așa, fără veste ?

— Da.

— Unde să te duc ?

— În satul vecin.

Trecu pe lîngă ea fără să mai comenteze nimic și se duse în baie să se spele și să se schimbe .

Peste o jumătate de oră intrau în satul vecin și regizorul încetini mersul mașinii, nemulțumit.

Șoseaua era plină de sezoniștii care veneau dinspre mare sau treceau drumul către plajă, umblînd nepăsători, degajați. Cei mai numeroși, în costume de baie sau pe jumătate îmbrăcați, tîrau cu ei saltele de cauciuc, umbrele de soare, sacoșe, copii.

Mulțimea pestriță, specifică acestor ulițe vărătice, avea un pitoresc al ei, de un snobism diversificat, căutat cu finețe sau copiat țipător. Satul fusese aproape acaparat în sezonul acela de studenții de la Arte Plastice și Teatru, de artiști în genere, și de străini cu mașini, corturi sau rulote.

Însoțitoarea lui părea absorbită și interesată de spectacolul lumii revărsate spre plajă. Se uita cu atenție, zîmbea, tăcea. Deodată, îl prinse de braț pe regizor și-i spuse, agitată parcă :

— Oprește !

El frînă.

— Ce s-a-ntîmplat ?

— Nu aici... Ceva mai înainte... în dreptul uliței aceleia. Am găsit casa în care stau.

— Ai găsit-o ? mormăi Mihu, mirat, oprind. Vrei să zici că...

— Mulțumesc pentru că m-ai adus, articulă mecanic femeia și-i strînse mîna băiețește.

Bărbatul o cercetă, contrariat din nou. În lumina tare a soarelui, părea obosită ; pierduse naiva ei impertinență și bucuria aceea aparte, ce o anima în răstimpuri, înfrumusețînd-o.

— Nu vrei să te conduc ? se oferi condescendent și plin de curiozitate.

Ea negă din cap și încercă să surîdă. Deveni foarte palidă, — o mască inexpresivă, poate fiindcă n-avea nici un pic de fard.

Încăpățînat, Vinc o urmă totuși. Intrară într-o curte lungă, îngustă, îndreptîndu-se către o casă cu cerdac nou. La umbra gardului biruit de viță de vie, se afla un Volkswagen ca al lui. Dintr-o altă curticică fugi în întîmpinarea lor gazda — o țărancă trupeșă, cu uitătura servilă. Gîfîia volubilă, mirată la culme.

— Tii, coniță mea scumpă, ce spaimă am mai tras ! Am crezut c-ai pățit ceva. Întîi, mi-am zis că ai plecat în oraș, pe nepusă masă, cu... Se opri șireată, și-l măsură pe Vinc, fără jenă și fără încredere. Adăugă apoi iute, cu nepăsare falsă. Dar am socotit că nu se poate, că uite, mașina e la noi, sub umbrar... Și atunci tare m-am mai speriat, coniță scumpă ! De Marți — și pînă azi ! Nici un semn, zău așa ! Și doamna aceea, vecina, aia cu copilu', cu care mergeați la plajă, s-a mirat nespus, cînd a auzit că nu ești acasă de marți — de cînd cu furtuna... Doamne ferește, zicea, să nu vi se fi întîmplat ceva...

— Lasă... n-a fost nimic...

— Da, sigur, rîse gazda, măsurîndu-l pe regizor din ochi, da' puteați să-mi spuneți că plecați... Știți... m-am temut... Lucrurile aici, mașina aici, și... dacă n-ați fi venit acu' la prînz mergeam după masă la miliție... De spaimă,... că m-ai speriat rău... Nici urmă de dumneavoastră de marți dimineața...

„Așadar, de marți dimineață, raționă automat și deprimat pe neașteptate Vinc. A plecat marți din

sat. Firește, cu cineva. Da, e o bezmetică... Păcat... Și totuși nu-i posibil să fi minţit... Nu-mi vine să cred că e o mitomană, o uşuratică, în goană după *thrill*."

Enumeră rapid în minte cîte fapte mărunte, evidente, pledau pentru acel *thrill* — zăpăceala ei, pantofii pierduţi, ora tîrzie la care umbla singură, prin staţiunea N... Uşurarea cu care i-a acceptat tovărăşia..." Şi ce mă mir aşa... Încă una dintr-acelea... Nimic nou sub soare. Inteligentă, instruită desigur, dar...", îşi spuse, căutînd să găsească un amuzament în întîlnirea lor. Avea însă o strîngere de inimă şi o deferenţă faţă de ea, inexplicabilă.

„Sînt un idiot. Nu se poate să fie mincinoasă în halul ăsta... E clar că a trecut printr-o criză. Iar eu m-am purtat ca un... ca un"... Nu găsea cuvîntul exact. Nu se simţea nici vinovat, nici înşelat sau frustrat. Mai de grabă captat de întîmplare şi de personalitatea ei derutantă.

Îşi rememoră fulgerător, aproape fără voie, noaptea ce trecuse, dăruirea aceea a ei frenetică, tulburarea femeii, stîngăciile ei, dar şi aplombul său franc, rapiditatea cu care-i înţelegea gîndurile, inteligenţa aproape sfidător bărbătească, şi din nou timiditatea deconcertantă pe care o trădau mîngîierile ei, de parcă s-ar fi culcat întîia oară cu un bărbat.

„Aş vrea să ştiu ce i s-a întîmplat", se îndărătnici Vinc, luptînd cu sentimentul, pînă atunci obişnuit, dominant la el de indiferenţă politicoasă faţă de aventurile lui pasagere. Niciodată, în asemenea împrejurări, *nu voia* să afle ceva în plus, ca să nu se lege afectiv de vreun amănunt de viaţă sau de o calitate descoperită fără intenţie.

— Nu mă invitaţi o clipă în casă ?

Necunoscuta căută încurcată printre cheile de pe lanţul său pe aceea cu care voia să deschidă odaia.

— Ce faceţi, coniţă ? se minună gazda. De ani de zile de cînd veniţi la noi, lăsaţi cheia în cui pe grindă, la locul ei. Colo. Poftiţi-o... Şi-i întinse

cheia, nu ei, ci lui Vinc, serviabilă, radiind de curiozitate.

— Care ușă ?

— Cea din stînga.

Vincențiu Mihu deschise și trecu într-o odaie tipic sezonistă, cu multe velințe colorate pe pereții văruiți, cu un pat înalt, comod, și un dulap oarecare. Observă dintr-o simplă ochire, surprins oarecum, ordinea desăvîrșită a lucrurilor, geamantanul luxos pus sus pe dulap, niște papuci de casă așezați pe covorașul de lîngă pat. Și pe masă, sprijinit de un blid de ceramică în care lîncezeau niște piersici roșiatece, un plic alb, fără adresă, cu un simplu rînd vizibil.

Literele colțuroase, mari, caligrafiate nervos indicau doar atît : *Lui Alex.*

— Nu intri ? făcu regizorul neliniștit către femeia pe care o iubise o noapte întreagă și care acum i se păru deodată mai distantă și mai înstrăinată de el decît orice altă necunoscută.

Ea schiță un zîmbet șters, intră, închise ușa în urma ei, apoi se duse ca o somnambulă la șifonier și-l deschise, nerăbdătoare, aproape brutal. Pe regizor îl surprinse și aici ordinea lucrurilor dinăuntru : rochii multe, așezate pe umăraș, pantaloni, jachete, și pe un raft de sus trei poșete de vară, colorate diferit.

Femeia alese cu mîini febrile o geantă albă, căută în ea și răsfoi niște plicuri.

— Cauți permisul de conducere ? se forță să glumească Vinc, întristat, fără să discearnă bine de ce. Nu mai e nevoie. Cred tot ce mi-ai povestit.

Întoarse spre el o figură chinuită, total străină.

— Vrei să mă lași singură ? Te rog... pleacă...

Bărbatul intui însă, din vocea și din expresia ei bizară, că, dacă o va asculta și va pleca fără nici un semn de împotrivire, dacă femeia va rămîne singură acum, doar cu ea însăși, se va prăbuși ca inertă. Și din nou puse stăpînire pe Vinc acea duioșie mirată, și sentimentul că o forță neștiută,

din el sau din afară, amenințător de inexplicabilă, îl îndeamnă s-o protejeze, s-o țină încă lîngă el, să-i dăruiască încredere, prietenie chiar.

O luă în brațe și o sărută pe păr, pe frunte, pe ochi, simțind cum ea se zbuciumă să nu plîngă.

— Te aștept afară. Îmbracă-te iute. Mergem la restaurant. Mor de foame. Tu, nu ?

După ce Vincențiu închise ușa în urma sa, femeia se repezi la geanta albă și scoase de acolo un buletin de identitate. *Al ei.* În sfîrșit, va afla cine e. Cum o cheamă. Oftă adînc și se miră că numele și datele scrise pe prima pagină nu-i spuneau nimic în plus față de un nume și niște date. Atît.

Irena Silvian... Fotografia o arăta pe ea — deci ăsta era numele ei... *Irena...* Și adresa, de asemenea, rămînea tot fără ecou în conștiința sa... O surprinse în special, fiindcă scria în act că locuiește în portul cel mare C., deci la vreo 60 de kilometri de satul ăsta de pescari. Ce căuta atunci aici, în sat ? Brusc, se hotărî să meargă imediat *acasă* în C., la adresa de pe buletin. Casa, cu siguranță casa aceea *a ei* îi va deslușî totul. Își va aminti ce face, cine e... Irena... Da, parcă numele acesta răsună plăcut în eul său confuz...

Se schimbă repede — puse niște pantaloni albi și o bluză — își vîrî celelalte haine și lucruri în geamantanul care deveni greu și neîncăpător. Își aminti apoi de plicul de pe masă. Îl deschise și citi cu înfrigurare singura frază, scrisă pe o pagină, dinăuntrul lui :

„Iartă-mă, n-am putut alege altă cale. Irena".

Dar cuvintele nu aveau un sens precis, adînc, ci doar unul obscur. Rămase o clipă, nehotărîtă. Pe urmă, merse la fereastra deschisă larg, dădu storurile deoparte și strigă :

— Vinc, te rog, ajută-mă să-mi car geamantanul. Plec în orașul meu. Definitiv.

— Plecați, coniță ? se auzi de afară vocea țărăncii. De ce ? Că ați plătit pînă la sfîrșitul lunii.

Şi gazda se şi arătă pe pragul cerdacului, nedumerită.

— Îmi pare rău, dar plec. Nu trebuie să-mi dai nimic înapoi.

— Unde pleci ? se răsti Mihu.

— Nu departe de aici. În portul C. Acasă la mine.

Vincenţiu îi luă bagajul şi o urmă jignit. O privi cum se urcă la volanul maşinii *ei*, şi cum încercă să pornească motorul. Dar acesta se bloca mereu, şi degeaba se îndărătnicea, ca o începătoare.

— Nu prea ştii să porneşti. Ai înecat-o.

— Nu ştiu ce are, se enervă femeia, reflectînd că uitase de fapt să conducă. Se dădu jos din maşină şi declară, muşcîndu-şi buzele, necăjită copilăreşte :

— Aş fi vrut grozav să merg acasă la mine. Imediat.

— Dacă ţii, te duc eu. Dar abia după ce vom prînzi.

— E bine, surîse ea, şi se-ntoarse spre ţărancă : O să trimit pe cineva, un mecanic, să ia maşina de-aici, peste o zi sau două.

Pe drum tăcu din nou, preocupată. Se uita foarte atentă la volan, la mîinile lui Vincenţiu, la gesturile pe care le făcea. Iar el se prinse ca într-un joc şi-i lămuri fiecare manevră.

Îi plăcea să facă pe profesorul şi-l amuza atenţia ei încordată.

Cînd ajunseră în oraş, femeia se răsuci spre regizor şi-l privi lung.

— Vinc...

— Da ?

— Mă cheamă Irena. Irena Silvian. Lucrez la muzeul de artă din acest oraş. Sînt licenţiată în arte plastice. Şi...

— Şi ?

Roşi, vizibil intimidată, pe urmă se stăpîni şi

continuă, arborînd un aer de derbedeu nepăsător și vesel :

— Și-aș vrea să ne mai vedem... dacă se poate...

— Desigur. Știi doar unde mă găsești. Stau tot timpul închis în decorul meu natural, ca Poseidon al tău într-un muzeu imaginar, penetrabil deși, în genere, interzis.

— Să înțeleg prin asta că pot veni oricînd ? Că nu deranjez pe... nimeni, nici pe tine ? Nici cînd lucrezi ?

— Cînd lucrez sînt ursuz, orb și surd, rîse Vincențiu. Cînd nu lucrez sînt și mai nesuferit, te previn. Dacă știi să fii plină de tăceri indulgente, un fel de fantomă blîndă, vino cînd lucrez. Dacă te încumeți să dresezi, măcar efemer și iluzoriu, herghelia de monștri contradictorii și hirsuți din mine, mă poți vizita oricînd. Fără nici un scrupul. Dar și fără nici o pretenție sentimentală. E clar ?

— După această declarație a drepturilor omului, mai rămîne să te întreb doar ce faci cu vizitatorii, sau vizitatoarele care ajung fără paspartu în „decorul" tău.

— Pe ei îi arunc în mare, pe ele le strîng de gît. Sînt cam nebun, toți știu. De aceea nimeni nu îndrăznește să-mi violeze domiciliul.

— Eu am să îndrăznesc, cît de curînd. Irena zîmbi și-l strînse de braț. Pînă atunci ia-o la dreapta pe bulevard, și mergi mai încet, să mă uit la numerele blocurilor. M-am mutat de curînd... și... oprește, te rog...

— Aici ?

— Da. Stau în blocul de alături. Nu te supăra. lasă-mă să merg singură pînă acasă. De data asta e serios.

— Înțeleg. Vecinii... Soțul ?

Îl sărută ușor pe obraz, fără să-i răspundă, își luă geamantanul și, purtîndu-l cu greu, se depărtă neîntorcînd capul.

Vincențiu demară, pradă unei nedeslușite enervări. Ar fi vrut să se întoarcă să-i mai spună ceva,

să fie convins că n-a jignit-o cu sinceritatea lui arogantă, brutală, că va reveni *curînd,* cum spusese. Dar cînd ? Se despărţise de ea numai de o clipă, două, şi — spre surprinderea lui — dorea să o vadă din nou, să-i vorbească, s-o asculte.

„Ce m-a apucat ? se răzvrăti, înciudat pe teama ce-l încolţise. Va veni, nu se poate... Era aşa de... Simt cît de mult mă vrea. Încă. Abia de-aci înainte, va descoperi cît de mult mă doreşte... Şi nici n-am întrebat-o nimic esenţial. Nici n-am aflat ce i s-a întîmplat *cu adevărat.* Şi ce importanţă are ?... Dacă totuşi, pentru ea, totul are importanţă altfel decît pentru mine ? Dacă n-o s-o mai văd niciodată ?".

Nu se calmă decît cînd îşi făgădui că o va căuta el, deşi era împotriva firii şi tacticii lui faţă de femei. Ca să-şi scuze această „abatere" de la principiile sale orgolios-masculine se asigură că-l interesează în primul rînd „cazul" acesta, şi abia apoi femeia.

Ajunsă în faţa apartamentului său, Irena se spijini de geamantan şi fixă, dezorientată, minute în şir, uşa de paltin cu plăcuţa aceea aurie, pe care era gravat :

Prof. dr. docent
Alexandru Silvian

Nu voia să pătrundă încă în casă, dintr-o spaimă îndreptăţită, de a nu suferi un alt şoc psihic la confruntarea cu viaţa ei de pînă atunci, cu ambianţa familiară, şi, mai ales, cu acele *enigme* ce-şi vor dezvălui poate prea direct esenţa lor reală.

Nu se mai îndoia acum. O clipă sau un răstimp incert, fusese stăpînită de ideea sinuciderii. Nu ştia *de ce* dorise moartea, şi-i era groaznic de frică să descopere cauza. Îi reveniră în minte, obsedante, cuvintele scrise în plic :

„Iartă-mă. N-am putut alege altă cale" Şi dedicaţia : *„Lui Alex".*

Alexandru Silvian, *Alex* aşadar, era soţul ei. Pe verighetă văzuse săpat acelaşi nume : *Alex*. Fără nici o dată.

Afla acum că e profesor. Nu-şi aminti deloc figura lui, sau ceva în legătură cu el. Nici dacă *pentru el*, sau din alte pricini, fusese la un pas de moarte.

Irena cercetă din nou, fascinată, uşa blondă de paltin. Îi făcea impresia unei bariere stranii ce o separă legal de un teritoriu ştiut şi fabulos, ca într-o, poveste, a cărei formulă sesamică o pierduse demult.

„Ce-i cu mine, Doamne, ce mi se întîmplă ?“ se îngrozi. De ce nu l-am lăsat pe Vinc să mă conducă ? Mi-e frică de casa mea. Mi-e frică să intru. Mi-e frică să stau în apartament singură. Cred că sînt bolnavă. Sînt bolnavă. Bolnavă.“

Îi veni ameţeală şi era gata să cadă, cînd uşa apartamentului vecin se deschise şi o femeie în vîrstă, cu ochelari, ieşi în prag, ţinînd o sacoşă mare în mînă.

— Doamna Silvian ! Vă e rău ? exclamă bătrînica. Sprijiniţi-vă de mine... Vai, dar ce palidă sînteţi !

— Nu mi-e bine, într-adevăr, murmură Irena, ca o scuză, revenindu-şi rapid, deşi parţial. Nici pe vecină n-o cunoştea. Expresia binevoitoare, simpatică a bătrînei, o încurajă :

— Doamnă, nu vă supăraţi... Nu vreţi să veniţi cu mine în casă, numai cîteva clipe ? Pînă îmi vin în fire...

— Desigur... staţi, rezemaţi-vă de mine !... Lăsaţi geamantanul, o să-l chem pe nepotu-meu. Şi strigă :

— Puiu, Puiu, vino şi ajut-o pe doamna Irena să-şi ducă geamantanul ! Îi e rău !

Un băiat de vreo 12 ani veni în fugă din casă, bîigui un „săru'-mîna“, luă geamantanul, îl duse în vestiar, apoi fugi îndărăt în casă, unde radioul urla rezultatele unui meci internaţional.

— Cred că am făcut insolaţie, motivă la întîmplare Irena, aşezîndu-se într-un jilţ scund de piele

din sufrageria florentină, pe care n-o recunoscu, dar care îi plăcu şi-i creă un sentiment de liniştire şi mulţumire. Intuia că se aşezase de multe ori în locul acela.

— Să-ţi aduc de la mine o cafeluţă, e tocmai gata pe reşou, şi o să te întărească. Şi-apoi, o să telefonăm la doctor — se precipită bătrînica, voluntară, privind-o cu evidentă îngrijorare maternă.

Irena dădu docilă din cap, mai împăcată. Profită totuşi de lipsa vecinei, ca să se ridice şi să arunce o privire circumspectă prin casă. În afara sufrageriei, apartamentul mai avea două încăperi : un dormitor, probabil, ce se deschidea dintr-un degajament şi, comunicînd direct cu sufrageria, printr-o uşă glisantă, dată acum deoparte — o cameră de lucru, micuţă, strivită de un birou masiv, cubist, şi de multe biblioteci înţesate de cărţi prăfuite.

Îi atrase atenţia îndeosebi un acvariu enorm, aşezat sub fereastră lîngă birou, pe o măsuţă delicată, japoneză, de lac pictat.

În lumina amurgului, filtrată prin cristalele limpezi, în acvariu se unduiau somnolent plante şi peşti exotici, aproape diafani, cu pîlpîiri de jar în solzii netezi şi irizări de curcubeu în aripile străvezii, moi.

„Cine oare le reglează aerul condiţionat şi hrana, în lipsa mea ?“ se întrebă cu un reproş neclar. Şi de ce stă acvariul în birou ? L-a aşezat ea, sau Alex ?...

Întrebări de tot felul o asaltau, chinuitoare, anxioase. Dori cu vehemenţă să-şi lămurească uitările astea înspăimîntătoare, labirintul acesta de goluri şi nădejdi dintr-însa. Voi să afle neapărat, cît mai grabnic, imediat, *cum* e omul de care se găsea legată fără amintiri, şi, încă o dată, obsesiv, *cine este ea, Irena...* Se hotărî de aceea să exploreze dormitorul, în căutarea unor reminiscenţe sau măcar indicii revelatorii.

Se opri însă la timp, ca să nu-i dea de gîndit vecinei care tocmai venise cu cafeaua.

— Poftim, doamnă Irena, am făcut-o amară cum ne place la amîndouă. Ei, şi-acu' să-ţi arăt ce a primit Puiu de la domnul Silvian. E tare drăguţ domnul profesor. N-a uitat că nepotul meu colecţionează vederi.

Foarte încîntată, bătrînica scoase din buzunar o ilustrată de lux, reprezentînd un peisaj din Beirut. Irena privi cartea poştală cu interes maxim şi totuşi cu o enervare inexplicabilă.

„E în voiaj... deşi nu e vaporean, ci profesor... Poate e într-o călătorie de studii... În fine, o să descifrez taina, dacă..."

— Scuză-mă o clipă, se ridică în grabă. Am uitat să-mi iau din antreu corespondenţa. Poate am şi eu o ilustrată, şi i-o pot da lui Puiu, tot pentru colecţie.

— Te simţi mai bine ? se bucură bătrînica.

— Da — o secundă doar — şi se grăbi către cutia de scrisori, foarte mare, fixată în uşă, cu deschiderea spre interiorul vestiarului. Nu era încuiată. Dar nici nu conţinea decît nişte ziare şi un plic cu numele Irenei şi cu timbru din ţară. Lăsă scrisoarea pe o etajeră în vestiar.

Dezamăgită, se întoarse în jilţ, îşi sorbi cafeaua şi ascultă distrată sporovăiala vecinei. Îi povestea, ca unei bune cunoscute, ce necazuri are cu noră-sa, bolnavă de inimă, şi cu căţelul nepotului, un foxterier micuţ, ce murdăreşte regulat covoraşul de Buhara din faţa sufrageriei.

— Nu cred să fie o insolaţie, termină bătrînica, apoi se ridică să plece. Dumneata eşti doar învăţată cu plaja, din primăvară... Şi din totdeauna, ca orişice localnic, născut aici. De, riscă vecina indiscretă, poate ai altfel de ameţeală... Ar cam trebui, decît să stai singură cuc... Şi domnul profesor cît iubeşte copiii ! Ce dacă ar veni mai tîrzior ? Eu am avut la patruştrei pe ultimul.

Pe Irena aluzia o şocă. „Un copil, ce idee, se revoltă în sinea ei. Şi Alex ăsta... De ce nu-i trimisese nici măcar o ilustrată ?"

Adună în minte puținele elemente sigure despre viața ei : un soț profesor, plecat în Orient, o casă pustie, nici un copil... Și — pentru moment — nici o amintire despre viața *lor*...

Privi aiurită cele cîteva tablouri de pe pereți — un Tonitza, un Luchian, o copie frumoasă după Rembrandt, și două peisaje cu dealuri de Sabin Pop.

Apoi, își întîlni în oglinda de Murano, de deasupra barului sculptat, privirea concentrată. I se năzări că ar putea fi *altcineva*, nu Irena Silvian, și că doar dintr-o greșeală se găsește aici, în spațiul acesta mic, străin. Simți o imensă angoasă, de parcă apartamentul ar fi închis-o forțat.

„Sărăcuța... a rămas pe gînduri, și iar a pălit... Te pomenești că am făcut o gafă adineaori, gîndi bătrînica, ridicîndu-se și pornind spre ușă. Ce mi-o fi venit să spun de copii ?... Sau e într-adevăr bolnavă ?"

Din prag adăugă, cu voce tare :

— Telefonează totuși, doamnă Irena, unui doctor. Ești prea palidă. Iartă-mă că mă amestec, dar, de cînd cu criza de inimă a noră-mi, am devenit exagerată în chestii medicale. E mai bine să iei totul din timp.

— Mulțumesc. Ai dreptate.

Irena închise cu grijă ușa. Apartamentul nu-i mai crea acum, după un prim moment de acomodere, aceeași panică, însă nici nu-i dispăruse anxietatea. Nu se simțea deloc la ea acasă, cum și-ar fi dorit.

Înfricoșată, derutată, luă scrisoarea din vestiar și trecu în dormitor. Din prima secundă o impresionă plăcut intimitatea aceea caldă de alcov, ce-i rămînea totuși străină, umbrită.

Admiră brocartul imens, turcesc, în nuanțe tutunii și bleu (vechi desigur, căci era renovat în două mici locuri). Acoperea o canapea joasă și largă. Și de asemenea, covoarele mătăsoase, persane, de pe jos.

Sesiză, impresionată, că poate aprecia aproape exact, ca un bun cunoscător, stilul compozit al întregii camere, îmbinarea aceea de Orient cu Occident vechi, fiecare obiect în parte, calitatea și valoarea lui — narghileaua tătărească din argint cu incrustații de turcoaze, pusă pe un mic trepied de aramă, cele patru icoane mari de lemn (din sec. 17 sau al 18-lea) și, pe un perete întreg șirul de stampe și desene persane, o colecție desigur amestecată ca epocă, de bun gust.

Un șifonier florentin, înalt, triplu, contrastînd cu atmosfera voit orientală a odăii, ocupa un alt perete. Lemnul lui, mai deschis ca nuanță, sculpturile animaliere îi atraseră atenția. Și într-o străfulgerare, privind capetele de lei de pe centrul efigiei, Irena își rememoră tulburată inflexiunile familiare ale unui glas de bărbat care spunea, da, *spusese cîndva* o frază... „E un florentin vechi din secolul 17, să știi *Ena*, să nu-l depreciezi, e autentic, primit de bunica la nunta ei de la un unchi, armator."

Își încordă atenția asupra acelei amintiri, lăsînd să-i mai sune în auz acel glas de demult, tărăgănat, nazal, iubit. Știa precis acum. Era glasul tatălui ei. Nu-i putea reconstitui însă figura, silueta.

„Doamne, cînd o să-mi revin ? Nu mai suport... nu mai pot... Ce am ?" De ce uit ?" se zbuciumă, din nou, în zadar.

Buimacă, făcu cîțiva pași prin cameră și se opri apoi la fereastră. Geamul din dormitor dădea spre stradă. Blocurile, pomii, vălmășagul orașului o apăsau, îi creau o impresie confuză de surexcitare și întemnițare, poate pentru că peisajului citadin de aici îi lipsea ceva esențial familiar și iubit de ea : *Marea*. De nicăieri din acest apartament nu zărea Marea. Și simțea un impuls nestăvilit de a privi nesfîrșirea aceea albastră, legănată, de a-și oglindi parcă în valuri gîndurile, impresiile, căutările.

Oftă. Sub fereastră era aranjat un birou micuț, un *dos d'âne* scund.

Irena se așeză încet pe scaunul din fața lui și mîngîie distrată capacul cu niște pelicani încrustați în sidef alb și violet, cu motive florale din stucărie de trandafir și abanos.

Potrivi scrisoarea primită pe înclinarea netedă a măsuței de scris, o atinse, neîndrăznind s-o deschidă de-a dreptul, citi numele expeditorului — *Mariana Petrescu* — și adresa ei. Iarăși un nume și o adresă ce nu-i dezvăluia mare lucru. Apoi se decise s-o deschidă. Îi parcurse febril conținutul scurt și fără răsunet efectiv clar, pentru ea.

Dragă Irena,

Nu știu dacă mai ești acasă sau ai și plecat în sat unde ziceai că eterna ta gazdă ți-a ținut o odaie în rezervă, dar sper să ne vizitezi în propriul tău apartament cînd vom ajunge noi la voi, la tine adică, pe la începutul lunii viitoare. Cheile le vom lua noi direct de la tine, nu trebuie să te deranjezi, venim cu mașina, și pînă în sat e doar un fleac de o oră drum. Octav a vorbit prin minister, prin telex cu Alexandru. E bine, deși se vaită de căldură și de tangaj. Dar ce nu rabdă Alex pentru „propășirea științei", cum zici tu atît de dulce. Ne-a trimis o ilustrată din Beirut și acum își continuă drumul. Zicea să-ți comunicăm neapărat că în Beirut a avut o conversație extraordinară cu un naturalist francez despre teoria lui și că ți-ar fi scris în detaliu, dar nu vrea să te plictisească. Mama și puștoaica mea te îmbrățișează și o să-ți telefonăm. Iartă-mă că scriu telegrafic și urît — nu am ca tine vocația scrisorilor, știi tu demult, de pe vremea cînd îmi reproșai stilul, carența lui adică, și îmi corectai (ți-amintești oare ?) scrisorile mele amoroase către Ștefan, pe cînd era în Școala Navală. Acum e căpitan, are chelie, s-a urîțit, și Octav al meu e mai arătos, cine-ar fi crezut ? Și oricum nu regret, deși a fost divin cît am fost logodită cu Ștef. De-abia aștept să te văd și să aflu noutăți despre fostele noastre

colege. Cred că știi că Lucica s-a remăritat cu un vicepreședinte de regiune ! Grozav, cine-ar fi crezut ? Las' că-ți spun eu amănunte, pa, te sărut de zeci de ori, nu fi tristă și nu scutura casa prea mult, că tot o vom încurca noi. A ta, Mariana et comp.

Mariana... Irena rămase zîmbind, cu ochii în gol. Trebuie să fie o persoană simpatică. Hm ! O prietenă veche, din liceu... Și din ultimii ani... E în corespondență cu soțul ei... cu acel misterios Alex... Din scrisoare două indicii îi stîrneau intens curiozitatea și o îngrijorau, în același timp. Primul : *„Ți-ar fi scris în detaliu, dar nu vrea să te plictisească"* și în al doilea rînd, acel *„Nu fi tristă"*.

Irena lăsă să-i cadă scrisoarea pe jos, întinse mîna și pipăi călimara orientală din metal vechi de pe măsuța de scris.

Dintr-o dată își aminti cu limpezime că-i fusese dăruită în ziua cînd împlinise 17 ani de tatăl ei. O admiraseră împreună, cîteva luni mai înainte, într-un bazar din Atena. Știa precis că i-o cumpărase pe ascuns *atunci*, și i-o dăduse abia de ziua ei, în august.

Simți un nod în gît, ochii i se umplură de lacrimi. Și fulgerător, ca într-o ceață dulce, *revăzu* casa părintească de lîngă port, cu cele două terase spațioase spre mare, cu odăi multe și largi, pline de lumină și de oaspeți ; revăzu forfota de la aniversarea aceea a ei, multe — multe chipuri de fete ; cîteva siluete de ofițeri, bărbați și femei, printre care-i recunoscu clar pe tatăl și mama ei. Apoi niște capete de băieți pomădați și intimidați, și în mijlocul lor — ținînd o tavă cu fursecuri — *ea*, Irena cea de la 17 ani, subțire ca o trestie, blondă și veselă, în prima sa rochie lungă. Mai era o fată în rochie de bal, una înaltă, cu obraji bronzați și bucălați și ochi focoși. Mariana pare-se... O chema Mariana, într-adevăr... Strălucea „ca un măr iona-

tan printre lămîi", cum se spunea în cercul lor de puşti.

Îi veni să rîdă. Ce simplu e totul ! Cum de nu s-a gîndit ? O să caute un album cu poze de familie (în casa asta trebuie să existe un album) şi o să-şi reamintească filă cu filă existenţa ei, enigmatică deocamdată.

Cercetă grăbită uşile şifonierului florentin. Erau încuiate. Căută cheile — nu se găseau pe lanţul ei.

„Le-am pus în vreun loc secret— dar unde, unde ?" gîndi enervată la culme. De nerăbdare, mîinile îi tremurau. Începu să cotrobăie prin casă. Nu găsi nici cheile şifonierului, nici vreun album cu fotografii. Dădu însă pe birou, de o foaie albă de hîrtie, pe care un scris mărunt şi frumos notase :

Irena,

1. Nu uita să duci înapoi cărţile împrumutate de mine de la Institut.

2. Nu uita să telefonezi profesorului Agiaturian.

3. Nu uita să plăteşti impozitele pînă la 30 septembrie.

4. Nu uita să-ţi faci corespondenţa cu străinătatea şi să mi-o triezi pe a mea.

5. Nu uita să-mi scoţi hainele de la croitor la 15 septembrie.

6. Nu uita să-mi scrii, dacă ai uitat ce mi-ai spus.

7. Succes la conferinţa ta, şi nu uita că e la data de *1 septembrie,* deci să-ţi pregăteşti materialul din timp.

Alex.

Nu uita, nu uita, nu uita... O... dar asta înseamnă că *uita* şi înainte ! Ori că acest Alex era un pisălog grijuliu. Dar dacă *era bolnavă mai demult ?*

„Cum să aflu imediat ce e cu mine ? Ce să fac ? Ar trebui să mă apuc de o treabă, să vorbesc cu cineva, să ies cît mai repede din plasa asta de incertitudini şi goluri... Poate ar trebui să alerg îndată la un doctor. Sau, în orice caz, să vorbesc cu un specialist. Un psihiatru... Da... Bătrînica de ală-

turi avea dreptate : *E mai bine să iei totul din timp.* Așa o să fac. O să telefonez, chiar în clipa asta...

Pe birou văzu telefonul. Sub el o carte veche cu abonații din oraș. Irena o răsfoi agitată, ajunse la rubrica *medici-specialiști* și găsi un neurolog. *Dr. Iliescu Ion.* Curios, în carte numele și adresa acestuia erau subliniate cu creion albastru.

Reflectă că poate, fiind *mai dinainte* bolnavă, îl consultase altă dată.

Îi făcu numărul, cu nădejde. Cînd auzi păcănitul aparatului ridicat de pe furcă, vorbi repezit, vrînd să fie cît mai explicită.

— Domnul Doctor Iliescu ? Pot să vă deranjez într-o problemă urgentă ? Un caz de specialitatea dumneavoastră.

— Bineînțeles, doamnă. Vă rog, vă ascult. Cine sînteți ? Despre ce caz e vorba ? Cine e bolnav ?

— Mă numesc Irena Silvian. Eu sînt bolnavă. Eu. Și aș vrea neapărat să vă vorbesc.

În receptor se auzi atunci mai întîi o tuse tabagică de om bătrîn. Apoi o exclamație de surpriză :

— Irena ! Cum ? Ce zici ?

— Mă cunoașteți ? șopti Irena, stins, intrînd brusc în panică.

— Ce poveste e asta ? hîrîi vesel glasul din receptor. Doar te cunosc de decenii ! Vrei să-mi faci o farsă, ca în copilărie ?

— Nu, deloc. Farsa e pentru mine. Domnule doctor, te-aș ruga să mă ajuți, cu atît mai mult fiindcă spui că mă cunoști bine. Sînt grav bolnavă.

— Irena, ce-i cu tine, fetițo ? Vorbești serios ?

Ea hohoti atunci în plîns și de-abia pronunță :

— Da. Serios.

— Unde ești ? Ce s-a întîmplat ?

— Sînt acasă. Nu recunosc însă nimic din jurul meu, nici apartamentul, nici vecinii... nimic. Parcă n-am memorie.

Și începu din nou să plîngă.

— Alo, alo...

— Domnule doctor... iartă-mă, nu mă pot stăpîni. De aproape 24 de ore nu sînt în stare să-mi amintesc cine sînt.

— Stai, nu te alarma, fetiţo. Văd că ştii cum te numeşti. Eşti Irena. Fiica lui Popovici, comandorul ?...

— Da. Îmi amintesc acum. Pe tata îl chema Popovici. Că pe soţul meu îl cheamă Silvian am aflat doar acum patru ceasuri de la vecina de apartament, cînd am sosit acasă.

— Ai avut cumva un accident ? De maşină ? Sau ce s-a întîmplat ? Te-ai lovit la cap ?

— O lovitură am avut, parcă. Nu-mi amintesc precis cum. Îmi aduc aminte doar că era să mă înec, că m-au salvat nişte străini, apoi... am băut whisky. Şi... Şi, cîte ceva, frînturi din existenţa mea mi s-au limpezit. Încolo — în capul meu e un vid sinistru. Am să înnebunesc dacă nu vii cît mai repede.

— Linişteşte-te. Ascultă-mă. Văd că raţionezi strîns, că te porţi normal... O să se lămurească totul. Probabil te-ai lovit, ai avut un traumatism cu o comoţie cerebrală. Înţelegi termenul ?

— Firește, se revoltă Irena. O lovitură, un şoc. Vezi ? Judecata mi-e neatinsă. Dar memoria... oh... cred că am înnebunit !...

— Ena, fetiţo, hîrîi prin telefon glasul bătrîn, lasă-mă pe mine să pun diagnosticul. Deocamdată te asigur că n-ai nimic grav. Trebuie să fie un şoc trecător. Ai răbdare.

— O să vii ?

— Îndată. Mă sui într-un taxi şi sosesc. A propos, dă-mi adresa. Am auzit că v-aţi mutat, acu şapte luni. Vila voastră de pe chei a fost demolată, ca tot cartierul, şi ultima mea vizită v-am făcut-o acolo.

— Ce vilă ? A... da. A părinţilor mei... Ştiu... Stau pe Bulevardul Gării, într-un bloc anost, E IV.

Şi-i dădu în continuare numărul apartamentului, observînd mai încurajată că adineaori, cînd se despărţise de regizor, spusese adevărul în mod reflex.

Se mutase în bloc relativ de curînd. Aşadar amintirile îi reveneau spontan. Treptat. Capricios. Ca tîrîte de un motor *au ralenti*. Dar reveneau. Trebuia să aibă răbdare. N-avea. Simţea că nu mai poate îndura. Nu numai din pricina golurilor, *petelor albe* din memorie. O îngrijora ideea stranie că tot căutîndu-se nu se va găsi *exact pe ea însăşi*, ci va întîlni o fiinţă nouă, ascunsă, ce se trudea să îmbrace silnic aparenţa ei veche, conştiinţa ei dintotdeauna.

Nu credea deloc în fantome, însă acum i se năzări că o entitate nevăzută, din altă lume, îi tot dă tîrcoale, încercînd parcă să i se substituie. Se sperie de acest simţămînt singular — pentru ea o dovadă certă că e bolnavă. În clipa cînd închisese telefonul, i se păruse iar că fantasma aceea *e chiar lîngă ea*, mirîndu-se (în parte ca şi ea, Irena), dar cu mult mai profund, de locul unde se află simţindu-se (cu mult mai acut decît ea) stingheră, *prizonieră* într-un spaţiu străin, sufocant.

O asaltă iarăşi frica de neprevăzut, de necunoscut. Începu să umble prin odăi ca o fiară în cuşcă. Numai gîndul că a scăpat miraculos din coşmarul morţii îi dădea un soi de liniştire aparte şi încredere în ea, în viaţă. Sesiză că mersul, mişcările membrelor sale îi creau o mulţumire oarbă, o plăcere în sine, o stare de echilibru complex, o certitudine şi în acelaşi timp parcă o identificare cu sine însăşi. Ca atunci cînd se uitase în oglindă, în restaurant, şi se simţise atît de fericită.

Continuă să se mişte prin casă cu bucuria cu care o balerină ar fi dansat prima oară, după o absenţă lungă, impusă. Se agăţă de revelaţia confuză a acestei bucurii neobişnuite. Cînd o descoperise mai întîi ? A... da... Pare-se cînd umbla prin ploaie, pe străzile pustii ale staţiunii, fericită, quasi-conştientă, de parcă s-ar fi născut atunci din apă, din văzduh, din nimic. Dar înainte ? Înainte de acel sentiment uluitor nu descoperea în sine decît un hău. Fericirea de a fi vie, intuită cu toate simţurile redeşteptate, o înfioră din nou, ca în clipa cînd

se privise în micuța oglindă a lui Vinc. Pe neașteptate, gîndul la el i se concretiză cu o intensitate tiranică. Dori nespus să fie aci *cu el*, să-l vadă, să-l audă. Părea unicul om în care își găsea o reflectare demult așteptată, printre atîtea chipuri mate, absente, inutil întrezărite.

„Se întîmplă ceva bolnăvicios cu mine, desigur — abia l-am cunoscut și mă atrage de parcă aș fi prada unei obsesii. Cum o fi arătat Alex ? De ce nu-mi vine în minte figura lui, sau a altcuiva ? De ce toți oamenii s-au concentrat acum doar în acest bărbat, e drept atrăgător, dar străin ? O să-l întreb pe doctor. O să-mi explice el... O să-mi treacă"...

Cu o strîngere de inimă înțelese că *nu voia* ca Vinc să fie totuși o obsesie maladivă a ei, ci altceva... *altfel*... Nu-i venea să creadă propriu-zis în iubire, în iubirea ca un fulger... „Hm, Coup de foudre" ! Se duse la fereastra dormitorului și privi strada, mulțimea forfotind pe trotuare. Și deodată ritmul acelor pietoni grăbiți, indiferenți, necunoscuți o atrase și o subjugă.

Contemplă valul mulțimii pestrițe de sub fereastra ei, surprinsă de reflexele redeșteptate din cine știe ce ungher mnezic, reminiscențe de lecturi ori constatări proprii. Nu-și recunoștea acest straniu impuls statistic de a-i sintetiza pe oameni. De unde datele ce-i veneau, ca și cum altcineva ?...

Un furnicar de oameni, un fluviu de viață, fiecare undă, un om, fiecare om purtîndu-și ascuns în sine destinul, cu inconștiența funcțiilor vegetative. Ei trăiesc asemeni genelor care știu să fie ori reglatoare, ori represoare... Ce bizar ! Cum de îi vin în minte asemenea idei ? Și... Și încă altele... Un om — adică o făptură din asta, repetată la nesfîrșit și identică ei însăși, privită de departe, cum vezi pe acest drum betonat, circulînd cu importanța harnică a unor furnici, într-o agitație aparent browniană, fiecare furnică-om, fiind în parte și în ansamblu, sediul unor biofenomene particulare de o halucinantă și totuși splendidă complexitate.

Mișcarea asta dezordonată, aparent haotică a unităților ce nu par a se recunoaște decît cu totul întîmplător sub formă de perechi, trebuie să aibă un sens comun, comună fiindu-le plămada proteică, legănarea brațelor și forfecarea picioarelor în reptația lor grăbită, bipedă, comună fiindu-le scurgerea într-un fluviu de izolați, de antrenați disjunct de mărunte curente contrarii.

Ar fi pasionant să-i poți intui global, să-i analizezi pe oameni, găsindu-le „factorul comun", să li te substitui o clipă, închizîndu-i apoi într-o ecuație și să poți astfel percepe *exact,* din unghiul de sinteză al lor, viața din jur, Cosmosul...

Dar nu ! Nu Cosmosul îi preocupă ! Poate *viața.* Fiecare dintre ei și toți la un loc par ca pîlpîirile focului care-i consumă. *Viața.* Viața este deci sensul final al agitației lor macromoleculare, împotriva legilor cosmice dominate de tirania mișcării, fără de care n-ar fi nimic... Nici măcar haosul...

Din raționamentele acestea învălmășite o trezi soneria de la intrare.

Tresări și alergă să deschidă.

Doctorul Ion Iliescu era un bărbat scund, gras, cu expresia blîndă și obosită.

— Mă recunoști, Ena ?

Negă din cap, sufocată de emoție. O frapase numele de alint : Ena.

— Am fost coleg de liceu cu tatăl tău. Te știu de cînd erai de-o șchioapă.

Femeia se bucură. Avusese o inspirație fericită formînd la telefon numărul subliniat în carte.

Fața lui, rasă proaspăt, cu fălci căzute, de buldog bătrîn, îi deveni deodată foarte dragă. Ar fi vrut să se repeadă să-l sărute, dar socoti gestul nepotrivit. Îi strînse amîndouă mîinile, agățîndu-se de chipul lui ca un naufragiat de un colac de salvare. Se sili să-i urmărească și descifreze atentă fiecare gest, ridurile din jurul ochilor, mișcarea buzelor, tonul, cuvintele.

El intră în sufragerie, aruncă o ochire și în birou, vorbind detașat, vesel, neutral în fond.

— Ei, v-ați aranjat bine... Mă mir cum de i-au încăput lui Silvian cărțile... ori a aruncat jumătate ?

— Nu știu, se agită Irena. Nu știu nici cum arată Alex. Spune-mi dumneata — cît timp va fi plecat ? Am aflat de la o vecină... Dar cît stă acolo, și de ce ?

Doctorul îi înregistră frămîntarea, fără să arate cît e de vexat la rîndul său. Se simțea tot mai bătrîn, devenise foarte impresionabil în ultimul timp și nu-i plăcea să-i vadă pe cei din apropierea sa, pe cunoscuții vechi, devenind pacienții săi. Îl durea. Nu se aștepta s-o vadă pe Irena cu ochii arzînd ciudat, trasă la față, matură, o femeie în toată firea, cu buzele tremurînd de teamă, cu mîinile tremurînd de neliniște. În mintea lui rămăsese o fetiță binecrescută, răsfățată, inteligentă, sensibilă, poate prea sensibilă, și totuși curajoasă, expansivă, clocotind de viață, de sănătate. Amînă primele întrebări profesionale și răspunse, forțîndu-se să pară cît mai natural.

— Alex este plecat pentru vreo șase luni cu vasul „Drobeta". E ichtiologul expediției.

— Cînd a plecat ?

— De vreo două săptămîni. A scris și în ziarul local. Se pregătea de mult pentru această călătorie. M-am bucurat aflînd că a obținut locul de specialist al expediției. Merită. Știi, nu-i așa ?

— Habar n-am. Despre el nu știu chiar nimic. Nici despre mine mare lucru. Lămurește-mă dumneata, altfel înnebunesc de-a binelea, izbucni Irena.

— Ț‌ț‌... făcu doctorul, aprinzîndu-și o țigară.

— Da ! Înnebunesc ! De trei zile nu mai sînt *eu !* Uit ! Am uitat totul. Spune-mi, de pildă, cum *este* Alex ? Sîntem căsătoriți de mult ? Ce fel de viață ducem ? Cum arată ? E complet absurd, încercă ea să argumenteze, dar n-am în casă nici o fotografie de familie, nici un album cu poze. E oare anormal

să nu ţii măcar pe birou sau în dormitor, o poză, cît de banală ?

— Linişteşte-te, Ena. O să-ţi răspund pe rînd. Eşti măritată de 12 ani cu Alex Silvian, care e un băiat de treabă, merituos şi-un fel de savant, zău aşa, crede-mă... Am fost la nunta voastră, de-aia ştiu exact. Era să vă fiu naş, da' pe urmă l-aţi ales pe rectorul de la Institut — firesc, fusese studentul lui — şi Alex era pe-atunci lector, azi e profesor tot acolo. Păstrez şi fotografii de la nunta voastră şi de la diverse petreceri sau plimbări cu părinţii tăi. Am mania fotografiatului. Ţie nu ţi-au plăcut niciodată pozele — gust rafinat estetic, nu suporţi pseudoartele — dar ai o mulţime de fotografii în multe cutii. Le ţineai încuiate, le păstrai adică acu' vreun an, le-am văzut întîmplător, în şifonierul acela înalt (voiai să-l vinzi). În rafturile de sus ţineai şi colecţia de pipe şi figurine rămasă de la bietul Valentin, taică-tău. Ţi-a încăput şifonierul în apartamentul ăsta nou, sau l-ai schimbat ?

— Presupun că e florentinul din dormitor. Vino, te rog, să-l identifici.

Intrară în odaia semiorientală, şi doctorul exclamă satisfăcut :

— Ăsta e ! Splendidă mobilă ! Bine că nu l-ai vîndut, cum intenţionai.

— Da, admise Irena, nervoasă, distrată. Nu-i găsesc însă cheile. Nu-mi amintesc unde le-am pus.

Cotrobăi din nou prin măsuţa de scris, apoi ieşi din cameră, se întoarse după o clipă, închise fereastra şi-l întrebă pe medic, încordată, bruscă :

— Să nu mă minţi. Spune-mi. Am avut în trecut ceva cu nervii ? Moştenesc pe cineva ? Uitam *şi înainte* ? Ce-i cu mine ? Dumneata mă cunoşti, îmi cunoşti familia. Explică-mi. E mai bine să ştiu.

— N-ai suferit de nervi niciodată, Ena, fetiţo... Aş fi ştiut. Nu te agita în zadar. Şi nici acum nu cred că ai ceva grav. Doar o amnezie. Va trece...

— Cînd ?

— Probabil repede. Trebuie să aflăm ce ţi-a pro-

vocat-o. Nu-mi poți da un indiciu ? Te-ai lovit ? Unde ? În ce împrejurări ?

— Nu știu.

O conduse binișor spre fereastră, îi cercetă pupilele, îi pipăi atent capul, căutînd urma vreunei lovituri recente, îi cercetă sensibilitatea și mobilitatea feței, a corpului, zgîriind-o ușor în tălpi și pe pîntece, înțepînd-o cu un bold, ici-colo. Un ritual întreg.

— Perfect. N-ai nici o urmă de traumatism, nici o pareză motorie sau sensitivă. Nici un semn de contuzie cerebrală.

— Atunci ?

„Atunci ? gîndi și Iliescu la fel de alarmat ca și ea. Ce-ar putea să fie ? Ce fel de caz ?"...

— Mi-ai spus la telefon ceva, parcă ziceai că era gata-gata să te înec. Cum așa ? Tu, fostă campioană ? Ia amintește-ți. Era să te înec ? Da sau nu ?

— Da.

— În ce împrejurare ? În ce zi ?

Femeia începu din nou să dea semne de nervozitate. Făcu un efort vizibil să-și rememoreze împrejurarea aceea, dar nu reuși. Declară chinuită, jenîndu-se parcă :

— Nu-mi amintesc... Parcă... Parcă am vrut să mă înec... Marți... sau în timpul furtunii... La început... din... zău că nu știu din ce cauză idioată... Pe urmă, instinctul de conservare a fost mai tare decît... Știu că am înotat cu disperare... Că am strigat... Că m-au salvat...

Bătrînul doctor se miră fără să se trădeze. Sinucigașă, ea — Irena, Ena cea vioaie, campioana... (Așa și-o fixase el în amintire... campioană... și la sporturi și la învățătură. E adevărat, după facultate, viața n-o încununase cu cine știe ce premii, nu-i dăruise satisfacții mari... Dar Ena părea atît de echilibrată, de bine dispusă, de mulțumită de viața ei.) Gîndul că ar putea fi o nevropată, la un pas de sinucidere, îl întristă. Cunoștea însă multe „deraieri" din cotidian, inexplicabile la prima ve-

dere, explicabile ştiinţific pentru el, în măsura în care, firește, acele fine, imprevizibile conexiuni şi acte ale creierului şi psihicului uman pot fi detectate.

Făcea abstracţie deocamdată de ce ar fi putut determina la Irena un asemenea gest iresponsabil, cît mai ales ce accident petrecut i-ar fi cauzat grava amnezie cu aspect lacunar de care suferea în prezent. Nu exista nici un dubiu. Suferea. Uitase, de pildă, şi că-i spunea din totdeauna „nenea Ili" şi acum i se adresa cu „Domnule doctor"...

Medită o clipă asupra ideii cu înecul. Dacă întîmplarea ar fi fost într-adevăr *reală* (şi nu inventată ad-hoc, fără să ştie nici măcar Ena *de ce*) starea lacunară putea avea — in extremis — o anume bază de declanşare :

În cursul comelor produse prin asfixie, la înecaţi sau la accidentaţii cu gaze, se întîmplau fel de fel de alteraţii cerebrale, difuze, microleziuni ale unor roiuri de fibre din zonele memoriei atît de capricios răspîndite şi interconectate.

Era suficient ca deficitul de irigare cerebrală să depăşească cinci minute şi leziunile produceau stări lacunare durabile, dacă nu simptome grave sau chiar moartea.

Dar ce înotător, oricît de antrenat în scufundări, ar fi putut suporta o asfixie de cinci minute fără să sucombe, într-o mare agitată, pe timp de furtună ?

— Cine te-a salvat de la înec ?

— Nişte străini. Am vorbit cu ei, mi se pare, grecește.

— Nu i-am putea găsi, să le punem nişte întrebări ?

— A... nu... Ştiu sigur că erau străini, afirmă cu certitudine Irena.

— Aşadar, n-ai uitat să vorbeşti grecește ? Vorbeai binişor demult.

— Ştiu şi-acum. Şi, zîmbind, femeia spuse pe grecește parafrazînd un aforism din Hipocrate : *„În-*

tr-adevăr, doctore, viața omenească e prea scurtă, iar știința medicinii prea vastă"...

— Îți amintești cumva cui îi plăcea să repete această maximă ?

— Nu. Probabil bunicului. Era grec ?

Iliescu negă, apoi clătină capul, îngrijorat.

„E un caz mai particular de amnezie lacunară cu aspect retrograd, biata Ena. Își amintește fraza în limba greacă, însă nu *de la cine* a învățat-o. Valentin, atît de mîndru de cunoștințele lui în materie de greacă și turcă, limbi pe care le învățase ca aproape orice navigator de aici, mi-o spunea uneori, ca un fel de reproș și glumă — Ili, doctore, ascultă de la mine, ce zice mai marele tău înaintaș și zeu Hipocrate și bagă la cap : Viața e scurtă, știința nesfîrșită".

Oftă și-și întoarse atenția spre Irena :

— Grecii ăia care te-au salvat, în ce stațiune locuiesc ? În ce hotel ? Nu ți-au spus ?

— Nu. Am reținut însă că nu erau veniți la noi printr-o agenție turistică. Veniseră cu un vas. E important să-i găsim ?

— De, știu eu, parcă... Ne-am lămuri mai bine. Poate n-ai vrut să te sinucizi, și-astfel o să-ți scoți din cap asemenea bazaconii.

Irena își aminti de scrisoarea de la gazda din sat, și deodată de frica aceea cumplită a sa, de valurile enorme, rapace, de spațiul vînăt cu însingurări și angoase amețitoare... Mărturisi tulburată, aproape strigînd :

— Sînt sigură, sigură că am vrut să mă înec !

— În amnezii nu poți fi sigur de nimic. Important e că te-ai salvat. Că te-au salvat... Grecii aceia erau într-o barcă ?

— Nu, răspunse Irena automat, pe urmă ezită : Poate... Mie mi s-a părut că era un... *un vas*... o ambarcație mare... Deși... Ah... Doctore !...

— Da, fetițo... Vezi cum te poți înșela ? A fost *barcă*. Dacă au fost niște străini, niște greci, cei care te-au salvat, și nu Salvamarul nostru.

— Înţeleg, se frămîntă ea. Un vas, un vaporaş, chiar pescăresc, să zicem, n-ar fi putut naviga aşa de aproape de ţărm. Şi eu, desigur, n-aş fi putut înota atît de departe *ca să întîlnesc un vas străin...* E logic, deşi absurd. Ştiu sigur că m-au salvat nişte greci, care navigau într-o ambarcaţie mare... ciudată...

Se opri subit, îngrozită de ce-i trecuse prin minte. „Un submarin... nu cumva o luaseră într-un submarin ? Nu... e inimaginabil... Probabil doctorul are dreptate. Ea încurcă totul. Dumnezeule, ce frică i-e de boală... O să-şi revină ? Şi conferinţa aceea de la 1 septembrie o s-o poată ţine vreodată ?"

Observă că Iliescu o urmăreşte cu îngrijorare şi milă.

— Te rog, doctore, spune-mi... cu ce mă ocup eu ? Sînt conştientă de faptul că am o licenţă în Arte Plastice, dar printre alte lapsusuri enorme nu ştiu ce lucrez în prezent la Muzeu.

— Eşti muzeograf, specialist. Faci studii. Comunicări. Conferinţe. În fine,... diverse. Lucrezi în acord şi la restaurarea unor figurine tomitane. De tip Tanagra. Sau aşa ceva.

Ea respiră adînc.

— Ai idee ce conferinţă ar trebui să ţin la 1 septembrie ?

— Nu. Din întîmplare ştiu însă ce te preocupa în ultimul an. Mi-ai vorbit de revelion, ţi-am procurat şi o carte rară, de pe la 1850. Scrisă de un neamţ sau elveţian. Kastner.

— Ce mă preocupa ?

— Un studiu despre Sirene. Aduni material despre mitul sirenei în diverse genuni : Literatură, plastică, muzică. Mi se pare că vrei să-ţi dai un doctorat cu subiectul ăsta, cam haotic, fantastic, ca în Pseudokynegeticos.

Irena rămase cu ochii în gol, dezorientată, deşi interesată. Mitul Sirenei... Cum de nu-şi amintea nimic, chiar nimic ? Angoasa îi reapăru.

Își prinse capul în mîini și se porni să plîngă extenuată.

Medicul fu mișcat. O mîngîie, o sili apoi să se întindă pe canapea și-i comandă cu blîndețe :

— Stai, Ena, fetițo... Lungește-te. Relaxează-te. Și povestește-mi tot. Tot ce știi. Ce-ai făcut. Ce ții minte. De cînd uiți. Mai ales, de cînd crezi că ai început să uiți.

Femeia se supuse, suspinînd. După cîteva clipe, îl rugă cu voce alterată de spaimă :

— Să nu aud de spital. Să nu mă internezi. Mă îngrozește ideea să fiu claustrată.

— Nu-i vorba de nici un spital. Vom discuta acasă. O să te ajut să-ți rememorezi totul. Și gata. Mîine aș vrea să-ți fac o radiografie și o electroencefalogramă. La mine, la policlinică. Poate ai avut o lovitură la cap. Dar pînă mîine, stai cuminte. Relaxează-te. Povestește-mi. Sînt medic, îți sînt prieten vechi, nu te mai neliniști.

Ea oftă din nou. Și începu să-i spună faptele pe care le cunoștea. Puține. Directe. Înlănțuite oarecum logic și totuși absurde.

Cînd ajunse la întîlnirea cu Vincențiu, se înroși, se bîlbîi și se hotărî să nu povestească noaptea aceea de dragoste ce-o tulbura și acum, adînc, și care nu avea vreo legătură cu viața ei dinainte de accident. Comentă scurt, puțin răgușită :

— Am băut whisky, nu-mi aminteam gustul acestui alcool. Apoi m-a dus acasă. Ploua. S-a purtat drăguț.

— Te-a dus acasă la tine ?

— Da, minți, cu obrajii la fel de aprinși.

— Apoi ?

— Apoi ? Nimic... Ar fi rău dacă l-aș revedea ?

— Dacă-ți face plăcere și crezi că are rost, mormăi doctorul, contrariat de vizibila ei emoție. Ești sigură că regizorul ăsta montează în prezent Ondine ? Ți-a spus el ?

— Nu tocmai. L-am auzit în restaurant, discutînd cu un cunoscut.

Se cenzură din nou, zîmbind lăuntric, puţin surprinsă. Auzea şi acum vocea lui Vinc, fraze... cuvintele citate cînd ea tocmai intrase : „O captivă conştientă a propriilor iluzii... Sinteză a... Nebunia demiurgică... Raţionamentul pur al plantei, al apei, al lui Dumnezeu“...

Pe urmă, tot în amintire, îi vibrară învălmăşit, mîngîios, replici la întîmplare, apoi cele cîteva cuvinte zănatice, şoptite de Vinc în extaz : „Te vreau... Mai vreau“... şi răsuflarea lui, ca marea printr-o scoică...

— De ce m-ai întrebat de piesă ? Crezi că întîmplătoarea mea întîlnire cu regizorul lui Ondine ar putea avea vreo legătură cu doctoratul meu ?

— Nu direct. Sirenele ar putea constitui însă explicaţia unei posibile atracţii bruşte pentru el.

Femeia şopti, cu ochii închişi :

— Şi... Ar fi ceva rău ? E ceva... maladiv într-asta ?

— Nici gînd. E doar o valenţă între voi, ripostă doctorul cu convingere falsă, legînd deodată tulburarea ei de minciuna evidentă, spusă o clipă mai devreme. La telefon Irena îi mărturisise că sosise acasă după-amiază, acu vreo patru ore. În sfîrşit... Nu era nici o nenorocire dacă îl vedea pe regizor. Poate îi făcea bine... Deşi, impresionabilă cum o ştia dintotdeauna, şi aflată acum într-o criză, ar fi bine să aibă linişte... Pentru moment, nu-i va spune nimic, desigur. Va lăsa ca timpul să descurce, să vindece totul. Deocamdată trebuie să se odihnească, să doarmă.

— E destul pentru azi, fetiţo. Pari obosită. Şi eu sînt, la rîndu-mi, extenuat, după atîtea ore de consultaţii. O să-ţi dau un somnifer, iar mîine după ora nouă, caută-mă la policlinică. Îmi făgăduieşti c-ai să vii ?

— Sigur. Vreau să mă vindec cît mai repede. Sînt perfect conştientă că am nevoie de dumneata. Ce-ar trebui să fac ca să-mi grăbesc procesul de reme-

morare ? Există vreun medicament, tratament electric, șoc sau... ?

Iliescu căutase prin servietă și găsise un tub, pe care-l mai examină o dată cu grijă. Deșertă din el două tablete minuscule.

— Ia astea. Și nu te mai gîndi la electroșocuri. Sînt demodate. Ar fi o eroare grosolană să le faci. Altceva am putea încerca. Un procedeu mai nou, mai ușor. O narcoanaliză.

— E ușor de făcut ? E utilă ?

— De multe ori utilă, desigur. Pentru medic în special. Oricum nu e primejdios s-o faci.

— S-o fac mîine ?

— Nu. Trebuie să așteptăm o vreme, măcar cîteva zile. Poate a fost o comoție cerebrală. Radiografia și E.E.G.-ul ne vor lămuri, mîine. Să vii, te aștept. Stai în pat acum, închid ușa și singur. Noapte bună.

Irena se trezi înainte de miezul nopții. Prin fereastra deschisă, intra ochiul ciclopic al lunii, și-un aer proaspăt, îmbătător, răcoros — crin și iod, laolaltă. Marea... N-o auzea — se afla din păcate dincolo de centura blocurilor — dar o simțea, în nări, aievea.

Se deșteptase cu impresia dominantă a mării... În copilărie, *știa acum,* odaia sa privea spre larg. Casa părintească fusese construită la capătul falezei vechi, pe un loc mai înalt, de unde cuprindeai necontenit cu ochii, cu sufletul, întinderea aceea albastră, nesfîrșită și familiară.

Se sculă din pat și bîjbîind se duse la fereastră. Văzu o stradă largă, pustie. Vitrine luminate și oarbe. Blocuri. Beton. Cîteva mașini, cu farurile aprinse. La colț, o stație de taxiuri. Farmacia. Semaforul. Alte străzi. Alte blocuri. Cîțiva pomi tineri, cu frunza rară. Fantomatici în sclipirea dură de neon. Salcîmi. Asfalt. Niște pietoni.

Și deasupra — noaptea de vară cu stelele ei năucitor de clare.

Noaptea se oglindea aci în străzile goale, în asfaltul ud, în deșertul unei tăceri banale, citadine. Oh ! Unde e marea, marea adevărată !...

O înfioră, în mod absurd, ideea că e închisă într-o rezervație... Supusă unei... unei experiențe... Absurd, desigur. Probabil visase asta. Uneori, visele se prelungeau atît de arbitrar și totuși net în conștiința ei somnolentă... ca acum... Părea, *deveneau* realități. Visase însă. Și se trezise de data asta cert, la ea acasă. *Acasă*. Ciudat. Era acasă și — cu toate astea — într-un loc străin, însingurat, strîmt, fără reflexul stelelor în fosforul mării, fără ceva esențial, frumos, imens... Ce prostie să mai ai nostalgia mării, cînd era să te înghită !... Dar oare marea reală îi lipsea ?... Sau un alt spațiu infinit, de dincolo de concret... din lăuntrul său necunoscut, nemărginit ? Se răzvrăti, perplexă. Cum poate gîndi asemenea inepție ? Sigur, conștiința ei, conștiința omului e ceva necunoscut, totuși determinat și deci doar aparent fără margini.... În comparație însă cu... Îngheță deodată de frică. Se pomeni confruntîndu-se, halucinant, cu... *altcineva*, cu un fel de conștiință imensă, aparținînd unei ființe, unei entități ce palpita acum slab în lăuntrul Irenei. Năluca aceea, tinzînd perpetuu spre o osmoză completă cu Cosmosul, plîngea parcă în sinea ei, se lamenta, se zbuciuma, se îngrozea de *ea*, de nimicnicia Irenei... de... de ea însăși... pare-se.

Din nou o asaltă anxietatea. Alergă la comutator și aprinse toate becurile din cameră. Trecu în sufragerie. Aprinse și aici lustra. Și se privi în oglinda de Murano, îngrijorată. Părea palidă. Bolnavă ?... Nu. Doar speriată. Și prea bronzată... Se repezi la poșetă, scoase un ruj, pudră, și se fardă mirîndu-se în continuare de chipul ei. Se vedea pe sine, cu o senzație de curiozitate tristă și de nemulțumire. Nu cumva o altă Irenă se ascundea în ea sau îndărătul oglinzii ? „Prostii — își zise din nou, luptînd să-și potolească temerile. Nu-i nici o fantasmă. E un fel de... dedublare lăuntrică. Sigur, dedublare... Fiecare om

își întreabă, își caută, uneori ca mine, conștiința. O caut și eu, ca o nebună, de teama bolii, crezînd că e în afara mea. Atît. O să-mi treacă. E din cauza accidentului, a amneziei. A spus și doctorul, o să-mi treacă repede."

Dori să-și domine cît mai grabnic neliniștea, enervarea. Pentru asta, trebuia să întreprindă ceva. Dar ce ? Se întoarse în dormitor. Aici, mai mult ca în celelalte încăperi, o apăsă din nou spațiul micuț, singurătatea, mobilele, obiectele ce închideau în formele lor elegante, imuabile, taina lor și *a ei*. Dacă ar descuia șifonierul ? Nu-i mai era atît de frică de ceea ce va descopri înăuntrul lui. Ardea acum de dorința imperioasă de a rupe cu bîjbiiala idioată ce o încercuia. Să afle, să descopere, să știe ! Se hotărî deodată. Va forța ușile dulapului. La nevoie le va sparge. Trebuia să descopere *cum e viața ei, cum era* Irena cea dinainte de accident...

Stăpînită de aceste gînduri, căută prin casă un șperaclu, însă nu găsi decît tîrziu, în bucătărie, o daltă și un ciocan. Veni în dormitor cu ele și, ca un borfaș grăbit și ageamiu, strică brutal încuietorile delicate ale șifonierului. La cele trei uși, lemnul din îmbucătura broaștei trozni și se desfăcu în așchii. Ușile înalte, mari, cedară pe rînd, cu un scîrțîit șubred, oarecum armonios. Etajerele și spațiile din interiorul dulapului conțineau lenjerie de pat și de corp, lucruri de tot felul, bluze, cămăși, rochii și haine, într-o ordine minuțioasă — deoparte cele bărbătești, de alta ale ei. N-o interesau deocamdată în amănunt, deși se bucură și le aprecie în ansamblu, gîndindu-se că poate mai tîrziu îmbrăcînd ceva, o bluză sau un negligée, își va aminti o împrejurare, o stare afectivă, legată de acel accesoriu vestimentar. Atenția îi era îndeosebi captivată de niște sertare interioare. Fiecare din cele trei despărțituri ale șifonierului avea în partea de jos și de sus cîte un asemenea sertar foarte încăpător, cu latura sculptată și cu o serură de bronz cizelat, — o frunzuliță metalică plată — în golul broaștei. Sertarele

erau încuiate — și primul imbold al femeii fu să le forțeze și pe ele. Își aminti însă brusc de cheița filigranată de pe lanțul său. Lanțul se afla pe măsuța de scris. Cheița se potrivea, din fericire. O purta așadar totdeauna cu sine — din prudență.

Șase sertare — o avere sesamică ! În cele trei de sus găsi, într-adevăr, cum spusese doctorul, numai bibelouri vechi, așezate în sarcofage vătuite, sau în cutii de lac și de abanos. Figurine de Tanagra, miniaturi din fildeș și jad — japoneze — o colecție de monede grecești și romane, apoi o extravagantă colecție de pipe africane și asiatice. De lemn, de os, de lut, de fildeș, de mărgean, de jad, cu țeava de chihlimbar, din împletitură de trestii, din abanos cu incrustații metalice, cu focarul normal sau în formă de monstru, de lotus, de dragon, de rît, de animal, de pește, de pagodă, de zeități, vraci hidoși sau capete negroide. Nu le cercetă cu luare-aminte, n-avea răbdare, deși îi aminteau, global și nedistinct, de pasiunile tatălui ei, de călătoriile lui. El nu fuma însă pipă, ci trabuc sau țigară egipteană, înfiptă într-un portțigaret lung de chihlimbar gălbui. Portțigaretul acela... nu... nu era în sertar printre pipe, dar și-l amintise. Instinctiv, alese o pipă micuță, cu țeavă lungă și o puse pe măsuță.

Nervoasă, făgăduindu-și să revadă, să atingă mai tîrziu, lucru cu lucru, toate aceste obiecte rare, ce trecuseră prin mîna tatălui ei, Irena se decise apoi să exploreze și sertarele de jos ale șifonierului. Pe unul îl găsi plin cu pantofi. De ce-l încuiase ? Cel din mijloc avea tot felul de dosare cu hîrtii și acte vechi. Cel din dreapta — cutii și albume cu fotografii. Luă întîi dosarele. Le înșiră pe covor. Scria pe coperta fiecăruia : *Acte de proprietate, de familie, procese, chitanțe, timbre, desenele Enei* (la 5 ani, la 15, la 21), *Scrisorile Anișoarei* (Instantaneu, Irena își aminti că pe maică-sa o chema Anișoara. Ea obișnuia să păstreze aproape toată corespondența, din vremea tinereții pînă la bătrînețe, cu un fel de evlavie pentru conținutul lor. Erau plicuri

cu timbre din diferite porturi asiatice și europene, scrisori trimise de tatăl ei, în escalele lui, pesemne numeroase, căci dosarul era gros). Un alt dosar, aparent nou, cu coperte de plastic albastre, îi solicită apoi atenția la maximum.

Îl recunoscu, înainte de a-l deschide. Cuprindea niște bibliografii, pagini scrise de mînă, cîteva conferințe ținute de ea, în copii bătute la mașină : „Despre arta tomitană din sec. II" ; „Un rege scit pe o monedă grecească" ; „Ovidiu și legenda Cybellei" ; „Sirena grecească și cea nordică în artele plastice și în literatură", și alte cîteva.

Apoi, vreo 60 de pagini, de asemenea dactilografiate, strînse într-o anvelopă albă de carton lucios, purtînd o însemnare cu cerneală verde :

Lucrarea mea de doctorat — Bibliografie — fișe — capitolul I—III.

Mîngîie acest dosar, și-l puse deoparte. Pe urmă, cu inima bătînd să se spargă, se hotărî să privească fotografiile.

În aceeași dimineață, pe la 11, cînd doctorul Iliescu ieși din cabinetul său și vru să treacă alături, în laborator, ca să supravegheze pornirea encefalografului, o zări pe Irena în sala de consultații, printre mulți alți pacienți ce-și așteptau rîndul. Stătea pe bancă, absentă, cu o expresie de încordare blîndă pe fața întinerită și pîrguită de soare. Observă că e fardată și îmbrăcată elegant — așa cum o știa el.

— Bună ziua, fetițo. De cînd aștepți aici ?

— De pe la nouă.

— Intră imediat în cabinet. De ce nu mi-ai spus cînd ai venit ?

Ea ridică din umeri, resemnată.

— Da' io-s înaintea dumneaei, și am venit cu cursa, din județ, sări cu gura un bărbat înalt și ciolănos. Respectați rîndu', vă rog.

Doctorul se burzului :

— Doamna e programată pentru o analiză specială. Și aici eu dictez. E un caz urgent.

— Și nouă ne-ai dat ora 11, la *Specială*... tot urgent, interveni arțăgoasă o femeie în negru. Ieri. Cu bilet de la dom' director. O *encefală*... d-aia, cum îi zice. Nu pentru mine, ci pentru *el*... Și apăsă pe umăr pe un adolescent plin de acnee, cu trupul mic, strîns în sine ca liliacul, și cu capul mare, bolovănos. Iliescu se gîndi să se supere și să facă scandal, demonstrativ („Îi bag eu în sperieți pe nerăbdătorii ăștia...") Pe urmă își aminti dintr-o dată fișa băiatului :

Rădulescu Ion. 16 ani. Suspect de comitialitare pe fond encefalopat. Hidrocefalie internă marcată, cu atrofie corticală. Ce să-i mai fac ?

Se înmuie. Strigă spre asistența din laborator :

— Veta, îl iau pe băiat la E.E.G. Între timp dumneata fii drăguță și condu-o pe doamna Silvian la raze. Roagă-l pe doctorul Radu să-i facă urgent o radiografie a craniului : de față și de profil. Să mi le trimită ude. Vreau să le văd chiar azi.

Pe urmă s-o aduci pe doamna în laborator, să-i facem și dînsei o encefalogramă. Hai, iute !

Trecuse de ora 13 — ora de închidere normală a cabinetului de neurologie — dar Iliescu tot nu plecase.

Expedie cam nervos o ultimă bolnavă aflată în biroul său — un caz banal de neurastenie.

Și, abia atunci, izbăvit de pacienții săi, o pofti pe Irena să intre.

— Iartă-mă, fetițo, că te-am lăsat la urmă. Vreau neapărat să-ți văd și radiografia. Pînă în clipa asta, rezultatul nu mi-a sosit. Asistenta mea e acolo, la Röntgen, de vreo jumătate de ceas — ai văzut. Tehnicianul se mocoșește trei ore la un developat normal. Ce dracu o fi făcut junele nostru ? Eu terminam pînă acum de zece ori clișeul.

— Era destul de asaltat de accidentați. Înaintea mea au fost vreo patru fracturi. Dacă te grăbești, vin mîine după rezultat.

— Să mă grăbesc ? Nici gînd ! se scandalizează bătrînul doctor. Tocmai la tine să mă grăbesc ? Asta ai înțeles tu, fetițo ? Nu... Stau aici pînă-mi vine clișeul. Vreau să-mi confirm părerea. Să văd dacă pe film e vreo urmă cît de fină de traumatism.

— Deci tot un traumatism crezi că este ?

— Se pare că da. Trebuie să fi suferit o lovitură la cap. Electroencefalograma indică asta. Nu te speria, graficul e normal. Uite-l. Îl am aici. Poate să mă controleze oricine. E clar. Normal. Și bătu cu mîna pe birou, peste niște vrafuri de hîrtie împăturită.

— N-am văzut niciodată un grafic de-ăsta. Pare scris cu gheara mîței. Pot să-l admir și eu ?

Doctorul rîse, privind-o mulțumit. Deși părea puțin obosită, Irena se comporta firesc, ca înainte. Totdeauna fusese vioaie, gata de a face o glumă. Uneori — asta se întîmplase însă demult, în copilăria și adolescența ei — sărea peste cal, cu glumele ei, ca în excursia din Deltă, cînd îi pusese mereu zahăr în solniță și pastă de dinți în pantofi. Și-i înnoda șireturile de la pantofi ca să-l vadă enervîndu-se — dimineața, în cabina comună.

Nu numai lui i le înnoda. Și lui Valentin. Comandorul rîdea. O încuraja în toate. Chiar și în nevinovatele ei extravaganțe, mai tîrziu, ca adolescentă. O lăsa să înoate noaptea în Mare, lîngă dig. Și să adune pisoii părăsiți. Și să fumeze — în liceu ! Și să se tundă „tifos", ca Muttercourage, ca să vadă, zicea ea, dacă o mai iubește, așa fără plete, băiatul ăla al avocatului Hristu, logodnicul ei. Se logodise în ajun de bacalaureat, ca să nu fie terorizată de examen, ci de... perspectiva măritișului, declarase ea — și imediat ce luase cu zece, pare-se, bacalaureatul ăla, în timp ce biata Anișoara trudea cu trusoul, iar Valentin și Hristu se certau unde să stea *copiii,* la unul sau la altul, Ena fugise

tam-nesam la București la o mătușă. De acolo scrisese peste o lună că a intrat la Arte Plastice și că nu mai are chef să se mărite, motivînd, spre disperarea Anișoarei și a lui Valentin, foarte jenați față de viitorii cuscri, că junele Hristu nu corespunde nu numai „numărului de aur" al lui Pitagora, dar nici măcar probelor elementare de G.M.A., întrucît nu știe să înoate.

Biata Anișoara, ce s-a bucurat cînd Irena s-a măritat cu Silvian! Valentin nu-l prea simpatizase pe Alex, din primul moment. Nici la vreo cîțiva ani după căsătoria lor nu-i venea să creadă că Ena e fericită cu „împăiatul ăla" — așa-l numea pe Alex, pe ascuns firește. *Împăiatul!* Hm... Alex e snob, închis ca fire, manechin cîteodată, dar... Oftă. Oare Ena o fi fost atît de îndrăgostită de Alex? Încercase oare pentru el să se sinucidă? Nu putea crede, și totuși...

O privi înduioșat cum caută să descifreze rezultatul E. E. G., pe care i-l întinsese. Îi știa conținutul pe dinafară, gîndise fiecare cuvînt cu grijă. Scrisese buletinul cu mîna lui, nu-l dictase asistentei.

— Nu te lăsa impresionată de terminologia aia savantă fetițo. Concluzia e bună, ți-am spus-o.

— Encefalopatie post-traumatică... Nu-i așa că-i totuși serios, Nene Ili?

— Ei! Bravo, exclamă Iliescu, aplecîndu-se peste birou și bătînd-o pe umăr. Bravo, fetițo, ți-ai amintit cum îmi spuneai pe vremuri! Vezi că trece? Vreau să zic... amnezia. Trece... Se repară. Ți-ai amintit.

— Nu tocmai, se chinui să zîmbească Irena.

— Cum adică? Văd că-mi folosești numele vechi: *„Nenea Ili"*.

— Dar nu mi l-am amintit singură. Am găsit fotografiile și o mulțime de scrisori. Ale mamei... de demult. În cîteva, spuneai (erau trimise din Africa) „te rog s-o săruți pe Ena din partea mea, a lui *Nenea Ili"*.

— Ai găsit cheile șifonierului?

— Nu. L-am forțat.

Medicul se uită atent, deodată.

— Și ce-ai mai descoperit ?

— Multe. Am citit scrisorile, actele familiei... am privit fotografii... Am citit ca pe o poveste dosarul meu cu lucrări... Mitul Sirenei... Am aflat multe... Într-adevăr... multe.

— O să-ți rememorezi treptat totul. Ai încredere.

— Deocamdată mi-am „învățat" amintirile pe de rost. O parte din ele... cele oficiale, să zicem.

— E și asta o cale, Ena, fetițo. Ești inteligentă, nu trebuie să-ți explic ca unei inculte. Totul va veni treptat. Sau, poate, brusc. În materia asta, fiecare pacient, fiecare om, e imprevizibil. Și poate fi propriul său doctor.

— Înțeleg. Totuși...

Se întrerupse fiindcă ușa cabinetului pocni și Veta, asistenta, intră triumfătoare, cu radiografiile în mînă.

— Poftiți, dom' doctor... Calde, adică... uscate.

Iliescu i le smulse aproape din mînă. Le tot apropia și le tot depărta de ochelari, privindu-le nemulțumit. În clipa aceea Irenei îi trecu prin minte că doctorul, cu figura lui flască și ochii vii, negri, vîrîți în niște pleoape cutate și fără gene, seamănă cu un batracian ce întruchipează, într-o ipostază esopică un vraci bătrîn și înțelept. Spusese asta cuiva. Probabil lui Alex, fiindcă auzi deodată în amintire „un batracian din clasa Sirenelor tale lacertine, un batracian *urodel* din America de Nord, exact, exact, cam așa arată, caricaturizat, nenea Ili al tău".

Acum arăta ca și cum înghițise o lăcustă ce-i rămăsese în gît.

— Ce vezi acolo, nene Ili ?

— Nimic. Asta e. Nimic. Nu văd nici o urmă. Nici o zgîrietură.

Se uită apoi și în rezultatul scris de radiolog.

— Poftim. Și Radu e la fel de chior, ca mine. Nimic.

— Te aşteptai să se vadă... o pată, o... ?

— O fisură, o urmă micuţă. E.E.G.-ul indică limpede. Traseele acelea plate... asimetriile de hemisfer... Vîrfurile alea de iritaţie. Radiografia e nevoalată, clară. Dar nu se zăreşte pe ea nici o urmă de fractură. Asta nu exclude traumatismul, bineînţeles. O simplă contuzie poate da o comoţie cerebrală.

— Nu ziceaţi dumneavoastră, domnule doctor, că radiografiile sînt uneori ca şi ghicitul în cafea ? Se amestecă Veta, care umbla de colo-colo, aşezînd lucrurile din cabinet la locul lor : ciocănelul de gumă, aparatul de luat tensiunea, paharele cu apă, ceaşca de cafea a medicului, fişele...

Irena îşi trecu mîinile prin părul scurt, mătăsos, nedumerită.

— Nene Ili, parcă... ştiu că am avut o lovitură la cap. Atunci, pe furtună. Îmi amintesc.

— Vino la fereastră, să-ţi mai pipăi o dată capul. Te doare ?

— Nu. Dar azi-noapte am visat că mă durea aici, şi femeia se frecă uşor cu palma spre ceafă.

— Aha ! Vino încoace !

Îi pipăi şi apăsă din nou fruntea, zona parietală, temporală.

N-o durea nimic. Atunci el o ciufuli în glumă, şi pe urmă, îi cercetă atent pielea capului, unde îi arătase ea la ceafă.

Spre surprinderea sa, descoperi sub părul blond o cicatrice fină, cam de trei centimetri lungime, vag roză, dar perfect vindecată.

— Asta ce e ?

— Asta ?

— Mai spre baza craniului. Cînd te-ai lovit acolo ?

— Habar n-am. Cred că în timpul furtunii. Presupun că am căzut dintr-o barcă. Sau aşa ceva.

— Nu e o urmă proaspătă. E veche de vreo lună-două. Îţi aminteşti de ea ?

— Nu. Deloc.

— Nu știi dacă te-ai lovit, ai sîngerat la cap, ți-a cusut vreun chirurg tăietura ?

— Nu.

Iliescu rămase pe gînduri. Traumatismul se confirma oarecum. Dar dunga aceea roză putea fi o mică incizie sau leziune destul de veche. Poate și de cîteva luni.

— Știu sigur că m-am lovit la cap cu puțin timp înainte, sau chiar în timpul furtunii. Am vorbit și cu... Vinc, cu acel regizor care m-a salvat, insistă Ena.

— Ziceai că te-au salvat niște străini.

— Da. Din înec... din... Ei m-au dus pesemne la țărm... în stațiunea N... pe ploaie... acolo l-am întîlnit pe regizor. El m-a salvat de ploaie... de... Vru să adauge un alt cuvînt „singurătate, deznădejde, sau teamă, obsesie", dar se opri.

— Ți-au venit în minte și amintiri clare în legătură cu soțul tău ? V-ați certat cumva înainte de plecarea lui ?

Ea își frămîntă mîinile.

— Nu, nene Ili... Nu, despre Alex n-am deocamdată amintiri. Adineaori, parcă... vocea lui... distantă, metalică, ușor sarcastică...

— Da, cam așa vorbește... distant. „De sus, cu îngîmfarea unei superiorități reci", ar fi putut completa doctorul, însă se abținu.

De parcă i-ar fi ghicit nuanța aprecierilor, femeia spuse, frămîntîndu-se în continuare :

— Are un timbru iritant... sau, nu știu ce, de ce... Poate mă irită efortul de a mi-l aminti, parcă mi-e frică să-mi aduc aminte, și, reflex, ceva se opune în mine, nu-mi face plăcere... Crezi că eu și Alex ne-am certat, înainte de plecarea lui, și apoi am încercat... am vrut să... ?

— A, nu, nici pomeneală ! Scoate-ți din cap aiureala asta cu sinuciderea ! În capul tău e momentan o mică harababură. Va trece.

Ea întinse mîinile peste birou și se agăță, copilărește, de mînecile halatului său.

— Doctore... E foarte important, nu-i așa, să aflu ce-a fost între mine și Alex... De ce înotam noaptea, pe furtună ? Ce căutam în stațiunea N... ? Închiriasem cameră la gazda mea veche, madam Enoiu. Știi... E o problemă de conștiință... Nu pot să explic... Să-mi explic...

— Nu-ți face gînduri negre. Să zicem că te-ai certat cu Alex. Ei și ? Nu s-a isprăvit lumea. Ești încă tînără, frumușică, și mai ales... o să se întoarcă. Nimic nu justifică o asemenea tentativă...

Iliescu respingea în sinea lui cu tărie ideea că Irena ar fi intenționat real să se sinucidă. Îl nemulțumeau insistențele ei ; deocamdată și pentru el rămîneau confuze cauzele acestor stări de surescitare nervoasă. O îndelungă practică medicală îl făcea să discearnă limpede gestul patologic premeditat de cel întîmplător, impulsiv.

Ena era prea îngrijorată de boală, și-o descria și analiza prea lucid, ca să fie în realitate o adevărată psihopată de tipul sinucigașilor înnăscuți.

Începu să-i scrie o rețetă.

— Să iei toate astea. Și să nu faci nici un efort. Să te plimbi, să te amuzi.

Ea se gîndea aiurea. Spuse, preocupată.

— Am găsit corespondența mamei mele, a mea de la prietene, de la băieții ce-mi făceau curte în adolescență, a dumitale către noi... Și nici o ilustrată de la Alex... nici o scrisoare, veche sau mai nouă.

— Poate le-ai pus în altă parte.

— Poate n-au existat...

— Nu te mai gîndi la prostii. Să iei doctoriile — sînt niște simple tranchilizante — și să-ți ocupi timpul mereu cu ceva plăcut. Plimbări, filme vesele... vizite.

— Pe cine să vizitez ? N-aș vrea să întîlnesc, dealtfel, lumea pe care am uitat-o... colegele... nu... Măcar pînă îmi revin. Să nu mă trădez că sînt... nu vreau să știe nimeni...

— Firește, firește...

— Vorbeai de un tratament mai nou, o analiză, o narcoanaliză.

— Nu e cazul acum. Dacă n-are să-ţi revină memoria total (văd că a început să reapară), peste vreo trei zile vom încerca o narcoanaliză.

— Crezi că o să scap de... fiinţa aceea nevăzută din lăuntrul meu care mă urmăreşte ? De teama nelămurită pe care-o simt cînd stau singură ?

— Te urmăreşte o iluzie de-asta ? O idee ? Nu mi-ai spus. Mereu ?

— Nu. Numai cînd sînt singură. Şi nici atunci totdeauna. Cîteodată. Ce să fie ?

— Tot o urmare a contuziei. Angoasa, frica o să-ţi dispară de la sine. Caută să nu rămîi inactivă, şi poate nici singură.

Îl privi lung, bănuitoare, întristată.

„Dacă mă minte, şi sînt... nebună ? Nu... nu sînt. Raţionez. Să nu fiu singură. Dar cu cine să stau ?... Hm... Nu am, după acte şi poze, nici un membru de familie apropiat. Părinţii, morţi. Soţul, plecat. Două verişoare şi nişte rude, în Bucureşti. Prietene... nu, nu vreau să le văd...

— N-am pe nimeni, şopti. Doar pe dumneata...

— Într-adevăr, oftă Iliescu, ridicîndu-se de la birou şi privindu-şi ceasul. Eşti singură, deşi sociabilă. Nici eu n-am pe nimeni. Sînt un burlac bătrîn şi plicticos şi nici măcar nu sînt sociabil. Dacă ai să simţi însă nevoia să mă vezi, vino oricînd. Cheamă-mă la telefon oricînd.

Irena zîmbi, se apropie de el şi-l sărută pe obraz.

— Fetiţo, hai să mîncăm împreună, exclamă Iliescu, mişcat. Apoi te iau cu mine la plimbare şi la pescuit de guvizi. În orele calde, din amurg, guvizii stau somnoroşi, ascunşi în muşchiul apei, sub pietre, sau sînt una cu nisipul de pe fundul mării.

— Ştiu, rîse ea, amintindu-şi că nenea Ili o învăţase cîndva, în copilărie, cum să-i prindă cu mîna de branhii.

E pasionant. Mergem ! Doar să trec pe-acasă, să-mi iau costumul de baie.

Irena se întoarse în apartamentul său pe înserat. Ţinea în mîna dreaptă o nuia verde prin care trecuse cei zece guvizi mari, mușchiuloși și încă vii, pescuiți de ea. În stînga, pe braț, cîțiva covrigi calzi, cu sare. Se simțea mult mai liniștită. Chiar bine. Mișcarea, apa, discuțiile cu Iliescu îi redeșteptaseră starea aceea de bucurie expansivă, adolescentină, cam zănatică, resimțită cu acuitate, deși intermitent, în ultimele două zile.

Intră întîi în bucătărie și lăsă peștii și covrigii pe masă.

Era ușor amețită, căci medicul o pusese să înghită în fața lui un sedativ, cu vreo oră înainte.

Reflectă o clipă la ideea de a prăji guvizii.

Nu-i era foame, de aceea renunță, îi puse într-un vas cu apă rece, cu nuielușă cu tot, trecu în dormitor, luă încă o pastilă dată de doctor și se culcă.

Pe la douăsprezece se trezi, ca și în noaptea dinainte, cu senzația stranie că e închisă într-un spațiu străin. Auzi ceasul de pe măsuță ticăind slab. Și din nou o învălui neplăcut singurătatea.

Și glasul acela *dinăuntru,* care o speria... se insinua în gîndurile ei, ca un murmur... fără cuvinte ; auzea și voci, dar nedistincte, un murmur nedeslușit, val după val...

Oh, impresia asta neliniștitoare că murmurul vrea s-o domine, s-o subjuge, să-i transmită ceva, să-i ceară ceva !...

Nu — nu — să nu mai audă ! Dacă-l va distinge, se va împotrivi *acelui glas,* acelei impresii...

Va lupta cu ea, cu *boala,* da, cu *boala !*

Simți năprasnic de intens dorința să plece, să alerge, să vorbească, să rîdă, să stea cu cineva... Cu cineva, nu singură. Și nu aici, în casa asta... Nu aici, cu gîndurile ei... Să-l cheme la telefon pe nenea Ili ? Săracul, nu, era bătrîn, arăta uzat, obosit — dormea... Și el nici nu avea, în fond, ce să-i mai spună, deocamdată. Acum, în clipa asta, avea nevoie să vorbească unui om care să n-o analizeze ca

pe un caz. Un om cu care să-i placă să schimbe niște fraze obișnuite, care să vadă în ea o femeie obișnuită, reală... Dar cu cine ar fi putut vorbi la miezul nopții ? Nu-și amintea de nimeni. Doar de... el... De Vincențiu.

Zîmbi. Nu se poate. Ar fi prea... chiar dementțial... Să se ducă la el, noaptea, tam-nesam ? Ce-o să zică ? Firește, că-i nebună, asta o să creadă... Sau și mai și... Că este o descreierată, o... Poate că, deși măgulit de venirea ei, o va disprețui... sau o va da afară... sau îl va găsi cu altcineva...

Și totuși Vinc spusese că poate veni oricînd... Amabilități, sau ?... Nu, nu părea un dopat cu prejudecăți burgheze. Nici cu amabilități. Avea umor, inteligență... un fel de duioșie ironică... umanitate... Îl intuise din prima clipă, nu se înșela, nu era un brăbat banal, stupid... Cu nici un gest, în nici un moment nu s-a purtat ca un bărbat mărginit. Și-apoi era atît de amuzant... de viu... de... Ce-ar fi să meargă la el ?

Irena își auzi bătăile inimii. Repezi, prea repezi. O sperie, o contrarie acest impuls, ce-i dogorea acum obrajii, dar zîmbi în întuneric, ispitită de gîndul revederii. Nu... zău că nu-l dorea în clipa asta ca pe un iubit... Voia doar să stea de vorbă cu el. Prietenește. Ca doi cunoscuți. N-o să-l supere. Dacă doarme sau lucrează, o să se întoarcă, fără regrete inutile.

Oftă.

Drumul îi va face oricum bine... Dacă Vinc o să fie vexat, la nevoie o să-i explice, da, *trebuie neapărat să-i explice* cît de singură e... n-o să-i spună de boală, ci... altceva... O să înțeleagă, precis o s-o înțeleagă... n-o s-o disprețuiască... E prea inteligent ca să nu înțeleagă și prea bărbat s-o alunge...

Încercă să-și îndepărteze o ultimă ezitare.

Se va duce la el. A invitat-o, n-are de ce să se sfiiască. O va înțelege. Vor discuta, vor rîde... și poate... Chiar și glasul acela lăuntric, dublura

ei stranie o îmboldea acum în mod ciudat, distinct ; îi spunea pare-se cu niște cuvinte ciudate, ce nu păreau *ale ei*... „Du-te, du-te, acolo la el... cu el e Marea, e tăcerea legănată... totul are acolo culoarea nesfîrșitului... gustul... unui început de lume... du-te... Marea miroase a iod și crin, acel iz peren, existînd încă dinainte de zămislirea vieții umane... du-te... acolo văzduhul și apa, țărmul însuși, decorul acela cîntă mut, și el, el discerne, aude vibrațiile din jurul său, și pe ale tale, și pe tine... du-te... acolo, la el"...

Într-un elan de sfidare a propriilor sale prejudecăți confuze, Irena zvîrli de pe ea pledul, se dezbrăcă, alergă să-și facă un duș, apoi îmbrăcă un costum de baie, niște blugi și o bluză.

Își luă acte, bani, ceasul antiacvatic, și — aproape inconștientă — puse în buzunar și pipa de pe măsuță.

Din ușă, se întoarse, intră ca o furtună în bucătărie, luă nuiaua cu peștii, covrigii și plecă, închizînd ușa cu grijă să n-o audă nimeni.

Opri taxiul la marginea satului, la răspîntie. Cînd șoferul plecă, merse agale spre casa regizorului. Dinăuntru nu se zărea nici o lumină. Porțile înalte, de scînduri, erau încuiate. Femeia se descurajă oarecum. Ocoli curtea, bine împrejmuită de zaplazul înalt, de nepătruns, pe care se învălătuceau ierburi cățărătoare, zorele și viță sălbatică. Apoi, ținîndu-se puțin de latura gardului, coborî rîpa ce ducea către Mare. Zaplazul nu se oprea decît în apă. Era prea ridicat să-l poată sări cineva, și prea des să te strecori prin ulucile lui.

Irena îl măsură cu ochii și zîmbi încurcată. Adevărată împrejmuire de cetate ! Teritoriu interzis ! Hm, noroc că Vinc nu ținea și cîini, nici pe plaja pustie nu vagabonda nimeni, la ora asta.

Dacă nu-i acasă ? Ce va face atunci ?

Ridică din umeri și se decise să încerce singurul mijloc de a pătrunde înăuntrul curții. Agăță de o

ulucă guvizii, covrigii, apoi pantalonii și bluza, își azvîrli peste gard pantofii cu talpă înaltă, pe urmă intră în mare.

Apa era caldă, abia încreţită de valuri. Spuma lor fosforescentă se topea moale pe plaja mică, delimitată de cele două laturi ale gardului, sau trecea clipocind sub un ponton de scînduri negre. La capătul acestuia, găsi o scăriţă de lemn, pe care o urcă.

De pe ponton, casa se vedea perfect ; stuful acoperișului părea nins de lumina lunii, pereţii de var sclipeau, ferestrele erau deschise, odăile oarbe.

Femeia își descoperi pantofii în iarbă, își îmbrăcă frisonînd lucrurile și se grăbi să ajungă pe prispa casei. Îi era puţin frig. Ascultă o clipă foșnetul mării, ţîrîitul gîzelor de prin ierburi, lătratul depărtat al unor dulăi. Din casă nu se auzea nimic.

Vîrî capul pe un geam și privi în interiorul luminat ușor de razele lăptoase ale Lunii.

Vinc dormea. În cameră, pe masă și pe lîngă pereţi, erau împrăștiate niște hîrtii mari, probabil cu schiţe și desene.

„O să se supere dacă-l scol ?“ gîndi, ciocănind totuși de două ori în cercevea.

Bărbatul se răsuci în pat, își vîrî capul sub o pernă mare, și dormi mai departe.

Nerăbdătoare, intră prin fereastră, și abia atunci Vincenţiu se deșteptă, sări brusc din așternut și rămase în faţa Irenei buimac, ciufulit, cu ochii cîrpiţi de somn.

— Visez ? mormăi ca pentru sine, zîmbind, încă nedesmeticit.

— Pot să intru ? surîse la rîndul său femeia, prinzînd un curaj nebun, căci pe faţa lui Vinc pîlpîia acum o satisfacţie afectuoasă, chiar bucurie.

În loc să-i răspundă, desfăcu braţele, tăcut.

— Chiar pot... pot să dau buzna ? se bîlbîi Irena, nimerind de-a dreptul la pieptul lui. Pot să intru ? repetă prosteşte, intimidată oarecum, pe urmă se

trezi apăsîndu-şi buzele pe pijamaua lui, în dreptul inimii, şi lipindu-şi obrazul de locul sărutat.

Bărbatul îşi opri cuvintele pe care-ar fi vrut să i le spună, în neştire : „Unde-ai fost ? Te-am căutat după-masă, în oraş, la tine... Am aflat că *el* e plecat. Te-am căutat, deşi nu voiam, dar... Şi te-am aşteptat... Ştiam că vii. Te aştept, ştiind că vii... Şi totuşi... Aşteptarea... Ce ştii tu ce e aşteptarea ? Nici eu nu prea bănuiam, uitasem sau... Timpul devine plumb, spaţiul — teroare a ceva ce-ţi lipseşte... În tine se dilată o nerăbdare uriaşă, creşte un ţipăt prelung... Aşteptam... Începeai să nu vii. Să nu mai vii. Era... nepoliticos. Ilogic. Enervant. Dar dacă nu vine ?... În sfîrşit, n-are rost, eşti aici... *Aici-acum-aşa*".

Nu rosti nimic. O înlănţui doar cu braţele. O sărută. Irena tremura. Bluza, costumul de baie erau jilave.

„Ce naiba face, de unde vine, din ape ?" se mira în sinea lui, apoi se înduioşă, amuzat de gîndul că numai prin mare, înotînd, a putut ajunge pînă la el.

Pielea ei netedă, înfiorată, mirosea a ozon şi a sare.

*

Vincenţiu se deşteptă tîrziu dimineaţa. O vreme nu deschise ochii, ca să-şi mai prelungească mulţumirea aceea profundă, existentă în el încă din timpul nopţii.

În odaie nu se auzea decît tic-tacul pendulei tiroleze. Nici un alt zgomot. Bănuia totuşi că Irena e prin bucătărie, ori pe prispă. O simţise în zori, umblînd uşurel prin casă. Nu plecase.

O undă de euforie îl traversă, gîndindu-se la ea. Se agăţă de bucuria asta fragilă, autentică, atît de rară în ultima vreme în existenţa sa, şi de o suavitate nouă.

Cu infatuarea lui lucidă, argumentîndu-şi încăpăţînat încă o dată incapacitatea de a mai iubi, de a mai crede în iubire, se miră că simte acum nevoia de a şi-o imagina pe Irena ca pe un vis, ca pe o

irealitate, despuind-o de toate trăirile exterioare, aducînd-o din nou *înlăuntrul lui,* încercînd s-o izoleze de altele, de ea însăşi, s-o decanteze.

De ce oare ? Să fie un semn că se îndrăgostise ? Iar ?

Toată viaţa fusese îndrăgostit de femei. Nu de una, de multe, realizînd din multiplicarea asta de fiinţe un fel de sinteză amorfă. Don juanism trufaş... Toată viaţa a iubit — egotist — doar ceva din el însuşi, ceva ce fusese hrănit mereu cu elanul către iubire, cu aşteptarea unei desăvîrşiri, cu orgoliul iubirii de sine. Orgoliul ăsta urla în Vincenţiu şi cînd se dăruia muncii de regizor, şi cînd se întîlnea cu vreuna din noile lui cuceriri. Se ştia bine pe sine. Se cunoştea perfect.

Dar acum nu se mai înţelegea. Simţea, firește, pentru Irena o atracţie puternică, deşi oarecum inexplicabilă, căci odată sorbită fizic, setea lui carnală ar fi trebuit să i se stingă, aşa cum i se întîmplase de nenumărate ori în aventurile sale efemere. De obicei, cînd destinderea lua locul voluptăţii, căutate şi smulse aprig, resimţea o detaşare aproape totală faţă de femeia aceea, oricine ar fi fost. Nu-i mai îndura nici măcar atingerea neintenţionată a mîinii, a genunchiului, a umărului. Se smulgea de lîngă ea, cu o senzaţie de scurt-circuit insolit, poate maladiv, arătîndu-i o deferenţă totuşi blajină, dorind s-o vadă plecînd cît mai repede. În erotismul său funciar, Vincenţiu socotea de obicei că femeia trebuie să se mulţumească, şi chiar să-i fie recunoscătoare, pentru că-i dăruia, cu toată sinceritatea momentului, un soi de amiciţie exuberantă. Nu admitea să fie dependent, înlănţuit afectiv ; era mereu disponibil altor experienţe, credincios doar unui fals scepticism şi complexului său dionisiac, de care era mîndru, îngrozitor de mîndru, şi doar rareori întristat în mod confuz.

Acum, deşi Irena abia se desprinsese de lîngă el, aştepta s-o revadă, cu aceeaşi bucurie neliniştită cu care aştepta să se adîncească apoi în desenul, in-

tuit mai demult, şi care tocmai i se clarificase în minte — schema celui de-al cincilea grup de montaj din *Ondine*.

Se pregătea să deschidă cu prudenţă pleoapele, căptuşite încă mîngîios cu viziunile sale lăuntrice, cînd uşa casei pocni şi Irena veni în fugă la patul lui, agitîndu-i ceva pe la nas.

— Somnorilă, scoală ! Dacă vrei să mănînci. Dacă nu, mănînc eu singură aste zece delicii !

Vinc se uită chiorîş, amuzat şi contrariat, la guvizii negri şi durdulii, pe care Irena îi balansa pe deasupra lui, gata-gata să-i şi azvîrle — te pomeneşti — pe pernă.

— Ia plevuştile astea moarte de la nasul meu, te rog ! Au un miros, pfuii ! şi se strîmbă, mimînd dezgustul.

Ea lăsă capul pe spate şi adulmecă şirul de peşti cu pofta unei vidre sau mîrliţe flămînde.

— Mmm... Eşti un regizor nedemn de universul ondinelor. Ce ai cu bieţii mei guvizi ? Sînt proaspeţi. Au un miros divin... iar peste un sfert de ceas, prăjiţi, vor fi şi mai divini. Şi cine mai zice că-s plevuşti va primi doar o coadă şi-o mustaţă făcută scrum. Eu mor de foame.

— Nu mă mir, zise, maliţios.

Îi ignoră aluzia, cu graţie.

— N-ai de gînd să te scoli ?

— Nu pot. Sub pled sînt gol-puşcă, şi mi-e... ruşine.

Îl privi acum de-a dreptul înveselită.

— Oo... Bine atunci că aceşti patru pereţi n-au ochi şi urechi. Ar fi uneori scandalizaţi...

— De ce ? protestă Vinc în glumă. Şi jucă scena indignării pudibonde : Am spus oare vreodată ceva ce nu se cade, am făcut ceva ce i-ar umple de oroare ?

— O... nu ! rîse Irena, înroşindu-se.

— Atunci să ştii că se vor fi scandalizînd de minciunile tale delicioase.

— Vinc, nu mint... Nu-mi place să mint. Şi n-ar avea nici un sens... cu tine.

— Nici cînd... nici... Închise ochii, tulburat, auzind din nou în sine glasul ei de azi-noapte, pătimaş, întretăiat de sărutările lui ; cuvintele acelea murmurate : niciodată... nimeni... bucuria aceea insolită şi...

— Am spus ceva ce nu se cuvine ? se îngrijoră deodată, venind mai aproape de pat.

— Da, declară Vinc, radios, pregătindu-se din nou să joace teatru, ca s-o distreze, să-i îndepărteze neliniştea din ochii deveniţi gravi, pînditori.

— Ce ?

— Ai spus că... În fine, că sînt... frumos.

— Şi ?

— Şi... nu numai că sînt de o frumuseţe simiescă, dar mai sînt şi pudic ca o fecioară, şi zău că nu pot să mă scol din pat, dacă nu te întorci cu spatele, pînă ajung la baie.

Cînd veni în bucătărie, masa era aşezată pentru două persoane, guvizii sfîrîiau în tigaie şi cafeaua se umfla în ibric.

— Hm... Ce mireasmă ! făcu Vinc, aşezîndu-se pe un scaun. Nu mi-ai povestit cum de ţi-ai procurat peştii. Ţi i-a adus vreo undină, un triton, un cabir ? Sau au venit la mal, dansînd ?

— I-am prins singură, aseară !

— Zău ? Te-ai distrat aşadar şi ieri ? Ai fost la pescuit ? Cu cine ?

— Cu nenea Ili, un neurolog, prieten cu tata.

O privi lung, neştiind ce să creadă.

— E unicul meu prieten... mărturisi femeia, întristîndu-se. Sînt... foarte singură, crede-mă.

Bărbatul nu comentă nimic. Se ridică de la masă, scoase dintr-un dulăpior două cești fine, chinezeşti, şi turnă cafeaua neagră în ele. Îi întinse întîi Irenei.

Îl urmări îngîndurată, pe urmă brusc, îşi scutură părul căzut pe frunte şi rîse cu sfidare falsă :

— De fapt, de-asta am venit aseară. Să-ţi spun că sînt... că mă simţeam foarte...

Vinc se aplecă peste masă şi o sărută pe obraz. Apoi scoase o tabacheră şi-i oferi o ţigară.

— Nu-mi place să fumez ţigară.

— Narghilea sau pipă, n-am.

— Am eu, surîse Irena şi luă din buzunarul de la spate al blugilor pipa micuţă, pe care şi-o vîrî în gură.

— Fumezi... fumuri ?

— Cam aşa ceva. *Fumuri arheologice din lulele preistorice* — cită ea, apoi îi întinse lui Vinc pipa.

— E adusă din Filipine. Bietul tata avea manii de colecţionar. Din călătoriile lui, sau de pe la anticarii de-aici cumpăra mereu lucruşoare de artă, dezechilibrîndu-şi bugetul. Vrei să mi-o umpli cu o ţigară fărămiţată ?

I-o umplu cu tutun, admirînd-o. Era din fildeş şi închipuia un boboc de lotus, sculptat cu migală. Pe urmă, o studie pe Irena, cum încearcă să şi-o aprindă, fără dexteritate.

„O mică snoabă. Vrea din nou să mă epateze, zîmbi în sinea lui. Totuşi, nu e chiar snoabă sadea, pare atît de naturală... mai curînd... Extravagantă, poate. Dar nici «extravagantă» nu e termenul potrivit pentru ea. E ceva bizar, nu-mi dau seama bine. Oricum, nu ştie să tragă din pipă."

— Ai uitat să fumezi, sau n-ai ştiut niciodată ?

Cu un gest, îşi goli pipa în scrumieră şi bău cafeaua, oarecum enervată.

„Ce mi-o fi venit să i-o arăt ? Crede că mă laud cu... Oare de ce am luat-o cu mine de-acasă, cînd, evident, *nu fumez pipă*, nici n-am fumat vreodată"...

Irena intuia că *pipa asta* are o poveste, un tîlc, o importanţă anume. Nu-şi putea lămuri ce o leagă de micul şi graţiosul obiect de fildeş. „În orice caz, îşi spuse, va trebui să fumeze de azi înainte, ca să nu se facă de rîs".

Din nou o asaltară îndoielile. Ce o să creadă Vinc despre ea ? Măcar dacă i-ar putea spune despre căs-

nicia ei ceva plauzibil... Ar putea părea amorală ideea *singurătății ei* profunde, sincere — dacă totuși acel Alex...

— Ai vreun necaz ? Uite ce dimineață frumoasă e afară !

— Vinc... știi... atunci cînd m-ai întîlnit... nu eram beată... doar amețită... eram...

— Nu-i nevoie să-mi explici.

— Nu, nu e ce crezi. Avusesem un accident... un mic accident... mă lovisem la cap... am făcut recent și radiografia. Nu e nimic grav — dar atunci eram... complet...

Se gîndi, chinuită, că nu va avea răbdare pînă nu va face narcoanaliza aceea. Să afle cît mai repede ce s-a întîmplat cu ea. O să-i telefoneze doctorului chiar *azi*.

— Te superi dacă plec ?

El puse ceașca pe farfurioară, cu zgomot.

— Nu. Mă supăr însă dacă mîine sau poimîine, cînd vei veni, o să fii tot așa de udă... și de... prostuță.

Ea îi aruncă un zîmbet copilăros, recunoscător, aproape fericit.

— Am să-mi iau un prosop.

— Nu-i nevoie. Ia mai bine asta, și trăgînd sertarul mesei din bucătărie, scoase o cheie enormă de fier și i-o dădu.

— O să-ți las pipa în păstrare... Gaj...

— De ce ?

— Nu știu. Așa.

Peste o zi, Irena se afla la policlinică în cabinetul alb al lui Iliescu, numai ea cu doctorul.

O așezase pe pat și se pregătea să-i injecteze în venă conținutul din perfuzorul instalat pe o mică tijă metalică.

— Nu ești obosită ? Ești gata să facem o probă ?

— Da. Ce-o să mi se întîmple ?

— O să-ți injectez lent preparatul... e ceva nou... inofensiv... Egolin... sper să nu adormi, ci doar să

intri într-o somnolenţă superficială — zîmbi el — să devii vorbăreaţă... ca la o spovedanie.

— Şi-atunci, o să-mi amintesc lucruri importante ?

— Poate da. Pentru mine, unele lucruri tot vor fi edificatoare. Sper. O să le înregistrez pe bandă şi o să le analizăm. Hai, nu-ţi muşca buzele. Întinde-te. Dă-mi braţul drept.

Îl ascultă, puţin speriată. Pe măsură ce lichidul îi picura în sînge, ochii i se împăienjeneau. Auzi ţăcănitul magnetofonului pornit, apoi, ca printr-un zid de vată, vocea doctorului :

— Te-ai simţit bine de cînd nu ne-am văzut ?

Se străduí să spună liniştită, deşi simţea că-i vibrează capul, îndeosebi celulele feţei, ale buzelor, ce-i păreau uscate şi umflate îngrozitor.

— Da. Minunat... Dacă n-ar fi fost teama... Teama... Nu scap... n-am scăpat de... Ea.

— De cine ţi-e teamă ? Cînd te cuprinde teama ?

— Cînd sînt singură. Doar cu ea... Mi-e teamă de... de fiinţa aceea nevăzută... Un fel de dublu al meu... Dar nu, nu e nici un dublu, e... alta... Alta...

— Şi ce-ai făcut în aceste zile ? Ena, nu adormi, spune...

Medicul strînse uşor robinetul perfuzorului micşorînd sensibil scurgerea lichidului.

Femeia oftă adînc şi vorbi, abia auzit, bîiguind :

— Am... Am fost... şi l-am văzut... pe el... ah... ce bine era... linişte... acolo... minunat... nu vreau... nu, nu vreau să... să afle că...

Gîfîi deodată, începînd să plîngă încet, potolit.

— Să afle... ce ? Răsună în capul Irenei, necruţător, şi totuşi depărtat, glasul cuiva. Acel glas îi poruncea, sau o ademenea, sau o obliga, da, o obliga să spună mai departe, să povestească tot, mai ales coşmarul ce începuse demult, parcă într-o marţi... Sau nu, oricum... fusese înainte de... de furtună... de Vinc... de...

Şopti în neştire, mai departe, legănîndu-şi capul ca în valuri.

— Că sînt... că voiam... să mor... am vrut să mor...
— De ce ? Caută să-ţi aminteşti, Ena...
— Nu ştiu... ba da... din cauza lui... A lui Alex...
— Cînd s-a întîmplat asta ?
— ...Mai demult... parcă Marţi...
— Ai căzut în timpul furtunii în mare ? Sau înainte de furtună ?
— Da... Înainte... n-am căzut... Am... am mers spre furtună... spre vulpile... din apă... Ah... vulpile... atît de albastre,... urlau hămesite... şi muşcau din... din mine... reci... ameţesc... mi-era rău, mi-e rău şi acum... frică, frică... mi-e frică... Şi mama, mama a strigat sfîşietor de pe mal : Ena, Enişor, Eni...
Era pe malul *de dincolo*. Alb. Înalt... Un alt mal vînăt, s-a făcut şi el alb... alb-zdrenţe... şi s-a prăbuşit peste mine...
— Dar te-ai luptat cu valurile ? Ai înotat... Aminteşte-ţi, n-ai vrut să mori, ai luptat, nu-i aşa ?
— Poate... Nu luptam... zburam... Şi apoi îngerii... Cumpliţii... Nu, Rilke nu... dar cine spune, spusese *„În noaptea asta moartea... moartea stă cu noi la masă ?“*... Doar cu mine... La masă am băut ceva sărat, ca lacrima... Am vrut... *Tulbure mireasă*... eram... Apa era rece... Şi... *Înaltă, despletită*... M-a înşelat... Marea înşeală... Ca el... M-a înşelat oribil, oribil... Tot timpul, oribil... Cînd i-am văzut maşina... Era... Stînd acolo, în curtea hotelului... Am vrut să mor... Să mor... De aceea...
— Cînd s-a întîmplat asta ? Marţi ? Pe furtună ?
— Nu. Mai înainte... nu ştiu exact... Duminică... sau Sîmbătă... El a plecat în călătorie Luni. Duminică, da. Era multă lume cu maşina, la hotel, acolo...
— Ţi-a spus cineva că el e la hotel ?
— Da. Mi-a scris... Nu ştiu cine. O anonimă. Oribilă... Dezgustătoare. N-am crezut... Îmi scria cu cine... N-am crezut... Nu...
— Şi l-ai văzut la hotel ? L-ai surprins cu o femeie ?

— Nu... nu era cu... Am așteptat... Afară l-am așteptat...

— L-ai văzut cu cineva, deci ?

— Da. Era în cameră, sus... Și a coborît după două ore... N-am intrat atunci în Mare... L-am văzut... El era cu... *El, el*... Mor... Sau mi-e somn... Mi-e din nou *dordemoarte* dor de... și frică... mi-e dor și mi-e frică... *Nuvenimamăiartămă*... Alex, nu cred, nu pot, *nupot* e oribil... oribil dar adevă...

Glasul doctorului vibră acum *chiar înlăuntrul Irenei,* ca și cum se întreba singură, fără vocea sa, ci cu un timbru străin, grăbit, intransigent.

— Gîndește-te la accident. La lovitura aceea... Cînd te-ai lovit ? Demult ? Sau acum cîteva zile ? Caută să te concentrezi, Ena. Important e să aflăm... unde erai... *cînd* te-ai lovit... *cînd* ?

Ea suspină, vorbind oarecum mirată.

— E important ?... importantă... lovitura... timpul... trei zile, trei luni, la fel de fără... fără ceva important...

— Concentrează-te, Ena, te rog. E important să știu. Cînd te-ai lovit ? Unde erai... Cu cine ?...

Femeia păru că nu-l aude o clipă, apoi răspunse, la început surprinsă, pe urmă din ce în ce mai agitată, și mai iute.

— Eram acolo... Unde să fiu ? Cu ei... Și cu sturionii... În apă. Ce frumoși păreau sturionii... Cu platoșele lor îmbrobonate de argintul aerului... Și ce multe, multe, multe stele... Plutind... Nevătămate, prizoniere... Nu puteam ieși din haloul transparent... Ca și celelalte vietăți... din Mare... Au venit pe urmă alți pești... Cîrduri-cîrduri... Magnet... Nu sînt înăuntru, *ci afară,* la granițele de lumină... Uite-i... zvîcnesc neliniștiți, atrași... de magnet. Între ei și mine era, e un geam... Luminos, transparent. Nu... Nu-i sticlă, e un altfel de perete... substanță... energie... Peștii sînt afară. Eu, eu... *Eu am rămas atunci înăuntru,* ca într-un acvariu... Era un loc ciudat... închis, transparent... luminos... doar eu și străinii, grecii aceia blînzi... ciudat de tăcuți... și totuși mi-au vorbit,

m-au întrebat... Doar cu ei, *eu în acvariul lor*... totuşi nu, nu-i acvariu, e Marea însăşi... o parte din ea... o enclavă transparentă... Şi am trecut printr-o ecluză sau culoar, nu atunci, mai tîrziu, *după ce am murit*, după ce m-au lovit cu ghearele, ţipînd, lărmuind ascuţit, feroce... M-au lovit demonii furtunii... unii mici, albi ca nişte gnomi, şi alţii mari, vineţi... Grecii aceia i-au lăsat şi pe ei... pe ei, pe gnomi... o vreme, în enclavă. Dar... s-au preschimbat prea iute, morţi fiind, în pescăruşi vii. Şi nici vii nu vorbeau, ci ţipau, fără înţeles, fără raţiune. Grecii m-au luat atunci *numai pe mine*, la ei în vas, în submarin... Da, Era un vas ce umbla la adîncimi mari... Deşi nu... n-avea formă de submersibil... nu era obişnuit... era... era... M-au speriat...

— Cine ? Grecii, străinii ? întrebă nerăbdător doctorul.

— Da, fiindcă... îi auzeam, le auzeam vocile cîntătoare, păreau... un cor din Sofocle... frumos, sublim... Căci *Ei* vorbesc toţi deodată în cor dulce, gîndesc la fel, simultan, privesc la fel, din toate părţile... ca o fiinţă nemaiîntîlnită, cu zeci de glasuri, cu zeci de conştiinţe-asemenea, cu zeci de ochi la fel, toate, toţi într-un... într-un singur trup... ce nu e trup, ci masă fluidă... ceva... val uriaş. Nu le-am văzut trupul, dar i-am simţit... *l*-am simţit într-un fel... energie reţinută... extaz... Şi mi-au explicat cum sînt ei... ah... ce mult uit... am uitat... nu ştiu cum arată... dar m-au salvat... ei m-au salvat... mă bucur că ei...

— Grecii te-au salvat ?

— Nu sînt la drept vorbind greci. Au vorbit însă greceşte şi m-au salvat... acum... nu ştiu ce vor de la mine... cu mine... parcă mă urmăresc... mi-au redat viaţa... zic... o parte din mine e a lor, ziceau... o parte în legătură cu ei... un, un... n-am înţeles cuvîntul... Spuneau *„nuteînţelegem, dar vrem* să te ajutăm... şi *tupenoi*... ajuţi şi... şi atîta mi-au spus... ah... am uitat, m-au făcut să văd... fantastic... ziceau... la ei, în planeta lor... spaţii, lumini... arhi-

tecturi și plante... se schimbau toate veșnic, la adierea vîntului... care nu e briză... e logos... gînd... umpleau spații vacante, le colorau, le schimbau... vedeam fugar, se ștergeau, piereau, se nășteau... parcă luasem ceva... povestea tata... peyotl... nu, peyotlul — mescalina... sau pakla-ka-dâva ?..." „Floare ce înminunează"... Nu ochii... ci ochii minții... ei, grecii, ca niște zei... m-au îmbătat... m-am îmbătat apoi singură cu ceva tare... amar... whisky ?... Dar mai tîrziu... cînd eram pe uscat... cu... Vinc...

Și străinii m-au pus să traduc culorile... dar nu eram în stare... limba lor e ciudată, plină de cifre, formule și legi și eu... sînt neputincioasă... trebuie să le traduc pentru... pentru... nu știu pentru cine, dar trebuie neapărat să traduc în culori și în sunete, adică în cuvinte, în... M-au întrebat, ca și tine „de ce *decevreausămor* de ce e iubirea *meamoarte* și ce e *dordurerefricăbucurie*... e culoare ? vibrare ? ce e... de ce e... ah... și n-am știut cum să explic... simple cuvinte... simple, grele, astea... frică, moarte, durere, iubire, uitare, *om-viață*... N-am știut să le traduc. Uitasem elina sau... Mi-era teamă de mine, de ei... și totuși... cît de buni erau... și m-au vindecat... de lovitura cauzată de... geamandura, geamandura din apă... era și ea în enclavă... sau nu... mă lovisem de ea mai înainte, în furtună... mă durea, sîngeram, deși murisem parcă... și ei m-au vindecat... *eimauvindecat*... și m-au scos la țărm... pe ploaie... în stațiune... să aflu... să le spun... Și el, fără să fie ce era, s-a preschimbat în Vinc... și a luat trupul lui Poseidon... m-a posedat... nu, m-a iubit... ca un zeu, deși muritor... ca mine ... Și azi-noapte, și ieri... i-am ascultat... auzit... sufletul de... om bun... ah... în palmă i-am simțit suflul, sufletul... imponderabil, ușor, cald... îl iubesc, cred, simt... sufletul, răsuflarea lui... mă bucur, cît mă bucur că nu sînt moartă... nu vreau deloc să mor... vreau să mă bucur... vreau... să-l aud, să-l văd... pe Vinc... să mă scape de aci, din valuri, din... ah... din...

Şi strigă : Vinc, ia-mă de aici ! Vinc ! Vinc !

Doctorul se îngrijoră, căci Irena se zbuciuma pe patul alb de consultaţii, luptînd parcă într-adevăr cu valurile. Strînse robinetul perfuzorului, opri magnetofonul, o scutură de umăr, o bătu uşor pe obraz :

— Trezeşte-te, fetiţo... Hai !

Îi dădu să bea o cafea amară şi foarte tare, împreună cu o pastilă de benzedrină. După un timp destul de lung, cînd ea îşi reveni şi se linişti, o întrebă dacă vrea să audă înregistrarea de pe banda magnetofonului.

Trebuie — îşi spunea Iliescu — în folosul ei, să-şi recunoască în mod deliberat, în stare de veghe, unele afirmaţii, impresii, pentru a-şi sili mecanismele memoriei să redescopere adevărurile.

Ce-l punea pe gînduri, împiedicîndu-l oarecum de la o concluzie prognostică, erau însă acele „onirisme", acea halucinoză subacvatică de personagii pe care ea le definea vag cu termenul impropriu de *greci,* divagînd asupra limbajului lor, situîndu-i într-o lume extraterestră. Nu-l surprindea excesiv. Irena era o imaginativă, dar convingerea cu care-şi depăna haotic povestirea, şi mai ales faptul că narcoanaliza *trebuia* — cel puţin teoretic — să desghioace *numai adevăruri,* îl deruta. *Puteau fi adevăruri ?* Şi atunci ? Atunci se găsea el însuşi în faţa unui caz, unei întîmplări de domeniul fantaştiinţei. Admitea greu... dar trebuia să admită... Se isca în el acum, nu atît curiozitatea detaşat-profesională cît, pur şi simplu, pasiunea de a explora insolitul situaţiei.

Ceea ce realmente îl alarmau însă, erau afirmaţiile despre un „dublu" al ei. Dedublarea personalităţii o ştia un semn grav, semn al unei schizofrenii. La Irena nu putea fi schizofrenie... lipseau alte elemente... Lipseau sigur... şi apoi, cert era traumatismul, comoţia... electroencefalograma...

Se întoarse brusc spre femeie, întrebînd-o avid, cu ochii.

Irena admise. Doctorul declanșă banda de la capăt.

Vizibil năucită de propriile sale relatări, Ena se înroșise și părea jenată la culme. La sfîrșit, se bîlbîi, impresionată :

— Nene Ili, ce se poate înțelege din ... din această avalanșă de elucubrații ? Sînt grav bolnavă ? Incoerența asta... e ?...

— Nicidecum. Orice om, în stare de vis sau drogat, ar spune tot felul de lucruri, fantastice. În parte, neadevărate. Totuși unele fapte reale pot transpare cu oarecare limpezime. Și prin repetiția, prin insistența lor se impun ca adevăruri parțiale.

— De pildă, la mine... ce-ai alege dumneata ?

— Întîi că ai avut o lovitură la cap și că ai fost la un pas de moarte — accident cu sau fără intenție, n-are a face...

— Ba da, pentru mine... da.

— Să zicem că da... deși, ține minte, și repetă-ți mereu : Psihologic, *nu* ești tipul înclinat spre sinucidere. Te cunosc de copil, îți știu antecedentele. Dacă ai vrut o clipă să te sinucizi, ai făcut-o surescitată, într-un moment neconcludent pentru instinctul tău de conservare. Și n-ai repeta un asemenea gest. Iubești viața, e evident. Și foarte normal.

— Totuși... am scris și un bilet... uite.

Irena scoase din geantă scrisorica găsită la gazdă și i-o dădu.

— *„Iartă-mă, n-am putut alege altă cale“*, citi Iliescu. Ei și ? Un rînd confuz... Care cale ? Poate ai vrut să te desparți de el, nu altceva. Amintește-ți : Ai vrut să te desparți ?

— Da. Acum parcă da. Încep să-mi aduc aminte... făcu înfrigurată femeia. În ultimul timp — n-aș putea spune ce durată, poate un an, doi — îl suspectam. Alex, al cărui portret încep să mi-l reconturez, era ciudat, dispărea nopți întregi prin port cu prietenii lui efemeri, făcea beții... Mă implorase — îmi amintesc bine — mă și amenințase o dată să nu spun la Institut că frecventează baru-

rile din port... Şi... Scena cu hotelul... banda mi-a rememorat-o... Oribil... Nene Ili, *cum părea* Alex în societate şi în ochii dumitale ?

— Impenetrabil. Distins. Rezervat. Sclipitor în mediul lui. Foarte atent cu tine. În societate, vreau să spun, era foarte curtenitor cu tine... Ireproşabil, în genere... Dar... închis, omul cu care poţi sta douăzeci de ani alături, fără să ştii ce gîndeşte...

Se opri. N-avea rost să-i spună tot ce bănuia. Totdeauna i se păruse acest Silvian un pedant, deşi ireproşabil. Dar acum două zile, impresionat de boala Irenei, discutase cu un coleg de-al lui Alex — din păcate un fel de rival de-al său, un om care-l detesta oricum pe Silvian şi-l vorbea de rău cu plăcere. Omul insinuase că Alex... că rectorul oprise chiar un fel de proces... că Silvian plătise o sumă de bani făpturii aceleia, desigur abjecte (admitea şi duşmanul lui Silvian că fusese o creatură abjectă), să-şi retragă acţiunea de la tribunal.

— L-am iubit ? M-a iubit ? murmură femeia.

Doctorul o scrută cu o compătimire mai mult decît părintească.

— Fetiţo, nu mai are importanţă. Nu te mai frămînta. Probabil l-ai iubit, v-aţi certat... l-ai surprins cu cineva... Nu păreai un Othello feminin... Deşi totdeauna ai avut gust, chiar atracţie deosebită pentru teatru, pentru artă... ca şi în prezent, nu ? Şi acum pari foarte atrasă de... acest regizor...

— Într-adevăr, mărturisi încurcată. Deşi... nene Ili, mă crezi sau nu, dar trebuie să-ţi spun... Parcă nu sînt *eu*, eu... Parcă mă împinge o forţă oarbă spre el... spre Vinc... E vreun semn... vreo urmare de la... fac cumva o fixaţie ?

— De ce îţi pui iarăşi asemenea întrebări ? Te-ai amorezat ca o fetiţă, asta e.

Ena se aşează pe patul alb, turceşte, aşa cum obişnuia şi cînd era mică. Trase aer, adînc în piept, de parcă ar fi vrut să se scufunde sub un val uriaş.

— Mă întreb... din cauza... din pricina *străinilor* acelora, a *grecilor*... sau, mai bine zis a impresiei

mele că... o impresie stranie... n-aș spune-o nimănui, însă dumitale... poate mă ajuți să scap de teamă... de...

— Ce e ? E în legătură cu *„dublul"* tău ?

— Poate... Mi-am amintit însă... despre *grecii*... despre străinii aceia.

— E foarte probabil să te fi salvat niște greci. Punct. Așa cum îi descrii tu, cum i-ai descris sub efectul Egolinului sînt de-a dreptul... personaje fantastice, născociri de-ale tale.

— Nu știu ce să zic. Mi-am amintit, mi-au revenit, sau... în fine, am aflat acum niște amănunte... Cum arată — aproximativ.

— Cum arată *ei*, grecii ăștia ?

— Te interesează ?

— Firește.

— Nu știu cum să încep... Într-adevăr, e fantastic ce-mi trece prin cap... e... uluitor...

Oftă, zîmbind stînjenită.

— Spune, te rog.

— Am senzația bizară că sînt, intermitent firește, în legătură cu acei străini, care mi-au vorbit grecește... și acum, și aici...

— Nu te agăța de fraza ta subconștientă de pe bandă. Acolo ai făcut niște formulări tipic fanteziste, prin asocieri bizare, aveai o stare onirică... înțelegi ? Sau ceva similar.

— Acum sînt însă trează. Și tot... îi *aud*... sau... *simt*, intuiesc ceva ce-ar trebui să fie vocea cuiva, deși e numai gînd.

— Spuneai că ființa asta iluzorie apare doar cînd ești singură.

— O *aud* numai eu. Dar apare și alteori. S-a... manifestat și azi-noapte...

Se înroși îngrozitor.

— Azi-noapte, cînd eram cu Vinc... Părea uluită, fascinată de ceea ce simt... simțeam... eu... și el... amîndoi la un loc... de... Ea, ființa aceea, care nu pare a avea nici simțuri, nici trup ca al nostru, nici organe de recepție pentru simțurile noastre...

Doctorul Iliescu îi aruncă o privire îngrijorată, plină de curiozitate și de intensă așteptare.

Din nou, Irenei îi păru un batracian sacru, blajin, trezit din somnolența lui obscură de o explozie ivită neașteptat, a cărei lumină exista parcă mai dinainte, sub pleoapele sale grele, pergamentoase.

— Cum arată iluzia aceea a ta ?

— E... ceva fără contur precis... ca norii sau ca un protozoar uriaș, dar, firește, nu e o ființă primară, dimpotrivă ceva foarte complex... seamănă cu o nebuloasă fuziformă, bleu-pal... E alcătuită din ceva fără densitate. Printr-o contracție a substanței sale poate pătrunde materia, apa, piatra sau chiar un corp ca al nostru. Poate că vrea să ia contact cu materia, cu lumea noastră. În orice caz, știu, mi-a spus vocea aceea lăuntrică, dacă vrea să intre în contact cu substanța noastră, nu vrea s-o distrugă, o face doar pentru a o analiza, a o simți ca pe-un înveliș — *dinăuntru spre afară*... Nu știu cum să explic... Oricum, dă o atenție deosebită materiei în care intră, se inseră, mai bine zis legilor ei, o vreme...

— Dacă e o iluzie fără formă precisă, umană, de ce crezi c-ai fost salvată de niște greci ? Asta nu reiese prea limpede din povestirea ta făcută sub efectul Egolinului. Îți amintești unele amănunte ? Ce te-a făcut să le spui greci ?

— Stai, stai puțin, să-mi rememorez. A... da... mi s-a părut că străinii aceia îmi vorbesc *toți deodată*, ca un cor...

— Ai spus asta și în narco. Vorbeau în cor... Vorbeau însă *grecește ?* Cum îți explici ? E contradictoriu, de vreme ce ți-au transmis telepatic idei — deci nu cuvinte într-o limbă anumită, ci idei — în limba ta maternă.

— Și totuși am vorbit cu ei și grecește. La început. Mai exact, m-am căznit eu să vorbesc elina... cît știam... prost... Fiindcă... ah ! fiindcă... acum îmi amintesc — dar e ilogic !

— Continuă totuși. Ce ți-ai mai amintit ?

Ea ezită, apoi urmă :

— Imediat după ce m-au salvat de la înec, mi-au spus că au mai fost o dată într-o călătorie prin lumea noastră... demult... cam pe vremea lui Sofocle... Şi că atunci au salvat de la înec tot o femeie... cu care au încercat iniţial să discute. Nu s-au înţeles deloc cu ea. Era o biată fiinţă foarte speriată, cu oarecare cultură — o hetairă pare-se — îi credea *zei,* zeităţi... N-a fost chip să-i scoată din cap că *nu sînt zei,* că nu sînt nici mesagerii lui Zeus...

Pe mine, primul lucru care m-au întrebat a fost dacă pămîntenii mai cred în zei. Am spus tot ce ştiam. Am vorbit greceşte şi — acum îmi dau seama ! — abia treptat am înţeles că pentru ei era indiferent ce limbă vorbeam. Acum... acum, fantasma asta care mă... urmăreşte, nu mai vorbeşte elina, îmi transmite mereu idei, cuvinte, însă în limba noastră.

— Şi ce legătură ar exista între fiinţa aceea, grecii tăi, şi tine ?

— Entitatea asta pe care-o intuesc şi o aud uneori e trimisă de străinii aceia — e o parte din ei — detaşată, însă asemeni lor... Şi ne urmăreşte... Acum, de exemplu, e foarte atentă la ce spun eu şi chiar la ce gîndeşti dumneata, nene Ili... Parcă ne-ar analiza, confuz, mirîndu-se de noi, fiind atrasă şi de modul cum îi *văd eu* şi de ce-ţi transmit, prin simţurile şi gîndul meu, *despre ea...*

— Ei bine, Ena, fetiţo, glumi Iliescu tulburat, tuşind pînă la înec, comunică-i din partea mea că e... o iluzie. Şi transmite-ţi şi ţie acelaşi lucru. E o iluzie.

— Mie teamă de ea, continuă femeia, nedînd importanţă celor spuse de doctor, părînd că-şi vorbeşte singură. Dar şi acestei fiinţe... iluzorii îi e teamă uneori de mine. Parc-ar fi nemulţumită, întristată, contrariată de faptul că trebuie să mă urmeze, să mă... urmărească. O înspăimînt. Zău, eu la rîndu-mi, o înspăimînt. Se tot caută. Se tot miră. S-ar

vrea nelegată de mine. Singurele momente cînd e anihilată, sau poate bucuroasă, sînt clipele cînd dorm, şi... cele cînd sînt cu Vinc... cînd... Înţelegi de ce mă zbucium ? Parcă o altă voinţă mă împinge spre Vinc... Parcă n-aş judeca eu — şi n-aş mai avea conştiinţa mea de totdeauna.

Medicul îi puse mîna pe umăr.

— Cred că exagerezi.

— Mi-am pierdut conştiinţa, murmură Irena, conştiinţa mea dinainte de accident... nu mai sînt eu. Sînt alta... altcineva...

— Dialectic vorbind, toţi sîntem altcineva mereu, transformîndu-ne în alţii, treptat, inobservabil, pînă la saltul calitativ... Tot tu eşti şi cea veche, şi cea nouă.

— Poate, oftă deodată obosită, şi căută în geantă un ruj şi un pieptene.

— Arăt rău, nu-i aşa, nene Ili ?

— Nu vrei să mănînci la prînz la mine ?

— Nu. Sînt invitată de Vinc. Arăt rău, nu-i aşa ? M-a obosit şedinţa. Dar mi-a lămurit parcă multe.

— Arăţi bine, zise medicul ca s-o consoleze, neconvins. Şi o să-ţi revii repede.

Îl sărută pe obraz şi-l lăsă singur în cabinetul lui alb, aşezat la birou, cu capul vîrît în umeri, cu fruntea încreţită de gînduri.

După narcoanaliză, două zile în şir, Irena se ocupă cu scuturatul casei. Bătu covoarele, frecă argintăria, lustrui parchetul, spălă faianţa de la baie şi bucătărie, aranjă din nou cămara, bufetele, şifonierul. Făcea totul cu o furie deznădăjduită, deşi metodică, necruţîndu-şi nici un efort, nelăsîndu-şi aproape nici un răgaz de odihnă, găsind chiar un soi de satisfacţie în muncile cît mai brute ale gospodăriei.

Amintirile începeau să i se contureze tot mai intens şi precis. Cele despre copilărie şi adolescenţă, despre părinţi şi fiinţele apropiate, în deosebi.

Viaţa sa cu Alex rămînea încă parţial în umbră, ca şi trecutul apropiat. Nu ştia de pildă numele şi figurile colegilor de la muzeu, nici sarcinile de care răspundea acolo în ultimul interval de timp. În schimb îşi amintea cu exactitate pagini întregi din teza de doctorat, cît şi idei, amănunte nescrise dar înmagazinate cîndva în mintea ei, sau notate în fişe disparate. Aranjîndu-şi dosarele în dulapul florentin, se pomeni dorind cu ardoare să-şi continue lucrarea. Îşi aminti cît o pasionase subiectul acesta, cum luptase să-l impună profesorului cu care intenţiona să-şi dea doctoratul — probabil asta se întîmplase mai demult, de vreun an sau doi, nu putea stabili cîţi. Retrăi însă global şi rapid plăcerea pe care-o avusese strîngîndu-şi bibliografia şi documentaţia, şi scriind unele fragmente.

„De mîine sau de poimîine, o să reîncep să lucrez la *Sirenele* mele, îşi făgădui, închizînd sertarul cu acte al şifonierului.

Lăsase deoparte dosarul cu teza ei, fiindcă îi trecu prin cap să i-o ducă lui Vinc şi să-i ceară părerea. În aceste două zile, oricît de ocupată era, se gîndea la Vincenţiu aproape încontinuu, cu o bucurie egală. Avea mereu în minte imaginea lui, gesturile, frazele pe care el i le adresase, desenele pe care i le explicase (nişte schiţe destul de speciale, tehnice, părînd ciudate scheme geometrice, cu detalii stricte de compoziţii regizorale).

Îi arătase şi cîteva creionări de decoruri, de costume, şi-i împărtăşise, cu un entuziasm ce i se transmisese şi Irenei, ultimele sale idei despre mizanscena spaţială şi despre piesa lui Giraudoux, comparîndu-le cu părerile lui Giraudoux însuşi asupra teatrului, cu concepţia lui Jouvet despre personajele din *Ondine*.

„De ce nu i-am povestit şi eu despre *Sirenele* mele ?“ se întrebă Irena, rememorîndu-şi ultima după-amiază petrecută în casa regizorului.

Îi vorbise atunci mult de „găselniţele“ lui tehnice, de viitoarele-i proiecte artistice, corectîndu-şi

parcă stînjenit patosul mărturisirilor cu afirmații autoironice, cu declarația că e într-una din „rarele sale crize de limbuție lucifeerică" pe tema meseriei drăcești de regizor, și că „face să-l audieze". L-ar fi ascultat ore în șir, atrasă de cele ce-i spunea, de cunoștințele și inteligența lui, dar mai ales captivată de modul cum Vinc își punea în valoare, prin mimică sau printr-o înlănțuire de metafore contradictorii, originale, ideile care-l preocupau.

Se îndrăgostise de el din prima clipă, așa cum definise Iliescu în glumă, „ca o fetiță". Se simțea fericită, dar și îngrozitor de rușinată de izbucnirea acestui sentiment fortuit, nou, și căuta să-și argumenteze că pentru ea iubirea a fost și era întotdeauna o iluzie, o autosugestie, ceva ce poate fi analizat, dominat prin voință și rațiune.

Dar zîmbind își spunea apoi că n-are pic de voință atunci cînd e cu Vinc, sau cînd se gîndește la el. Și se gîndea mereu la ei. Se mișca prin apartament ca în transă, supunîndu-se înadins eforturilor fizice, treburilor casnice, mirîndu-se necontenit de bucuria devoratoare ce palpita înlăuntrul ei.

Sau poate iubirea, fericirea resimțită venea din afara voinței sale ? I-o impunea cineva ? Era oare în legătură cu himera aceea nevăzută, totuși prezentă, devenită ciudat de sensibilă și de prietenoasă în clipele în care *Irena se gîndea la Vinc ?..*

Nu cumva entitatea asta haotică stîrnea în sufletul Irenei mareea aceea de cuvinte stupide și mîngîioase — cuvinte de dor, de dragoste, murmurate doar în gînd, lin, rotitor, pînă la un fel de dulce delir ?

Era invadată uneori intempestiv de acest flux de vorbe nătîngi și parcă magice, nerostite, însă vuind obsesiv și amețitor în sine. Nu știa dacă răsăreau din amintirea ultimei după-amieze cu Vinc, din cele cîteva nopți ale lor sau din ființa ei de totdeauna...

Or... veneau poate din genunile necunoscute ale fantasmei ce-i apăruse *atunci,* după accident ?

Nu-i mai era la fel de frică de *năluca*, de dublul acesta al ei, ca la început. Nu mai credea că i se va substitui total. O irita însă stăruința ei voalată. I se părea că se concretizează, parcă, în anumite clipe, asemenea unei dubluri psihice, cu care ar fi putut purta eventual chiar discuții.

Observase că entitatea asta străină devenea foarte *atentă*, și de o curiozitate maximă, cînd Irena își concentra gîndul asupra *Sirenelor* ei, la fel cum părea subjugată de simțămintele ei pentru Vinc.

Dar Irena înțelegea acum *că o poate îndepărta*, cu un efort de voință. Trebuia doar să-i spună acelei fantasme că nu-i dorește prezența, că o sperie contactul psihic cu ea, că-i face rău s-o știe în preajma ei. Atunci, dispărea parcă întristată și nedumerită. Însă uimitor și absurd era faptul că Irena îi resimțea oarecum lipsa, impusă de ea însăși.

Își spunea apoi că nu trebuie să se gîndească la asemenea stări de dedublare. După cum nu se mai gîndea decît fugitiv și reținut la desperarea dementială încercată atunci cînd se dusese la hotel, ca hipnotizată de anonima infamă primită cu o săptămînă înainte de plecarea lui Alex în străinătate. Cine fusese omul care-o informase despre imoralitatea soțului ei ? Se răzbunase, firește... Dar de ce ? De ce ? Revăzu după-amiaza aceea tulbure așa cum o descrisese și medicului ; acum însă i se contura ca o secvență petrecută demult, într-un coșmar, din care se deșteptase, greu, totuși definitiv.

Retrăi, mult mai atenuat, starea de atunci : sfîrșeala sufletească, convingerea aceea epuizantă că totul din jur s-a schimonosit și întunecat, că viața ei cu Alex fusese o îngrozitoare hidoșenie sau o sfidătoare minciună.

Nu mai resimțea însă senzația că totul, totul e pierdut. Dimpotrivă. Socotea că încheiase în fine un capitol — cel al căsniciei cu Silvian — și că e liberată, de aci înainte, de orice convenție, de orice neadevăr. Și se bucura fiindcă se îndrăgostise de Vinc.

Lustruind îndîrjită niște sfeșnice de argint, își aminti că în ultimul an fusese obsedată de ideea despărțirii de Alex. Singurele clipe de mulțumire și destindere în ceața acelui an apus i le dăduse doar scrisul tezei și condusul mașinii.

Fulgerător, i se redeșteptă în conștiință plăcerea pe care-o avea gonind cu Volkswagenul în plină forță, la ore pustii, de-a lungul falezei, ascultînd uruitul docil al motorului și zgomotul ritmic al mării. I se făcu deodată dor de volan, de manete, de mirosul caroseriei încinse de căldură, de mașina ei.

Își întrerupse atunci treburile gospodărești și căută într-un carnet descoperit pe birou, un număr de telefon. Bănuia că-l trecuse acolo. Îl găsi, într-adevăr. Era telefonul mecanicului său. Discută cu acesta și hotărî ca a doua zi să meargă împreună la gazda ei din sat și să-și ia de acolo V.W.-ul.

În dimineața următoare, pe la 11 și ceva, Irena își opri mașina în fața casei lui Vinc și claxonă scurt, de două ori.

Era bine dispusă, fiindcă redescoperise că știe să conducă. Cu vreo două ore înainte, în curtea gazdei, mecanicul o privise destul de mirat cînd îl rugase să-i verifice mașina care n-avea nimic. Și mai cu seamă cînd îi ceruse „să dea cu el un nou examen de conducere."

„Dumneata, doamnă? exclamase omul. După atîția ani de experiență la volan? Glumiți, nu? Păi nu mi-e rușine cu dumneata nici la raliu!"

E drept că avusese trac în prima secundă, apoi reflexele îi reveniseră brusc. Îl expediase pe mecanic cu cursa de oraș și venise la Vinc, singură. Nu-i auzise pesemne claxonul. După vreo două minute de așteptare, Irena trînti portiera și intră în curte.

Din casă se distingeau rîsete și glasuri străine. Vinc avea musafiri. Ea îi cuprinse dintr-o ochire, privind pe geam, înainte de a urca pe prispă. Erau

patru oaspeți. Două doamne — o matroană blondă, simpatică, o jună frumoasă, brună și foarte elegantă, un domn blond, distins, și un puști foarte bronzat și pistruiat.

O încercă o timiditate inexplicabilă, pe urmă se stăpîni și-i strigă lui Vinc, din curte :

— Hei, domnule ! Vrei să vii să-mi tragi mașina la umbră ?

Vincențiu veni în întîmpinarea ei, rîzînd, dar și el părea ușor stînjenit. Strigă :

— O clipă, iertați-mă, o clipă !

Băgă mașina în curte și-i șopti bucuros :

— Bine c-ai venit ! Aștia o să plece curînd. Sînt de două ore pe capul meu ! Hai sus, să-i cunoști !

Intrară împreună în casă — regizorul făcu prezentările cam în fugă, omițînd numele Irenei.

— Prietenii mei, doamna și domnul Relu, dînsul e tînărul meu amic Lulu, duduia Mimi.

Irena dădu mîna cu ei, spunîndu-și distinct, ostentativ, numele și deodată, în timp ce scriitorul îi strîngea mîna, se zăpăci. Îl recunoscuse, era bărbatul din restaurant, cel de la masa lui Vinc ! Dumnezeule, ce o să zică despre ea ? Desigur, nu uitase halul în care apăruse în seara aceea pe ploaie. Figura lui arăta clar o surpriză destul de amuzată, deși cuviincioasă.

— Ce ai în dosarul de sub braț ? se interesă Vincențiu, plimbîndu-și privirile cu neliniște de la Irena la Relu.

— Niște Sirene. Unele, surori mai vîrstnice cu două mii de ani față de Ondina ta. Copii, firește — în bronz, în piatră, în versuri, în proză — cîte am putut prinde și eu în ultimul an, la malul mării. Poate te interesează.

— Desigur, se grăbi Vinc să-i ia dosarul, pe care-l răsfoi nerăbdător. Așadar, azvîrli năvodul în apele mele teritoriale și nici nu-mi spui ?

— Sînteți scenografă ? întrebă curioasă Mimi. Colaborați cu domnul Mihu la film ?

Irena nu răspunse. Relu își aprinse o țigară, privind-o insistent, zîmbitor, politicos.

Lulu, care tocmai terminase de examinat lampa din odaie, aruncă Irenei o ochiadă intrigată, dar se năpusti cu întrebările asupra lui Vincențiu :

— Nene Vinc, nu-i așa că numai pescarii prind sirene *veritabile ?* Am citit în niște povești.

— Pe vînători și pescari să nu-i crezi, mă șmecherie ! surîse regizorul.

Puștiul nu abandonă partida.

— O să mă fac și eu pescar. Mi-ar plăcea *teribil* să văd o sirenă *vie*, chiar cu coadă — da' nu ca asta care e *sculptată* deasupra lămpii tale. Are doi șerpi prea groși și prea lungi, în loc de picioare... și sînii prea mari. Există și d-astea ?

Bărbații rîseră.

— Lulu, ce tot spui acolo ? se revoltă de formă maică-sa. O să-l plictisești pe Vincențiu. De cînd ai venit îl pisezi mereu.

— Nu mă plictisește deloc, îmi ia doar interviuri.

— Și, la urma urmei, de cînd ecranizează *Ondine*, Vinc e în specialitate... ca și doamna, se pare, glumi Relu, întorcîndu-se către Irena.

Neglijînd intervenția părinților săi, puștiul insistă, cu aerul său preocupat, de discipol în așteptarea confirmării oracolului.

— Dumitale, nene Vinc, ce fel de sirenă ți-ar plăcea să prinzi ?

— Sirene de tot felul, dar personificate, umanizate... comentă scriitorul ușor în zeflemea. Nu, băiete ?

— Cel puțin anatomic-umanizate, acceptă regizorul, pe același ton.

— Cum adică... *anatomic umanizate ?* Explică-mi, te rog. Mă interesează foarte mult, declară imperturbabil Lulu.

— Maestre Mihu, explică-i, e specialitatea dumitale... Ne-ar interesa pe toți să te auzim, insinuă Mimi, echivoc.

— Să-i explice, să ne explice doamna, făcu Vinc, arătînd-o pe Irena. Dînsa scrie o dizertație — după cîte înțeleg — o carte despre Sirene. E în temă. Sau, cum s-ar zice, înoată în mediul ei prielnic.

— A ! E pasionant ce urmăriți, doamnă ! Tema e oarecum virgină la noi, i se adresă Relu, măsurînd-o din nou, cu alt interes. Din ce unghi o tratați ? Ce fel de lucrare scrieți ?

— E teza mea de doctorat în arte plastice. Are desigur multe referiri și la literatură ! V-am citat și pe dumneavoastră ! Vă cunosc povestirea apărută acum cîțiva ani, cea despre *Sirena misterioasă*. O idee nostimă. Mi-a plăcut.

— O idee *detestabilă*, i-am spus-o de-atunci ! mîrîi Vinc. Auzi, să iubești o focă — fie și din altă planetă — imaginîndu-ți că-i o sirenă ! *De-tes-ta-bil !*

— Tot așa de detestabil cum e să iubești o sirenă nemuritoare, sălbatică și candidă, tratînd-o ca pe-o drăguță copilă vivipară, cum face Lampedusa, protestă rîzînd Relu.

— Îl privește. Ca și pe tine, replică Vinc. După mine, Sirenele — vorbesc de cele adecvate acvatic genului, nu despre eroina lui Giraudoux, nici despre ondinele de față — sînt niște făpturi primare, degenerate din nimfe, lascive deși frigide, feroce piscivore, ca și primele mamifere marine cu care am bănuiala odioasă că s-au și corcit în decursul erelor, ca să-și dobîndească acel apendice poetic numit coadă. O greșeală de neiertat pentru Sirene, să recunoaștem, căci alegorica terminație submersibilă, chiar dotată cu aripioare, nu cred că i-a mai fost de folos pe plajă nici ei, nici bietului pescar înamorat.

Irena zîmbi și se întoarse către scriitor.

— Prietenul dumitale, domnule Relu, nu pare documentat în privința farmecului sirenelor. Îi contrazice pe marii rapsozi, de la Homer la Giraudoux sau Lampedusa.

— Mai am și lipsuri, pretinse cu prefăcută modestie regizorul.

— Vincențiule, îți amintești cînd mergeam amîndoi la Filologie ca să-l ascultăm pe maestrul nostru preferat vorbind despre *anatomia îngerilor?* Mai știi?

— O... cum să nu! O clipă, și ți-l joc! se însufleți Mihu, se repezi la ușă, o deschise larg, intră cu pași mărunți, transformat, mimînd gesturile și mai ales vocea cîntătoare, cu pauze și sublinieri intenționate a celebrului profesor și scriitor de-atunci:

— Anatomia... îngerului poate fi dedusă din ideea de ființă aparținînd unui regn superior. Dacă i-am face numitului înger o *laparatomie,* adică un fel de autopsie, am găsi niște cărnuri reci și suave ca miezul de măr, niște viscere vegetale, o țevărie parfumată și decorativă, sugerînd doar simbolic funcțiile de nutriție obișnuită. Etcetera, etcetera...

— Bravo! Ai excelentă memorie!

— *Tu quoque Brutus,* doar atîta am?

— Îngerii nu mă interesează acum, se vîrî iarăși în vorbă cu impertinență puștiul. Aș vrea să știu cum e o sirenă. N-am înțeles ce spunea nenea Vinc.

— O să-ți spună doamna, stărui regizorul privind-o pe Irena cu o lucire de mîndrie oarecum posesivă. Observase că Relu și Mimi o studiau, fiecare în felul lor, și voia s-o „pună în reflector" cum numea el momentul cel mai prielnic al debutului. „Slavă Domnului, gîndi mulțumit, că numai Relu a văzut-o în seara aceea pe ploaie, și nu Lory sau cabotina de Mimi. Oricum, Relu nu-i un prost — deși ar fi putut interpreta *altfel* prima lor întîlnire cu Irena. O să-i explice el ceva, o să găsească o scuză..."

Intuia că și Irena e intimidată și că se pregătește să lupte ca să șteargă acea amintire din seara ploii și să-i facă impresie lui Relu, și poate și celorlalți.

Surîse cu înțelegere ageră, gîndindu-se ce delicioasă încordare spirituală trebuie să depună — con-

ştientă sau nu — o femeie nu tocmai frumoasă, sau nu tocmai foarte tînără, pentru a eclipsa pe altele, eventual mici lebede cu gîtul scurt şi cu ochiade irezistibile.

O bănuia oarecum geloasă pe gîsculiţa de Mimi, şi bănuiala asta îl măguli şi-l înduioşă.

— Chiar stărui să afli anatomia sirenelor ?

— Da... *tanti.*

— Nu fii aşa de familiar, nu-i frumos, puişor, îl mustră maică-sa pe Lulu.

— Îi dau voie să-mi spună „Irena" — o să întineresc şi eu.

— Sincer vorbind, doamnă, mă interesează şi pe mine anatomia asta, spuse curios Relu. Nu mai era uluit şi jenat, ca în prima secundă cînd o văzuse intrînd în casă şi recunoscuse în ea tocmai pe femeia aceea stranie, udă leoarcă şi probabil beată, din seara furtunii.

„Dacă Vinc a descoperit-o — obiectă în sinea lui, totuşi încă nedumerit — neapărat e ceva de capul ei, ceva aparte, nu în sensul în care sînt cuceririle lui obişnuite, vedetele sau fufele lui, ci *altfel*"...

— Anatomie înseamnă *formă,* începu Irena, sîciită puţin de privirile aţintite asupra ei. Ale tinerei persoane cu numele Mimi, erau de-a dreptul indiscrete. Juna o măsura ca un intermediar de harem, de la pantof, şold şi bluză, pînă la felul cum se farda — mai bine zis *cum nu se farda,* căci din nenorocire nu-şi pictase azi nici ochii, nici buzele. (Lui Vinc nu-i plăcea, aşa pretindea, şi ei i se păruse inutilă arta asta pînă azi, da, *exact, pînă azi,* acum cînd juna brunetă o studia compătimitor şi snob).

— Ştiu, anatomia e... *forma* unui corp, trîmbiţă Lulu, care voia să afle toţi cît de repede pricepe el un termen nou.

Irenei îi plăceau copiii, le scuza şi răsfăţul exagerat, cînd erau isteţi şi drăguţi. Zîmbi. Se gîndi să-l captiveze inventînd pentru Lulu ceva special. Îl luă de gît :

— Vezi tu, tinere muşchetar, anatomia, adică forma trupească a Sirenei s-a schimbat, cum se schimbă obiectul miraculos aflat sub pălăria scamatorului de la circ. Din batistă — hop, o broască! Din broască, un titirez! Şi din titirez, o pasăre!

Lulu rîse, exact cum se aştepta Irena. Ea continuă :

— Sirenele s-au schimbat şi ele, numai că au făcut-o oarecum invers. La început au fost păsări, cu chip de femei. Zburau şi cîntau. Pe urmă, cînd muzele geloase le-au smuls aripile, au dansat şi au cîntat pe lîngă lacuri şi mări, pînă au căzut în apă. Atunci, ca să nu se înece, au înotat ca broaştele şi ca titirezul pînă au devenit nişte biete animale acvatice — uneori suple, cu jumătatea de sus a corpului de zîne, cum e Mica Sirenă a lui Andersen. Abia mai tîrziu, unele au ieşit din apă şi s-au transformat în nimfe şi ondine, adică în nişte zeităţi ale apelor. Fiecare metamorfoză a Sirenelor, fiecare scamatorie de-asta, îşi are poeţii şi povestea ei.

— Dacă le scrii în cartea dumitale, îmi iau angajamentul s-o citesc, făgădui Lulu, solemn ca la înmînarea premiului. Irena rîse şi-l sărută. Lory zîmbi satisfăcută, Relu se însufleţi din nou :

— Povestiţi cu talent, zău. Nu-i aşa, Vinc? Doamnă, aţi făcut un *raccourci* admirabil din istoricul sirenelor. Acum sînt foarte curios să vă citesc cartea. Chiar înainte de publicare... eventual.

— Vă mulţumesc, dar... nu e gata, şi nu mă gîndesc s-o public.

— De ce nu?

Mimi terminase cu studiul său amănunţit asupra fizicului Irenei, părînd destul de liniştită şi satisfăcută de nota mediocră pe care i-o acordase în secret. Nu înţelegea deloc de ce Relu se însufleţise (îi scînteiau ca doi aştri, frumoşii lui ochi, de obicei de un albastru palid) şi ce amuzament găsea în istorioara asta cu sirenele. O irita mai mult decît turnura intelectuală a discuţiei, gîndul că între Vinc, masculul acesta superb şi arogant şi femeia

asta obișnuită (e drept inteligentă, dar fadă) există o intimitate greu de precizat — nu numai ca între amanți — un aer comun, demn de invidiat.

„Ei bine, nu lucrează aici în singurătate, ca un ascet", zîmbi în sinea ei Mimi, și ridicîndu-se de pe divan, se așează pe un scaun, lîngă Vincențiu.

— Nu ne-ai spus, maestre, se alintă ea, dacă ți-ai schimbat punctul de vedere asupra fenomenului O.Z.N. Pînă și bărbatul meu e acum derutat. De ieri, de cînd ni s-au adus pozele alea, făcute de studenții din sat... și-a schimbat ideile.

— Aș vrea să fiu atît de convins ca prietenul meu Relu, dar... ridică din umeri regizorul.

— Ce fenomen ? întrebă curioasă Irena.

— Cel luminos, dinaintea furtunii de acum cîteva zile, explică Relu. N-ați văzut nimic, marți seara ?

— Nu. Nu-mi amintesc.

— Tată, pot să-i arăt și lu' doamna Irena fotografiile noastre cu acel O.Z.N ?

— Nu ale noastre, precizează scriitorul. Niște copii, făcute după pozele luate de studenții din satul vecin. Nu erați aici adineaori, cînd i le-am arătat și lui Vincențiu. Dacă vreți...

— Vă rog, sînt foarte curioasă. Foarte ! exclamă Irena precipitat, cu o intonație specială, parcă emoționată.

Relu întrevăzu cu plăcere în afirmația ei deosebit de entuziasmată nu numai interesul de circumstanță al unei ființe bine crescute și mondene, ci și o vie dorință de a afla de la el, *în special de la el,* desigur prin viziunea lui de scriitor, amănunte despre O.Z.N și despre fotografii.

— Mi-e teamă să nu-i plictisesc pe ceilalți.

— A... deloc ! protestă Mimi, învăluindu-l pe Relu într-o privire admirativă și galeșă, de îndrăgostită. Cum povestești dumneata de frumos, putem asculta încă o dată. În definitiv, e ca un roman detectiv.

Relu îi zîmbi mulțumit, dar se întoarse mai mult spre Irena și începu să-i nareze cam înflorit, înflăcărîndu-se tot mai mult.

Irena găsise pe masa lui Vinc pipa micuță, și fuma dintr-însa — din fericire fără să se înece cu fumul.

Era încordată, intrase parcă într-o alarmă primejdioasă ; ceva din lăuntrul ei se zbătea între o curiozitate aprigă și o spaimă nelămurită.

Îi trecu prin cap că fantasma aceea nevăzută e din nou la pîndă, în preajma ei, *a lor, că ascultă și ea* cu un interes de o nuanță insolită, complexă (urmărindu-l pe scriitor cu un soi de ironie agasată, cu nerăbdare, cu nemulțumire). Simți privirea mirată a lui Vincențiu, și instinctiv vru să se ferească de el, în clipa asta.

— Vinc, n-ai vrea să ne faci niște cafele ?

— Vai, de ce să se deranjeze ? zise Mimi.

— Ba e o idee bună, Vincențiule, aș bea o cafea. Uite, vin și eu cu tine la bucătărie să te ajut, făcu bucuroasă Lory, pe care datele expuse de soțul ei o plictiseau.

Vinc plecă din cameră, urmînd-o pe Lory enervat, cu sentimentul că Irena *dorise să-l scoată din scenă,* din odaie adică.

„Sînt tîmpit, doar n-oi fi gelos", gîndi o secundă.

Cînd se întoarse cu cafelele (Lory îl ajuta cu bunăvoința ei prietenească din totdeauna ținînd ceștile), Relu tocmai istorisea că fusese înștiințat de un amic de la ziarul din port, că vor fi făcute — în secret, firește — niște cercetări speciale, cu șalupe și scafandri, într-o regiune maritimă unde niște cercetători descoperiseră recent, la o adîncime de 11 m, radiații luminoase — parcă electrice.

— Nu sînt periculoase, nu-s radioactive, firește. S-au luat probe. Cercetările se fac de către grupe de specialiști.

— Tată, spune și cum e cu peștii !

— Da, Lulu, imediat.

— Ce pești ? De ăștia ce-ați mai auzit și nu mi-ați spus ? mormăi regizorul.

— E secret, dar...

— Anonimă, anonimă, da' s-o știm cu toții ! rîse Vincențiu.

— Vă spun, însă... *mucles*...

— E pasionant ! făcu Mimi, zvîrlindu-și pe spate părul lung și parfumat.

Irena tăcea, absentă, foarte gînditoare. În sinea ei revedea, ca într-un film colorat, o zonă maritimă cu un diametru imens, de o transparență lăptoasă... Și în adînc, pe fundul de nisip, un corp de dimensiunea iluzorie a Soarelui văzut de pe Pămînt. Dinspre acest straniu disc și pînă la suprafață, se formase parcă un șuvoi de lumină. Închipuia un fel de coridor sau cilindru fluid, străveziu, ușor fosforescent, străbătut de bule de aer, de ierburi plutitoare, încîlcite, de meduze legănate, de vietăți marine. Pești mari și mici veneau în cîrduri, atrași de iradierea bizară, ca de un magic magnet... Rămîneau în jurul imensului spațiu luminat, zvîcnind din trupurile unduioase, mișcîndu-și aripile și gura moale, uitîndu-se fix, cu ochii lor rotunzi, la ceva nevăzut din interiorul coridorului diafan.

Înăuntrul acelui cilindru Irena *întrevăzu* o secundă propria-i imagine, apoi un fulger, și vietățile marine din jur dispărură. O mulțime de pești, carbonizați, pluteau, pluteau, pluteau însă..

— În apropierea zonei radiațiilor din apă pluteau alaltăieri, apoi au venit aduși de furtună pînă departe, la stîncile de lîngă dig, schelete de pești cu urme de carbonizare sau electrocutare.

— Dar păsări nu erau ? întrebă deodată Irena.

— Ba da. Ați auzit și dumneavoastră ?

— Nu...

— Au fost găsite și cîteva schelete de pescăruși. Aștia nu fuseseră electrocutați ; îi mîncaseră peștii.

— Vreo sirenă n-au găsit ? riscă Vinc în glumă.

— Fii serios, băiete ! Lasă prostiile ! *Clou*-ul vine abia acum. Da' rămîne între noi. La ora asta — și Relu își privi ceasul — o echipă de scafandri lucrează, tot în zona radiațiilor, la scoaterea *unui*

sau a *unor* obiecte metalice care au fost detectate azi-dimineață de radarul unui vas.

— Obiecte metalice ? Mari ? se miră de data asta sincer regizorul.

— Nu. După cîte am înțeles, nu. Nu-i vorba în nici un caz de un... corp... cum ar fi un O.Z.N. Nici pomeneală.

— Obiecte mici, metalice, la mare adîncime ?

— Da, doamnă.

— Ar putea fi vorba de un vas pentru cercetări arheologice, afirmă Irena, Arheologii din zona asta au aparate de detectat și metalul... aurul mai ales.

— Și alte vase au, doamnă, aparatură foarte modernă. Vase de cercetări științifice.

— Poate.

— Tată, ce crezi că vor descoperi scafandrii ?

— De unde să știm noi, Lulu ? O să aflăm. Poate nu e nimic decît... poate e vreo încărcătură uzată, rămasă din război, bombe neexplodate.

— Aici ? se miră Lory.

— Aici, dragă, au fost lupte și bombardamente, zise Relu, agasat.

— Eu nu mai am răbdare, pe cuvîntul meu ! Tată, cînd o să afli ?

— Mîine. În cel mai bun caz, astă-seară.

— Mergem după-masă în oraș și discutăm cu cei de la ziar ? întrebă Lory.

— E o idee !

— Grozav ! se bucură puștiul. Da' tot aș vrea să aflu înainte. Tu ce crezi, tată ? Dar tu, nene Vinc ?

— Știți ce ? glumi Vincențiu. Propun un joc. Fiecare să spună ce crede c-ar putea găsi scafandrii în zona explorată. Să vedem. E un test de imaginație.

— Sau de raționament, sublinie Relu.

— Mă rog. Începe tu, Lulu. Ce-ai vrea să fie acolo, în fundul apei ? Ce fel de obiect ?

— Un O.Z.N

— Zece puncte pentru Lulu. Dar tu, Lory ?

— Nu știu... se încurcă soția scriitorului. Nu-i specialitatea mea. Ceva... un... tot un O.Z.N, ca să aflăm odată ce e cu el și să ne liniștim !

— Zece puncte și pentru Lory. Dumneata, doamnă Mimi ?

— O... eu ? Tînăra femeie se încruntă, gîndind ce să invente, mai aparte. O... bombă.

— Tu, Relule ?

— Un container. Un aparat, să zicem... extraterestru.

— Irena ?

— După tine... Tu ce-ai dori să găsești, dac-ai fi în locul scafandrilor ?

— Poate o... sirenă, suflă Mimi, nesigură pe „poanta“ ei.

— Doamne, păzește-mă ! O sirenă de fier !?

— Atunci, ce ? îl provocă Relu.

— Un... o statuie a lui Poseidon. Veche. Din bronz. Secolul 4. Vreau să văd cu cine seamănă.

Irena strîmbă ușor din nas. Îi revenise buna dispoziție.

— O statuie ? Cu niște monede nu te-ai mulțumi tu ? Monede din Poseidonia, explică ea celorlalți. Se tot găseau pe vremuri pe coaste, pe aici... Au pe ele imaginea lui Poseidon. Sînt piese de valoare.

— Nu ne-ați spus încă ce credeți dumneavoastră că ar putea găsi scafandrii... se interesă scriitorul.

— Cred că... E absurd, dar... În fine, ceva în legătură cu presupusele sirene de la Pontul Euxin. Vreun obiect de-al lor.

— Ce *obiecte* aveau, doamnă Irena ? Ne spui ? Ai scris și în carte ? vru să știe puștiul.

— Sirenele aveau de obicei... Așa cum Poseidon avea un trident, ele aveau ca obiect preferat, un fluier dublu, de trestie...

— Cade, dacă nu e de metal, obiectă grăbit Relu. Îmi pare rău, nu-i posibil...

— N-am terminat. Un alt obiect îndrăgit, se pare de ele, era un fel de *boîte à musique*. Modelul vechi de tot era ca un *rulou de metal*...

— Merge. Aşadar, rîşniţă cu muzicuţă, sau mai tehnic, un *arhimag*, brevet Lorelei, tip antediluvian.

— Aşteaptă, domnule Mihu, nu asta voiam.

— Mai aveau şi un pieptene, Sirenele tale...

— Pesemne. Oricum, în afară de fluier şi cutie muzicală, orice sirenă care se respecta poseda o oglindă... de bronz.

— Hm. Deci, la ce rămîi pentru testul nostru ? La rîşniţă sau la oglindă ? rîse Vincenţiu.

— La oglindă. Mi-ar plăcea ca unul dintre scafandri să găsească o oglindă. Eventual, una ca un disc de bronz, aşezat pe capul unei zeiţe clasice. Cum se fabricau în atelierele greceşti din Corint, cam în secolul lui Pericle.

— Ai ce ai cu zeii şi arheologia, după cum văd. O obsesie.

— Deformare profesională, răspunse Irena, automat, şi se forţă să zîmbească, neliniştită. *„Obsesie...* Desigur... Vinc o fi observat însă şi ?... E totuşi firesc să se refere la meseria ei, la artă, la arheologie... el însuşi e preocupat de ideile lui creatoare, şi vorbeşte de ele. Zei... Poseidon... Ce-i venise să spună despre monede ?"

Se gîndi brusc că una dintre primele ei *„viziuni halucinatorii"*, cum zicea medicul, apărută în seara cînd îl întîlnise pe Vinc, fusese legată de imaginea unor obiecte arhaice : monede, statuia cu zeiţa... Grecii aceia care păreau zei... De ce oare *zei ?* Doar nu aveau trup... aşa spusese şi în narcoanaliză... *străinii aceia...* I se năzărise că vorbeau elina şi că erau zei... desigur nu vorbiseră deloc, i-au transmis sau şi-a imaginat ea idei, imagini... *şi nu aveau formă umană...* Zeii grecilor erau reprezentări atît de umane... *perfecte...* Zei, desigur, prin extindere cu ideea de perfecţiune sau...

Se înfioră, percepînd parcă din nou o prezenţă multiplă, cea a străinilor, prin intermediul limitat... da... al fantasmei rămase în legătură cu ea prin... prin telepatie... prin... Şi acum, *acum,* himera aceea o lămurea, îi preciza că nava, *submersibilul* avea

formă rotundă... ca un O.Z.N... Absurd... copilăros... totuși... rotund, putea jura... *disc*...

Instantaneu, se revăzu *în acel submersibil*... neclar ca interior... doar etajere, o masă... cu obiecte de tot felul... culese din fundul mării... ancore de epave... statui, amfore... zeița cu oglinda de bronz... Și alături, sau tot înăuntru parcă, în alt spațiu... un fel de acvariu bizar cu vietăți... exponate vii. Ciudat... Oare scriitorul, prietenul lui Vinc, are și el o imaginație atît de... aiurea ? Sau ea e din nou pradă iluziilor ? Se văzu iarăși *în fundul mării* și-și auzi parcă și vocea, *vocea* ei, dînd niște explicații despre stilul sever din epoca lui Pericle. Și nu numai asta... povestise foarte mult, multe... *parcă tot ce știa*... da... într-un timp relativ scurt... și în navă, ceva, un aparat, înregistra ce spunea, ce spusese... Nu, nenea Ili înregistrase la mag... Stare onirică... Dar dacă *și grecii ?*... Se înspăimîntă. Avu adînc și insolit încredințarea că *străinii* aceia îi făcuseră multiple analize... altfel decît o narco... mai profunde... rapide, nedureroase... o experiență... Și parcă și acum cineva asista parcă la o expe...

— De ce ați rămas pe gînduri, doamnă Silvian ? auzi deodată vocea scriitorului.

Irena făcu un efort și se smulse din mirajul său lăuntric. Murmură, la întîmplare :

— Socoteam... număram cîte zile mai am din concediu.

După plecarea musafirilor, ea și Vinc trecură în bucătărie.

— Mi-e foame, declară bărbatul. Și fiindcă acu' cîteva zile m-ai provocat zicînd că nu-s demn de universul cinegetic al ondinelor, o să-ți demonstrez ce sînt în stare.

— Adică ?

— Simplu. Prozaic. În timp ce tu mă vei admira, eu voi pune la grătar o coadă de *Huso-huso*, magnifică.

— Posezi... mai bine zis *poseidezi* nişte morun ? De unde ?

— Mi l-a lăsat un pescar contra unei sume frumuşele.

— Oh ! Mă temeam că ţi l-a dăruit vreo ondină ! rosti ironică Irena, începînd să spele ceştile de cafea.

El recită în glumă, din Giraudoux :

— E un vis *Ondine*... Nu există ondine... Tu crezi în *Ondine ?*

— Să zicem că nu... în anumite momente. Cînd am oarecari pretenţii sentimentale sau... scrupule... dacă-mi îngădui să am...

— Îţi îngădui orice.

— Atunci... şterge tu ceştile şi dă-mi voie să frig peştele. L-ai pus la foc prea tare, pe grătar. O să-l faci scrum.

Îi cedă grătarul cu un gest princiar şi-şi aprinse o ţigară.

— Ştii că mă interesează lucrarea ta ?

— Şi pe mine părerea ta — după ce-o vei citi. Nu te grăbesc. Am timp.

Ar fi vrut să-l întrebe cîtă vreme mai rămîne la mare. Se abţinu. I-ar fi răspuns desigur sincer — *o lună,* poate mai puţin... trei săptămîni... două... Şi atunci ea şi-ar fi întunecat ziua şi toată bucuria asta explozivă *că e acum, aici, cu el...* Îndepărtă gîndul despărţirii ce avea să survină într-o zi între ei. Îi ronţăia uneori liniştea ca un greiere tăcerea nopţii. Dar nu voia să-l audă. Îi poruncea să doarmă. Începuse să înveţe, să accepte ideea că fericirea pe care o simţea lîngă bărbatul iubit e o profundă trăire omenească, indiferent de durată. Bucuria asta inefabilă, poate efemeră, dobîndea acum un preţ enorm, prin intensitate, într-un fel de contracţie sau dilatare a conştiinţei timpului, a sufletului ei de femeie.

— Vorbind adineauri despre anatomia sirenelor tale, ai uitat să-i explici puştiului lucrul cel mai important.

— Te gîndești la prostii ! rîse Irena, învîrtind preocupată morunul cu grătar cu tot.

— Ba deloc ! Mă refeream la voce. La cîntecul sirenelor, amăgitor, misterios. La simbolul său. În toată bazaconia ta cu metamorfozele sirenelor, elementul primordial e puterea lor de a atrage, de a vrăji... forța iluziei, chemarea „de dincolo", un fel de *vox maris*...

— Vinc, tu crezi că metamorfoza Sirenei ar putea avea un sens mai adînc în gîndirea mitică a poeților ?

— Îmi pui imaginația la încercare ?

— Nu îndrăznesc, a ta e brevetată. Meditam doar cu glas tare.

— Să... meditez și eu ?

— Dacă nu-ți ții secret improvizațiile, precum un scriitor amator propria lui plăsmuire...

— Hm, uite ! Aș putea găsi un sens filozofic, oarecum ocult. Din pasăre, animal marin ; din animal marin, femeie. Hm. Un triptic evolutiv al ciclurilor. Pasărea — ciclul cosmic, celest. Monstru marin — ciclul acvatic. Ondina — femeie, ciclul terestru, uman. Și toate aceste trei ipostaze fanteziste legate prin aceeași însușire magică, prin vrajă...

— Ești un geniu, Vinc, iubitule ! Pot să te plagiez ? Să-ți fur ideea pentru cartea mea ? Deci — cele trei elemente — aerul, apa, pămîntul... reprezentate prin cele trei ipostaze ciclice — pasăre, animal, femeie — și legate prin vraja... hai să zicem a iubirii !

— Ca licență poetică, merge !

— Îmi cedezi ideea ?

— Pe gratis ? Dă-mi măcar o sărutare.

— Interesatule. Eu mă pregăteam să-ți dau tot o idee... În sfîrșit... nu știu dacă o să-ți placă... pentru ecranizarea ta... în fine...

— Hai, curaj !

— Știi cum umblă și cum se mișcă ondinele ?

— ?...

— Ele ori zboară, ori înoată, ori dansează... în tot cazul merg *altfel* decît femeile.

Vinc zîmbi. „O să mă-nveţe acu să fac şi filme“... gîndi, condescendent, dar spuse tare :

— Înţeleg. Vrei să-i dau Ondinei mele, pe micul ecran o mişcare filmică, un truc al supranaturalului. Ai idei formaliste... Nu-i simplu. O să mă gîndesc... Formal e tentant... planuri şi cadre în care ea „lunecă“, se unduieşte ca în filmul lui Tarkovski cu caii din vis. Să vedem dacă-mi reuşeşte.

— Şi... dacă iese bine, îmi dai jumătate din aplauze ?

— Nu. Le opresc pe toate. Eu mă hrănesc cu aplauze, ca un monstru. Nu ştiai ?

— Şi eu ? Mie ce-mi dai ?

— Îţi dau voie să-l vrăjeşti pe monstrul ăsta orgolios, cu aplauzele lui cu tot.

— Cum să-l vrăjesc ? Ai vreun clenci ?

— N-am. Te priveşte. Caută, învaţă de la sirene, să dansezi, să cînţi.

— Mi-e cam teamă. Atîtea aplauze... Astea intoxică grav pe oricine. Îl schimbă. Îl împietresc.

— Parcă-ţi plăceau statuile, mai acu' o săptămînă. Hm ? Deformare profesională, glăsui el, ţie statuile, mie aplauzele. Hei, unde-ţi zboară gîndul ?

— Nicăieri... sînt... aici.

Vocea îi era însă depărtată, întristată.

Aplauze... O sală plină de elevi, tinere muncitoare, pensionari, figuri amestecate... Aplauze. O sală de ateneu popular, cu publicul specific acelor ani trecuţi, un public digerînd orice venea în atingere cu oraşul lor, cu tradiţia lor locală, cu eroii Mării.

Trecuseră de atunci zece, doisprezece, ba nu, treisprezece ani. Ea, la o masă roşie, conferenţiind despre Ovidiu. Aplauze. Şi la sfîrşit, un bărbat înalt, foarte înalt şi blond, făcîndu-şi loc printre oamenii care se grăbeau să părăsească sala. Alex...

Îl cunoscuse la acel ateneu popular, unde şi el avea de ţinut o conferinţă, pe o temă ştiinţifică. Fusese informat greşit asupra orei şi nimerise mai devreme în sala ei. O felicitase. Avea o voce tărăgănată, metalică, politicoasă, uşor afectată...

Două luni mai tîrziu, cînd Irena spusese părinților că se va mărita cu Silvian, comandorul îi dăruise mica pipă adusă din Filipine. „S-o dai bărbatului pe care-l iubești, îi spusese. Un fetiș. O superstiție a mea"... „A... dar Alex nu fumează nici măcar țigări ! ripostase ea rîzînd și vîrîse pipa într-un buzunar. Să nu te superi, tată, o s-o păstrez eu. E tot una, nu-i așa ?" Nu i-o dăduse niciodată lui Alex. De ce oare ? Din indiferență față de dorința, de superstițiile tatălui ei ? Sau nu fusese convinsă că-l iubea ?...

Vincențiu aranjase rapid pe masă două tacîmuri, luase din frigider o sticlă de vin roșu, apoi se așezase pe un scaun, urmărind-o pe Irena cum scoate morunul de pe grătar, pe o farfurie.

Hm... *aplauze*... gîndea distrat, jucîndu-se cu o furculiță și făcînd-o să sune ca pe un diapazon șubrezit. Într-adevăr, m-am hrănit cu ele, în tinerețe îndeosebi... cu entuziasmele acelea uneori facile, și de cele mai multe ori repede stinse... *răsplata muncii,* cum se zice, îhm,... o senzație de plenitudine, efemeră, reversibilă. O masă de necunoscuți, figuri neclare, doar primele rînduri cu mutre simandicoase, știute, sau cu «suporteri»... chipuri topite toate în animația și zgomotele unei săli ce aplaudă... frenetic sau de circumstanță... după cît i-ai dăruit sau smuls tu, cu talentul sau meșteșugul tău presupus demiurgic...

Și *mana* asta cotidiană curgînd dinspre public spre tine, actorul de pe scenă, *eroul clipei,* individul ăla epuziat, surescitat, flămînd de aplauze ca un monstru inofensiv și sensibil... Nu, nu mințise, se simțise de nenumărate ori (se simțea și acum la maturitate, mai rar), aidoma ipoteticului animal al lui Lotze — o ființă ciudată, limitată, care percepe mediul înconjurător, Universul, doar cu un singur receptor mobil, la capătul unei antene...

Pe scenă, se transforma într-o monocordă antenă vibrantă la aplauze. Antenă sensibilă, nu egoistă.

Era, ce-i drept un fel de monstru ce se nutrea continuu cu bucuria de o clipă, mărunțită în aplauze, a oamenilor.

Îl apucă pe neașteptate unul din accesele lui de îndoială și modestie și se pomeni murmurînd :

— Să lăsăm aplauzele... Mai bine să bem un pahar în cinstea sirenelor tale ! Iar după masă, cînd vom sta ca doi leneși la malul mării, am putea continua ...filozofia.

Tîrziu, după prînz se hotărîră să facă și o baie. Era o zi splendidă. Marea părea o oglindă. Soarele dogorea. Înotară împreună, bucurîndu-se de răcoarea mîngîioasă a apei, apoi urcară pe ponton și se așezară unul lîngă altul pe micul postament de scînduri smolite.

Se uitau tăcuți spre larg.

Mirosea intens a soare, catran și alge putrede. Și din nou, deasupra acestor esențe familiare locului, bărbatul discernu, ca la prima lor întîlnire, emanația inefabilă, învăluitoare a femeii de lîngă el, aidoma unui ferment ancestral, salin și inocent.

O apropie de el și-i sărută gura, posesiv, luptînd înciudat cu senzația tandră și insuportabilă ce-l domina inexplicabil și-l făcea să se considere, fără vrere, și hăitaș și hăituit.

Se lăsă sorbită de buzele lui. Ochii îi rămaseră însă deschiși și fața netransfigurată.

Expresia de dăruire împătimată, pe care i-o cunoștea bine acum și i-o aștepta vanitos, nu-i răsări pe chip. Atunci se îndepărtă și se posomorî, cuprins pe neașteptate de o gelozie tulbure, rea.

„De cine-ți amintești ? La cine-ți zboară gîndul" ? ar fi vrut să urle. Dar o întrebă ursuz, moderat :

— La ce te gîndești ?

— La mare... la... *Ea*...

Îi urmări privirea depărtată și gravă. Apele însorite aveau azi culoarea ochilor Irenei : o infinitate de solzi minusculi, fluizi și aurii sclipeau și curgeau în verdele de iris imens, transparent.

În gîndirea lui, imperios vizualizantă, cinematică, marea se zoomorfiză subit. Deveni deodată o piele nesfîrșită, reptilină, extraordinar de luminoasă, ascunzînd parcă sub dungile și încrețiturile sale lunecoase o vietate nevăzută. O ființă halucinantă. Nesfîrșită... Un fel de entitate proteică, avînd miliarde de celule fotosensibile, de oglinzi și pigmenți vizuali, răspîndiți prin învelișul fluid... O *văzu* ca printr-un prim-plan panoramic... Toți acei *ochii, solzi, irișii* pluteau ca ochii dintr-un tablou de Țuculescu, într-un *fondu* de-o limpezime maximă...

Preocupat de plăsmuirile propriei sale fantezii, întrebă, puțin distrat de data asta.

— Ce gîndeai despre Mare ?

Femeia își trecu mîna prin păr și rîse silit.

— Nimic. O prostie. Că e... o ființă.

— Nu-i nici o prostie. Și mie mi se pare antropomorfică. E...

Îi intui deodată din nou teama, pentru el infantilă, de acea fantasmă misterioasă despre care Irena îi vorbise în treacăt. Or poate era spaima față de amintirile neplăcută ale accidentului ?

Invadat de compasiune, o sărută iarăși.

Se lipi tăcută de pieptul lui larg și bronzat.

Era într-adevăr înfricoșată, derutată. Nu putea să-i explice impresia himerică, neliniștitoare, că în clipa asta *nu e singură cu el...* și parcă nici autonomă... Ce-ar zice Vinc ? Ar rîde sau ar compătimi-o. În nici un caz n-ar putea admite ce crede ea. Că în eul ei obișnuit pare a se infiltra o altă ființă. De cînd avusese straniul său traumatism, sau, poate neștiută, de mai înainte ?...

Ca un duh incongruent, aciuit de aiurea... Iluzie... și totuși... Acum dublul ăsta deconcertant, ireal, își făcea simțită prezența suplă, de neînțeles...

Fantasma devenise din nou, într-un mod stînjenitor, atentă la reacțiile ei față de Vinc. Și indis-

cretă, analitică... De parcă o supunea unui examen anihilant.

Din clipa în care Irena se așezase aici, pe ponton, lîngă bărbatul acesta pe care-l dorea alături, *o pîndea,* cu o lăcomie blajină și bizară. Și căuta să i se substituie, nu total, ci parțial... și să-i vorbească, să-i comunice... Oare ce părea că spune ?... O aberație... ceva fără sens. Să nu se înspăimînte, părea că-i spune... fiindcă în curînd, într-un timp relativ scurt, n-o va mai auzi, nu-i va mai intui apropierea. Experiența e pe sfîrșite... pentru Irena... pericolul a trecut, și-a revenit, rana de la cap s-a închis, cea din... din *suflet ?...* Așa se cheamă totalitatea acestor stări de conștiință și devenire ale omului, suflet ?... Ei da, rana din suflet și ea se închide... s-a...

„Nu, nu te teme, nu te împotrivi, nu-ți vreau, *nu-ți vrem răul,* ci... Și concentrează-ți privirile, ca adineaori, asupra mării. Marea... O percepi ca pe o ambianță iubită... și nouă ne place, fiindcă seamănă (vag, impropriu zis... dar altă imagine decît „seamănă cu marea" nu găsesc, nu găsim...). Seamănă... cu mediul nostru înconjurător, cu lumea de pe planeta noastră... Nu, nu sîntem ființe ce trăim într-un ocean de H_2O... cum ar fi acele *Sirene,* pe care le gîndești, ca pe niște plăsmuiri poetice... Ar fi pasionant dacă ar fi existat asemenea făpturi pe Terra... asemenea ființe semiacvatice... Nu există... Și nici la noi, în *mediul nostru planetar,* nu sînt Sirene... și nici făpturi raționale încorporate în forme palpabile, ca viețuitoarele din mări... sau din alte zone ale biosferei voastre.

La noi, *nici marea nu există...* ci un alt element... alt mediu de viață... specific... nici apă, nici aer... un gaz mai dens, aproape fluid, în care ne mișcăm... S-ar putea spune cu un verb omenesc că *înotăm...* sau *zburăm...* Dar deplasarea noastră nu e zbor, nici înot, ci *lunecare instantanee-neîntreruptă"...*

Irena se înfioră.

„Irena... nu te împotrivi... nu mă alunga... nu te speria, continuă a spune, destul de clar acum *glasul neauzit al acelei himere.* Încearcă să te concentrezi, să privești Marea... Gîndul tău... neașteptat fenomen, *fenomenul psi* — al tău, al Omului... Credeam că numai noi avem această însușire... Gîndul tău trece așadar prin orice element... și prin apă... Ai noștri — *străinii* cum zici tu — îl pot capta... slab... slab de tot, confuz, refractat, distorsionat... Eu, eu fiind mai aproape, fiind mereu cu tine, recepționez mai puternic și-l retransmit simultan... dacă înțelegi... ca un condensator.

Cu ochii ațintiți asupra Mării, Irena își asculta *dublul* vorbind... Înțelegea parcă aceste *explicații*... le putea acorda un sens oarecum logic, ca într-o povestire fantastică, dar *ideea că e încă în legătură cu străinii* o înspăimînta...

Nu, nici vorbă de ceva concret... nu era nimic concret, real, în aceste elucubrații... nu. E doar un soi de obsesie. Iluzie, nu obsesie. O stare nervoasă după traumatism, cum zicea nenea Ili. Va trece... Totuși...

Dacă i-ar mărturisi lui Vincențiu toate aceste fulgerări ?... Nu, n-are să-i spună... Se va controla. Să nu mai audă glasul iluzoriu. E atît de *bine* în prezent cu Vinc... Brațele lui puternice o înconjoară protector și cald... Oare îl iubește ? Oricum, îi e atît de bine lîngă el. Și nu vrea deloc s-o vadă hărțuită de temeri, de necunoscut, de obsesii. Mai curînd s-o creadă extravagantă, neserioasă, nu bolnavă. Va lupta singură. Se va vindeca. El nu trebuie să știe. Nu vrea să-l piardă. Îl simte atît de profund *al ei,* geamănul ei, însetat de viață și plăceri, și în același timp ispitit tiranic, ca și ea, de un spăimîntos și renegat absolut etern.

La Vincențiu absolutul se cheamă, desigur, artă, muncă, concept dinamic al eului său neliniștit, inventiv, creator. La ea, poate iubire... nevoia de a iubi, de a se contopi, dincolo de înlănțuirea mag-

matică a trupurilor, într-o regăsire calmă și pură a conștiinței sale, oglindită într-a lui...

Se simte atrasă fără voia ei... O surprinde, o sperie acest sentiment de dăruire involuntară... E ceva singular, o bucurie ce începe în simțuri și le depășește apoi, printr-o translare și o căutare de o intensitate neașteptată. Poate cîndva, în niște clipe acum uitate, desfrunzite din arborele parțial electrocutat al trecutului său, mai trăise asemena stări. Iubise ? Fusese iubită ?... Nu mai știa nimic... nimic... Ce oroare... Și totuși, această angoasă, această spaimă de golurile ivite în memorie avea și partea ei de blîndă și magică atracție. Ca Luna, cu o față veșnic ascunsă privirii umane, cu una veșnic prezentă către Pămînt.

După accident lunecase parcă dintr-un vis neștiut, într-altul cvasiconștient, dar acaparant... fascinant, ca un început de lume... Cine spusese... *„gustul unui început de lumi“ ?*

Da, totul era minunat de nou ; gesturile, senzațiile, sentimentele îi izbucneau libere de orice convenție, proaspete, ample și nete, cu exuberanța și lumina vegetației reînnăscute.

Fericirea de a trăi, gîndul că nu se înecase, că e *acum, aici,* cu Vincențiu, o parourse iarăși, ca o sevă amețitoare.

Se mai bucurase în trecut, vreodată, astfel ? Cu aceeași acuitate ? Nu... nu-i posibil... Ori nu cumva nu ea, Irena cea veche, se bucura așa, copleșitor, ci... *cealaltă ? Dublura ei ?*

Oh... nu... nu se va gîndi la o astfel de... Nu. Hotărît, nu. Se strînse mai tare lîngă Vincențiu, mîngîindu-l în neștire.

— Sărută-mă, îi șopti.

Prin amîndoi trecu arzător fulgerul sîngelui răscolit. Bărbatul o îmbrățișă vrînd s-o iubească acolo, pe ponton, lîngă foșnetul lin al valurilor.

O simți ferindu-se. Roșeața ce-i năvălise în obraji, trădîndu-i pudica deprindere de a se rușina de dragoste, pe Vinc îl amuză și-l înciudă :

— Ce-i cu tine ? șopti puțin răgușit. Lasă-mă... Nu ne vede nimeni aici... doar Marea...

— Nu, te rog, nu acum, nu aici...

Se lupta ușor, îl îndepărtă cu blîndețe fermă, și lui îi plăcu cîteva secunde sustragerea ei, idiot-sfiită. Orgolios, se bucura dinainte, știind că reținerea Irenei se va topi curînd în îmbrățișările lui, ca un fulg de nea. Ca prima oară... Ca de fiecare dată...

O dori din nou, cu pasiune, surprins de ardoarea lui adolescentină, de parc-ar fi fost întîia iubire din viața sa.

„M-am idioțit, exagerez ca și cum aș fi beat ori nebun, ce m-apucă oare, de ce tind acum prostește spre un delir inedit, cînd *știu* sensul, gustul repetabil, al fiecărei senzații și trăiri ?“ Își spunea așa, în timp ce o săruta, cutreerat de tremurul pe care buzele lui îl culegea încă lucid de pe buzele ei fierbinți.

Marea fremăta egal, mătăsos. O clipă îi sesiză boarea sărată, îngemănată cu suflul femeii supuse, cu gustul ozonat al pielii și părului ei.

Irena suspină și se smulse din înlănțuire. Se ridică în picioare, neliniștită :

— Hai în casă, nu aici, nu aici...

— De ce ? se răzvrăti bărbatul, încătușîndu-i gleznele cu mîinile. Crezi că ne vede cineva ? și continuă s-o sărute pe glezne, pe genunchi.

Ea îi trecu mîna prin păr, abstrasă, mîngîindu-l ușor, și murmură :

— Da... Marea... Și *ea*... *Ea*...

Vincențiu nu-i observă tulburarea, sau i-o interpretă altfel. Se ridică la rîndul său, o luă în brațe, apoi, cu o brutală duioșie, o culcă pe scîndurile pontonului, desfăcîndu-i lent costumul de baie.

Vorbea în neștire, străbătut de o senzație nouă, izvorîtă din atingerea trupurilor lor, dar și din

ecoul compozit, singular al atmosferei invadante din jurul său :

— Marea... Hm... și tu. Tu... Tu... Te vreau... Tu, foșnire a mării... N-are decît să se uite. Să vadă și Marea... Ea, această Tethys eternă, impasibilă, trufașă, ucigașă, minunată, incantatorie, divină, primordială... Să vadă acum, ceea ce a mai văzut de milenii, de milioane de ori : Un bărbat și o femeie iubindu-se... Uitînd că nu sînt singuri pe lume, uitînd că sînt muritori, uitînd că sînt doi, visînd că sînt un singur val, un singur cînt, un singur delir... Las-o... Și lasă-mă...

După un lung răstimp, Vincențiu se desprinse de trupul femeii și se întinse cu fața în sus, adîncit într-un fel de beție nu destul de tulbure, fiindcă mai pîlpîia în el acea ciudată stare de contopire totală, nedefinită, ce-l încerca în preajma Irenei și mai ales cu ea. Voia să și-o definească doar ca pe-o „atracție", „dorință", „pasiune carnală", însă termenii aceștia concreți, obișnuiți, n-o învăluiau decît parțial. Se temea, ca de un sentiment ridicol, interzis, să-și spună că o iubește, *că iubește*, așa cum i se întîmplase numai o dată, demult, în adolescență...

E drept, nu se mai revolta, zîmbea surprins și se mira în continuare, căutînd cu oarecare pasivitate argumente felurite pentru a-și justifica de ce se simte prins, legat, tocmai cînd nu mai se credea capabil de a iubi sufletește. În definitiv, *de ce?* Irena nu avea nimic din fascinația exterioară mondenă sau din temperamentul de fiară calină al actrițelor cu care era deprins să se încurce el. Nici nepăsarea și siguranța imbecilă a fetișcanelor frivole pe care le cunoștea... nici feminitatea căutată, perfid ascultătoare, grațioasă și animalică a metresei lui oficiale, cea cu care din snobism, obișnuință și pasiune contrafăcută, continua să se „afișeze" în lume, de peste opt ani.

Nu... Irena n-avea nimic din perfecțiunea fizică sau strălucirea superfluă a vedetelor lui.

Atunci, *de ce* ? Poate fiindcă părea atît de complexă, de neașteptată... În ea trăiau parcă multe Irene la un loc — una misterioasă, detașată, meditativă... una băiețoasă, ca un mic derbedeu vesel, neprevăzut, cinic, lucid... una rezervată, bine crescută, sociabilă... una îmbibată de intelectualism și ecouri artistice, livrești... alta sensibilă ca o adolescentă... apoi o Irenă francă, altruistă și prietenoasă, și una practică, gospodină, cu gusturi simple și sănătoase... și mai era în multitudinea asta de ființe ascunse în ea, o Irenă pătimașă și totuși supusă, stîngace și duioasă. Și mai exista și una cu un suflet de copil, naivă, bucurîndu-se în fața miracolului vieții ca înaintea unui brad încărcat cu poleieli.

Dintre aceste Irene, pe care o iubea într-adevăr ? Într-un fel, pe toate la un loc, dar totuși pare-se pe cea mai puțin identificabilă dintre ele... Pe aceea ce i se dăruia aproape nematerial, topindu-și ființa multiplă într-un cîntec inefabil, mut, triumfător, fericit...

„Dumnezeule, ce-am să mă fac cu tine ?“ îi spuse în gînd, și-i mîngîie ușor umărul, ca să se încredințeze că e reală, tangibilă.

Femeia își culcă obrazul în palma lui mare și el o lăsă astfel, zîmbind, biruit lent de data asta de somn și căldură.

Nu îndrăzni să se miște, ca să nu-l trezească. Ea nu putea adormi, deși o legăna o dulce sfîrșeală. Vibra încă de ecoul iubirii, de plinul dăruirilor lui, ale ei. Și din nou o invadă bucuria imensă că trăiește și că e aici, cu Vinc. O resimți iradiind puternic și mîngîios din ea ca dintr-un element *radioactiv*, difuzîndu-se dincolo de simțurile și conștiința ei, impregnîndu-se parcă și în scîndurile pontonului, traversînd mica distanță pînă la Vinc, învălu-

indu-l, trecînd apoi și dincolo de trupul lui, iradiind mereu, oglindindu-se sporit în văzduh, în apă.

Dintr-odată Universul i se păru neasemuit de perfect, îmbibat de o frumusețe subtilă și riguroasă. I se năzări că acum descoperă într-altfel frumusețea lumii — *începutul acela de lumi* — și vru să-i comunice, să-i strige și lui Vinc revelația ei naivă, instantanee, dar nu găsea nici cuvinte și nici n-ar fi vrut să-l deștepte. Întoarse ușor obrazul pînă își lipi buzele de căușul palmei lui — deplin conștientă că-l iubește, dorind să-i mai simtă căldura mîinii. Se miră, bucuroasă, de gîndurile ce-i treceau prin cap. Dacă n-ar fi pironit-o acea langoare și moleșeală, și mai ales dacă nu s-ar fi temut că-l trezește pe Vinc din somn, ar fi alergat să-și ia un creion și o hîrtie și ar fi început să-i schițeze chipul. Să-și fixeze măcar pe hîrtie, ceea ce voia să păstreze în sine, adînc, spre neuitare, linie cu linie : chipul lui...

Știa că nu e o portretistă foarte înzestrată, totuși se hotărî să încerce, mai tîrziu, cînd se vor duce în odaie, să-l deseneze.

Oftă ușor și-și spuse autoironic că e o proastă, că nimic nu e nemuritor, cu atît mai mult niște linii schițate imperfect, un portret... un chip... chiar... chiar iubirea ei, a lui... Și totuși era fericită. Nu-i păsa de trecut, de viitor. N-o mai îngrijora nici măcar *dublul* său psihic care — ciudat — își ștersese prezența *pînă în clipa de față cînd se gîndise la el.* Dar acum, deși Irena îl recepta parcă din nou lîngă sine, nu se mai simțea jenată, nici iritată. I se năluci că și *dublura aceea a ei* participase într-un fel la trăirile sale și se contopea acum pare-se în bucuria intensă, diafană, izbucnită din lăuntrul Irenei celei autentice și revărsată printr-o osmoză sensibilă și în frumusețea acelei zile de vară.

Sau poate invers — natura, soarele, marea se infiltrau magic în clipa aceasta de fericire ?

Ce minunat fremăta marea... Ca o respirație... Ca un murmur...

Fără nici o mirare sau teamă, Irena auzi, de rîndul acesta suprapunîndu-se peste murmurul valurilor, glasul impersonal, abstract (dar pentru ea totuși identificabil), al entității iluzorii.

O întreba, cu o uluire blajină, de ce e atît de fericită, și dacă *fericirea,* vibrarea asta de o sensibilitate și intensitate aparte, aidoma unui *fulger continuu de lumină* e generată la pămînteni de senzații, de instincte, de reprezentări afective reversibile, sau de ce alte fenomene *psi* ar depinde ? Și *cum* își explică femeia, omul adică, transformarea unei senzații în sentiment și invers ? Și mai ales ce durată are iubirea ca sentiment ! Și apoi dacă ea, Irena, ar fi în stare să iubească atît de mult ca în clipa asta și mai tîrziu pe Vinc... sau pe altcineva... pe cineva legat de ea... depinzînd de ea...

„Absurd, absurd... gîndi disperată Irena. Cum să-mi răspund oare la aceste întrebări ce mă frămîntă, sau o frămîntă pe... *Ea ?* Nu știu, nu... nu mă interesează, nu vreau să știu, nu vreau să răspund, nu vreau să aud nimic, nimic decît foșnetul mării, murmurul valurilor... și pe Vinc, răsuflînd lîngă mine,... egal, mereu"...

Mai tîrziu, în aceeași după-amiază, Irena se trudi să-i facă lui Vinc un portret în creion.

Ieșise binișor, era mulțumită, fluiera ceva, desenînd conștiincioasă, în vreme ce Vinc, cam plictisit, stătea cu coatele rezemate de masă, pozînd și căutînd pe furiș să citească niște reviste.

Pe la șapte, cineva bătu insistent în poartă. Era un băiat trimis de secretarul primăriei să-l cheme pe regizor la telefon. Zicea că e *urgent.* (Dealtfel, Mihu lăsase vorbă să nu fie deranjat decît pentru cazuri urgente sau speciale.)

Primăria nu se afla prea departe. Vincențiu plecă și se întoarse peste vreo douăzeci de minute, bine dispus.

— M-a căutat un admirator de-al tău, îi explică Irenei, care mai făcea niște corecturi la desenele ei. M-a rugat să-ți transmit cele mai călduroase omagii. Abia l-am potolit să nu vină în persoană să ți le dea. Ardea de curiozitate.

— Cine ? Nenea Ili ? Cum de-a știut unde sînt ?

— Care „Nenea Ili" ? Prietenul meu, scriitorul. Voia morțiș să știe de unde știi tu.

— Ce ?

— Nu te fă c-ai și uitat, vrăjitoare mică. Relu telefonase adineaori chiar din port. Entuziasmat. Siderat.

— De ce ? A... nu cumva..... au descoperit scafandrii ăia vreo... ?

— Exact. Printre altele, o oglindă de bronz, model corintian, din secolul 5 sau 4 înainte de era noastră.

— Glumești.

— Ba deloc. Ne-ai cam tras pe sfoară, azi-dimineață. Știai, desigur. Nu ?

— Ce să știu ? Și cu o mișcare bruscă, involuntară, Irena risipi pe jos, sub masă, foile desenate.

— Despre descoperirea aceea, făcu Vincențiu, culegînd schițele ei, una cîte una. Comunicatul așazis „oficial" s-a dat abia pe la cinci după-amiază. Pe tine cine te-a informat cu atîtea ore înainte ? Vreunul dintre arheologii voștri de la muzeu ? Dar ăla cum naiba a aflat așa repede ? Relu murea de ciudă că n-a fost înștiințat printre primii. Oricum, m-a rugat să te felicit. Ai cîștigat jocul.

Femeia îl ascultă alarmată, căutînd să nu-și trădeze surpriza. Nu-i spusese nimeni, evident, de lucrările scafandrilor. Atunci... poate... poate că imaginile văzute în fundul mării, halucinoza aceea a ei intermitentă, insistentă, avea un sens, o realitate, *alta* decît cea explicată de medic.

O stare nervoasă, *posttraumatică*... zisese nenea Ili... Totuși... cît de nete îi erau în amintire peisajele văzute sub valuri, culorile mirifice de sub reflectorul sau lumina străvezie, peștii, obiectele vechi,

piesele arheologice întrezărite în interiorul acelui submersibil... Nava străinilor nu şi-o putea reprezenta decît ca pe un submersibil deşi... forma ei elipsoidală... semăna grozav cu un tipic şi ireal O.Z.N... Să fi fost chiar un ?... Oare străinii erau nişte... extratereştri, nişte fiinţe aşadar *reale* deşi greu de închipuit ca realităţi tangibile ? Ori născo-cirile minţii ei s-au suprapus *acum* peste discuţiile banale şi reprezentările credule ale mitului modern şi facil cu „farfuria zburătoare" ? Relu părea un om serios, totuşi se interesa de fenomenul O.Z.N. ca un copil sau ca un fanatic. Şi studenţii... fotografiile... O mulţime de sezonişti *văzuseră*... unii chiar credeau într-un O.Z.N... Atunci glasul, vocea dinlăuntrul ei, prezenţa asta stranie ?... Dar de ce, *de ce* tocmai ea, din mii şi mii de oameni, intrase în legătură cu străinii ? Ideea că extratereştrii o luaseră cu ei, că ea, Irena, e un experiment, că extratereştrii *o urmăresc încă*, o înspăimînta mai mult decît boala... Nu, de o mie de ori *nu !* Boala, declanşarea acelor halucinaţii vizuale sau auditive, are nişte explicaţii plauzibile, acceptate firesc şi de medic şi de ea... În vreme ce...

Se sperie din nou. Spuse, neliniştită, căutînd noi justificări :

— Relu susţinea că jocul tău ar putea fi şi un test de... raţionament pur.

— Un raţionament foarte pur în cazul tău, replică ironic Vincenţiu. Eşti o mică mincinoasă, ne-ai dus de nas pe toţi. *Ştiai.*

— Nu, şopti Irena, albindu-se ca varul. Zău, Vinc, nu ştiam. Am glumit. Sau poate am... ghicit... Întîmplător. Crede-mă. Aş dori din suflet să mă crezi.

Bărbatului îi trecu deodată prin minte că femeia îi ascunde ceva important, grav. Bănuia de mult că tulburarea ei din unele momente are o legătură dureroasă cu accidentul, poate cu despărţirea ei de acel Alex şi desigur cu nişte reminiscenţe pe care nu voise să i le redeştepte, dintr-o discreţie esenţi-

ală structurii lui, pe care oamenii o luau adesea drept nepăsare.

— Altceva n-a mai comentat Relu ?

— Ei, nimic serios. Trăznăi de-ale lui. Pretindea că în acel loc cercetat, pe fundul mării, pe o rază de zeci de metri, totul pare ars ca de-o explozie. A găsit un scafandru... un tip cu idei fixe, un „fan" de-al lui. Acela i-ar fi spus. Ei doi susţin că a fost pe-acolo un O.Z.N... într-o mică plimbare spaţială.

— Dac-ar fi fost explozie, de ce n-au explodat şi... obiectele ! Şi ce alte lucruri au mai găsit ?

— O mulţime de amfore sparte — două de metal — un lanţ, o ancoră, rămăşiţele unei corăbii greceşti, de negoţ desigur, şi oglinda. O capodoperă, zice-se...

— Dar monede au găsit ? De obicei, la descoperiri arheologice de-astea, monedele sînt puse în chiupuri sau lădiţe..

— Ori a uitat Relu să-mi relateze, ori... monede de-alea din Poseidonia n-au fost găsite, zîmbi Vinc. Crezi că mai sînt şanse să-mi văd şi eu... modelul, sau trebuie să merg pentru asta tocmai la Atena ?

În loc să-i aprecieze aluzia, Irena îl întrebă brusc, cu ochii arzînd ciudat :

— Vinc... tu crezi că extratereştrii s-ar putea amesteca în viaţa noastră ?

— În viaţa noastră, a pămîntenilor, în genere ?

— Da. Şi mai ales în viaţa *mea* şi a ta.

El ridică braţele spre cer, implorînd comic un zeu nevăzut :

— O... te-am pierdut şi pe tine !... Eşti gata să treci în tabăra lui Relu, cu sirene cu tot !

— Vorbesc serios. Ce-ar fi dacă... dacă s-ar amesteca ?

— Cine ? Un extraterestru ?

— Da. O... un... da, un extraterestru...

— Chiar de-aş crede în el, nu i-aş da voie să se amestece în viaţa ta. Fiindcă nu cred deloc, îi interzic să intre în viaţa noastră.

— Dar... totuşi... dacă...

— Știi ce ? O să mergem mîine la vila unde stă Relu, și-o să discuți cu el la unison, cu Mimi și cu alții... Dac-o să vrei. Eu nu cred în asemenea întîmplări. Sînt un iremediabil pozitivist. Pînă la proba contrară, firește.

— Dacă totuși ți-aș spune că aici, lîngă noi, e un... o asemenea ființă extraterestră... care... *știe*, cum să zic, știe ce gîndești tu despre el... adică despre ea... care... Ți-aș putea da un semn, o dovadă...

Pe Vinc îl amuză stăruința copilăroasă și bîlbîiala ei cam incoerentă.

— Nu cumva bănuie și ce gîndesc eu despre tine ? glumi, în continuare.

— Stai... parcă...

— Ei ?

Irena rămase cu ochii în gol, stînjenită :

— Doar nu crezi cu-adevărat că sînt mai reușită decît o sirenă sau o extraterestră ? Zău, ești neserios !

Începură să rîdă amîndoi.

Doctorul Iliescu o aștepta pe Irena, foarte nerăbdător. Stătea acasă, în biroul său care-i servea și de cabinet de consultații, și se uita nervos la ceas, din cinci în cinci minute.

Se făcuse șase. Ena întîrzia de o oră, dar nu asta îl enerva, ci nemulțumirea că nu ajunsese deocamdată la nici o concluzie, nici asupra bolii ei, nici asupra „misteriosului fenomen O.Z.N." de care se vorbea atîta pe litoral și în orașul lor, de vreo săptămînă.

Îl neliniștise cele ce-i povestise Irena prin telefon, în urmă cu două zile.

Ca să-și facă o impresie mai precisă, și ca să-și găsească și contra-argumente, adunase pe biroul său un vraf de publicații de popularizare științifică, de buletine medicale și parapsihologice, de reviste de tot felul, mai vechi și mai noi. Le parcursese conștiincios, cu o curiozitate rece. Nu-i inspirau mare încredere, dar nici nu respingea aprioric ideea unui

posibil contact între lumi diferite. În definitiv, cunoştinţele omului despre Univers sînt într-o continuă schimbare şi îmbogăţire informaţională. Totul e posibil. Stăruinţa cu care în ultimul deceniu presa mondială punea în circulaţie asemenea subiecte mass-media era pentru medic fie dovada unui interes general, dirijat obscur sau comercial către speculaţia acestui tip de mit modern, fie atestări timide, disparate şi uneori deformate ale unor fenomene poate reale, însă insuficient de convingătoare ştiinţific.

Se uită din nou la ceas, apoi căută preocupat printre periodicele de pe birou o revistă străină de mare tiraj, în care un fotoreporter talentat înfăţişa un fenomen oarecum asemănător cu cel observat pe litoralul lor.

O găsi, răsfoi articolul din nou, verificîndu-i uşor agasat datele.

Era un reportaj vechi de cîţiva ani, semnalînd apariţia unui O.Z.N. într-o zonă oceanică, aproape de un port atlantic. „Discul" în cauză fusese fotografiat în culori. Imaginea lui — o mică pată aurie, neclară, pe un orizont cam înnorat, deasupra Oceanului plumburiu — semăna cu orice meteorit şi chiar şi cu fotografiile recente luate de studenţii despre care-i povestise Irena, poze reproduse de altminteri în alb-negru şi într-un ziar local.

Semnatarul articolului din revista străină relatase şi el nişte bizare şi inofensive „manifestări fizico-chimice", zicea el, din acea zonă atlantică : dispariţia O.Z.N.-ului sub apă, observarea unor curenţi subterani luminoşi, apoi nişte radiaţii pe care un vas le detectase, o intensificare ciudată a fluxului, care adusese cu el păsări şi peşti electrocutaţi, şi — ca punct culminant — dispariţia unui iaht cu 4 persoane la bord, ce naviga întîmplător pe acolo. Iahtul nu putuse fi găsit, deşi fusese căutat cu avioane de recunoaştere şi cu un submersibil ; în schimb, după patru zile, se descoperise cadavrul proprietarului acelei ambarcaţiuni. Îl recunoscuseră

după ceas și după verighetă. Se stabilise că omul se înecase și că ceasul fusese magnetizat cu patru zile înainte ca valurile să-i ducă la țărm leșul.

Iliescu vîrî revista la loc în maldărul de publicații de pe birou, se ridică greoi de pe scaun și controlă cu grijă, pe noptiera de lîngă canapea mica instalație pregătită pentru narcoanaliză.

Irena insistase mult să mai încerce o dată acest procedeu. Părea sincer convinsă că-i ajutase enorm, și-l înduplecase să-l repete, deși el nu-l presupunea necesar.

Reflectînd nesigur asupra cazului Irenei, își grupa mereu elementele cunoscute și încerca să-și explice valențele lui stranii, fortuite. Nu putea ajunge nici acum la o concluzie și din nou, ca în numeroase împrejurări, îl strivi parcă fizic răspunderea profesională pe care și-o luase.

„Ce-ar fi zis biata Anișoara, dac-ar mai fi trăit și-ar fi văzut-o așa ?" își spuse cu amărăciune, cuprins pe neașteptate de un noian de amintiri. Oftă. Ezitînd puțin, descuie apoi un sertar al biroului, plin cu scrisori și fotografii vechi. Le privi fără să le vadă, căută printre ele și găsi un medalion de argint, demodat, puțin înnegrit de timp.

Vru să-i deschidă capacul filigranat, dar tocmai în secunda aceea soneria sună prelung. Doctorul Iliescu vîrî iute medalionul în buzunarul hainei, împinse la loc sertarul și, tușind, se duse să deschidă ușa.

— Bună ziua, nene Ili, îl întîmpină Irena, pe prag și, ca pe vremuri cînd era mică, îi sări de gît și-l sărută pe obraz.

Îl surprinse strălucirea vie a ochilor ei verzi, chipul întinerit deodată, aerul acela fericit, zîmbetul franc și optimist, oarecum detașat, egal, sigur, în ciuda mișcărilor repezite care-i trădau nerăbdarea, agitația.

— Ai vreo veste deosebită ? o întrebă bucuros, sesizînd cu o strîngere de inimă, asemănarea neașteptată, izbitoare, dintre Irena și maică-sa. Și totuși

nu exista o identitate de trăsături fizice. Anișoara avusese un oval delicat, de madonă, un farmec davincian, un surîs desuet și dulce-resemnat... Ena moștenise de la taică-său ochii ironici și lucizi, pometii puternici, exuberanța și neastîmpărul lui. De unde venea însă asemănarea momentană, impresionantă, dintre cele două femei atît de diferite fizionomic și totuși profund înrudite ?

Fulgerător, Iliescu găsi răspunsul. Văzuse cîndva, de mult, aceeași expresie de fericire, ce înfrumusețea în prezent chipul colțuros al Irenei, strălucind magnific, și de neuitat, în ochii negri și gravi ai Anișoarei... De cîteva ori... O dată, după nașterea fetiței, cînd o vizitase la maternitate... Și mai de mult, într-o zi cînd încă nu era măritată și el îi spusese...

După ce o conduse în birou, reluă curios :

— Ce s-a întîmplat, Ena ?

Tînăra femeie șterse cu degetul, în joacă, praful de pe bibliotecă, și exclamă, nerăbdătoare, cu o convingere copilăroasă și emoționantă.

— Nene Ili, cred, cred c-o să-mi revin total, cît de curînd ! Presimt... Dacă o să mă ajuți iar... cu narcoanaliza asta... poate o să scap chiar azi... sau curînd... presimt... știi...

Din practica lui îndelungată de medic, Iliescu cunoștea efectul determinant, activ, al autosugestiei. De aceea, își îndepărtă ezitările de mai înainte, și se hotărî să repete imediat narcoanaliza. (O chemase la el acasă, plănuind totuși s-o facă să renunțe și să accepte doar o discuție mai lungă, o psihanaliză.)

— Ai dreptate, Ena fetițo, te vei vindeca rapid. Am impresia că te-ai și înzdrăvenit, se bucură el, cercetînd-o din nou în plină lumină și înregistrînd cu atenție vizibila schimbare în bine a fizionomiei ei. După cum arăți te-ai și vindecat ! Trebuie doar să te convingi singură c-ai fost victima unei iluzii și să-ți spui mereu așa, ca să-ți îndepărtezi total însăși cauza amăgirii. Mi-ai spus prin telefon că

nu mai ţi-e teamă deloc de... fantasma aceea... deşi îţi vorbeşte în continuare. O mai auzi ?

— Da.

— Ziceai c-o poţi *îndepărta* singură, printr-un efort de voinţă.

Irena zîmbi încurcată, enervată oarecum :

— Ea singură a zis că va pleca... Însă... Aş vrea să ştiu dacă... Aş vrea să cunosc ce mi s-a întîmplat, cum am fost salvată, şi mai ales *de cine*... Să ştiu... să-mi amintesc.

— Iar te legi de povestea cu extratereştrii ? se revoltă Iliescu. Ţi-am spus părerea mea obiectivă.

— Şi eu ţi-am explicat la telefon... Cum de-am ghicit obiectele ?...

— Sînt două fenomene deosebite. Primul : te-ai imaginat în fundul mării, întîlnindu-te, mă rog, cu acei extratereştri, probabil sub impresia unor lecturi mai vechi... Ai citit şi tu diverse reviste şi cărţi despre astfel de întîlniri senzaţionale.

— Poate... murmură Irena, visătoare. Dar cum de-am ştiut că scafandrii noştri vor descoperi o oglindă corintiană ?

— Ţi-o fi semnalat cineva înainte, şi ai uitat.

— Ţţţ ! N-am aflat de cercetările făcute în larg şi nici n-am vorbit cu nimeni înainte de jocul acela „de-a ghicitul"...

— Simplă coincidenţă, atunci.

— Să zicem... prin raţionament... Nu e totuşi straniu ?

— Nu. Straniu ar fi dacă ai avea această însuşire de a vedea de la distanţă formele... Şi nici atunci n-ar fi ceva inexplicabil, imaterial. În parapsihologie sînt discutate astfel de însuşiri speciale ale unor oameni. Fenomenul se cheamă *criptestezie*.

— Cum ?

— Criptestezie... Vedere de la distanţă. Perceperea lucrurilor ascunse... Cazuri rarisime, desigur.

— Şi... ar putea fi stimulat artificial, la oameni, un astfel de *văz* deosebit ?

— Te interesează ?

Ea ezită puțin, pe urmă spuse :

— Nu atît pe mine... cît pe... *ei*... pe extratereștri...

— Iar îți vin în minte asemenea idei ? se alarmă medicul. Ena, te rog, caută să-ți înlături ideea că există extratereștri... și că ai fost, sau ești, în contact cu ei...

— Asta și fac. De aceea vreau să-mi injectezi egolin, din nou, să-mi amintesc poate *ce-a fost atunci,* sub apă... E foarte important să aflu...

— De ce ? Doar n-ai nici o dovadă că dintre atîtea mii de oameni de pe țărmul mării, la ora cînd a fost văzut fenomenul luminos (și foarte discutabil), presupușii extratereștri te-au ales tocmai pe tine drept experiment.

— N-am dovezi prea multe... Totuși...

— Important e să refuzi astfel de idei. Să te preocupe doar viața ta personală, meseria, iubirea...

— Tocmai asta e ! izbucni Irena pătimașă. Vreau să știu ! Vreau să aflu dacă sînt... autonomă... dacă am liber-arbitru... Nene Ili, nu mă privi atît de îngrijorat... nu e o invenție de-a mea... Și *acum, aici, în prezența dumitale,* simt că... ei, extratereștrii mă urmăresc... E absolut important de aceea să știu dacă sînt împinsă de ei — sau eu singură decid... asupra unui... fapt... unui...

— După cît înțeleg, tot mai pui pe seama unor fantezii sau fantasme, atracția pentru regizorul tău.

— A, nu ! Poate a existat ceva... un impuls inițial. Dar acum sînt sigură că-l iubesc ! Altceva aș vrea să aflu... dacă am dreptul... dacă hotărăsc eu... sau...

— E cam încurcat ce-mi povestești. S-o luăm metodic.

Irena se uită la ceas.

— La ora 21 trebuie să fiu la Cineclubul naval. Vinc o să facă acolo niște proecții experimentale pentru noul lui film. I s-au dat sala și aparatele, special pentru asta. Nu pot lipsi. Avem destul timp

pînă la opt jumătate, nu ? O să-ţi povestesc după narco. Să începem !

Medicul o privi indignat.

— Irena, o analiză e o chestiune complicată, laborioasă... nu un galop.

— Atunci vin mîine.

— Mîine am o zi grea.

— Poimîine e bine ?

— Nu. Am o şedinţă de comunicări. Revin-o peste cîteva zile.

— Nene Ili, înţelege-mă, se rugă ea, dintr-o dată descumpănită şi parcă desperată. Nu pot amîna atîta timp.

— De ce te grăbeşti ?

— Ţi-am spus. Fantasma aceea... — se întrerupse o clipă, apoi murmură : Te rog, fă-mi narcoanaliza. *Acum.* Trebuie să aflu cine m-a salvat de la înec. Poate-mi amintesc sau... Pentru dumneata mai ales va fi lămuritor... sînt sigură... Simt că şi entitatea asta străină, vrea să-ţi confirme ceva...

— Să-mi confirme ? Mie ? Ce ?

— Că există, că nu e o elucubraţie a mea.

Doctorul Iliescu nu mai protestă. Automat, în tăcere, pregăti seringa şi, cu un gest, o invită să se aşeze pe fotoliul-pat. Deschise magnetofonul şi apăsă clapeta de înregistrare.

După cîteva minute, cotropită lent de somnolenţă, Irena închise ochii.

— Aminteşte-ţi cine era lîngă tine, cînd te-ai trezit din înec.

— Nu pot... murmură femeia. Nu era nimeni.

— Încearcă încă o dată... Luptai cu valurile... Zici c-ai văzut sub apă şi oglinda de bronz, şi monedele vechi... şi... Le-ai văzut ?

— Da... Direct... nu prin *criptestezie*...

— Ena... încearcă să-ţi rememorezi... Ce-ai mai văzut ?

Femeia însă nu păru că-l aude. Repetă, lenevos.

— Criptestezie...

— Lasă asta, concentrează-te...

— Încerc... Criptestezie... așa se cheamă cînd vezi dincolo de... Nu știu, eu sau entitatea de lîngă mine *vede* acum...

— Ce vezi ?

Ena se agită, apoi surise :

— Te văd pe dumneata, nene Ili... ciudat... ca printr-o placă röentgen... scheletul... petele acelea care însumează organe... inimă... plămîni... Și... jos, lîngă osul șoldului drept... o pată de metal, micuță... ca un... ca un medalion.

— Ce spui ?... Medalion ?

De surpriză, lui Iliescu îi scăpă mîna peste perfuzor și lăsă astfel fără voie să se scurgă brusc un flux mai amplu de egolin. Vru să strîngă robinetul reglator însă era prea tîrziu. Ena începuse să respire adînc și adormi.

Nu era un somn normal, liniștit. Suspina, își mușca buzele... Apoi prinse să vorbească repede, nervos, mult :

— Nu eu, nu eu văd.. ci *ea*, ei... Sînt în legătură cu ei... Ba mai mult... Parcă... parcă îi aud acum mai limpede decît... aud... Nu propriu-zis vocile lor, ci ceea ce își comunică... Entitatea care e lîngă mine, cea care mă urmărește, pare a chema... e un fel de semnal... cheamă întruna pe cineva... Aud... Un semnal care o pune în legătură cu un fel de entitate centrală... un centru de... departe de mine, de ea... cheamă întruna... pe acel... acel *dispecer*, cum am spune noi...

Profund interesat, Iliescu o întrebă :

— Poți auzi, Ena ce-ți spun ei ? Repetă-mi...

— Da... pot... auzi... E cam greu să-mi găsesc cuvintele... Ea... dublul acela al meu, care nu e dublu psihic, căci e *în afara mea*, deși vorbește cu glasul meu și... O aud... Se zbate, transmite entității centrale acea zbatere a ei, o neliniște cumplită... Roagă să intre pe recepția lor... Să reia legătura...

— Și... Ena... mă auzi ?

— Te aud... Dar și pe ea, pe ei... *Răspunde, răspunde*, strigă parcă dublura mea... Aud acum un

fel de... de dialog... nu-l pot traduce întocmai... Entitatea centrală i-a răspuns... Spune că e normal ca dublura mea... să recepteze starea asta confuză... care e datorată mediului înconjurător, radiațiilor planetei noastre, și a... a *integrării* pe care o face dublura mea...

— Ce integrare ? se miră doctorul. Ena, dormi sau mă auzi ?

— Te aud... și ei te aud... Spun că îți vor da la sfîrșit un semnal... Nu, nu *semnal,* ci *semn, confirmare, probă, dovadă...*

— Ce-ți transmit ei ? Îi poți urmări ?

— Oarecum. Dublura mea se plînge că radiațiile o dor, o rănesc... și cere învoirea să se întoarcă la Centrul de... *de dispeceri.* Zice că-i e foarte greu cu mine... că integrarea e dificilă... și... și dac-ar fi știut nu și-ar fi dorit să plece de la Centru.

— Care Centru ?

— Nu înțeleg bine, răspunse Ena ca într-o transă tulbure. Nu mă întrerupe... E important... Dispecerul de la Centru afirmă că dublura mea trebuie să se stăpînească, să nu se contracte inutil... Că nimeni dintre ei nu i-a impus *misiunea* asta... ci singur, singură, trebuie... Deși e un travaliu lent, dificil, e nespus de prețios, pentru entitatea care mă urmărește, și pentru cei... cărora le va aduce mai tîrziu rodul explorărilor făcute pe planeta noastră... Entității i-e greu, zice că i-e teamă, și ei, ceilalți, o îmbărbătează... spun că, după ce se va include total în învelișul omenesc, o să-i fie chiar ușor, o să simtă chiar o anume fericire, de altă natură decît cea cu care sînt obișnuiți ei... Mai spun că organismul terestru, structura mea, a omului în genere, e de o complexă perfecțiune în întregul său, și că e necesar și splendid să împrime și să trezească *în mine parcă,* într-o făptură umană, niște vibrații noi, începînd cu vibrațiile celulelor cele mai simple și terminînd cu circumvoluțiile creierului uman, tot atît de riguros alcătuit ca și un sistem galactic.

Doctorul asculta din ce în ce mai nedumerit și pasionat. Ena vorbea repede, repeta unele cuvinte, căuta parcă termeni cît mai exacți, participa intens la acest dialog, auzit doar de ea însăși, în somn. Continuă :

— Entitatea asta legată parțial de mine se sperie mereu, spune că uitase *cum* e misiunea, cît e de grea, vrea să fie chemată, luată imediat îndărăt... Vrea să fie eliberată de trupul meu. Ce ciudat... ca și cum... da, zice că eu o constrîng la percepții și emoții discontinui, eronate, grosiere... poate din cauză că nu e încă resorbită total de mine, ci doar într-o dependență parțială... Și tot insistă să i se întrerupă misiunea și să fie rechemată... Imposibil, zice dispecerul central... Frica o face să semene acum cu oamenii, frica asta care-i vine din necunoașterea, nestăpînirea mediului... Imposibil să-ți întrerupem brutal misiunea... ar putea să fie fatal pentru femeie... adică pentru mine... adică eu, eu să mor... Dar entitatea legată de mine nu-mi vrea moartea, vrea doar să fie liberă, eliberată... Zadarnic te zbați, ripostează Centrul. Va trebui să-ți îndeplinești *misiunea*... cuvintele, sensul lor mă fulgeră parcă... Văd ceva scris cu foc... Un fel de articol de lege... Legea contactului între lumile gînditoare... lumi diferite...

— Poți descifra acel scris ? întrebă înfrigurat doctorul.

Femeia nu-l auzi lămurit, deși îi răspunse.

— Legea înțelegerii cosmice... entitatea asta prezentă în mine spune că n-a uitat-o, o cunoaște... E ceva greu de tradus... Încerc... Oricîte calități ar avea o lume în comparație cu alta, zice ea, nu va exista *înțelegere*, comunicare deplină, cît timp una n-o va privi pe cealaltă chiar cu ochii acesteia... Dinlăuntru deci... prin... printr-un fel de empatie profundă...

Medicul trăi un moment de emoție puternică și de confuzie totuși. Se trezi participînd parcă direct și el la acel dialog straniu al Irenei cu ființa extra-

terestră. I se păru că *aude înlăuntrul lui* un fel de glas, deformat ca printr-un joc de ecouri... *empatie, lege universală... galactică...* lege devenită instinct superior... Apărîndu-se parcă reflex, spunîndu-şi continuu că e obosit, că intră fără vrere în acest închipuit dialog între lumi, că acceptă explicaţii pe care nu le poate verifica, medicul îngăimă :

— Empatie... Termenul defineşte un fenomen de senzitivitate interpersonală... Ar exista deci *la ei* o lege pentru acest fenomen ?

Brusc avu impresia că o întreabă pe Ena, fiind la rîndul său întrebat de cineva din afara lui.

— Senzitivitate interpersonală... murmură femeia în somnul ei straniu... Da... Empatie cosmică... Ceva infinit mai mult decît înţelegem noi... Nu este vorba numai de *senzitivitate,* ci şi de sentimente... de intelect... de... de întreaga reprezentare pe care o individualitate complexă, o fiinţă raţională superioară o are despre Univers... Legea empatiei cuprinde şi răspunderea acelei colectivităţi faţă de lume, de lumea lor, dar şi de cea a noastră... Misiunea entităţii legate de mine, a extraterestrei, este deci o osmoză... Nu înţeleg... deşi pare clar, minunat... Organismul, învelişul în care se va desfăşura această osmoză biopsihică, spune Centrul lor, e ca o ecluză în care se întrepătrund apele a două fluvii... a două fluide diferite... Ştiu, îmi amintesc bine care mi-e misiunea, strigă, pare-se totuşi îngrozită, entitatea ataşată de mine... Îmi voi pierde esenţa mea liberă... o voi încătuşa şi deforma, *o voi înghesui* într-o făptură şi o durată omenească... Timp de luni, de decenii, nu voi mai fi ceea ce am fost şi încă sînt... Centrule, mă auzi ? Mi-e greu... Mi-e îngrozitor de greu... Ştiu, va trebui să mă încorporez într-o fiinţă nouă... un pămîntean... copilul unei femei de pe Terra... al meu adică... Va fi... va fi om, şi totuşi va fi şi el însuşi...

„Asemenea lui Sigurd, gîndi tulburat Iliescu, asemenea eroului din Edda, care, de cum puse pe buze

sîngele balaurului Tafner, începu să deslușească adînc, cîntecul păsărilor de pe Pămînt"...

— Entitatea asta mă sperie... E atît de îngrozită ea însăși... continuă femeia să povestească... O îngrozește gîndul că, în clipa integrării depline într-un trup, va trebui să fie surdă, oarbă, la foarte mulți dintre stimulii cu care a fost obișnuită. Vorbește acum de ani și timp ca omul, ca mine... ei, ceilalți, nu o înțeleg bine... pentru ei noțiunea umană a timpului e neimportantă, aproape inexistentă... pentru noi e ceva strivitor, ireversibil. Și... doamne! Dublura mea comunică acelui Centru că eu, *eu,* mă opun uneori integrării, experienței, că nu-i accept bucuroasă prezența... Ei răspund însă că va trebui să încerc... trebuie să-i dau entității... trup... din trupul meu... deși, dacă mă opun cu toată ființa și luciditatea mea, aș putea-o dezlega de mine... goni... elibera... Dar că ea, entitatea extraterestră, trebuie la rîndul ei să reziste, să mă facă s-o accept, fiindcă... fiindcă ei m-au analizat, de la accidentul meu, de la înec și pînă acum... Ei zic că sînt un... un mediu prielnic, că am o conștiință galactică incipientă — de ce galactică?... A, da, e vorba de o conștiință care poate intra uneori în contact cu... cu un fel de gîndire colectivă, galactică, prin rațiune, dar mai ales prin... prin dragoste... Totuși și rațiunea și dragostea sînt întunecate adesea... în mine... sînt... nu mai pricep ce spune dispecerul central.. Dublura mea continuă să se lamenteze... *că nu le va mai putea vorbi direct timp de vreo cîteva decenii terestre* decît prin mijlocul, prin intermediul acelei... iar nu înțeleg cuvîntul... e vorba de o invenție pe care o va face prin osmoză entitatea asta după ce se va incorpora perfect într-un trup și va deveni pămîntean matur... Nu e o aparatură, ci altceva... de fapt și asta ține de misiunea ei: să-l facă pe om, prin acea... invenție, plăsmuire sau... nu știu cum să-i spun... să intre uneori în contact direct cu extratereștrii... E o invenție care

ţine şi de matematică, dar şi de... artă, de poezie parcă... de aceea pare-se au avut nevoie de mine... Au găsit în mine, zic ei, în structura mea genetică... o calitate, ceva ce le convenea... Atunci... cînd m-au adus în enclavă, apoi parcă în O.Z.N.... mi-au vindecat contuziile cerebrale, m-au reanimat, m-au salvat, fiindcă... din pricina acelor analize pe care mi le-au făcut instantaneu, ca la un examen röentgen, dar cu raze speciale... Acele calităţi ale mele, zic ei, ar putea fi potenţate, multiplicate, înzecite în... în copilul meu... copilul pe care-l voi naşte şi în care se va integra entitatea asta... fiinţa asta extraterestră... Mi-e frică... Iubesc copiii — şi ea simte, şi va acţiona, mă va face s-o iubesc... aşa cum iubesc... cum m-a făcut să-l iubesc şi pe Vinc... pe... Ştie că mi-e teamă uneori, de aceea trebuie să se ascundă, să se prefacă, să se muleze astfel ca să... Centrul spune că va întrerupe legătura stabilită pînă acum cu mine... Din clipa în care mă voi trezi... voi uita... pentru toţi voi fi vindecată... de obsesiile mele... Nu voi mai avea nici o dovadă certă despre comunicarea asta, despre întîlnirea asta cu ei... şi nimeni nu va avea dovezi concrete... nici dumneata, nene Ili... Ei zic că-ţi vor da totuşi o ultimă şansă... cu mine... E totuşi curios că nu mai mi-e frică deloc, mă mîngîie parcă prezenţa entităţii care acceptă să se metamorfozeze în... fată sau băiat, nu e important pentru ei, la ei nu există sexe, dar au calculat pentru mine... *băiat*... şi asemănător lui Vinc... ca să-l iubesc, spun ei... dar pe cine să iubesc oare, pe el... pe Vinc... sau pe ?... Cred, nu mă opun, experienţei, nu... zadarnic, zic ei, m-aş împotrivi... Au decis pentru mine, ei, străinii... au nevoie ei de mine, de noi... şi noi de ei... în viitor... şi noi de ei... mereu.. Această nevoie a început fiindcă sîntem în pericol... Dacă nu intrăm în contact prin empatie cu celelalte planete, Terra va fi în pericol... ce fel de pericol nu ştiu... mi-e frică... şi iarăşi lunec, fără voia mea... în întuneric... uitare... confuzie... somn...

Femeia adormi acum deplin, respirînd egal. Iliescu o privea perplex.

Magnetofonul mergea în gol. Afară, pe stradă, vuiau mașini în viteză. Se înnoptase. Blocurile își aprindeau luminile.

Medicul își cercetă ceasul. Stătuse. Privi și ceasul Irenei. Era șase și jumătate. Se oprise și el ? Sau toată psihanaliza, care lui îi păruse desfășurată în vreo două ore, durase doar 15 minute ? Se gîndi deodată la imprimarea făcută de magnetofon. Febril, manevră clapetele aparatului. Banda se derulă, șuierînd ușor. Cînd vru să o pună de la capăt, constată uimit că nu conținea nici o înregistrare. Oare nu-i dăduse drumul la începutul analizei ? O șterse adineaori din greșeală ? Ce naiba se întîmplase ? Nu-i venea să creadă în acel semn al extratereștrilor de care-i pomenise Irena, la început. Se lăsa profund impresionat însă de faptul că, în somn, sub efectul egolinului, Ena văzuse medalionul ca într-o transă hipnotică... Ori o fi fost un fenomen de criptestezie ?

„Azi am avut o zi prea încărcată... atîția pacienți la policlinică... vreo 40 sau chiar 41 de fișe... sînt obosit... își argumentă în gînd. Sînt obosit... nu știu *exact* dacă am dat drumul aparatului... probabil că nu... desigur, nu l-am pornit la timp sau o fi fost un defect la clapetă... Aș fi putut jura totuși că am apăsat-o... Sînt și eu nevrozat... uite cum îmi tremură mîinile, ar trebui să-mi verific tensiunea, mîine... Și cum o să-i repet Irenei tot ce-a povestit, biata de ea, în somn ? A înfățișat realitatea sau a plăsmuit alte fantezii ? Nu... nu-i schizoidă... Sigur... Am să mă consult și cu Niculescu... E un caz aparte... Ciudat... N-o să comentez nimic cu ea, deocamdată... O chem mîine sau poimîine. O las să doarmă, să se liniștească... încă vreo oră. Să chibzuiesc bine ce-ar impresiona-o negativ, și ce i-ar stimula încrederea în ea“...

Irena făgăduise doctorului Iliescu să treacă pe la el din nou peste o zi sau două, ca să discute împreună rezultatul celei de a doua narcoanalize. Nu se ţinu însă de cuvînt. Nu-i dădu nici măcar un telefon. Dispăru din oraş trei săptămîni încheiate. Aşa cum îi ceruse Vinc, îşi adusese un geamantan cu lucruri şi teza ei despre Sirene în căsuţa lui pescărească şi stăteau împreună, izolaţi de lume şi fericiţi.

Acel sfîrşit de vară deveni pentru amîndoi un inedit şi delirant anotimp al iubirii.

Vremea îşi pierduse dimensiunea reală, se surpa iluzoriu, despotic, într-o înşiruire de existenţe efemere şi totuşi intens continui. Ziua avea inconsistenţa orei, ora pe a clipei, iar clipa se dilata adeseori pînă la eternitate.

Spaţiul din jur dobîndise şi el, în ochii celor doi iubiţi, restrînsa şi umana proprietate de a fi decorul firesc al sentimentelor şi personalităţii lor.

Începînd cu patul şi cu odaia, cu prispa şi mica plajă, şi pînă la nesfîrşirea mării şi a orizontului, totul li se părea impregnat cu individualitatea lor geamănă. Gustau plăcerea de a mușca din același măr la fel de intens ca și satisfacția de a se descoperi și recunoaște asemenea ca structuri intelectuale și temperamente. Înotau, pescuiau, goneau cu mașina, în costume de baie la ore pustii, pe șoseaua dinspre graniță; făceau plajă goi pe pontonul lor; serile colindau micile localuri unde dansau studenții sau mîncau în barurile din port; rîdeau, se hîrjoneau, se iubeau și totuși găseau și timp să lucreze, fiecare bucurîndu-se de ideile celuilalt.

Pe Irena n-o mai tulbura acum deloc entitatea, dublura aceea ciudată a eului ei; nu mai auzea nici o voce lăuntrică, nu mai simțea nici o prezență stranie. Se gîndea detașată, cu o reticentă luciditate, uneori chiar cu o strîngere de inimă, la Alex și la accidentul ei din timpul furtunii, la întîmplările prin care trecuse în ultima lună, dar

nu mai avea convingerea că fusese victima unui experiment straniu, ci doar a unui traumatism psihofizic. Îi pieri din minte cu desăvîrșire ideea că se întîlnise în mare cu niște extratereștri ; pe cei care-o salvaseră de la înec îi socotea în continuare „străini", poate într-adevăr niște greci veniți pe litoral cu un mic vas pescăresc. Își recăpătase cunoștințele, sănătatea, amintirile îi reveniseră complet, de aceea nu mai considera deloc urgent să discute cu Iliescu.

La sfîrșitul acelor trei săptămîni, într-o după-amiază, se duse totuși la policlinică, pentru o consultație banală la o doctoriță, bună cunoscută cu ea, și revenită recent din concediu. (Își amintise perfect data, și voia neapărat să-i ceară doctoriței avizul pentru niște analize.) Se gîndi să treacă și pe la Iliescu. Nu-l găsi în cabinet. Fusese de serviciu dimineața. Vru să-i telefoneze chiar atunci, dar sora o informă, vorbăreață, atoateștiutoare, că medicul se dusese la pescuit. De la policlinică plecase pe la două la o pensiune unde lua masa, apoi direct la Mare. Irena cunoștea locul lui preferat : în capătul digului din portul părăsit, lîngă niște cuburi enorme de beton, prăvălite de decenii în mare, mîncate de apă și învălite de mușchi. Acolo îl găsi într-adevăr pe doctor, pe la asfințit. Îl văzu de departe, de sus, de pe faleza veche, unde ea își parcase mașina.

Cobori panta ce ducea spre dig, în fugă, exact ca pe vremuri, trăgînd în piept briza puțin aspră și umedă ce bătea aici mai întotdeauna. Pe dig nu mai fugi, ca să nu-și rupă tocurile pantofilor, dar abia avu răbdare pînă ajunse în apropiere de Iliescu. Îl strigă și-i făcu semne cu poșeta.

— Ce surpriză, Ena, tu aici ? Unde-ai fost atîta timp ? Eram de-a dreptul îngrijorat. Te-am căutat acasă, de două ori. Noroc că o vecină de-a voastră mi-a spus c-ai plecat din nou la gazda ta din sat. Ei, cum merge ?

— Ai prins ceva, nene Ili ?

— Îhîm, făcu doctorul şi-i arătă o sacoşă micuţă, doldora de peşti. Răspunde-mi cum te simţi ?

— Bine !

— Bravo ! S-ar fi cuvenit să treci pe la mine să mai discutăm...

— Păi, de-asta am şi venit, să discutăm.

Medicul îşi întoarse privirea de la cele trei undiţe proptite de pietre şi se uită lung la Irena.

— Aici ? Ai vreun... vreun semn, din nou ?

— De ce *din nou ?*

— Atunci, în cabinetul meu, mi-ai spus că ai să-mi dai un semn... că entitatea aceea iluzorie îţi dă mereu semne... Ţi-a mai spus ceva ?...

— A, nu, m-am vindecat de tot. N-o mai aud. Nu despre ea e vorba, ci...

— N-o mai auzi, n-o mai... „simţi" ? Aşadar... se precipită entuziasmat doctorul, Ena, dar asta e o veste foarte bună ! Am spus eu totdeauna că eşti o fată cu voinţă ! Ţi-ai revenit prin propria ta voinţă ! Prin autosugestie...

— Poate... Analiza aceea, ultima, se pare că mi-a ajutat...

— Narcoanaliza aia... îhîm, mormăi doctorul, jenat. Iartă-mă... Te-ai dus la club atunci ameţită... Din cauza dozajului... Am cam greşit... Şi nici banda nu e în regulă... Bine că tu ţi-ai revenit la timp. Mi-ai spus atunci o mulţime de lucruri stranii... şi altele...

— Ce lucruri ? Nu-mi amintesc ce ţi-am spus. Eram foarte ameţită, nu ?

— Te preocupă ceva ? Din nou ?

— Da. Însă nu extratereştrii... nici celelalte elucubraţii... Am ajuns acum la concluzia dumitale. Nu există nici extratereştri, nici... Traumatismul mi-a cauzat iluziile acelea... N-aş vrea să mai revin, înţelegi ? Mă deprimă... Altceva voiam să te întreb. Pot să...

— O clipă ! Stai ! L-am prins ! Şi Iliescu începu să învîrtească victorios mulineta.

Priviră amîndoi, cu o falsă preocupare, undița și firul care despica acum dur valurile, aducînd peștișorul argintiu la pietrele digului.

— Un exemplar de toată splendoarea ! glumi medicul, scoțîndu-l din apă.

— Pot să te-ntreb ? E foarte serios.

O privi drept în față, îngrijorat, vrînd să pară totuși vesel :

— Cu tine totdeauna e foarte serios. Hai, zi, fetițo !

— Nene Ili... O femeie care a avut o encefalopatie posttraumatică, așa ca mine, cum am avut eu... poate avea un copil normal, sănătos ?

— Desigur. Oricum într-un asemenea caz mai trebuie făcute niște investigații, un consult cu specialiștii. De ce ?

— Fiindcă...

— Ești sigură ?

— Nu tocmai. Dar sper... Și tare-aș vrea să-l am...

Irena zîmbi și din nou Iliescu rămase impresionat de bucuria ce-i însuflețea chipul. Își aminti cît de mult îi plăceau Irenei copiii, ce răbdare avea cu plozii prietenelor sale, cum se juca pe plajă cu ei... Da, un copil e o realizare deplină pentru o femeie... Probabil Ena gîndise de multe ori astfel, așa reieșise și din spovedania ei ultimă din cabinetul său, cînd vorbise în somn despre...

— La ultima noastră întîlnire, te gîndeai la sarcină ?

— Nu. Nici nu putea fi vorba, răspunse convinsă.

Medicul își clătină neîncrezător capul.

— Nu mai știi ce mi-ai povestit atunci despre extratereștri... despre... centrul lor de dispeceri... despre ?... De medalion îți amintești ? Mi-ai vorbit de *un medalion* văzut parcă prin criptestezie.

— Ce medalion ?... Nene Ili, nu mă mai interesează problema aceea cu O.Z.N.-ul și cu extratereștrii... M-am convins că n-a fost nimic real. Mă în-

grijorează acum copilul, aș vrea... Ar putea fi întreg, normal ? Ce zici ?

— De medalion mai știi ceva ?

— Ce medalion ? Ce însemnătate are medalionul ? De obicei nu port nimic la gît, nici nu am. Mama avea unul... l-a pierdut sau i l-a furat o slujnică, pe vremea cînd aveam zece ani. A fost scandal atunci, cu fata aceea. Deși mama spusese că era doar un medalion fără valoare, de argint... Ți-am vorbit despre asta ?

Medicul se stăpîni, cu toate că-l încerca o curiozitate imensă — *Medalionul* acela... ghicit, văzut de Ena în timpul somnului provocat, îl preocupase mereu... „Un semn, îhm, își zise... ăsta ar fi *un semn*... Să-i spun ? În definitiv de ce s-o mai răscolesc ?... Poate s-a nimerit doar... întîmplător. A uitat... și banda e ștearsă... sau... dumnezeu mai știe ce s-a întîmplat cu banda, cu ea, cu magnetofonul"...

O privi, absorbit de asocierile ciudate ce-i treceau prin minte.

— Fetițo, e normal să uiți ce spui într-o narcoanaliză. Dormeai. Ai vorbit în somn. Regret nespus că imprimarea pe bandă a fost defectuoasă. Și apoi nici n-avem acum ce să mai analizăm, din moment ce tu însăți ești lămurită.

— Și... cum rămîne cu consultul ? Cu posibilitatea de a avea copilul ? Va fi... normal ?

— Și Alex ? Și... lumea ?

— Mă voi despărți de Alex. La nevoie voi părăsi orașul ăsta.

— Îl iubești atît de mult pe regizorul acela ? se miră revoltat în sinea lui, doctorul.

Irena răspunse, puțin absentă, accentuînd ultimele cuvinte :

— Îmi doresc nespus un copil... *acest copil*...

— Atunci, vom vedea, vom chibzui, te poți bizui pe mine, se emoționă deodată Iliescu... Deocamdată, păstrează secretul.

După plecarea ei, rămase pe dig singur, continuînd să se gîndească la „cazul Irenei". „Un copil... *acest copil,* spusese ea... Dacă într-adevăr va fi un copil ieșit din comun... un fel de geniu... dacă extratereștrii aceia or fi existînd, dacă... Oricum, eu unul voi fi demult oale și ulcioare cînd copilul Enei va fi matur... N-am cum să verific... Băiat... Absurditate !... Ce să controlez ? Mi-am pierdut și eu rațiunea... din pricina... Oare de unde a știut Ena de medalionul din buzunar ? Straniu, straniu"...

Undița din mîna lui Iliescu vibră ușor. Pesemne un pește mușcase din momeală. Medicul nu acționă mulineta rapid, ci lăsă firul să se ducă...

Se uita distrat la vîrtejurile apei, la valuri, și se pomeni căutînd să-și rememoreze niște fraze citite cîndva, în adolescență, în biografia unui fizician... parcă Newton... da... Newton fusese... Notase ceva despre Mare... O metaforă... Parcă... *„Ocean al adevărului ascuns"*... Cum era însă ideea ?... A... da... Newton, marele Newton mărturisea că se simte în fața Naturii și a Științei ca un băiețaș care se joacă pe un țărm al Mării... descoperind cîte ceva, real, interesant, cum ar fi niște pietricele șlefuite splendid, sau niște scoici imprimate de valuri și oxizi... Pe acelea el, savantul, le cercetează cu atenție, le pipăie, le clasează — intuind însă neputincios că în fața lui se întinde mereu, la nesfîrșit, un necunoscut și uriaș Ocean al Adevărului...

Hm... cîtă dreptate avea, gîndi mulțumit că-și amintise aproape exact citatul. Și eu, eu care cred că știu atîtea despre creierul omului, despre psihicul lui, despre Univers... Știu, desigur, știu... totuși"...

Puse de o parte undița, se aplecă greoi și culese de pe dig o cochilie micuță de melc.

Măruntul culbec i se relevă deodată, criptestezic, ca o horă primordială a milioanelor de sisteme atomice, o învîrtejire riguroasă de electroni... și mai departe, același maelstrom în inimile nucleonice... pînă ce mintea se pierde în infinitul minuscul, pre-

cum Universul în imensa-i nemărginire... Şi în această ameţitoare tălăzuire de lumi fără ţărmuri, intui aburul cvadridimensional proiectat de Timp, elementele simple închegîndu-se tot mai organizat pînă la ivirea din ele a vieţii... a uimitoarei gasteropode din care a rămas doar această albă cochilie ca o spirală galactică... O privi absorbit încă un timp, apoi oftă, o azvîrli în Mare şi-şi reluă tacticos pescuitul.

COSMOMETAMORFOZE

HIMEROSAURUL 6

IPOSTAZĂ PENTRU NARCIS 15

LEGENDA LUI PLURIOPS 23

STRANIA MALADIE SIDERALĂ 44

ANOTIMPUL SIRENELOR 67

Lector: VICTOR ZEDNIC
Tehnoredactor: MARIANA PUȘCAȘU

Bun de tipar 25 IX 1975. Apărut 1975.
Comanda nr. 9834. Tiraj 25000 ex. broșate
Coli de tipar 14,25

Tiparul executat sub comanda
nr. 1100 la
Intreprinderea Poligrafică
„13 Decembrie 1918"
str. Grigore Alexandrescu nr. 89–97,
București,
Republica Socialistă România

Fantastic Club

Lei 5,75

ÎN ACEEAȘI COLECȚIE

au mai apărut:

Constantin Cubleșan:

IARBA CERULUI *(roman distins cu Premiul Uniunii Scriitorilor, 1974)*

Ray Bradbury:

AICI SÎNT TIGRI

Adrian Rogoz:

PREȚUL SECANT AL GENUNII

Vladimir Colin:

DINȚII LUI CRONOS

Radu Theodoru:

ȚARA FĂGĂDUINȚEI

* * *

OAMENI ȘI STELE *(culegere de povestiri)*